názory | rozhovory | z právní praxe | judikatura | lifestyle

epravo.cz

MAGAZINE

Dr. Erwin Hanslik MRICS

Naši velikou přidanou hodnotou je tým, který si i lidsky takzvaně sednul. To je velmi důležité a pak také jejich dlouholetá praxe a téměř nulová fluktuace.

str. 36

&

Svěřenské fondy v roce 2018

str. 47

&

Za jakých podmínek je možné kontrolovat e maily zaměstnance?

str. 50

&

Neposkytnutí odměny členu orgánu obchodní korporace z důvodu porušování povinností při výkonu funkce

str. 72

1
2018

zákon roku

Projekt mapuje přínos legislativy pro české podnikatelské prostředí.

Organizátor projektu:

Deloitte. Legal

Pod záštitou:

ČESKÁ ADVOKÁTNÍ KOMORA

HOSPODÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

Partneři:

AmCham American Chamber of Commerce in the Czech Republic

Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

beck-online

BCC British Chamber of Commerce Czech Republic

ceced CZ Sdružení evropských výrobců domácích spotřebičů

Czech Institute of Directors

česká leasingová a finanční asociace

AHK Deutsch-Tschechische Industrie- und Handelskammer Česko-německá obchodní a průmyslová komora

epravo.cz

Komora advokátních poradců ČR

Pro bono alliance

Svaz měst a obcí SMO České republiky

SOCR ČR Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR

SP Svaz průmyslu a dopravy České republiky

Transparency International

Unie podnikových právníků ČR

Česká televize

Hlavní mediální partner projektu

www.zakonroku.cz

OBSAH

epravo.cz MAGAZINE 1/2018

16

36

úvodník šéfredaktora

názor
5 Zastupitelé jako škodná
6 Velká nebo malá?
7 Krátké zamyšlení nad probíhajícím jednáním o novele daňového řádu
9 Nulové oddlužení nebo zázrak?
10 Mají advokáti chránit rodinu?
11 Mlčeti zlato
12 MýTů aneb konec mýtů o mužích
14 Inteligence

právník roku
16 Do právnické Síně slávy vstoupil obhájce disidentů – brněnský advokát Jiří Machourek

profil
30 TaylorWessing

z právní praxe
41 Pověřenec pro osobní údaje dle GDPR: kdy, koho a jak pověřit?
45 K návrhu nové AML vyhlášky
47 Svěřenské fondy v roce 2018
48 Očekávané změny v úpravě distribuce pojištění
50 Za jakých podmínek je možné kontrolovat e-maily zaměstnance?
52 (Ne)omezení svéprávnosti u fakticky nesvéprávných
54 Závazné mimosoudní způsoby řešení sporů ve sportu
57 Pokuta za opožděné tvrzení daně
59 Luxus si na internetových platformách už nekoupíte, aneb jak je to se zákazy online prodejů v EU?
64 Podpora určená malým a středním podnikům K pojmu podnik a pronájmu nemovitých věcí jako hospodářské činnosti
68 Proč nevyužít integraci EIA do územního či společného řízení, kterou nabízí novela stavebního zákona?
70 Kdy může zaměstnanec okamžitě zrušit pracovní poměr pro nevyplacení mzdy nebo platu?
72 Neposkytnutí odměny členu orgánu obchodní korporace z důvodu porušování povinností při výkonu funkce
76 Adekvátní kompenzace za zadržování nadměrného odpočtu dle § 254a DŘ?
81 Povinnost svěřeneckého správce vyplatit peníze nezaniká ani po zrušení svěřeneckého účtu
84 Přípustnost ústavní stížnosti ve světle nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1146/16
87 Ochrana rodinného a osobního majetku při výkonu funkce člena orgánu společnosti
91 Od zákazu diskriminace k přímému horizontálnímu účinku směrnic?
94 Založení joint venture z pohledu zadávání veřejných zakázek
98 Soumrak zajišťovacích příkazů?
101 Některé aspekty ohlašování porušení zabezpečení osobních údajů podle GDPR
104 Změny v zákoně o evidenci tržeb v důsledku nálezu Ústavního soudu
106 Podílové spoluvlastnictví, jeho zrušení a odklad zrušení spoluvlastnictví
108 Psychologický test za účelem určení sexuální orientace v řízení o azylu
110 Stát jako podnikatel v oblasti vyhledávání ložisek nerostů a jejich těžby?
112 Nejnovější vývoj v oblasti ochrany osobních údajů
116 Evidence skutečných majitelů – aktuální otázky
118 Právo prarodiče domáhat se styku s vnoučaty
122 Regubliny, architekt, všetečné zastupitelstvo a stavební zákon
124 Možnosti přemístění sídla ze zemí mimo EU
126 Postupné prodlužování promlčecí doby přestupků
128 Nulové oddlužení – cesta z dluhové pasti

judikatura
132 Z aktuální judikatury

lifestyle
144 Mercedes-Benz třídy G vytesán z kamene
148 Premium Fashion Brands přinesla na český trh značku Wolford!
150 Skvělý parťák na cesty
152 Firmy teď mají možnost získat miliony korun na střešní fotovoltaiky
155 RENOMIA GROUP odborníkem nejen na profesní pojištění advokátů
156 Alternativní řešení sporů je budoucností
158 Life balance a proč je dobré o něj usilovat s ohledem na děti
161 Sedmero otázek a odpovědí o Unii rodinných advokátů
163 Slovenská advokátní komora vidí budoucnost v cloudu. Jaká jsou její doporučení?
164 Řešení problémových aktiv vyžaduje špičkový právní servis
166 Užijte si Dubaj i během ramadánu
169 Investujte do nemovitostí, ale pozor na intuici!
172 Bleriot: elegantní zelené bydlení v pražských Kbelích
174 Byt na investici? Většinu nabídky nového pražského projektu Element Letňany tvoří investičně atraktivní byty 2+kk
176 Quo vadis, Praho? Současnost a budoucnost trhu bydlení v hlavním městě
178 „African Chic“ od českých architektů z Jestico + Whiles: vzorový bungalov v hotelovém resortu na Zanzibaru odkrývá jedinečnost projektu
180 Společná expozice českých měst lákala investory na prestižním realitním veletrhu MIPIM 2018
182 Nový wellness hotel v Jeseníku!

SingleCase mi měří reálné výnosy.

V reálném čase vidíte, jak si vaše kancelář vede, který klient vám vydělává nejvíce peněz a jak efektivní jsou vaši zaměstnanci.

- Propojte se s Datovkou
- Hodiny sbírejte v reálném čase a zachraňte hodiny fakturovatelné práce každý měsíc
- Vystavujte faktury jedním tlačítkem a ušetřete až den práce měsíčně
- Importujte celé složky dokumentů
- Synchronizujte e-maily z Outlooku, lhůty a úkoly přímo do kalendáře
- Přistupujte ke spisu odkudkoli včetně mobilního telefonu

Vyzkoušejte SingleCase zdarma na 30 dní

A zjistěte, jak SingleCase může pomoci i vaší kanceláři.

SingleCase

www.singlecase.cz
+420 739 475 360

ÚVODNÍK ŠÉFREDAKTORA

Vážení čtenáři,

začátek letošního roku je a bude ve znamení příprav na evropské nařízení GDPR, které se týká ochrany osobních údajů. Nejde o lehký materiál, navíc česká prováděcí legislativa stále není hotová a už to ani nevypadá, že by zákonodárci její přijetí stihli ještě před účinností tohoto evropského předpisu.

V poslední době se na řadě konferencí, sympozií a dalších diskusních setkání řeší, zda jde skutečně o revoluci v ochraně osobních údajů, nebo nikoliv. Řada expertů tvrdí, že o revoluci nejde a že nejviditelnější změnou je zavedení vysokých pokut za nedodržení souvisejích povinností. Jistotu získáme až po 25. květnu letošního roku, kdy se začne podle zmíněného nařízení postupovat. A samozřejmě ne hned v prvních dnech, ale řekněme v prvních měsících, nebo spíše letech.

Podobně tomu bude s advokátní mlčenlivostí. Podle České advokátní komory a konkrétně například jejího předsedy Vladimíra Jirouska a místopředsedů Roberta Němce a Tomáše Sokola, kteří podepsali otevřený dopis, sepsaný na základě návrhu České pirátské strany na změny v daňovém řádu, je ve velkém ohrožení.

„Česká advokátní komora se zejména v poslední době setkává se snahou o zásahy do profesní povinnosti mlčenlivosti. Až dosud se však omezovaly na rovinu trestního řízení a zůstávaly vždy pod kontrolou soudní moci. V poslední době však tyto ataky souvisejí více s výkonem státní správy a to způsobem, který není přezkoumatelný žádným nezávislým orgánem, tedy, kde žádný soud ochranu lidských práv nehlídá a nekontroluje," uvedla Česká advokátní komora a svou kritiku dále rozvedla. Piráti s jejími obavami ohledně změn daňového řádu nesouhlasí. Celou situaci ale musíme sledovat, jde totiž hlavně o nás, o případné klienty.

První měsíce roku bývají už tradičně spojeny také s anketou Zákon roku. Za loňský rok má tento titul šanci získat zákon o platebním styku, výrazná novela stavebního zákona, nález Ústavního soudu o zrušení části elektronické evidence tržeb, novela občanského soudního řádu a zákona o zvláštních řízeních soudních a také novela zákona o daních z příjmů.

V souvislosti s touto anketou se tradičně diskutuje i o různých nástrojích, které by mohly zkvalitnit českou legislativu. Například o tom, že by nové právní předpisy mohly být účinné jen od dvou stanovených dnů v roce. Podle nové legislativy by se mohlo postupovat například jen od 1. ledna a od 1. července. Líbilo by se vám to? Je možné předpokládat, že toto opatření by přineslo minimálně dvě změny. Jednak bychom bezpečně věděli, zda se právě začíná postupovat podle nového předpisu, nebo nikoliv a patrně i zodpovědné úřady by musely svou tvorbu ještě intenzivněji plánovat. Což by vůbec nebylo špatné.

Miroslav Chochola,
ředitel mediální vzdělávací skupiny
EPRAVO.CZ

Vydává:
epravo.cz, a. s., IČ: 26170761

Sídlo redakce:
Dušní 10, 110 00, Praha 1

Telefon:
277 009 912

Email:
info@epravo.cz

Séfredaktor:
Mgr. Miroslav Chochola, MBA
miroslav.chochola@epravo.cz

Obchodní a marketingové oddělení:
Jakub Karas
jakub.karas@epravo.cz

Grafický design a zpracování:
Ondřej Netrh

Registrace:
MK ČR E 17011 pod č. j. 11769/2006 ze dne 31. 8. 2006, ISSN 1802-1492

Fotografie na obálce:
Boris Stojanov

Vydavatelství využívá fotografického servisu Shutterstock.com

Vychází 4x ročně, přetisk povolen jen se souhlasem redakce

2010 právnická firma roku · 2011 právnická firma roka · 2012 právnická firma roka · 2013 právnická firma roka

2014 právnická firma roka · 2015 právnická firma roka · 2016 právnická firma roka · 2017 právnická firma roku

Právnická firma roku
kategorie Trestní právo

Působíme v **Praze**, **Přerově** a **Bratislavě**.

Vyřešíme Vaše spory – **civilní i trestní**.

Řešíme také právo **obchodní**, **občanské**, **pracovní** a **rodinné**.

Zahraniční klienti nám nejsou cizí. Své služby nabízíme také ve **světových jazycích**.

Jsme členem mezinárodní advokátní sítě **International Jurists**, můžeme tak pomoci klientům po celém světě.

Brož Sokol Novák
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Kontakty
telefon: 224 941 946
e-mail: advokati@akbsn.eu

Sídlo
Sokolská 60
Praha 2, 120 00

Naše názory můžete sledovat také na **www.facebook.com/brozsokolnovak**

www.akbsn.eu

Zastupitelé jako škodná

Lehce zjednodušeno, je údělem policistů, vyšetřujících násilnou trestnou činnost, zejména vraždy, skupinově též zvaných mordparta, být přivolán, nejlépe ve tři hodiny ráno, k něčemu, co před nějakou dobou ještě byl živý člověk, ale už není a vypadá to, že cizím přičiněním. Podle obecného úsudku, jemuž neodporuji, tihle policisté pak věcně vyšetřují, shánějí důkazy a poměrně ve velmi značném počtu případů vraždu objasní, obviní vraha nebo vrahy, předají je státnímu zástupci, ten soudu a ten je s dlouholetým trestem pošle do věznice. Ty vrahy. Policisté jdou spát, aby nejlépe ve tři ráno…atd. A tak pořád dokola. Ne že by zrovna tihle policajti pracovali bezchybně, ale zase až tak moc chyb neudělají. Možná i proto, že svět se příliš nemění. Lidi se vraždili, vraždí a pravděpodobně i vraždit budou, nezávisle na úspěšnosti policie, počtu objasněných případů a uložených roků vězení. Což už není podstatné. Podstatné je, že tuhle práci policie, potažmo státních zástupců nikdo nijak nezpochybňuje.

23. 1. 2018 mandátní a imunitní výbor Poslanecké sněmovny projednal žádost policie o vydání dvou poslanců k trestnímu stíhání a řekl, že ne, že nedoporučuje. Další den Sněmovna doporučení vyhověla. Oba dva měli být stíháni v souvislosti s tím, jak v minulosti vykonávali funkci obecního zastupitele. Jeden dokonce primátora. Ten už stíhán byl, a zatím to skončili rozsudkem nalézacího soudu, který ho uznal vinným. Přesto nebyl vydán. Pozoruhodné je, že členové zmíněného výboru se při hlasování dělili na dvě skupiny. Na ty proti vydání a na ty, kteří se hlasování zdrželi. Pro vydání nehlasoval nikdo. A dost podobně to pak bylo ve Sněmovně. Možná proto, že podle jediné zatím existující statistiky 80 % všech stíhaných zastupitelů je posléze zproštěno. A dost možná i proto, že tu je určitý rozdíl mezi obviněním pro, řekněme klasický kriminální delikt, vraždu, krádež nebo přijetí úplatku, a něco jiného jsou konstrukce obvinění z toho, že dotyčný zastupitel či zastupitelé úmyslně rozhodli špatně, aby obci způsobili škodu tím, že bude uzavřena nevýhodná smlouva. A pro jistotu ještě opakuji, smlouva, kolem které není odér nějakého úplatku či jiné levoty. Prostě smlouva, ze které ti zastupitelé prokazatelně nic neměli. Leda ten průšvih. Prostě rozhodli a po čase někdo přišel s tím, že se to snad dalo udělat jinak a možná i líp. Ovšem od závěru o chybě, teď lhostejno zda důvodnému nebo ne, u nás vede proklatě krátká cesta k závěru, že dotyční rozhodli s vědomím možného způsobení škody a tak tu škodu tedy vlastně chtěli úmyslně způsobit. A může se nadělovat obvinění.

Není pochyb, že když někdo šlohne obecní kasu, nebo si z ní odsypává do vlastní kapsy, případně si z politického postavení udělá zdroj vedlejšího příjmu, musí, lidově řečeno, za katr. Pochybnosti ale mám k tolikrát předkládané rovnici, v níž chybné rozhodnutí automaticky rovno záměru způsobit škodu. Je tu, pravda, skupina těch, kteří i v tomto mají jasno, a kteří říkají, že za ty prachy prostě zvolený nebo jmenovaný potentát nesmí udělat chybu. A když jí udělá, tak musí být potrestán. Nejlépe sťat. Nemám k tomu žádné exaktní podklady, ale spíše empiricky dovozuji, že většina těch neúprosných kritiků by za to, jak provozují svůj vlastní život, musela jít sedět na doživotí. Kdyby to bylo možné. Spousta lidí nekritizuje, mlčí, protože věci příliš nerozumí a spoléhají na to, že jiní ano. Ale postupně nabývají pochyb. Možná i díky těm statistikám, úspěšnosti anebo též neúspěšnosti trestních stíhání zastupitelů. No a pak se časem problém městná až dospěje do fáze, kdy už tvrzení o úmyslu způsobit chybu věří jen málokdo, čehož, jen tak na okraj, výrazem bylo právě zmíněné hlasování Poslanecké sněmovny. O pár dní později to dorazil prezident, který kladl soudcům, co je zrovna jmenoval, aby když jim přijde pod nůž nějaký zastupitel, byli shovívaví.

Otázkou, o které zatím nikoho nebaví moc přemýšlet je, zda je opravdu nezbytné být až nekriticky přísný na ty, kteří jsou volbou, či jmenováním pověřeni spravovat cizí majetek. Jedno jestli jako zastupitelé, ministři, jejich náměstci, ale také jednatelé nebo členové statutárního orgánu právnické osoby. A zda je opravdu nutno je s takovým nadšením kriminalizovat, nejčastěji pod praporem protikorupční hysterie. A obvykle ještě se znaleckým posudkem v hrsti. Posudkem, který ex post říká, že se to dalo udělat laciněji nebo naopak dráže, podle toho jestli dotyčný či dotyční rozhodovali o prodeji nebo nákupu. A znovu připomínám, obecně řečeno, nejde o ukradenou obecní kasu.

Přestože lidstvo, pokud jde o jeho schopnost edukovat se zkušenostmi, považuji za poněkud natvrdlé, nevzdávám se víry, že dříve nebo později, alespoň v rámci tohoto státu, dospěje většina k přesvědčení, že k chybám svých „vyvolených“ by měli přistupovat tolerantněji a ne s apriorní představou, že už kandidovali s vidinou škod, které na obecním napáchají. Výsledkem je, že dnes již dost rozumných a opatrných striktně odmítá kandidovat se slovy, že se nenechají zavřít. Anebo, což je jistě například pro mne jako pro advokáta potěšující, se ti zvolení a jmenovaní kryjí novými a novými odbornými expertizami, mimo jiné i právními. Oboje je v koncovce poněkud kontraproduktivní. Se zmíněným skóre odsouzených a zproštěných zastupitelů, zejména když soudy dávají v mnoha případech jasně najevo, že nešlo o trestní stíhání, v jehož průběhu se původní podezření vyvrátilo, ale o zcela nesmyslný postup od samého začátku, by se skoro dalo konstruovat stejné obvinění, totiž úmysl působit škodu chybným výkonem funkce těm, kdo ta trestní stíhání vedou. Což rozhodně nechci, ale logiku by to mělo. Možná, že lepší by bylo, být trochu shovívavější.

JUDr. Tomáš Sokol, advokát
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.

Brož Sokol Novák
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Velká nebo malá?

Kdykoliv se sejde větší či menší společnost právníků, vždy se dříve či později (ale většinou dříve) začnou probírat věci týkající se práva, práce, klientů, kvality zákonů a jejich aplikace a také dříve či později padnou termíny „luční advokát“ nebo „fabrika na právo“, tedy i více či méně hanlivé označení malé kanceláře či samostatného advokáta a to v protikladu k velkým sdružením či advokátním společnostem. Přiznejme si, že uvedené termíny v sobě nesou určitý dehonestující přídech s tím, že mluvčí se vždy hlásí buď spíše k velkým kancelářím nebo naopak k renesančním osobnostem samostatných advokátů. Téměř vždy to také vyznívá tak, že jeden či druhý způsob výkonu advokacie je ten jediný správný, lepší, efektivnější a vůbec. Podobně se občas škádlí chirurgové s internisty. Naskýtá se tedy otázka – jak je to opravdu?

Především – více než polovina registrovaných advokátů vykonává advokacii v pozici samostatného advokáta. Znamená to snad, že by tento nezanedbatelný počet žil v bludu nebo se z blíže nezjištěných nešťastných příčin nevydal cestou kolektivního poskytování právních služeb. Nikoliv. Je to prostě osobní volba a rozhodnutí, jak si svůj profesní život zorganizovat a to nejenom z hlediska osobního pohodlí, ale i z hlediska komfortu klientů.

Rovněž by bylo nehorázné tvrdit, že velké kanceláře poskytují vždy výrazně kvalitnější právní služby a že je poskytují efektivněji. Není pochyb o tom, že prostě některé právní problémy se nejefektivněji řeší nasazením specializovaného týmu (někdy i dost rozsáhlého) protože na něj samostatný advokát kapacitně nestačí a některé kauzy jsou naopak nejefektivněji řešitelné jedním schopným právníkem a nasazení týmu se všemi obvyklými řídícími a kontrolními postupy může věc natolik prodražit, že je obludně neefektivní. Jakékoliv zobecnění je chybné a zavádějící, dokonce i tvrzení, že služby poskytované velkými kancelářemi jsou vždy dražší než právní služby samostatných advokátů nebo že ve velkých kancelářích jsou vždy ti nejkvalitnější právníci. Za více než čtvrtstoletí, kdy se věnuji advokacii, jsem se setkal s desítkami případů, které takové či opačné stereotypy jednoznačně vyvracejí.

Není také pravda, že si samostatní advokáti a velké kanceláře konkurují. Většinou působí v odlišných sektorech a pro jiný okruh klientů – pokud se u některého klienta setkají, pracují zpravidla na zcela typově odlišných kauzách.

Je sice pravda, že například pohled regionálního advokáta působícího v malé komunitě na konflikt zájmů může být poněkud odlišný od pohledu vedení mezinárodní advokátní společnosti, nicméně se jedná o rozpor, který je vždy řešitelný v rámci stavovských předpisů a odbornou debatou. Rozhodně to nerozděluje advokátní komunitu na ty malé venkovské a gladiátory velkých kanceláří.

Advokacie –tedy poskytování právních služeb za úplatu podle zákona o advokacii – je jen jedna. Nikoli malá a velká, moderní a tradiční, velkoměstská a regionální, ale jen jedna. Zákonné i stavovské předpisy platí zcela stejně jak pro samostatné advokáty, tak pro advokáty z velkých kanceláří a za dobrou pověst advokátního stavu odpovídáme všichni. Chyba či neetické chování kteréhokoliv advokáta ovlivňuje všechny členy advokátního stavu a všem také škodí. Proč tedy trpět i nadále tohle hypotetické dělení nebo snad i despekt jedněch vůči druhým a nenasměrovat naši energii na kultivaci právního prostředí. Osobně bych se za to velmi přimlouval.

JUDr. Martin Maisner, PhD., MCIArb,
advokát a nezávislý rozhodce

Krátké zamyšlení nad probíhajícím jednáním o novele daňového řádu

Na jaře loňského roku předložilo Ministerstvo financí do legislativního procesu návrh novely daňového řádu, jehož cílem má být implementace směrnice DAC 5. Směrnice DAC 5, zjednodušeně řečeno, zavádí povinnost členských států ke vzájemné spolupráci při potírání daňových úniků a v této souvislsoti ukládá členským státům, aby si pro účely mezinárodní spolupráce navzájem zpřístupnily informace a doklady, které jsou povinné osoby povinny shromažďovat a kontrolovat podle předpisů proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (AML předpisy). Zde je namístě připomenout, že již v rámci AML předpisů došlo k zásadnímu prolomení bankovního tajemství a advokátní mlčenlivosti a k přenosu některých povinností státu v této oblasti na soukromé subjekty, které mají nejen shromažďovat a kontrolovat informace o svých klientech, ale také hlásit případné podezřelé obchody. Mezi povinné osoby patří zejména finanční instituce, ale také svobodné profese jako jsou advokáti, notáři či daňoví poradci.

Již sama podstata směrnice DAC 5 je značně kontroverzní, neboť staví mezinárodní spolupráci při správě daní hodnotově na úroveň boje proti legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. Ministerstvo financí se pak rozhodlo jít při implementaci směrnice DAC 5 ještě dál a využít této příležitosti ke zpřístupnění dokumentů a informací shromažďovaných povinnými osobami i pro účely domácí správy daní.

Po projednání v legislativní radě vlády, která uplatila k návrhu novely daňového řádu celou řadu ústavně-právních námitek, Ministerstvo financí přistoupilo na omezení povinnosti povinných osob, které podléhají profesní mlčenlivosti, na poskytování součinnosti pouze v případě mezinárodní spolupráce. Uvedené omezení se však týká pouze vybraných profesí a nikoliv například finančních institucí, zejména bank. V tomto ohledu se ČAK ztotožnila se stanoviskem České bankovní asociace (ČBA), že směrnice DAC 5 by neměla být implementována cestou novely daňového řádu, ale novelou zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní. Podstatný rozdíl spočívá v tom, že k dalším průlomům bankovního tajemství, jakož i profesních mlčenlivostí, by docházelo výhradně v souvislosti s mezinárodní spoluprací, a to prostřednictvím k tomu povolaných centrálních orgánů a nikoliv všech možných správců daně a poplatků, u kterých hrozí podstatně větší riziko úniku či zneužití důvěrných informací.

Pokud jde o profese podléhající profesní mlčenlivosti, zde ČAK v úzké spolupráci s ostatními profesními komorami, zejména Notářskou komorou, Komorou daňových poradců a Komorou auditorů prosazuje názor, že implementace DAC vůbec nevyžaduje další průlom do profesní mlčenlivosti nad rámec jich existujících povinností obsažených v AML předpisech, a že pro účely implementace DAC 5 by bylo dostatečné zavedení spolupráce mezi Finančním analytickým úřadem (FAU) a příslušnými orgány správy daně, neboť FAU již dnes má k uvedeným informacím přístup. Pokud jde o advokáty, tak významnou roli nad respektováním advokátní mlčenlivosti zde zastává ČAK, jejímž prostřednictvím komunikují advokáti s FAÚ.

Přes výše uvedené výhrady předložila vláda Poslanecké sněmovně návrh novely daňového řádu, a to s návrhem na zrychlené projednání, to jest s návrhem, aby uvedený návrh byl Poslaneckou sněmovnou schválen v prvním čtení bez projednání ve výborech. ČAK proti tomuto návrhu aktivně vystoupila a ve spolupráci s ostatními profesními komorami a bankovní asociací se zasadila o to, aby návrh na zkrácené projednání nebyl schválen, a aby návrh novely byl projednán ve výborech.

ČAK podpořila návrh pozměňovacího návrhu reflektující výše uvedené výhrady. Pozměňovací návrh byl předložen jak na jednání rozpočtového výboru, který je garantem novely, tak na jednání ústavněprávního výboru, avšak v těsném hlasování nebyl přijat.

Na jednání ústavněprávního výboru byl následně předložen kompromisní pozměňovací návrh prof. H. Válkové, který byl Ministerstvem financí akceptován a ústavněprávním výborem schválen. Ačkoliv tento pozměňovací návrh neodpovídá stanovisku zástupců ČAK, která odmítla přistoupit na jakékoliv další prolomení advokátní mlčenlivosti, jedná se o návrh, který reflektuje alespoň některé naše obavy, neboť zavádí některé mechanismy jak na straně správce daně, tak na straně ČAK, které omezují obavy ze zneužití systému.

Bohužel však následně na jednání Poslanecké sněmovny poslanci Ferjenčík a Michálek předložili za Stranu pirátů další pozměňovací návrh, který by vrátil celou záležitost na samý počátek, a který představuje zásadní zásah do ochrany důvěrnosti informací sdělovaných advokátovi. Podle tohoto návrhu by advokátní mlčenlivost mohla být prolomena i pro účely běžné správy daně v případě hrozících daňových úniků přesahujících hodnotu 500 000 Kč. Jinak řečeno, kterémukoliv finančnímu úřadu by stačilo požádat o jakoukoliv informaci o jakémkoliv klientovi s tím, že možná v budoucnu nesplní svoji daňovou povinnost, a advokát by poskytnutí žádané informace nemohl odmítnout.

Advokátní mlčenlivost není výsadou advokáta. Advokátní mlčenlivost a důvěrnost vztahu mezi klientem a advokátem je součástí ustavního práva na právní pomoc a jako taková musí být respektována. Pokud jde o daňové úniky, nemusí se vždy ani jednat o jednání protiprávní či trestné a prolamování advokátní mlčenlivosti bez jakékoliv možnosti obrany či soudní kontroly je zásadně nepřijatelné.

Mgr. Robert Němec, LL.M.,
advokát a partner
PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář
místopředseda představenstva ČAK

2017
právnická
firma
roku

silný partner pro náročné cíle

ZIZLAVSKY

insolvence a restrukturalizace

- specializované poradenství a expertízy
- zastupování v insolvenčním řízení
- soudní reorganizace

www.zizlavsky.cz

ak@zizlavsky.cz

Široká 5 | Praha 1 | PSČ 110 00 | +420 224 947 055 | +420 224 947 618

Nulové oddlužení nebo zázrak?

Vláda schválila novelu insolvenčního zákona a předložila ji Poslanecké sněmovně k projednání. Počítá v ní s nulovým oddlužením. Kdysi platilo, že dluhy se mají platit. Od roku 2008 platí, že se můžete oddlužit, když zaplatíte věřitelům alespoň třicet procent. Podle novely to má být tak, že jim nebudete muset zaplatit nic. Mělo by to být jako v pohádce. Vidíte dluh? Přehodíte přes něj kouzelný plášť, a dluh zmizí!

Naše civilizace je založena na existenci dluhu. Dluh není sám o sobě dobrý ani zlý. Pohání rozvoj lidí, firem i států nebo je taky ničí, když ho nezvládnou. Je dobrý sluha, ale špatný pán. Nejen u nás, ale i v Evropě, se dluhy bohužel momentálně vymkly kontrole. Lidé se nacházejí v dluhové pasti, což znamená, že jejich dluhy rostou rychleji, než jsou schopni je splácet. To přináší několik otázek. Čí je to problém? Kdo ho má řešit? A jak?

Ve starověku na to měli recept. Otroctví. Dnes ale nemůžete dlužníka prodat na trhu nejvyšší nabídce a výtěžek rozdělit mezi věřitele. Už dávno navíc nejde jen o problém dlužníka a jeho věřitelů. Lidé ve vyloučených lokalitách proplouvají ekonomikou jako černí pasažéři, konzumují sociální dávky, neplatí daně, radikalizují se, volí extremistické strany a zvyšují kriminalitu. To ohrožuje nejen věřitele, ale i stát, prosperitu a bezpečí nás všech.

Co s tím? Problém, který stát neřešil na začátku, se bude muset řešit na konci. Jednu z možných cest skutečně představuje nulové oddlužení. Nebyli bychom jediní v Evropě, kdo jde tímto směrem. Důležité jsou ale dvě věci. Věřitelé musejí mít dostatek času na to, aby se mohli na tak zásadní změnu připravit. Nulové oddlužení také nesmí být paušální a pro každého.

Nevím, zda není pád z třiceti procent na nulu příliš strmý. Výkonnost ministrů se dnes bohužel měří počtem novel, které prosadí. Mění-li se ovšem pravidla příliš rychle, nemůžete předvídat, obezřetně podnikat a rozvíjet ekonomiku. Nemůžete držet zaměstnance. Když například banka vychází z předpokladu, že dostane z úvěrů v selhání nejméně třicet procent, a rázem je to nula, ohrozí to vklady střadatelů. Problémy těch, kteří dluží bance, se jen přenesou na ty, kterým banka dluží. Stát se pak chová jako Robin Hood naruby. Bere dluhy chudým a dává je těm, kdo chudí nejsou. Snadno z nich ale může chudé udělat.

Máme-li mít nulové oddlužení, musíme být schopni důsledně rozlišovat případy rozmařilých a nezodpovědných dlužníků, a těch, kdo jsou v tíživé situaci z omluvitelných důvodů. Takovými důvody mohou být ekonomická krize, ztráta zaměstnání, nemoc, rozvod, úmrtí partnera nebo třeba predátorské věřitelské taktiky. Abychom mohli tyto situace reálně rozlišovat, musíme ovšem počítat s tím, že to bude něco stát. Kdyby nulové oddlužení fungovalo bez peněz, byl by to zázrak.

Zázraky se nedějí. Bohužel se nevede férová debata o nákladech navrhovaného řešení. Ty nemohou nést jen věřitelé. Svou finanční odpovědnost musí přijmout stát. Když to udělá, může jen získat. Udrží sociální smír a možná dokonce vydělá na návratu černých pasažérů do ekonomiky.

JUDr. Michal Žižlavský,
advokát, člen představenstva České advokátní komory

ZIZLAVSKY
Advokátní kancelář - Insolvenční správci

Mají advokáti chránit rodinu?

Advokáta si obvykle klient zvolí proto, aby mu příslušník naší profese pomohl, poradil, sepsal za něj podání či smlouvu, doprovázel ho k soudu nebo k policii a přispěl mu radou, právním rozborem i přítomností ke zdárnému vyřešení jeho případu. O tento výsledek usilují každodenně tisíce českých advokátů a řada našich kolegů skutečně kýženého výsledku dosáhne. Rodinné právo je na tom trochu jinak. Podobně jako ve fotbale nebo v problematice školství je i v rodině každý klient odborníkem, protože od narození v nějaké rodině vyrůstal, kolem sebe neustále nějaké rodinné vztahy sleduje, zabývají se jimi telenovely a články o rodině chrlí na svých titulních stránkách kdejaký časopis či denní tisk. A tak se lient mylně domnívá, že právo je ideálním lékem na jeho rodinné problémy, ba dokonce leckdy přichází do advokátovy kanceláře zcela rozhodnut, řka: „Chci podat návrh na rozvod." „Chci zvýšit výživné." „Chci, abyste mi pomohla vysoudit střídavou péči." Slovutní kolegové zajisté doplní podobné věty, jež běžně slýchávají.

A běžný advokát se nadechne, sedne za stůl, pustí počítač a začne psát návrh či žalobu v podobě, o jakou ho klient požádá. Podobné kroky jsem také po řadu let činila a slušně se plněním klientových přání bavila i živila. Během let jsem ovšem dospěla k závěru, že v rodinném právu je zakopaný dvojitý a složitě maskovaný pes. Ten první je lehce popsatelný a identifikovaný – totiž zájem nejslabší strany sporu, kterou je dítě. Tisíckrát si může advokát přeříkat mantru zákona o advokacii, podle níž se řídí pokyny klienta bez ohledu na škody, které tím děťátku způsobí (a vsaďte se, že při bojové rodinné při se škody na duši dítěte objeví prostě vždy!). Ale čas běží v advokátní praxi stejně rychle, ba někdy i rychleji než v běžném okolním světě, a tak dříve či později milému advokátovi dojde, že je v té dvojici advokát/klient tím moudřejším a zkušenějším a že by měl na dítě myslet i za jeho otce i matičku, když už na děti nemyslí klient sám. A že by zájmem dítěte byl spor mezi jeho nejdražšími? Zajisté cítíte, že nic není realitě vzdálenější. Druhým problémem či psem spíše tušeným je touha nerealizovatelná právem, podle níž je v rodinných přích zapotřebí součinnosti druhé strany sporu, což zní poněkud obtížně, až nesplnitelně, pokud spolu obě strany válčí.

A tak posléze prohlédnuvší advokát bývá v kanceláři tím, kdo klienta odrazuje od soudního sporu, nutí ho k velkorysosti a k nadhledu, tlačí ho do mediace či dohody a snaží se otupit ostny podání či předžalobních upomínek, aby mezi členy rodiny nevyhloubil příkop tak hluboký, že jej zasypat bude později vyloučeno. Zajisté se to nemusí líbit klientovi, vždyť ten si přeje buldoka, který druhou stranu uštve k smrti. Chápu, že se mnou zejména mladí kolegové nemusí souhlasit, že se jim možná zdá, že s tímto přístupem si jako soukromí podnikatelé ani na slanou vodu nevydělají, ale podle mě má nejen v rodinných věcech advokát myslet i za klienta a už na počátku vidět konec soudního sporu i ony příkopy, které byv neinformován může svým aktivismem naopak učinit spíše bezednými než zahlazenými.

A právě proto jsme se šesti kolegy počátkem letošního roku založili Unii rodinných advokátů, o čemž se dočtete na jiném místě tohoto časopisu. Protože advokát není jen soukromý podnikatel, ale je součástí širší justice a jako příslušník své profese má napomáhat spravedlnosti, a ne podporovat rozbroje mezi lidmi, kteří se kdysi milovali. Není totiž možná jejich chybou, že se nechali opít rohlíkem či zmanipulovat médii a že si plni naivity myslí, že jim rozsudek s doložkou vykonatelnosti, předběžné opatření či exekutor zajistí náklonnost rodinného příslušníka, ohleduplnost při vyjednávání, toleranci ku vlastním chybám či snad dokonce lásku a přátelství. Třeba se při čtení těchto řádek usmíváte, možná, že ve vašich očích usiluji o nesplnitelné, nicméně spolu s kolegy zakladateli máme zato, že se o to aspoň musíme pokusit. Protože kdo jiný, než advokát těm rozhádaným musí na počátku říci: žádná žaloba vám dítě nevrátí a žádné soudní rozhodnutí nedokáže, aby váš kdysi milý podporoval vaše dnešní rozhodnutí a před dítětem vás chválil, chránil a respektoval.

Přiznávám, že ani klienti tyto pravdy někdy nevítají, ale trvám na tom, že jim je slušný advokát nesmí zamlčovat. Protože se jinak může stát, že po pětiletém urputném soudním boji plném zranění na duši i v peněžence bude mít v ruce jenom soudní rozhodnutí a po jeho neúspěšném výkonu vysloví před svým advokátem větu, jež přece celou dobu visí ve vzduchu: „Pane doktore, kdybych tehdy věděl, jak celá věc dopadne, tak bych se o soudní řešení ani nepokoušel."

JUDr. Daniela Kovářová, advokátka a prezidentka Unie rodinných advokátů

Mlčeti zlato

Právo a povinnost jsou sice zpravidla dvě strany jedné mince, přesto bývá vždy zdůrazňována jen jedna strana podle toho, jak se to autorovi hodí. Mohli bychom se zamýšlet nad tím, zda je možné právo na sociální dávky podmínit povinností pracovat nebo zkoumat, zda akt jmenování vlády je ústavním právem nebo povinností prezidenta. Jsou však instituty, kde je daleko jednodušší určit, zda jde o právo nebo povinnost. Typickým příkladem je povinnost mlčenlivosti advokáta, zdůrazňuji, povinnost, byť je tak často veřejnou mocí považována za "právo", výsadu advokátů, kterou je zapotřebí vhodnými legislativními zásahy omezit. V poslední době se o to pokouší Ministerstvo financí v předloženém návrhu novely daňového řádu.

Potřeba novely daňového řádu je zdůvodňována nutností transponovat novelizovanou evropskou směrnici DAC 5, přesně Směrnici Rady (EU) 2016/2258, kterou se mění směrnice 2011/16/EU, pokud jde o přístup daňových orgánů k informacím pro boj proti praní peněz. Zdůvodnění je založeno na hodně extenzivním výkladu Ministerstva financí. Zmíněná směrnice totiž neukládá členským státům nic jiného, než aby daňovým orgánům zajistily přístup k mechanismům, postupům, dokumentům a informacím uvedeným v článcích 13, 30, 31 a 40 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849. Přímo v textu novelizovaného ustanovení je pak zmíněna jen nutnost zajistit fungující spolupráci správních orgánů. Správním orgánem, který je v našem prostředí pověřen bojem proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, je FAÚ, který spolupracuje s povinnými osobami ve smyslu AML předpisů, tedy – prostřednictvím České advokátní komory – i s jednotlivými advokáty. Předepsaný postup při identifikaci klienta a spolupráci mezi FAÚ a advokátní komorou nečiní v praxi žádné problémy a je oběma stranami bez výhrad dodržován.

Zmíněná velice stručná evropská směrnice je nyní vykládána jako nezbytnost zásahu do povinnosti profesní mlčenlivosti, ať jde o advokáty, auditory, notáře, banky apod., tedy tak, že nikoli stát je povinen – nadto v rámci mezinárodní spolupráce při správě daní – aby FAÚ mohl zjištěné informace předávat daňovým úřadům, ale že uvedeným soukromým osobám bude uložena povinnost na výzvu správce daně předat mu veškeré informace a podklady, které získaly od svého klienta při plnění povinností podle předpisů proti praní peněz. Nadto, z (ne) pochopitelných důvodů, se tato pasáž nezařazuje do zákona o mezinárodní spolupráci při správě daní nebo do AML zákona, ale do daňového řádu. Zatím se advokátní komoře podařil jediný ústupek, tedy takový, že požadavek na předání informací může vzejít jen při mezinárodní spolupráci při správě daní, nikoli při běžné daňové kontrole klienta. To je však více méně jen Pyrrhovo vítězství. Pro mě není představitelné, že sice českému daňovému úřadu nebudu moci dané informace poskytnout, ale že je budu – prostřednictvím českého správce daně jako kontaktního místa – předávat jakémukoli zahraničnímu správci daně.

Představme si, že u nějaké firmy bude probíhat třeba evropská kontrola OLAF prověřující čerpání dotace. Předložená novela by mohla být vykládána tak, že advokát může být vyzván, aby předložil veškeré dokumenty k identifikaci klienta a celého obchodu tak, aby mohlo být posouzeno dodržení dotačních podmínek. To je přece nonsens. Povinností advokáta je hájit oprávněné zájmy klienta a imanentní součástí této povinnosti je povinnost mlčenlivosti. V případě navrhované novely totiž vůbec nejde o praní peněz nebo o financování terorismu, novela je motivována snahou získat informace pro správu daní, takže se na hony vzdaluje AML a požadavkům směrnice DAC 5. Vždyť stačí připomenout slova preambule této směrnice: "Tato směrnice dodržuje základní práva a ctí zásady uznané Listinou základních práv Evropské unie. Aniž je dotčen ústavní pořádek dotyčného členského státu, jestliže tato směrnice vyžaduje, aby byl přístup daňových orgánů k osobním údajům zajištěn ze zákona, není k tomu nutně zapotřebí akt parlamentu. V souladu s judikaturou Soudního dvora Evropské unie a Evropského soudu pro lidská práva by však takový zákon měl být jasný a přesný a jeho uplatňování by mělo být pro osoby, jichž se týká, jasné a předvídatelné."

Povinnost advokátní mlčenlivosti je nedotknutelná pro policii, státní zástupce i soud (nejde-li o povinnost překazit budoucí delikt). Není nejmenšího důvodu, aby bylo dáno finanční správě privilegium tuto povinnost prolamovat dle svého uvážení, a to ani na žádost zahraničního správce daně.

JUDr. Monika Novotná,
partner, advokát
Rödl & Partner

Rödl & Partner

MýTů aneb konec mýtů o mužích

Tak se nám v té Americe rozjela kampaň MeToo, jak jste patrně zaznamenali, a my jen žasneme nad tím, jací ti američtí muži jsou. Jde dozajista o nákazu horší než je letošní epidemie chřipky, která mimochodem rovněž hrozila dorazit ze stejné země. Zda se tak nakonec stalo či ne při psaní těchto řádků netuším a proto se kriticky zaměřím raději na problematiku harašení neboli sexuálního obtěžování. Ač nejsem odborníkem na slovo vzatým, jsem bombardován dotazy řady mých mužských přátel i jejich známých, co dělat v rámci prevence, než se ona bouřlivá vlna převalí do Evropy (kam ostatně již dorazila) a tím pádem i k nám, do naší malé země české.

Zde je tedy několik základních rad, jak se chovat a zachovat, resp. uchovat v relativním bezpečí.

V první řadě je třeba se nikdy nedostat do pokušení. Toto je zlaté pravidlo číslo jedna. Jak se pokušení vyvarovat popíšu později, předtím však nelze pominout, že řada z mužů se již v minulosti tímto pravidlem neřídila a tak je poněkud pozdě bycha honit. Co v takové situaci? Zde doporučuji se modlit, finančně podporovat feministická hnutí, neukazovat svou tvář na veřejnosti (neřku-li jiné části těla) a tak se nezviditelňovat potencionálním stěžovatelkám. Pokud si ovšem některá vzpomene na skutečné či domnělé křivdy spáchané kdykoliv v minulosti, a zde si nedělejme iluze ohledně ženské schopnosti si pamatovat prastaré hříchy nebo ohledně promlčení, tyto činy jsou fakticky nepromlčitelné, jak vidno z amerického honu na harašáky, nezbývá než se s ní pokusit finančně vyrovnat. Na rozdíl od USA nemusí být takové odškodnění v dolarech, protože české oběti se snad spokojí s jakoukoliv konvertibilní měnou, bude-li dostatečně vysoká.

Muži, kteří se ocitli v pokušení a podlehli mu, by si měli každopádně najít schopného advokáta, což v tomto případě znamená advokátku. Při feminizaci našeho soudnictví bych určitě neriskoval, že budu harašícího muže obhajovat já coby příslušník stejného pohlaví, protože tak bychom byli a priori vinni oba ještě předtím, než bude ověřena naše totožnost. Obhajoba z úst advokátky bude jistě brána seriozněji a existuje tak nepatrná šance na nižší trest. U mimosoudního vypořádání platí totéž obdobně.

Nyní důležité pravidlo! Více než důležité, kruciální, ať je text kapku prošpikovaný něčím více in. Za žádnou cenu nikdy neharašte vůči zvolené advokátce. Nebo snad dokonce soudkyni! To tedy rozhodně ne! Uvědomte si, že už jste se dopustili nebo alespoň měli dopustit agrese vůči slabšímu pohlaví a toto se nyní ocitlo v pozici silnějšího pohlaví. Nezkoušejte se proto znásobit řady Vašich protivnic dalším harašením, jinak Vám z toho nově začne harašit i v hlavě a špatně skončíte. Chápu, že leckdy může být pokušení v podobě elegantní advokátky v minisukni a vzdouvající se halence silným lákadlem, ale moje doporučení je neměnné. Ať Vás to ani nenapadne! No a když už Vás to napadne, tak myslete na něco jiného. Třeba na životní styl buddhistických mnichů.

A teď k již zmíněné prevenci. Snažit se pochopit, co vše se skrývá pod pojmem harašení coby sexuální obtěžování, je nesnadné. V antidiskriminačním zákoně se praví, že to je chování se sexuální povahou, jehož záměrem nebo důsledkem je snížení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašujícího, nepřátelského, ponižujícího a podobných prostředí, anebo takové, které může být oprávněně vnímáno jako podmínka pro rozhodnutí ovlivňující výkon práv a povinností z právních vztahů. Lze si tak ještě představit situace, kdy je žena urážena obhroublými vtipy, vulgárními narážkami, doteky či příliš zacílenými pohledy na některé partie její tělesné schránky, avšak život přináší situace méně přehledné, kde i právníci vesměs tápou. Z tohoto důvodu doporučuji postupovat následovně:

1) Ocitneme-li se v blízkosti ženy jiné než vlastní, přítelkyně, s níž již máme bezpečně navázán vztah, matky, sestry, babičky či prababičky nebo jiné příbuzné v pokolení přímém, tak se především na takovou ženu nesmíme dívat. Nejjistější je upřený pohled na zem, nikoliv však na její obuv nebo dokonce temeno hlavy pro případ, že je mrňavá. Čemu je třeba bezpodmínečně zabránit je jakýkoliv, byť letmý oční kontakt. Tedy takový, kde koukám pravým okem do ženina levého oka a naopak. Výjimka platí jen pro šilhavé. Ruce držíme vždy pevně sepnuté za zády, prsty prolnuty.

2) Ženu v žádném případě neoslovíme. Pokud by se jednalo o nasazenou provokatérku z hnutí MeToo, tak se nenecháme přimět k jakémukoliv dialogu. Pro slabší jedince doporučuji předstírat hluchotu, případně přidat i hluchoněmotu. Rozhodně na ženu nepokřikujeme, neboť to je jen silnější a zbabělejší forma oslovení. O nic lepší není snaha na ženský účet vtipkovat, zvláště před větším počtem přítomných mužů. Ženy totiž vyznávají jiný druh humoru a i tak se zasmějí jen zcela výjimečně. Mužský humor většinou ani nechápou.

3) Jestliže se jedná o nadřízenou, platí pravidlo ad 1, nikoliv 2. Zde je potřeba jisté komunikace, ale držet se jen bezpečných témat. Těmi jsou práce, pracovní nasazení a loajalita k firmě. Komu to zní málo sexy, tak projekty, management a performance.

4) S žádnou ženou nezůstávat o samotě! Stejně tak ani na samotě, obojí je stejně rizikové. Dbáme vždy na to, aby mezi námi a ženou byla pevná překážka, což u duševně pracujících může být pracovní stůl, přepážka či ještě lépe zavřené dveře, u manuálních profesí třeba šicí stroj, soustruh nebo vysoká pec. Pokud se výjimečně nevyvarujeme osudového selhání a s ženou se někde ocitneme sami a beze svědků, nezbývá nic jiného, než se dát na útěk, přičemž doporučuji celou událost souběžně monitorovat na mobilní telefon. Pochopitelně ten nejchytřejší, tzv. supersmart. Záznam následně může posloužit jako chabá obrana proti nařčení, jak jsme harašili. Ne ovšem každé ženě tímto způsobem unikneme, existují totiž ženy sportovně založené, jimž nemáme šanci uniknout. Navíc jde většinou o ženy mladé, propadlé joggingu, navlečené jen v přiléhavých legínách a upnutém triku, kdy se jen málokterý jedinec ubrání letmému pohledu. Čímž je na problém zaděláno, protože militantní příslušnice či alespoň sympatizantky hnutí MeToo, jichž je v dnešní době mimochodem asi 93,7 procenta z celé ženské populace ve věku 15–97 let, jsou připraveny udeřit a trestat. Mužům, kteří se nestihnou nebo nesvedou ani rozeběhnout, stejně jako ty, kteří se ženám včas nevyhnuli (např. v dopravních prostředcích, v nákupních centrech, posilovnách, kulturních zařízeních) a na některou z nich přes pravidlo č. 1 pohlédli, lze jen poradit, aby se u toho tvářili stejně, jako když hrají poker. Nehněte brvou, vyvarujte se veškerých emocí, čím hloupější výraz, tím lépe (což pro většinu z nás neznamená žádné zvláštní úsilí). Pokud se nám (nedej Bože) některá žena zalíbí a hrozí láska na první pohled nebo neodolatelná touha, tak je třeba volat na linku 158. Okamžitě. Přiznání může být bráno jako polehčující okolnost a trest pak může být mírnější.

Výše uvedené doporučené postupy nejsou samozřejmě vyčerpávající a tímto výslovně upozorňuji, že nenesu odpovědnost za jejich případné selhání, resp. sníženou funkčnost při použití v praxi. Jsem nicméně přesvědčen, že mohou pomoci při obraně proti pozdějším obviněním a nárokům potencionálních žalobkyň. Jejich největší nevýhodou je skutečnost, že nepřispějí k vyššímu demografickému růstu obyvatel v naší zemi, což se odrazí v pomalejším nárůstu důchodů obyvatel, kteří dříve vesele harašili a dnes na to s nostalgií vzpomínají.

Na závěr pro úplnost podotýkám, že harašit mohou zajisté i ženy ve vztahu k mužům, ale s tímto fenoménem nemám osobní zkušenost, tak ho nerozvádím. Dalšími variantami jsou muži vers. muži či ženy vers. ženy (nemyslím duchaplné soutěže českých televizí), kde rozdíly nejsou zřejmě natolik významné, aby si zasloužily vlastní pojednání. Naopak samostatnou kapitolou by byla úvaha nad tím, jak se seznámit a přitom neharašit. Na což si ovšem netroufám, protože v této souvislosti nemám žádné nápady. Snad jen s jedinou výjimkou – vyhrát nějakou ženu v loterii (?).

JUDr. Josef Vejmelka,
advokát
Vejmelka & Wünsch s. r. o.

VEJMELKA & WÜNSCH
ADVOKÁTI ATTORNEYS AT LAW RECHTSANWÄLTE

Inteligence

Poslední dobou na nás neustále útočí inteligence. Bohužel nikoliv ta pracující, ale inteligence jako taková, zejména ta umělá. Zjišťujeme tak, že se stále rozšiřuje okruh činností, nahraditelných stroji. No, a když je to možné, proč toho nevyužít. Myslím ale, že je překvapující, že doposud se neobjevilo téma umělé inteligence ve větším rozsahu v souvislosti s právní praxí. Přitom právě činnosti v oblasti práva jsou naprosto ideálním prostorem pro prvotní nasazení umělé inteligence. To jak z hlediska jednoduchosti, tak z hlediska ekonomických úspor takovýmto nasazením umělé inteligence vzniklých. Někdo by sice možná mohl říci, že úvahy směřující tímto směrem jsou nebezpečné, neboť v jejich důsledku by mohlo dojít k rozsáhlým a nevratným změnám a zásahům do oblasti lidských práv jako takových, neviděl bych ale uvedené jako zásadní problém. Konečně koho zajímá v současné české společnosti něco jako lidská práva? Možná tak Ústavní soud. Pro široké obecenstvo, tvořící společnost, jsou ale jejich práva zcela nepodstatná. Pochopitelně každého jednotlivce zajímají v okamžiku, je-li do nich zasaženo, prakticky každému jednotlivci je ale jedno, když je zasaženo do práv druhého. To za převládající a podporující aktivity (případně nečinnosti) současných i minulých politických reprezentací. Jinak bychom také fakticky nesmyslně idealistické heslo „pravda vítězí" nenahradili pragmatickým „silnější vítězí".

A právě za této situace jsou ideální podmínky pro masivnější zavedení umělé inteligence do právních profesí. Mohou být snad ještě jiné profese, snáze nahraditelné umělou inteligencí, než advokát, notář, soudce? U exekutorů bych si ještě nebyl jist, vše je ale pouze věcí vývoje.

Ale zpátky do současnosti a k současným možnostem. Za běžného chodu věcí fakticky již dnes nic nebrání zapojení informačních technologií do právní praxe nahrazením notářů, advokátů a soudců. Je pravda, že zbude možná ještě zlomek specializovaných rozhodnutí, která při dnešní technice zatím zůstanou vyhrazena činností specializovaných notářů, advokátů a soudců. Na věc se ovšem musíme dívat prakticky. V zájmu celku a efektivity (konečně účel světí prostředky) musíme akceptovat, že když se kácí les, létají třísky. Navíc odpadne značné množství nedůvěry a pochyb o tom, kdo koho zvýhodnil, či diskuse o tom, jak je možné, že někdo rozhodl tak, jak rozhodl. Věc bude redukována pouze na technický problém, konečně setkali jste se někdy s tím, že by někdo zpochybňoval rozhodovací algoritmus výherního automatu? Zkrátka rozhodování justice nového věku bude fakticky nezatížené jakoukoliv subjektivní stránkou a občané budou moci s důvěrou očekávat rozhodnutí a případné sankce. Budou současně vědět, že ani oni sami případně nemohou očekávat žádné pochopení, úlevy, individuální posouzení, atd., neboť jakékoliv provinění si zaslouží jen opovržení a nejvyšší trest – tedy to, co občané dožadující se pozornosti nejvíce požadují a čemuž vedoucí elity státu nejvíce přitakávají. Navíc pak odpadne problém s vysokými příjmy již nepotřebných, doposud rozhodujících fyzických osob. Možná to ale nakonec nebude ideální, když finanční úspory nenahradí výhodu, která je tvořena existencí skupiny osob, vždy použitelných jako zástupný problém.

Pokud snad bude někdo namítat, že uvedené činnosti potřebují vstupní zpracování dat, bez kterých je jakákoliv strojová činnost vyloučena, lze pouze upozornit, že nesmíme zapomínat na formuláře. Pokud by i pak snad někdo namítal, že ne všechny činnosti a skutečnosti lze zachytit bez dalšího do formuláře, lze pouze uvést „ale neříkejte!". Konečně nemůžeme ani odhlédnout od zdrojů dat a s tím spojeným snazším dokazováním v konkrétních věcech, nerozhodné, zda v trestních, či civilních. Protože, co je snazší? Prokazovat skutečnost, např. že někdo se někde vyskytoval s někým, prováděl nějakou činnost, měl k dispozici nějaké finanční prostředky, apod. tak, že se povede komplikované dokazování pomocí listinných důkazů, výpovědí svědků apod., anebo rozhodnout na základě digitálního otisku občana, v rámci kterého by bylo zřejmé, kdy a kde se občan fyzicky vyskytoval (občan bude očipován, takže nevznikne žádný problém, dodatečná kontrola bude možná pomocí kamer a občanovy nositelné elektroniky), s kým se potkal (identifikace dalšího občana nalézajícího se v blízkosti dotyčného podle jeho digitálního otisku), o čem hovořili (záznamy zjistitelné z nositelné elektroniky, případně z použitého dopravního prostředku), jaké byly realizovány finanční transakce (evidence plateb, pohyby na účtech, apod.). Pochopitelně, vzhledem k tomu, že někteří jsou si rovnější, nelze požadovat, aby se stejná míra informovanosti vztahovala ke všem občanům, neboť v takovém případě by byla společnost nebezpečně rovnostářská, nicméně s tím si již v minulosti poradila StB. Zkrátka informace máme a je jen na nás, kdy je použijeme, soudruhu. Takže i toto bude plnit pozitivně motivační funkci, třeba se pro novou dobu ještě navíc podaří zachránit i staré osvědčené kádry.

A já si říkal, že už se toho znovu nedožiji.

Mgr. Jaroslav Vaško

HSP & PARTNERS
advokátní kancelář

2017 právnická firma roku

Česká advokátní kancelář s více než 25ti letou tradicí.
Flexibilní právní služby kdekoliv na světě.
Profesionální přístup. To je HSP & Partners.

Osobní přístup

Ke každému jednotlivému případu přistupujeme individuálně a s náležitou péčí. Naši klienti jsou pro nás vždy na prvním místě.

Společně k úspěchům

Naše advokátní kancelář působí ve specializovaných týmech disponujících nezbytnými odbornými znalostmi v daném oboru práva.
Víme, že víc hlav, víc ví.

Důraz na efektivitu

Při nalézání optimálního právního řešení klademe důraz na maximální efektivitu. Nemrháme prostředky našich klientů. Jsme si vědomi hodnoty jejich času.

Kdekoliv, kdykoliv

Díky čtyřem pobočkám je naše advokátní kancelář schopna přizpůsobit se potřebám našich klientů na celém území České a Slovenské republiky.
24 hodin denně, 7 dní v týdnu, 365 dní v roce.

Sídlo – Praha

Vodičkova 710/31,
Nové Město, 110 00 Praha 1
ak@akhsp.cz
+420 734 363 336

Pobočka – Přerov

Čechova 1184/2, Přerov

Pobočka – Ostrava

Vítkovická 3083/1, Ostrava

Pobočka – Čadca

Májová 1319, Čadca – Slovensko

Advokátní kancelář HSP & Partners je členem mezinárodní asociace advokátních kanceláří LIBRALEX E.E.I.G.

LIBRALEX E.E.I.G

Do právnické Síně slávy vstoupil obhájce disidentů – brněnský advokát Jiří Machourek

Česká advokátní komora a vydavatelství EPRAVO.CZ uspořádaly již 13. ročník soutěže Právník roku. Slavnostní galavečer, při kterém 10 právníků z různých oblastí práva převzalo titul Právník roku 2017 a skleněnou plastiku sv. Yva, patrona soudců, advokátů, notářů a dalších právnických profesí, se uskutečnil 26. ledna 2018 v brněnském Bobycentru.

Pro soutěžní ročník 2017 Česká advokátní komora a EPRAVO.CZ stanovily celkem deset soutěžních kategorií, sedm odborných – občanské právo, trestní právo, finanční právo, správní právo, insolvenční právo, právo informačních technologií, lidská práva a právo ústavní a tři speciální – Pro bono, Talent roku a Právnická síň slávy.

Kategorie Pro bono byla do soutěže zařazena poprvé v roce 2009 a každoročně oceňuje právníky, kteří bezplatně pomáhají slabším a zranitelným. V rámci kategorie Talent roku jsou pak oceňováni tři mladí právníci do 33 let. Porota hodnotí jejich autentické písemné odborné a literární práce. „Také letos jsme ocenili mladé začínající kolegy, které se snažíme motivovat zajímavou finanční odměnou k odbornému růstu a také k pravidelnému publikování," uvedl JUDr. Vladimír Jirousek, předseda České advokátní komory.

Na slavnostním galavečeru byla mimosoutěžně také poprvé udělena Cena Václava Mandáka za nejlepší publikovaný odborný článek v Bulletinu advokacie, stavovském časopisu vydávaného Českou advokátní komorou. Jako první ji v Brně získal doc. JUDr. Tomáš Gřivna, Ph.D., za příspěvek Právo na zachování důvěrné komunikace mezi advokátem a jeho klientem.

V průběhu večera byl už jako tradičně předán charitativní šek od advokátní kanceláře HAVEL & PARTNERS. Sumu ve výši sto tisíc korun tentokrát obdržel Bílý kruh bezpečí, občanské sdružení pro pomoc obětem trestných činů. Šek převzala jeho zakladatelka a prezidentka Mgr. Petra Vitoušová.

Vrcholem galavečera Právníka roku byla Právnická síň slávy, do které každoročně vstupuje významná osobnost z právnického světa za celoživotní přínos českému právu. „Je to nejvyšší pocta, kterou odborná právnická veřejnost může udělit výjimečné osobnosti práva ze svého středu. Do právnické síně slávy byli v minulosti již uvedeni JUDr. Dagmar Burešová, JUDr. Pavel Rychetský, JUDr. Otakar Motejl, nebo loni zesnulý JUDr. Karel Čermák a další významné osobnosti," připomněl dosavadní nositele tohoto prestižního ocenění JUDr. Vladimír Jirousek. Letošním třináctým oceněným se stal JUDr. Jiří Machourek, brněnský advokát, který se od roku 1977 stal obhájcem disidentů a dalších tehdejších odpůrců režimu, mezi které patřili Petr Cibulka, Stanislav Devátý, Jaroslav Popelka…

Vítězové jednotlivých kategorií

Občanské právo

JUDr. Zdeněk Novotný,
do 31. 12. 2017 soudce Nejvyššího soudu

Správní právo

JUDr. PhDr. Karel Šimka, Ph.D., LL.M.,
soudce Nejvyššího správního soudu

Trestní právo

Mgr. Bc. Iva Jónová,
samostatná advokátka z Ústí nad Labem

Insolvenční právo

JUDr. Michal Žižlavský,
advokát a zvláštní insolvenční správce z Prahy,
AK ŽIŽLAVSKÝ

Finanční právo

JUDr. Barbara Pořízková,
soudkyně Nejvyššího správního soudu

Lidská práva a právo ústavní

JUDr. Vojen Güttler,
pracovník Ústavu státu a práva Akademie věd ČR
a bývalý ústavní soudce

Právo informačních technologií

JUDr. Zdeněk Kučera, Ph.D.,
advokát z Prahy,
AK Kinstellar, s. r. o.

Pro bono

Mgr. et Mgr. Alena Vlachová,
advokátka z Prahy,
AK VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ

Právnická síň slávy

JUDr. Jiří Machourek,
advokát z Brna,
AK MACHOUREK & spol.

Talent roku

JUDr. Linda Kolaříková,
advokátka z Prahy, trvale spolupracující s AK KPMG LEGAL
1. místo

Mgr. Stanislav Mikeš,
advokát z Prahy, trvale spolupracující s AK WEIL, GOTSHAL & MANGES
2. místo

JUDr. Ing. Martin Štika,
soudní exekutor, EÚ Hradec Králové
3. místo

NEW STRETCH SHIRT COLLECTION.

Crafted from fine cotton with a touch of Lycra, our Stretch shirts are designed to move with you for exceptional comfort.

EST 1898

T·M·LEWIN
LONDON

NG Myslbek
OC Nový Smíchov
Centrum Chodov
Centrum Černý Most
NC Palladium
OC Olympia Brno

www.tmlewin.cz

OBČANSKÉ PRÁVO

JUDr. Zdeněk Novotný, do 31. 12. 2017 soudce Nejvyššího soudu

Po studiu na Právnické fakultě UK v Praze nastoupil v roce 1971 jako justiční čekatel k Okresnímu soudu v Ostravě, kde od roku 1974 působil jako soudce s převládající specializací na pracovněprávní věci, kterých bylo v tehdejším „ocelovém srdci" republiky velké množství. V roce 1980 byl povolán ke Krajskému soudu v Ostravě, kde opět působil u specializovaného pracovněprávního senátu až do roku 1996, kdy přešel k Nejvyššímu soudu České republiky v Brně. Zde působil do konce roku 2017 v pracovněprávním senátu 21 Cdo.

Jaká byla Vaše první reakce na ocenění Právník roku?

Ocenění Právník roku jsem samozřejmě neočekával, a nebudu originální, řeknu-li, že mě to velmi překvapilo. Poté, co jsem ale narovnal upadlou čelist, bylo mou další myšlenkou, že „nemám co na sebe" a že budu muset podniknout patřičné kroky, aby se i mé vzezření přiblížilo významu nadcházejících slavnostních chvílí. Tedy první reakce byla povýtce praktická. A vzhledem k tomu, že jsem své působení jako soudce před několika dny skončil, představuje tento titul – řečeno s Cimrmanem – „takovou pěknou tečku za celým tím případem". Vážněji nazíráno, cítím se poctěn tím, že nezůstala nepovšimnuta práce, kterou jsme, též společně s kolegy, na poli pracovního práva odvedli.

Co považujete za svůj největší pracovní úspěch?

Při soudcovské práci nelze hovořit o větších či menších úspěších. Zadostiučiněním může být další posunutí judikatury v otázce, která byla doposud sporná nebo nejasná. V tomto smyslu zaujal širší právní praxi výklad pojmu „pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci" podaný v souvislosti s projednáváním sporu o odškodnění pracovního úrazu, který nastal tím, že zaměstnanci propadli střešním světlíkem z výšky na betonovou podlahu. V předcházejícím řízení nebyl uznán jako řádný pokyn – možná pro svoji expresivnost – pokyn předáka „k…a nelezte tam na ty světlíky, můžete sletět". Pracovní právo jako součást občanského práva je však plnokrevné a podle mého názoru nesnáší formalistické zacházení, a proto jsem s pocitem, že zase posunuji judikaturu, napsal, že korektním pokynem k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je jakýkoli výslovný pokyn bez ohledu na svoji expresivnost anebo na to, do jaké míry jeho obsah odpovídá pravidlům společenských konvencí. Významným kladem tohoto rozhodnutí je také to, že se dá nalézt v jakékoli databázi za použití jediného klíčového slova, jistě korektního v daných souvislostech.

Kdo Vás inspiroval k právnické profesi?

Ohledně podnětu či inspirace k tomu, abych si zvolil právnické povolání, bych ani nemluvil o inspiraci, je to spíše rodinné postižení, protože jsem právníkem již ve třetí generaci. A aby se to nepletlo, manželka je také právnička, a naše dcera je stejný případ. Mám-li se ale poctivě zamyslet, proč jsem právníkem, tak je to asi proto, že to na mě tak říkajíc zbylo. K technickým oborům jsem netíhnul, většina humanitních oborů se mi zdála příliš nepraktická, a tak jako nejpraktičtější nebo nejpoužitelnější z humanitních oborů zůstala právničina.

Vzpomenete si ještě na svůj nejzajímavější „případ"?

Projednávání civilních věcí převážně není o silných příbězích, které by z hlediska své skutkové stránky zaujaly širokou veřejnost. Právní posouzení potom je „dobrodružstvím ducha" pro zúčastněné odborníky, ale vykládat o právních peripetiích a úžasných právních závěrech širšímu publiku se nesetkává s ohlasem, nemá-li pro to člověk talent doktora Jahelky. Tak snad jen jeden z případů v oblasti občanského práva, konkrétně problematiky náhrady škody, kdy jediná zlá vteřina změnila od základu lidský život. Při zahájení studia na střední škole bývají pořádány takzvané adaptační pobyty mimo domov v rekreačním zařízení. Tak to bylo i v našem případě, studenti hned po svém příjezdu šli na oběd, a při zpáteční cestě se stalo, že jednomu z nich při vykopnutí sklouzla teniska z nohy a obloukem spadla do blízkého rybníka. Našeho studenta nenapadlo nic jiného než s rozběhem skočit šipkou do vody, aby botu vylovil. Následky byly fatální – v mělké vodě narazil hlavou na dno a ochrnul od krku dolů. A nyní nastala, pro ty, kdo se věcí zabývali, ona lidsky obtížná fáze dokazování a posuzování, zda si poškozený úraz způsobil svým zaviněním. Konečný závěr, který bylo nutno vyslovit i při vědomí všech tragických následků pro poškozeného, nemohl vyznít v jeho prospěch. Výlučnou příčinou úrazu byla skutečnost, že při svém zkratovitém jednání nedbal poučení, jehož se jemu i všem studentům předtím dostalo jak ve škole, tak i v místě pobytu. Tím jsem chtěl naznačit, že je to právě onen lidský rozměr věci, jehož tíha v podobných případech někdy převažuje nad obtížností vlastního právního posouzení.

Můžete se podělit o své životní motto?

Žijeme v době, která se vyznačuje hypertrofovanou normotvorbou, kdy se různými novelami a novelami novel doplňují a upřesňují pravidla, jimiž se má společnost řídit. Výsledkem však nezřídka bývá pravý opak, a nikoliv výjimečně je třeba přistoupit k výkladu norem, jejichž obsah je rozporný, který do řad uživatelů vnáší nejistotu, a který je třeba vyložit tak, aby celek „fungoval". Pro tento účel nabízím pravidlo, jehož bod 1 zní: zákon je vždycky moudrý. Bod 2: není-li tomu tak, platí bod 1.

TRESTNÍ PRÁVO

Mgr. Bc. Iva Jónová, advokátka

Po gymnáziu v Roudnici nad Labem vystudovala výpočetní techniku na ekonomické škole a práva na Západočeské univerzitě v Plzni. Svoji pracovní kariéru zahájila v podniku Sepap Štětí, poznala také problematiku státní sféry na živnostenském odboru OÚ Litoměřice. Od roku 2013 je advokátkou, která se zaměřuje na právo občanské, obchodní, trestní (především trestné činy drogové, násilné a hospodářské) a rodinné právo.

Jak jste přijala zprávu o ocenění Právník roku?

Byla jsem velmi překvapena, vůbec jsem neočekávala, že bych mohla být vybrána. Ocenění je pro mě i potvrzením mého životního i pracovního motta, že slovo „nejde“ – neexistuje.

Můžete se svěřit se svým největším profesním úspěchem?

V zásadě v mé pracovní činnosti patří mezi největší úspěchy obhajoba klientky obviněné ze šesti vražd, která skončila zprošťujícím rozsudkem a v současné době probíhá její odškodnění. Dalším úspěchem může být restituční kauza, při které mým klientům hrozilo, že přijdou o veškerý majetek. Kauza byla různými soudy projednávána 25 let! Moji klienti neměli od počátku právní zastoupení a jako advokátku si mne vzali, až když se z věci zdravotně zhroutili. Nicméně nakonec pro ně celá kauza dopadla šťastně a kromě toho, že o majetek nepřišli, byli také následně odškodněni státem. Myslím si, že se mi dlouhodobě a stabilně v mé práci daří, což mohu považovat také za úspěch.

S těmito úspěchy je spojen právě Váš „nejsilnější“ případ, na který do konce života – jak sama přiznáváte, nezapomenete…

To je pravda, emočně nejzajímavější je zcela určitě již výše zmíněný případ klientky, která byla obviněna z 6 vražd a kolem níž se roztočil obrovský mediální kolotoč. V rámci řízení však bylo posuzováno 300 případů, ze kterých bylo posléze vybráno 13 a z nich následně konečných 6 případů. Nikdy nezapomenu na 23. prosinec 2015, kdy byla moje klientka propuštěna z vazební věznice a vezla jsem ji domů k její dceři. Ten okamžik a rozzářené oči její dcery, když jsem jí přivezla maminku domů, si budu pamatovat celý život. Shledání to bylo velmi radostné a hlavně nečekané. Když jsme totiž jely k ní domů do Rumburku, tak jsme kousek před Rumburkem zastavily, a já jsem dceři volala, že něco jen potřebuji zjistit, a zda se mi může podívat do svého počítače. Tím jsme si ověřily, že je doma, a tak překvapení bylo dokonalé.

Vzpomenete si, co Vás k právu přivedlo?

Ke studiu práv a k výkonu právnické profese mne inspirovali mí známí a hlavně příbuzní, kteří jsou advokáty a soudci. Na druhou stranu nejsem zcela určitě vyhraněný typ, a tak si myslím, že pokud bych nebyla právničkou, věnovala bych se jiné profesi se stejným zapálením. Určitě by mne bavilo být lékařkou nebo učitelkou. O těchto dvou povoláních jsem už při studiu na základní a střední škole také uvažovala.

Co pro Vás osobně i pro Vaši další práci titul Právník roku znamená?

Cenou jsem velmi poctěna a chápu ji jako ocenění všech advokátů, kteří pracují v trestní oblasti na základě obhajoby ex offo a kteří hájí práva svých klientů, tak jak nám velí čest advokátního stavu. Mám zato, že tento typ obhajoby je v dnešní době trochu podceňován či nedoceněn. Převzetí ceny samozřejmě pro mne znamená další výzvu k dodržování vysokého standardu při obhajobě klientů a také potvrzení toho, že má snaha má další smysl a přínos.

FINANČNÍ PRÁVO

JUDr. Barbara Pořízková, soudkyně Nejvyššího správního soudu

Vystudovala Právnickou fakultu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Brně (dnešní Masarykova univerzita). V letech 1993 až 2001 pracovala jako právnička na oddělení nepřímých daní Finančního ředitelství v Brně. Od roku 2001 se v mezinárodní poradenské společnosti PricewaterhouseCoopers specializovala na daňové spory. V roce 2006 byla jmenována soudkyní a přidělena k Nejvyššímu správnímu soudu. Je autorkou mnoha odborných publikací se zaměřením na daňovou problematiku.

Jaké byly Vaše první pocity, když jste se dozvěděla o ocenění Právník roku?

Překvapení, radost. Ocenění beru nejen jako své, ale pro celý můj senát.

Přemýšlela jste někdy o tom, proč jste si vybrala některou z právnických profesí?

K právu mě přivedla kamarádka, se kterou jsme na gymnáziu vylučovací metodou dospěly k přihlášce na právnickou fakultu. Pokud jde o výběr právnické profese, tak zrovna já jsem příkladem toho, že jsem si opravdu vybírala a vystřídala jsem jich několik. Pracovala jsem pro stát, pro soukromou sféru a nyní dvanáctým rokem v justici jako soudkyně.

Váš největší pracovní úspěch?

Za svůj největší úspěch považuji, že jsem nakonec dokázala zúročit všechny dosavadní zkušenosti a že jsem, zdá se, obstála se ctí. A jsem spokojená…

PRÁVO INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

JUDr. Zdeněk Kučera, Ph.D., advokát

Vystudoval Ekonomicko-správní fakultu Masarykovy univerzity v Brně a PF UK v Praze, kde absolvoval i doktorské studium. Zkušenosti v oblasti IT práva sbíral též na Právnické fakultě curyšské univerzity ve Švýcarsku. Působil ve státní sféře a nyní v advokátní kanceláři Kinstellar, s. r. o., kde vede tým práva informačních a komunikačních technologií a soudních sporů a arbitráží. Na Fakultě informačních technologií ČVUT sestavil předměty v oblasti IT práva, které garantuje a přednáší. IT právo přednáší též na PF UK v Praze a na dalších vysokých školách. Je zakladatelem každoroční konference LAW FIT, která spojuje otázky práva a technologií. Publikuje a je soudním znalcem v odvětví umění literární specializace, tvorba a distribuce a užívání autorských práv.

Napadlo Vás někdy, že byste mohl aspirovat na titul Právník roku?

Vůbec ne, oceněním jsem byl velmi překvapen a říkal jsem si, že už asi všichni právníci, jejichž specializací je oblast práva IT, museli dojít (smích). Právník roku pro mě ale znamená uznání za všechny ty roky, které se právu IT věnuji, a potvrzení, že volný čas věnovaný výuce a studentům měl smysl. Je pro mě zároveň obrovskou motivací k další práci.

Byl jste třeba již od dětství rozhodnutý, že budete právníkem?

Kdepak a obdivuji ty, kteří v 15 letech vědí, že jejich poslání je být kominíkem. Sám jsem o právničině jako o své budoucnosti nebyl přesvědčen ani na začátku vysoké školy a nechával jsem si zadní vrátka studiem ekonomie. Bavila mě logika a hledání spravedlnosti, a to mě asi přesvědčilo o mé budoucí dráze. Později pro mě byli velkou inspirací právníci, kteří se ve svých dílech velmi trefně dívali na budoucnost. A motivací jsou jednoznačně klienti, kteří přicházejí neustále s něčím novým, a na nás je pak hledat pro tyto novinky právní rámec.

A kdybyste nakonec právníkem nebyl?

Patrně bych se pokoušel realizovat některý ze svých zidealizovaných dětských snů - stát se ošetřovatelem hrochů, kosmonautem nebo zpěvákem v jazzové kapele. Ani jedno by pravděpodobně nevyšlo, protože nemám ani hrocha, ani raketu ani zvučný hlas.

Jako advokát jste se jistě setkal s množstvím zajímavých případů…

A nesmírně mě bavily. Asistoval jsem například klientovi při koupi stíhacích letounů, byl jsem u sporu ohledně neoprávněného užití prezidentovy podobizny na internetu, nebo u komplexního outsourcingového projektu pro jednu banku. Právo IT není tolik o silných příbězích jako spíše o objevování zajímavých technologií. Takže se často ptám: Ono to skutečně tohle umí? Zajímavé bylo i mé první zadání v oblasti práva IT – jako student v advokátní kanceláři jsem jej dostal napsané na ubrousku z pivnice.

Dal jste si sám pro sebe nějaký pracovní nebo nepracovní cíl, kterého byste chtěl dosáhnout?

Cíle v advokátní praxi jsou dány momentálními právními tématy a technologickým vývojem. Díky mezinárodní spolupráci se nám daří být u těch nejaktuálnějších projektů, v případě technologií často ještě předtím, než se dostanou do České republiky. A to bych chtěl zachovat. Současně bych rád, aby se ve společnosti začala šířeji otevírat témata práva IT, která se dotýkají každého z nás, jako je například síťová neutralita, odpovědnost za jednání umělé inteligence nebo elektronické volby. Snažím se pořádat osvětové semináře pro širokou veřejnost a témata otevírat na různých platformách. Ale pro rozpoutání celospolečenské diskuse to samozřejmě nestačí.

Určitě mám i celou řadu velmi osobních cílů, tak snad jen ty cestovatelské – potápění na Galapágách, projet Pamírskou dálnici a procestovat íránský Kurdistán.

Když se ohlédnete za svým úspěšným loňským rokem, co považujete za úspěch, na který můžete být hrdý?

V akademické dráze jsem rád, že se podařilo na Fakultě informačních technologií ČVUT a Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze postavit předměty, ve kterých se v posledních letech vzdělalo v oboru práva IT již více než pět tisíc studentů. Věřím, že se mi podaří dosáhnout společného psaní diplomových prací specialisty v oblasti IT a studenty práv. Hodnota některých závěrečných prací, které připravují studenti na ČVUT, by se doplněním o právní analýzu mnohem zvětšila. Podařilo se nám také vytvořit unikátní platformu konference LAW FIT, kterou každoročně navštíví na 250 účastníků z oblasti práva, IT i státní správy.

V loňském roce jsem spojil své jméno s týmem Kinstellar a daří se nám pracovat na zajímavých případech. Letošní rok otevíráme novými mandáty v sektoru telekomunikací na evropské úrovni. A úspěchem v advokacii je pro mě samozřejmě každý spokojený klient.

SPRÁVNÍ PRÁVO

JUDr. PhDr. Karel Šimka, Ph.D., LL.M., soudce Nejvyššího správního soudu

Vystudoval právo a politologii na univerzitách v Plzni, Praze a Passau. Po absolutoriu práv v roce 1998 se stal justičním čekatelem a následně roku 2001 soudcem. Působil nejprve na Okresním soudu Praha-západ v oboru civilního práva a exekucí, od roku 2005 je soudcem Nejvyššího správního soudu. Od roku 1998 externě vyučuje na Právnické fakultě Západočeské univerzity v Plzni. Na této univerzitě již působil v letech 2000 až 2005 a od počátku roku 2010 opět působí v různých akademických funkcích. Vyučuje též ústavní a daňové právo na Vysoké škole CEVRO Institut. Vedle toho přednáší pro odbornou veřejnost zejména v oborech daní a správního soudnictví. Vyznává motto – právo je víra v právo.

Čím byste byl rád, kdybyste nebyl právníkem?

Necháme-li stranou mou oblíbenou politologii, pak bych asi směřoval někam do přírodních či technických oborů se špetkou dobrodružství. Být například glaciologem, klimatologem, stavitelem lanovek, jaderným inženýrem, geografem, válečným plánovačem, správcem kolonií… Třeba být anglickým kolonistou v rovníkové Africe v druhé půlce 19. století, to by mě bavilo! To byla tehdy poctivá a zodpovědná práce.

A dnes jste za svoji práci dostal ocenění Právník roku. Jak jste přijal tuto zprávu?

Potěšila mě, jako každého ješitu. A první reakce? Napadlo mě, že už asi budu starý. Protože takováto ocenění se dávají „za zásluhy o výstavbu“. Ale třeba se mi v právním prostoru budou lépe „prodávat“ moje myšlenky, když jsem ten úředně potvrzený Právník roku.

Jaký je Váš největší pracovní úspěch, na který jste hrdý?

Nemám pocit, že bych dosáhl čehokoli výjimečného. Takových právníků jako já běhá po světě spousta. Vlastně ani nevím, zda chci něčeho zásadního ještě dosahovat. Život je příliš krátký na to, aby jej člověk promarnil honbou za pracovními úspěchy.

Co Vás přivedlo k právu?

Asi nepotěším žádného idealistu – k právničině mě přivedla touha mít se dobře. Nebyla to profese mého srdce, tou byly obory jako politologie, historie, geografie a další. Ale po roce studia politologie jsem pochopil, že touto krásnou disciplínou se uživím tak nějak průměrně. A já se nechtěl mít průměrně. Tak jsem si přidal právo, a to mě zatím vcelku slušně živí. A nakonec i baví. Ale určitě hlavně díky tomu, že na Nejvyšším správním soudu, kde působím, podstatná část mé práce není rutina, nýbrž zajímavé a společensky významné intelektuální výzvy.

Díky čemu jste se nakonec stal soudcem?

Nebylo to tak, že bych od kolébky toužil být soudcem, a ani dnes si nemyslím, že jím musím být po zbytek života. Ale soudcem jsem hlavně proto, že nás na fakultě v 90. letech učili chytří a vzdělaní soudci. Jeden z nich mi dnes šéfuje. Zdálo se mi, že v justici, i když tehdy valnou pověst neměla, může být podnětné prostředí. A ukázalo se, že je.

Máte ještě v paměti svůj první „případ“?

Absolutně si jej nevybavuji. Mě vlastně konkrétní kauzy jako příběhy moc nezajímají. Zajímají mě obecná pravidla chování, která z nich lze možná vyvodit. Zajímá mě sociální působení práva. Zajímá mě právo jako sociální instituce.

Ale kuriózní historku, která hodně ovlivnila moji soudcovskou filozofii (či mě v ní možná spíš utvrdila), mám z vlastní řidičské praxe. Jel jsem autem po silničce kdesi v chatové oblasti za Prahou, tak třicítkou. Silnička byla úzká a přede mnou jelo stejnou rychlostí nějaké auto. To auto zastavilo, i zastavil jsem též, tak pět metrů za ním. A najednou auto začalo couvat, až narazilo – naštěstí jen zlehka – do předku mého vozu. Onen dotyčný přede mnou zajížděl k nějaké z chat a přejel výjezd ze silničky; tak se couváním vracel a přehlédl, že stojím za ním. Problém byl, že v autě sedělo pět lidí a já byl ve voze sám se svou přítelkyní. A oni tvrdili, že já narazil do nich. Koho byste jako policista, který přijede na místo nehody, považoval za jejího viníka? Komu byste věřil? Od té doby vím, že i zcela nepravděpodobné věci se stávají a že je na soudu, aby si to dokázal uvědomit. Proto nepřipustím, aby někdo byl potrestán, existují-li rozumné pochybnosti o jeho vině.

INSOLVENČNÍ PRÁVO

JUDr. Michal Žižlavský, advokát a zvláštní insolvenční správce

Advokátem je od roku 1991, v roce 1992 založil advokátní kancelář ŽIŽLAVSKÝ, která působí na trhu více než čtvrt století. V průběhu své praxe působil několik let i jako soudce. Zaměřuje se na soudní proces a insolvenční právo. Jako první v České republice získal povolení k řešení úpadku korporací, bank a finančních institucí a působí jako insolvenční správce se zvláštním povolením. Je předsedou Rady expertů Asociace insolvenčních správců a působí rovněž jako člen specializovaného senátu NSS pro kárné delikty soudců.

Jaká byla Vaše první reakce, když jste se dozvěděl o ocenění Právník roku?

Nevěděl jsem, že jsem nominován. Nečekal jsem to. Jsem typický advokát. Pohybuji se v justici déle než čtvrt století. Otevřeně se vyjadřuji. Možná proto jsem ten titul získal. Proto se na mě také soustředí různé pomluvy, spojené s nepochopením role advokátů v insolvencích. To je odvrácená strana toho, že je člověk vidět a slyšet. Mou první reakcí byl proto údiv. Ale jsem muž a muži jsou ješitní. Potěšilo mě to. Ocenění vnímám v každém případě jako povzbuzení do další práce.

Zmínil jste roli advokátů v insolvenčním právu. Jaká je ta role?

Advokáti jsou širší součástí justice. Mají v ní své nezastupitelné místo. Insolvenční proces je v principu šachová hra. Je to nástroj, který pracuje s dělbou rolí. Aby reálně fungoval, vyžaduje znalosti, zkušenosti a erudici. Šachy nemůžete hrát, když nevíte, jak táhne ta která figura. My sice nejsme ti hlavní hráči, ale jsme administrátoři insolvenčních procesů. Dáváme jim dynamiku. Naše role mají přesně daná pravidla, ať již jde o roli právního zástupce nebo insolvenčního správce. V prvém případě hájíme zájem klienta, ve druhém prosazujeme společný zájem věřitelů. Lidé a firmy přicházejí v insolvenčních řízeních o peníze a o majetek. Ve vzduchu létají emoce. My ale musíme hrát své role, ať se to někomu líbí nebo ne.

Můžete se svěřit se svým největším úspěchem, kterého jste ve své profesi dosáhl?

Úspěch? Ten cítím vždy, když se nám podaří zachránit podnik, který se topí v dluzích. Jsem rád, že se to našemu týmu daří. Mohu zmínit úspěšné soudní reorganizace podniků KETNET, JAWA, MOSTRO nebo PILSEN STEEL. Pracoval jsem a pracuji na největších případech v zemi. Aktuálně na reorganizaci OKD nebo konkursu POLDI. Pochopil jsem, že pro fungování ekonomiky je čím dál důležitější nacházet využití pro majetek insolventních podniků. Dnes už tu nemáme korporace, které přežívaly generace. Čas běží rychleji. Firmy často vznikají a zanikají v řádu let. Budeme-li je jen systematicky likvidovat, budeme snižovat zaměstnanost, zvyšovat míru druhotné platební neschopnosti a snižovat příjmy státního rozpočtu. Ovlivní to životní úroveň nás všech. Musíme zkrátka ekonomice pomáhat, a ne jí škodit. Druhá generace insolvenčního práva pracuje s konceptem celospolečensky šetrných sanačních řešení. Na to se chci v budoucnu zaměřit.

Vzpomenete si na případ ze své praxe, který byl něčím výjimečný?

Vybavuje se mi reorganizace textilního podniku SAMETEX. Byla to první skutečně vydařená ekvitní reorganizace s účastí zahraniční investiční skupiny. Vyhledali jsme strategického investora – italskou rodinu Marzotto, která podniká v textilním průmyslu v celé Evropě, a nakonec se nám podařilo dospět k dohodě. Výjimečná ale byla zejména rozsahem uspokojení pohledávek věřitelů. Z původně odhadovaných pěti procent jsme se dostali na sto. Pokud vím, jde o jediný případ v České republice, kde se nakonec podařilo uspokojit v plné výši pohledávky všech věřitelů. Podařil se nám takový malý zázrak.

A co Váš první „případ“?

Asi bych se tím neměl chlubit, ale řeknu to. Jako začínajícímu advokátovi mi přidělili obhajobu ex offo. Hájil jsem člověka, co vykrádal auta. Den před hlavním líčením mi někdo vykradl mé vlastní auto. Nechal jsem si na zadním sedadle aktovku, pro lupiče vyložená nabídka. Měl jsem v ní doklady a všechny peníze. Platební karty ne, tehdy ještě nebyly. Ráno mi po cestě k soudu došel benzín. Musel jsem odstavit auto, protože jsem neměl na to, abych natankoval. Na soud jsem dorazil stopem. Tam vznikl další problém. Neměl jsem se čím prokázat. Ukradli mi i advokátní průkaz. Soudce chtěl mít naštěstí případ z krku, tak mu stačilo, že mou totožnost potvrdil jako „důvěryhodná osoba“ souzený lupič. Víc než na obhajobu, jsem tehdy myslel na to, jak se dostanu domů, od koho si půjčím peníze a kde všude budu muset hlásit ztrátu dokladů. Probral mne až káravý hlas soudce, který přerušil mou závěrečnou řeč slovy: „Ale pane obhájce, vždyť vy navrhujete vyšší trest než státní zástupce!“ Skončilo to dobře pro mne i další majitele motorových vozidel. Počet lupičů ve městě poklesl na nějakou dobu o jednu jednotku.

LIDSKÁ PRÁVA A PRÁVO ÚSTAVNÍ

JUDr. Vojen Güttler, pracovník Ústavu státu a práva Akademie věd ČR a bývalý ústavní soudce

V roce 1952 maturoval, ale vedení gymnázia v Jičíně ho nedoporučilo ke studiu na Právnické fakultě UK, kam byl přijat až po roční práci v jáchymovských dolech. V roce 1958 studium dokončil. Pracoval jako právník v průmyslovém podniku, od roku 1960 jako občanskoprávní soudce, naposledy u Krajského soudu v Ústí nad Labem. Po srpnu 1968 odešel do krátkodobé emigrace a brzy po návratu musel soudnictví opustit. Pracoval jako právník v průmyslovém podniku, kde byl po listopadu 1989 spoluzakladatelem Občanského fóra. Začátkem roku 1990 obnovoval Klub angažovaných nestraníků, jehož členem byl už v roce 1968, a stal se prvním předsedou jeho přípravného výboru. V roce 1990 začal pracovat jako ředitel rehabilitačního odboru Ministerstva spravedlnosti. Zahájil a zorganizoval odškodňování politických vězňů komunistického režimu. V roce 1992 byl jmenován soudcem Ústavního soudu ČSFR a v červenci 1993, po vzniku samostatné České republiky, se stal soudcem Ústavního soudu České republiky, kde působil dvě funkční období až do roku 2013. Dnes je pracovníkem Ústavu státu a práva AV ČR.

Osud Vašemu přání stát se právníkem nebyl příliš nakloněn, přesto se to nakonec podařilo…

K právu mě přivedly zejména dvě následující okolnosti – někdejší politická angažovanost mé babičky i otce, a zcela zásadní pro mě už jako chlapce byl vzor prezidenta republiky Dr. Edvarda Beneše. Stejně jako jeho právnické spisy, se kterými jsem se postupně seznamoval již od dvanácti let. Otec byl v roce 1945, byť krátce, velitelem vnější stráže prezidenta republiky, a i tím jsem měl k osobě Edvarda Beneše občas i fyzicky blízko. Kdybych nebyl právníkem, tendoval bych ke studiu historie. Ta mě vždy zajímala, ale nejen fakta, ale i jejich interpretace.

Proč jste si nakonec vybral profesi soudce?

Dalo to velkou práci. Právnická fakulta UK v Praze totiž nesouhlasila s mou prací ve státní službě, takže jsem nastoupil jako podnikový právník a teprve až po dvou letech jsem mohl odejít k soudu na civilní agendu. Chtěl jsem rozhodovat sám a oponovat eventuálním pokusům o ovlivňování. To se mi podařilo. O profesi soudce Ústavního soudu jsem pak usiloval proto, že to je nejvyšší možná meta pro právníka vůbec, zejména pro toho, kdo si předsevzal jako svůj cíl ochranu lidských práv. Tím jsem volně navázal i na svoji předchozí činnost spojenou s ochranou bývalých politických vězňů.

Když se ohlédnete za svojí dlouholetou právnickou kariérou, co považujete za svůj největší úspěch?

První velký úspěch byl již v tom, že jsem jako první ředitel odškodňovacího (rehabilitačního) odboru Ministerstva spravedlnosti zorganizoval a zahájil odškodňování politických vězňů komunistického režimu. Co se týče ústavního soudnictví, považuji za značný úspěch zpracování zpravodajské zprávy, týkající se souladu Lisabonské smlouvy s ústavním pořádkem ČR.

U Ústavního soudu jste prožil mnoho let, jistě Vám utkvěl v paměti nějaký zásadní nebo zvláštní případ…

Jeden je z roku 1992, kdy Ústavní soud ČSFR rozhodoval o návrhu na zrušení tzv. lustračního zákona. Názory nebyly jednotné, ale většina soudců se klonila pouze ke zrušení ustanovení, které se týkalo zejména tzv. kandidátů tajné spolupráce a důvěrníků (§ 2 odst. 1 písm. c) zák. č. 451/1991 Sb.). Jeden ze soudců však naprosto odmítal vůbec ve věci hlasovat a odešel. Byla to bezprecedentní situace; jeden soudce byl nepřítomen, ne pro nemoc či pro pracovní cestu, ale pro nevůli spolurozhodovat. Nebyla proto jiná cesta než rozhodnout bez něho.

Ale začínal jsem v roce 1961 mnohem banálnějšími kauzami. Devatenáctiletá dívka chtěla podat návrh na rozvod proti šestačtyřicetiletému manželovi, jehož si vzala prý ze soucitu ve snaze mu pomoci s výchovou jeho dětí z předchozího manželství. Dívka jako důvod rozvodu uváděla, že se manžel domáhal intimního styku, ačkoliv ona s něčím takovým vůbec nepočítala a nebylo to předem ani domluveno. Nakonec jsem jí to vymluvil. Další osudy tohoto pozoruhodného páru bohužel již neznám…

PRO BONO

Mgr. et Mgr. Alena Vlachová, advokátka

Vystudovala Právnickou fakultu a Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V minulosti působila v mezinárodní advokátní kanceláři WEIL, GOTSHAL & MANGES, od roku 2009 je partnerkou advokátní kanceláře VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ. Zaměřuje se zejména na řešení sporů, zastupuje klienty v řízeních před soudy v oblasti občanského, obchodního, pracovního i rodinného práva. Poskytuje rovněž právní služby klientům v rámci mezinárodních arbitráží a ochrany zahraničních investic. Je také zapsanou mediátorkou. V letech 2015, 2016 a 2017 byla časopisem Právní rádce zařazena mezi nejvýznamnější české právničky v oblasti advokacie.

Podařilo se Vám zbavit dluhů více než 60 dětí v hodnotě přesahující milión korun. Považujete to za svůj největší úspěch v projektu Děti bez dluhů?

Považuji za velký úspěch každé oddlužené dítě. Do pomoci dětem z dětských domovů jsem šla s předsevzetím, že i kdybych měla pomoci jen jedinému dítěti, tak by to mělo smysl. Naštěstí se toho za těch uplynulých 5 let podařilo mnohem více. Jedním z největších úspěchů byla novela zákona o místních poplatcích, která ohledně místního poplatku za systém nakládání s komunálním odpadem stanovila, že za děti platí rodiče. A dále pak následný nález Ústavního soudu, který vyslovil protiústavnost části dřívějšího znění zákona o místních poplatcích. „Je ústavně chráněným zájmem dítěte, aby do dospělosti nevstupovalo se závazky, jež mohou mít rdousící efekt," stojí v nálezu ÚS. V oblasti dětských dluhů za jízdy načerno považuji za největší úspěch řadu nálezů Ústavního soudu, které potvrdily, že děti neodpovídají za porušení přepravní smlouvy, pokud k němu došlo v důsledku zanedbání vyživovací povinnosti ze strany rodičů, naznačily možnost přenosu odpovědnosti za porušení přepravní smlouvy přímo na rodiče a potvrdily dřívější porušování procesních práv dětí ze strany obecných soudů.

V osobní rovině je pro mě největším úspěchem to, že v rámci projektu Děti bez dluhů jsem dokázala udělat spoustu věcí, o kterých všichni říkali, že „to nejde".

Jak jste přijala zprávu o svém ocenění Právník roku v kategorii Pro bono?

Bylo to pro mě naprosto neuvěřitelné a měla jsem opravdu velkou radost. Je to pro mě významné ocenění za více než pětileté úsilí věnované problematice dětských dluhů a velice si toho vážím. Je to ocenění nejen pro mě, ale i pro všechny, kdo mi v projektu pomáhali a podporovali mě.

Říkala jste, že k práci na projektu oddlužení dětí Vás přivedla vlastně náhoda – dopis ředitelky jednoho dětského domova, který jste si přečetla v časopise. Byl i výběr oboru práva náhodou?

Já jsem v tomhle trochu atypický případ, protože v mé rodině nemáme žádnou profesní tradici, jak to u právníků často bývá, ani jsem se pro studium práva nerozhodla proto, že se tam nedělají přijímací zkoušky z matematiky, což také mnohdy slýchám. Právě naopak, pro mě byla matematika vždy nejoblíbenějším předmětem, vystudovala jsem i matematické gymnázium a Matematicko-fyzikální fakultu. Až mnohem později, v „pokročilém" věku téměř 30 let jsem se rozhodla, že se chci stát advokátkou. A dnes mohu říct, že to byla pro mě ta nejlepší volba. Moje práce mě totiž baví tak, že si vůbec nedovedu představit, čím jiným bych mohla být.

Při zastupování dětí z dětských domovů jste se určitě setkala s mnoha lidskými osudy a smutnými příběhy…

Je to tak, měla jsem hodně klientů, na které asi nikdy nezapomenu. Jedním z výjimečných případů byla postižená dívka, která byla hned od narození umístěna v různých ústavech. Později se jí ujali pěstouni, kteří jí založili stavební spoření a na ně spořili peníze. Město, kde měla dívka po svém narození evidované trvalé bydliště, aniž by v něm někdy bydlela, jí však vyměřilo poplatky za odpad a následně v exekuci sebralo několik tisíc korun z účtu tohoto stavebního spoření. Později jsem se dozvěděla, že se pěstounka stará i o další postižené dítě, a navíc její manžel je nevidomý. Tito naprosto výjimeční lidé mi svěřili svou důvěru a po dlouhotrvající právní bitvě s městským úřadem se podařilo získat všechny peníze pro dívku zpátky.

Máte v projektu nějaký další cíl, kterého chcete dosáhnout?

Mým cílem je dosáhnout stavu, kdy projekt Děti bez dluhů skončí, protože právní prostředí v České republice bude fungovat tak, že nebude z dětí dělat dlužníky. Ale vzhledem k tomu, že mi stále ještě přibývají další dětští klienti, obávám se, že dosažení tohoto cíle ještě nějakou dobu potrvá.

Talent roku

JUDr. Linda Kolaříková, advokátka

Linda Kolaříková je absolventkou Právnické fakulty UK v Praze a od roku 2014 advokátkou. V roce 2012 se připojila k advokátní kanceláři KPMG Legal po několikaleté zkušenosti v pražské pobočce mezinárodní advokátní kanceláře. Ve své praxi se věnuje především obchodnímu a občanskému právu a oblasti bankovnictví a finančních služeb. V rámci finančních služeb se zaměřuje převážně na pojišťovnictví, úvěrové financování a ochranu spotřebitele.

Co Vás nejvíce zaujalo na tématu práva umělé inteligence?

Právě aktuálnost tohoto tématu a zároveň jeho možné dopady nejen do právního prostředí, ale do celé společnosti. Pokud se alespoň zčásti naplní očekávání spojená s umělou inteligencí, čekají nás skutečně velké změny. Kromě budoucích dopadů však již nyní v praxi narážím na specifické problémy, které s sebou používání umělé inteligence nese, zejména v oblasti ochrany osobních údajů a zpracování dat. Jelikož velkou část mé pracovní náplně tvoří implementace nové legislativy do činnosti společností, velmi mne v tomto případě zaujala možnost studovat a vyjádřit se k samotným počátkům legislativního procesu, tedy k dokumentům, které ještě předcházejí konkrétním návrhům právních předpisů.

Publikujete často, případně jaké další téma máte v hledáčku pro příště?

Publikuji poměrně často a ráda. Téma robotiky a umělé inteligence ovšem touto prací rozhodně nepovažuji za vyčerpané. V nejbližší době se proto chystám sledovat další vývoj této problematiky a průběžně o něm publikovat. Snažím se také intenzivně sledovat veškeré právní novinky, takže zajímavá témata mě průběžně napadají, i když ne každé má takový potenciál, co do rozsahu dopadů.

Kam investujete svoji odměnu?

Rozhodně i já věnuji část své vyhrané odměny na pomoc potřebným. Vyberu organizaci, která pomáhá znevýhodněným rodinám, jež se starají o zdravotně handicapované děti. A protože jsem přesvědčená o tom, že zážitky jsou často nad hmotné věci, za zbývající peníze bych ráda vzala rodinu na nějakou příjemnou dovolenou.

Právnická síň slávy

JUDr. Jiří Machourek, advokát

Svoje vysněná práva dlouho studovat nesměl, takže si vylepšoval „kádrový profil" několika dělnickými profesemi. Teprve po šesti letech se na Právnickou fakultu Univerzity Karlovy dostal a ukončil ji v roce 1973. Krátce poté pracoval jako podnikový právník, ale ještě koncem roku 1973 byl přijat ke Krajskému sdružení advokátů v Brně jako koncipient. Advokátní zkoušky složil v roce 1976 a od této doby vykonává advokacii. V krátkém období od dubna do srpna 1990 vykonával funkci předsedy Krajského soudu v Brně. Po ukončení této funkce se vrátil do advokacie ve sdružení Bulinský, Havlíček, Mach a Machourek, a to až do roku 2002. Následně až doposud vykonává advokacii spolu s dcerou Mgr. Ditou Machourkovou ve sdružení se spolupracujícími advokáty Mgr. Hanou Kyjovskou a Mgr. Michalem Uko.

Ve svém životopisu zapomněl se skromností sobě vlastní uvést, že jako advokát se nebál zastupovat disidenty a stal se obhájcem téměř všech jihomoravských členů Charty 77 a jejich příznivců. Žádný jiný zdejší advokát neměl takovou odvahu riskovat na konci 70. let a dále i v 80. letech svoji pracovní a v podstatě i osobní existenci. Mezi „jeho" disidenty patřili Petr Cibulka, Stanislav Devátý, Ivan Jirous, Jaroslav Popelka a mnozí další…

Který z nich, nebo jeho případů se Vám vybavuje nejčastěji?

Rád vzpomínám na obhajobu Ivana Magora Jirouse. Šlo o jeho již páté trestní stíhání v roce 1989 vyvolané šířením petice „Tak dost!". Šlo o reakci na úmrtí Pavla Wonky ve věznici. V této protestní petici, kterou podepsalo 271 občanů, učinil výčet zvěrstev spáchaných komunistickým režimem na občanech. Při rozmluvách ve vazbě jsme se dosti sblížili, byli jsme stejný ročník narození a jeho myšlení mně konvenovalo. Při této obhajobě mě zejména těšilo, že jsem se zcela ztotožňoval s obsahem této petice. Navrhovali jsme, aby byla vyžádána zpráva o počtu popravených osob, o počtu osob poslaných do koncentračních táborů, aby se ukázala pravdivost petice. Těmto návrhům však nebylo vyhověno. Při rozhovorech s Ivanem Jirousem ve vazbě jsem zjistil, že to byl muž s něžnou duší, čemuž konečně odpovídá i jeho poezie, úplný protiklad jeho častého skandálního chování na veřejnosti. Tuto kauzu soudil jihlavský soudce Ilja Libenský, který sice uložil Jirousovi nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání 16 měsíců, z hlediska návrhu prokurátora však výjimečně nízký. Blížící se konec totalitního režimu již byl znát i v justici.

Kdy jste se rozhodl, že se stanete právníkem, nebo co bylo impulsem k tomuto rozhodnutí?

V padesátých letech jsem sledoval politické procesy vedené proti odpůrcům režimu, nejblíže jsem měl k duchovním stíhaným pro pastorační činnost bez státního souhlasu, zejména si vybavuji procesy se Saleziány po rozpuštění tohoto řádu. Informace o těchto procesech jsem získával zejména z poslechu zahraničních stanic, jako byla Svobodná Evropa, Hlas Ameriky, Vatikán a Londýn. Znal jsem všechna krátkovlnná pásma, na kterých vysílaly, a každý den ve večerních hodinách jsem tyto stanice spolu s tátou poslouchal. Již tehdy jsem se rozhodl, že bych chtěl těmto nespravedlivě stíhaným osobám pomáhat. A pokud bych nevykonával právnickou profesi, chtěl bych být psychiatrem či psychologem, abych lépe porozuměl lidské duši.

Co považujete za svůj největší profesní úspěch?

Jednoznačně uvedení do Právnické síně slávy. Toto ocenění pro mne znamená vyvrcholení mé advokátní kariéry. Titul přijímám s pokorou a vědomím, že bylo zejména přihlédnuto k mé činnosti v období totality a nevěřil jsem, že bych mohl být nominován. Ostatně stále mám pochybnosti o tom, zda si to zasloužím. Žádný vyšší cíl už nemohu mít. Mým nepracovním cílem, a to nejdůležitějším, je výchova a uvedení do života mého jedenáctiletého syna Jendy.

Máte nějaké životní nebo pracovní motto?

Mám, je jím masarykovské „Nebát se a nekrást". Podle tohoto kréda jsem se snažil vykonávat advokacii jak v době totality, tak i posléze v období svobody.

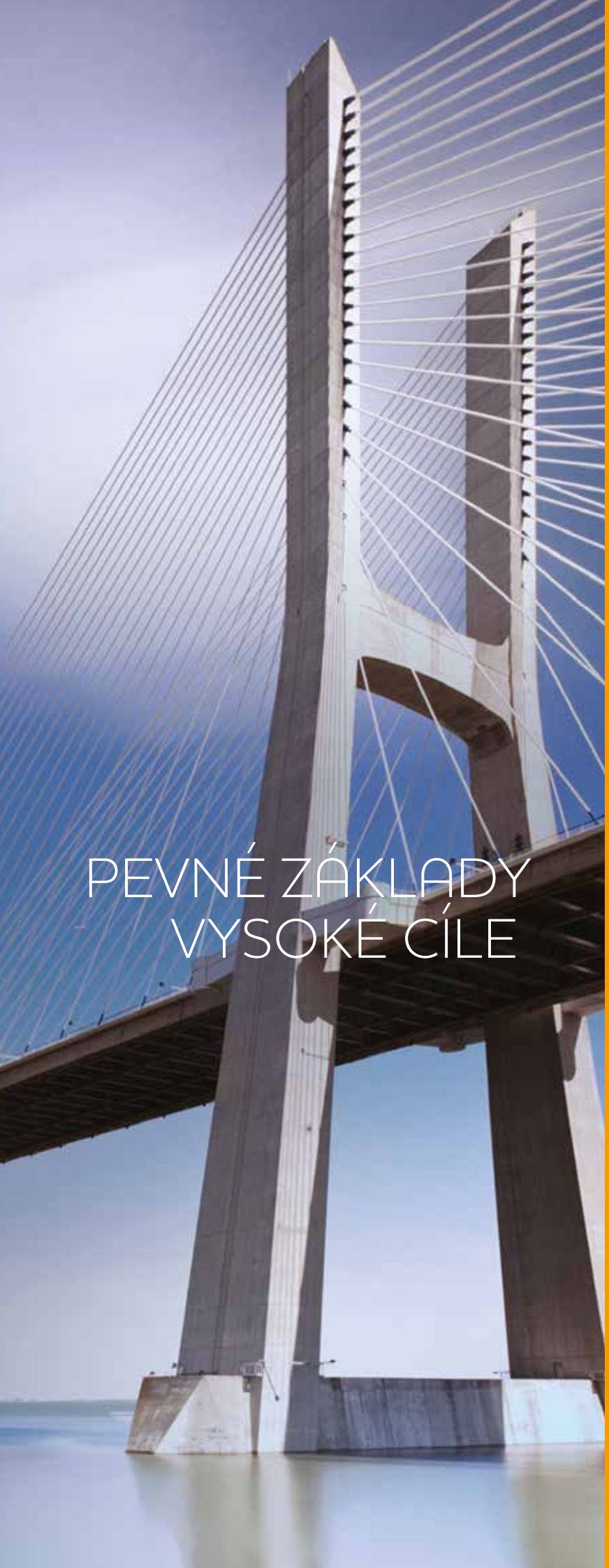

& DUNOVSKÁ PARTNERS

BANKOVNICTVÍ A FINANCE
INSOLVENCE
FINANČNÍ RESTRUKTURALIZACE
FÚZE A AKVIZICE
KORPORÁTNÍ PRÁVO
NEMOVITOSTI
SOUDNÍ SPORY

Individuální a aktivní přístup, výjimečná kvalita práce a osobní účast partnerů kanceláře na řešení případů je to, co nás odlišuje od konkurence a umožňuje nám dlouhodobě zachovávat nejvyšší standardy. Proto jsou klienti ochotni svěřit nám ty nejsložitější případy a důvěřovat našemu úsudku. Důvěřujte i Vy.

www.dunovska.cz

Přední rakouská advokátní kancelář e|n|w|c Advokáti zamířila v roce 1998 na globální trh. Po svém založení ve Vídni v roce 1986 a následném otevření šesti poboček ve střední a východní Evropě, včetně Prahy a Brna, se rozhodla pro další krok a spojila se se známou právní firmou Taylor Wessing. Nově vzniklý subjekt převzal jméno „TaylorWessing e|n|w|c Advokáti", později pouze Taylor Wessing Praha.

Otevřely se nové trhy

Rakouská společnost e|n|w|c Advokáti se tak stala kompetenčním centrem Taylor Wessing pro oblast střední, východní a jihovýchodní Evropy (CEE/SEE). Advokátní kancelář Taylor Wessing vznikla fúzí zavedených právních firem z Německa a Velké Británie. Od spojení obou částí v roce 2002 se výrazně rozrostla a otevřela kanceláře ve Francii, Belgii, Dubaji, Číně a Singapuru. Poté následovalo Rakousko, Maďarsko, Česká republika, Slovensko, Polsko a Ukrajina.

V odvětví právních služeb to bylo vůbec poprvé, kdy velká mezinárodní právní firma s německo-britským původem expandovala do východní Evropy díky spojení s rakouskou firmou, která měla v této oblasti již zavedenou praxi. Obě firmy měly společnou vizi – dále expandovat na nových klíčových trzích. Původ advokátní kanceláře Taylor Wessing v Německu a Velké Británii pro e|n|w|c znamenal lepší přístup ke klíčovým německy mluvícím a anglosaským ekonomickým oblastem.

Výhody pro obě strany

Obě firmy, e|n|w|c Advokáti a Taylor Wessing, vnímaly fúzi jako ideální způsob realizace svých strategických cílů. „Vždy nám šlo o schopnost nabídnout klientům kvalitní služby napříč všemi právními specializacemi a zeměmi. S tím, jak pohled a požadavky našich klientů dostávají stále více mezinárodní rozměr, jsme si uvědomili, že být součástí mezinárodní právní firmy je logickým vyústěním naší korporátní filozofie. Umožní nám to společně růst v dnešním rychle se měnícím a vysoce konkurenčním prostředí," vysvětloval Erwin Hanslik, tehdy partner e|n|w|c Advokáti, jeden z důvodů aktuálních změn.

A Tim Eyles, managing partner londýnské kanceláře Taylor Wessing, tento nový rozvoj v minulosti komentoval: „Naše fúze s firmou e|n|w|c byla v souladu s širší strategií obsluhovat mezinárodní klienty, kteří působí v perspektivních odvětvích a na perspektivních trzích. Zajištění komplexních služeb v oblasti střední, východní a jihovýchodní Evropy je úhelným kamenem této strategie, stejně jako naše plány expandovat do Asie a na Střední východ. Právní odbornost a znalost trhů, kterými e|n|w|c disponovalo, nám zajišťují silnou pozici ve střední, východní a jihovýchodní Evropě, a s tím i schopnost pomáhat našim klientům v realizaci jejich ambicí prostřednictvím komplexních služeb přizpůsobených místnímu právnímu prostředí, kultuře a trhu."

20 let na trhu v České republice

Advokátní kancelář slaví v letošním roce 20 let na trhu v České republice. To, co jí charakterizuje, je především silné zastoupení real estate klientů a mnoho transakcí, které jsou zpracované v rámci cross-border spolupráce nejen v rámci celé sítě Taylor Wessing.

V České republice má v současné době 23 právníků a patří do rodiny advokátních kanceláří Taylor Wessing, které jsou rozmístěny na mnoha kontinentech. Za uplynulých 12 měsíců pro její klienty uskutečnili transakce s celkovou hodnotou více než 8 mld. korun, z toho největší podíl zaujímaly transakce v oblasti real estate a M & A. Významné pro advokátní kancelář byly i transakce v oblasti

pracovního práva, duševního vlastnictví a práva obchodních společností. Její specialitou je také zastupování klientů v oblasti řešení sporů a arbitráží. V rámci celé sítě advokátní kanceláře Taylor Wessing je ta pražská i významným partnerem pro oblast developerských a nemovitostních projektů, kde zaznamenává významné úspěchy. Jako další významná oblast se pro advokátní kancelář jeví i oblast fúzí a akvizic.

V roce 2017 byla advokátní kancelář Taylor Wessing Praha v prestižním X. ročníku firemního žebříčku PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU označena jako doporučovaná právní kancelář hned ve třech kategoriích, a to pro oblasti:

> Řešení sporů a arbitráže;
> Duševní vlastnictví;
> Pracovní právo.

V posledním roce se kancelář velmi intenzivně v rámci České republiky věnuje edukaci a prezentacím a konzultacím v oblasti IT, a to speciálně pro GDPR, které napomáhá firmám implementovat do firemní struktury.

V žebříčku World Trademark Review WTR1000 pro rok 2018, v kategorii International, získala advokátní kancelář v Praze bronzovou medaili. Toto ocenění získala za vynikající obchodní know-how při poskytování kompletního servisu pro ochranné známky a díky úzké spolupráci s kolegy v jiných odděleních. Právníci v oblasti duševního vlastnictví byli oceněni za dosažení konkrétních cílů v této oblasti. Advokátní praxe v oblasti IP se ještě více posílila příchodem zkušené advokátky Karin Pomaizlové v roce 2015. Ta získala také v tomto žebříčku i individuální ocenění pro advokáta, a to stříbrnou medaili. Porota ocenila její vnímavé rady ohledně rozvoje ochrany klientských portfolií a poukazuje na její hbitost v trestních a občanských řízeních proti porušovatelům ochranných známek.

Naše hlavní praxe

Bankovní & Finanční právo

Advokátní kancelář Taylor Wessing disponuje uznávanou finanční praxí poskytující poradenství bankám, finančním institucím, investorům a dalším korporacím v souvislosti se všemi aspekty bankovních či finančních transakcí. Hlavní zaměření této praxe je na korporátní a akviziční financování, financování nemovitostí, projektů a strukturované financování. Taylor Wessing se dále zaměřuje na finanční restrukturalizace a bankovní regulaci.

Thomas Rechberger, partner Taylor Wessing Praha a Ivana Meňhartová, Senior Associate, jsou za tuto skupinu odpovědní v České republice.

Právo duševního vlastnictví

Advokátní kancelář Taylor Wessing disponuje mezinárodním týmem pro poskytování právního poradenství v oblasti práva duševního vlastnictví, který patří k jednomu z nejvíce světově uznávaných týmů v této oblasti. Vzhledem k šíři a hloubce odborných znalostí má v oblasti práva duševního vlastnictví Taylor Wessing oprávněně vynikající pověst. Poskytuje poradenství v širokém spektru otázek práva duševního vlastnictví, a to napříč celým životním cyklem podnikání – od registrace průmyslových práv až k vymáhání práv duševního vlastnictví. Zkušení odborníci poskytují poradenství v oblasti i) strategického managementu práv duševního vlastnictví a portfolia průmyslových práv, ii) auditů zajištění ochrany nehmotných statků, iii) zastupování před Úřadem průmyslového vlastnictví, Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) a Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO), iv) sepisování licenčních smluv, v) postoupení práv duševního vlastnictví samostatně i v rámci prodeje závodu, vi) zastupování před civilními soudy, zastupování poškozených v trestním řízení, zastupování před rozhodčími soudy, vii) zastupování vlastníků průmyslových práv v rámci celních opatření před padělky a napodobeninami.

Vzhledem k rozsáhlé síti mezinárodních poboček pokrývající Evropu, Střední východ a Asii je advokátní kancelář Taylor Wessing schopna poskytovat klientům poradenství v oblasti práva duševního vlastnictví v globálním měřítku.

Karin Pomaizlová, partnerka Taylor Wessing Praha, řídí tuto skupinu v České republice.

Obchodní a občanské právo

Členové týmu advokátní kanceláře Taylor Wessing vynikají svými zkušenostmi v řešení všech otázek obchodního a občanského práva, a to jak na národní, tak i mezinárodní úrovni.

Struktura týmu a služeb je organizována tak, aby mezinárodní advokátní kancelář svým klientům zajistila komplexní služby ve všech 33 jurisdikcích, kde působí. Poskytované poradenství pokrývá jak každodenní činnosti, tak strategické plánování.

Vedoucími v této sekci jsou Markéta Deimelová, partnerka Taylor Wessing Praha, pro oblast commercial, Thomas Rechberger, partner Taylor Wessing Praha, pro oblast corporate a Thilo Hoffmann, partner Taylor Wessing Praha, pro oblast M & A. Všichni tři působí jak v České republice, tak i v Rakousku, případně v Německu.

Pracovní právo

Advokátní kancelář Taylor Wessing poskytuje právní poradenství ve všech oblastech individuálního a kolektivního pracovního práva, jakož i v otázkách zaměstnanosti. Velký důraz klade zejména na klientsky orientovaný, vysoce individuální a profesionální přístup.

Taylor Wessing rovněž zastupuje klienty v pracovněprávních sporech, a to jak na straně žalobce, tak žalovaného. Její advokáti mají bohaté zkušenosti s mimosoudním řešením sporů a s vyjednáváním se zástupci odborových organizací a rad zaměstnanců. V rámci celé Evropy se v oblasti pracovního práva těší vysoké reputaci nejen mezi klienty, ale díky kvalitě poskytovaných služeb si vydobyla uznání a respekt i u celoevropské konkurence. Taylor Wessing disponuje rozsáhlými zkušenostmi, díky kterým s přehledem zvládne i komplikované nadnárodními projekty, při kterých je, díky přeshraničním prvkům, potřeba mezinárodního týmu expertů napříč několika právními jurisdikcemi.

Aleš Linhart, partner Taylor Wessing Praha, a Pavel Juřička, Senior Associate, jsou za tuto skupinu odpovědní v České republice.

Právo nemovitostí

Advokátní kancelář Taylor Wessing má zkušený tým specializovaný na právo nemovitostí a poskytuje poradenství ve všech aspektech tohoto práva. Vysoce specializovaná skupina advokátů realizuje širokou škálu transakcí s nemovitostmi na národní i mezinárodní úrovni.

Profesionální tým advokátů se zajímá o celý „životní cyklus“ nemovitosti a snaží se o celistvý přístup k řešení požadavků klienta. Základem je nemovitost, její koupě či výstavba, financování (prostřednictvím úvěru nebo z vlastních zdrojů), pronájem a související marketing, užívání, správa a případně prodej. Specializovaní advokáti se snaží porozumět různorodému komerčnímu i technickému kontextu dané nemovitosti a zájmům zúčastněných osob.

Odpovědný za tento tým je Erwin Hanslik, vedoucí partner Taylor Wessing Praha. Je zároveň vedoucím partnerem celé sekce pro oblast real estate v síti Taylor Wessing CEE. Podporu

týmu poskytuje i Markéta Cvrčková, partnerka Taylor Wessing Praha.

Sporná agenda

Advokátní kancelář Taylor Wessing poskytuje právní poradenství ve všech oblastech soudního a mimosoudního řešení sporů. Ty jsou v dnešní době bohužel běžnou součástí života, byť se jedná často o velmi nepříjemné a v mnoha případech velmi finančně náročné procesy. I to je důvod, proč Taylor Wessing využívá, zejména tam, kde je to pro klienty (nejen ekonomicky) výhodné, možností alternativních řešení, které v zásadě přinášejí rychlejší ukončení sporů a snižují náklady na možné minimum. Se svými službami komplexně pokrývá klientovy potřeby a pracuje s klienty také na tvorbě vhodných pojistek a nastavení procesů tak, aby byla primárně minimalizována či přímo vyloučena rizika možných sporů.

Advokátní kancelář disponuje týmem specializujícím se na soudní spory a arbitráže. Jeho členové mají dlouhodobou zkušenost a odbornost, kterou získali při komplexních řešeních sporů a při zastupování před soudy a tuzemskými i mezinárodními rozhodčími soudy a obdobnými orgány.

Tým v České republice vede Aleš Linhart, partner Taylor Wessing Praha.

Spolupráce s dalšími organizacemi v České republice

Za posledních 12 měsíců advokátní kancelář také navázala spolupráci s několika významnými profesními organizacemi v České republice, jako je například Unie podnikových právníků, kde společně organizovala přednáškové semináře, které se zaměřovaly na aktuální potřeby podnikových právníků. Několik let se také věnovala edukaci středoškoláků, především na gymnáziích. Výjimkou nejsou ani účasti na domácích i zahraničních konferencích, které nastolují mezinárodní otázky v oblasti práva.

Ženy v advokacii

To, co Taylor Wessing Praha také charakterizuje, je více než 50% zastoupení žen, které jsou na pozicích nejen koncipientů, ale i advokátů a partnerů Taylor Wessing Praha. Jednotlivé týmy se tak stávají kreativnějšími a přinášejí všem klientům požadovaná vítězství v mnoha transakcích.

Celý tým kanceláře je přesvědčen, že základním kamenem míry jejího úspěchu je přístup ke všem partnerům – zaměstnancům, klientům, partnerským organizacím, dodavatelům, regulačním orgánům i místní komunitě.

Mladá generace

Advokáti se vydali i na cestu edukace mladé generace v České republice a pravidelně pořádají přednášky ve školách nejen o právu, ale i představují profesi právníka v reálném životě. Nadále pokračují v úspěšné Literární soutěži pro studenty právních fakult v České republice. Tu vyhlašují v roce 2018 již šestým rokem. Snahou je především navést začínající právníky na cestu spojování teorie a praxe. Výsledkem jsou literární eseje se zamyšlením nad danou problematikou /např. význam start-upů a jejich právní podpora, CSR aktivity a jejich realizace v praxi v rámci advokátní kanceláře, význam sportu a jeho právní podpora, EET a pohled začínajících právníků ve vztahu k ekonomickým a právním aspektům atd./ V roce 20. výročí pražské kanceláře se proto spojili s veřejnoprávním Českým rozhlasem, aby propojili svůj projekt s projektem Ježíškova vnoučata, a tak i pokračovali v působení na mládež. Letošní téma se nese v duchu společenské odpovědnosti a zapojuje jak studenty právnických fakult, tak i studenty ostatních vysokých škol. Hlavním tématem je projekt Ježíškova vnoučata a ochrana seniorů ve společnosti. Cílem je zjistit z pohledu jak budoucího právníka, tak i z pohledu vysokoškoláka, kde vidí svou roli a o jaké změny by se student nebo studentka zasadili.

Ve své praxi se advokátní kancelář věnuje transakcím v řádech milionů eur. A je si vědoma, že když mládež pracuje v právním oboru, hrozí zejména u mladých lidí nebezpečí, že ztratí spojení s realitou. Toto spojení vyvažuje pro bono aktivitami. Když mají mladí kolegové možnost spolupracovat s lidmi v nouzi, uvědomí si, že tu jsou osoby s reálnými problémy. Že nejde jen o transakce. Navíc vidí rychle výsledek. Proto významnou roli u kanceláře také hrají CSR aktivity pro neziskové organizace, jako je například spojení s pražskou Pragulic. Spolupráce probíhá už více než 5 let. Jedná se o pravidelné právní konzultace pro jejich klienty. Poslední dva roky se advokátní kancelář zapojila i do přípravy brožury této neziskové organizace.

Sportovní kancelář

Advokátní kancelář se výrazně věnuje sportu, a to především maratonským běhům. V rámci celé sítě Taylor Wessing organizuje účast jak jednotlivých právníků, tak i celých týmů z ostatních kanceláří, a to nejen v individuálních, ale i štafetových závodech, především v Praze a Vídni. Zároveň také nepodceňuje přípravu na veškerá sportovní dění a svým zaměstnancům připravila jako bonus celoroční vstup do blízkého fitness centra. V letošním roce se celá kancelář také připravuje na Běh pro světlušku a běh Teri Bear, který je pořádán Nadací Terezy Maxové dětem.

Taylor Wessing v České republice

Pražská kancelář se nachází v historickém centru města za Prašnou bránou.

- Byla založena v roce 1998;
- Pracovními jazyky jsou čeština, němčina a angličtina;
- Nabízí komplexní právní poradenství pro segment B2B;
- Její významní národní, evropští a nadnárodní klienti jsou trvalou zárukou neustálého rozvoje celé kanceláře.

Taylor Wessing v regionu CEE

Taylor Wessing CEE má od roku 2012 SEE Competence Center Taylor Wessing s více než 100 právníky ve Vídni, dále pobočky v Budapešti, v Praze, v Brně, v Bratislavě, ve Varšavě a v Kyjevě.

Taylor Wessing

Taylor Wessing je mezinárodní advokátní kancelář, která poskytuje svým klientům celosvětově kompletní servis ve všech odvětvích jejich podnikání. Více než 1 200 právníků přistupuje k poradenství cílevědomě a o obchodních záležitostech klientů přemýšlí inovativně. Výsledky ukazují, že jim pomáhá uspět zejména v rychle se rozvíjejících oblastech.

Celkem 33 kanceláří v Evropě, na Středním východě a v Asii, stejně tak dvě kanceláře v USA, nejsou jen symbolickým zastoupením; jedná se o týmy se znalostí místního obchodního, průmyslového a kulturního prostředí, ale zároveň s mezinárodní zkušeností, která advokátní kanceláři umožňuje vždy poskytovat efektivní a integrovaná řešení.

TaylorWessing

TaylorWessing e|n|w|c advokáti v. o. s.
U Prašné brány 1078/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 216
e-mail: prague@taylorwessing.com
www.taylorwessing.com

partneři

Erwin Hanslik

Erwin Hanslik je vedoucím partnerem mezinárodní advokátní kanceláře Taylor Wessing v České republice od roku 2000. Od roku 2007 je partnerem Taylor Wessing CEE. Jako vedoucí celého týmu Real Estate & Construction CEE vede právníky v rámci sítě v Rakousku, České republice, na Slovensku, v Maďarsku, Polsku a na Ukrajině. Erwin poskytuje poradenství tuzemským i mezinárodním klientům zejména v transakcích s nemovitostmi. Je také viceprezidentem Real Estate Commission of the Union Internationale des Advocats. Patří mezi členy Královského institutu diplomovaných znalců (RICS). Pravidelně se účastní mezinárodních veletrhů pro segment nemovitostí, jako jsou MIPIM a Expo Real.

Erwin vede komunikaci s klienty v němčině, angličtině a češtině.

Markéta Deimelová

Markéta Deimelová je partnerkou mezinárodní advokátní kanceláře Taylor Wessing v České republice od roku 2001. Od roku 2014 působí jako evropský usazený advokát v Rakousku, od ledna 2018 působí jako rozhodce u stálého Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky v Praze, se specializací pro oblast sporné obchodní agendy s mezinárodním prvkem. Poskytuje právní poradenství jak národním, tak mezinárodně působícím klientům, především v oblasti práva obchodních společností a závazkového práva. Specializuje se především na oblast hospodářské soutěže a oblast veřejných zakázek, zejména také na oblast spojování soutěžitelů a antimonopolní vyšetřování. Je členkou týmu Taylor Wessing CEE pro vědu a výzkum. Má také zkušenosti v oblasti zdravotní péče, služeb pro maloobchod a velkoobchod, v logistice a dopravě.

Markéta vede komunikaci s klienty v češtině, němčině a angličtině.

Thomas Rechberger

Thomas Rechberger je partnerem mezinárodní advokátní kanceláře Taylor Wessing v České republice od roku 2013. Je evropský usazený advokát v České republice od roku 2009 a rakouský advokát od roku 2009. Má odborné znalosti v oblasti corporate and M & A. Poskytuje právní poradenství jak národním, tak i mezinárodně působícím klientům především ve všech oblastech přeměn, akvizic a prodejů firem, zabývá se i restrukturalizací a insolvenčním právem.

Thomas vede komunikaci s klienty v němčině, angličtině a češtině.

Aleš Linhart

Aleš Linhart je partnerem mezinárodní advokátní kanceláře Taylor Wessing v České republice od roku 2013. Specializuje se především na řešení složitých právních sporů, sporů s mezinárodním prvkem v oblastech majetkových práv a mezinárodních arbitráží. Pracoval rovněž jako člen Pracovní komise III Legislativní rady vlády ČR pro veřejné právo. V advokátní kanceláři je zodpovědný za vedení týmu zabývajícího se soudními a arbitrážními řízeními.

Aleš vede komunikaci s klienty v češtině, němčině a angličtině.

Karin Pomaizlová

Karin Pomaizlová je partnerkou mezinárodní advokátní kanceláře Taylor Wessing v České republice od roku 2015. Je vedoucí skupiny IP / IT. Specializuje se na ochranu duševního vlastnictví, právo ochrany před nekalou soutěží, regulaci reklamy, ochranu osobních údajů a právní aspekty nových technologií (Internet věcí, Průmysl 4.0, Big Data, umělá inteligence). Věnuje se dále právnímu poradenství v oblastech právní regulace léčiv, transferu technologií a potravinářství. Do společnosti Taylor Wessing nastoupila z vlastní praxe, v minulosti působila v mezinárodní advokátní kanceláři Linklaters. V roce 2013 získala ocenění ILO Client Choice Award v oblasti duševního vlastnictví ochranných známek. V roce 2017 byla vydavatelstvím Economia zařazena do prestižního přehledu právniček, které spojuje nejen úspěšná kariéra, ale takém maximální nasazení a vliv (nejen) na jejich okolí. Také byla v tomto roce zařazena do hodnocení IP STAR 2017 v kategorii ochranných známek. Je členkou mezinárodních profesních asociací MARQUES a LIDC. Byla rovněž prezidentkou české skupiny Licensing Executives Society.

Karin vede komunikaci s klienty v češtině a angličtině.

Markéta Cvrčková

Markéta Cvrčková je partnerkou mezinárodní advokátní kanceláře Taylor Wessing v České republice od roku 2015. Specializuje se především na právo nemovitostí. Mimo to má značné zkušenosti s právním poradenstvím v oblasti akvizic. V průběhu studií na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a Fakultě mezinárodních vztahů Vysoké školy ekonomické v Praze absolvovala stáže na fakultě humanitních věd na Otago University na Novém Zélandu a na právnické fakultě Technische Universität Dresden v Německu.

Markéta vede komunikaci s klienty v češtině, němčině a angličtině.

Thilo Hoffmann

Thilo Hoffmann je partnerem mezinárodní advokátní kanceláře Taylor Wessing v České republice od roku 2016. Předtím byl již téměř 15 let partnerem jiné mezinárodní advokátní kanceláře. Od roku 1996 je německým advokátem a od roku 2001 je i advokátem českým. Má bohaté zkušenosti z oblasti korporátního práva, fúzí a akvizic, jakož i podnikových restrukturalizací. Poskytuje právní poradenství jak národním, tak i mezinárodně působícím klientům především ve všech aspektech obchodního práva. Zaměřuje se na oblast automobilového průmyslu a má mimořádné znalosti v oblasti výroby a průmyslu, jakož i v oblasti spotřebitelského práva a maloobchodu. Je usazen v Praze, avšak pracuje rovněž i z vídeňské kanceláře.

Thilo vede komunikaci s klienty v němčině a angličtině.

PRAGUE
CITY GOLF

Jiří Korn:

Když golf, tak na Zbraslavi!

Na Zbraslav to mám blízko z domova. Díky tomu stihnu jak osmnáctku, tak třeba jen devítku před prací.

Navíc jsem členem místního klubu a klub je vždy srdcová záležitost. I když rád a často hraji různá hřiště, chci mít pocit, že jsem někde doma, mezi přáteli.

NOVĚ celoživotní členství DUO
Více na www.praguecitygolf.cz v sekci KLUB.

Prague City Golf s.r.o. K Radotínu 15 / 156 00 Praha 5 – Zbraslav
+420 608 495 412 / +420 212 240 873 / recepce@PragueCityGolf.cz
www.PragueCityGolf.cz

Dr. Erwin Hanslik MRICS

Naše česká kancelář byla založena před 20 lety. Prvních 15 let tady existovala jako dceřiná společnost rakouské kanceláře e|n|w|c Advokáti. Před šesti lety nás oslovila mezinárodní kancelář Taylor Wessing a nabídla nám partnerství. Už je to 5 let, co jsme pod touto značkou na trhu v České republice a jsme na to patřičně hrdí. V současné době máme 23 právníků, včetně 7 partnerů. A praxe je taková, že téměř každý právník u nás mluví perfektně dvěma cizími jazyky, každý má kvalitní vzdělání i na zahraničních univerzitách a dlouhou dobu praxe.

Pane doktore, kancelář Taylor Wessing letos slaví 20 let na českém trhu. Jak vnímáte svoji pozici na lokálním trhu?

Naše česká kancelář byla založena před 20 lety. Prvních 15 let tady existovala jako dceřiná společnost rakouské kanceláře e|n|w|c Advokáti. Před šesti lety nás oslovila mezinárodní kancelář Taylor Wessing a nabídla nám partnerství. Už je to 5 let, co jsme pod touto značkou na trhu v České republice a jsme na to patřičně hrdí. V současné době máme 23 právníků, včetně 7 partnerů. A praxe je taková, že téměř každý právník u nás mluví perfektně dvěma cizími jazyky, každý má kvalitní vzdělání i na zahraničních univerzitách a dlouhou dobu praxe. Nejsme sice největší kancelář, ale to není ani nutné. Vážíme si toho, že jsme členy mezinárodní sítě, která dnes má více než 1200 právníků a 33 kanceláří ve 20 zemích světa. Výhodou je, že já jako vedoucí týmu real estate pro celou střední a východní Evropu si mohu kdykoliv sestavit týmy, kde jsou naši profesionálové z Bratislavy, Vídně, Varšavy, Budapešti, Kyjeva a samozřejmě z Prahy. Vzájemná rada napříč Evropou je pro nás dnes naprostou samozřejmostí a velmi pomáhá v důležitých transakcích. A možná už jsem i odpověděl na vaši otázku, myslím, že jsme zodpovědnými partnery našich klientů a zde v Praze máme své nezastupitelné místo. A i když některé transakce nejsou hned zveřejnitelné a občas si klient ani nepřeje jim dát mediální podporu, vím, že naše advokátní kancelář má dobrou pověst a na to jsme velmi hrdí.

V čem je vaše přidaná hodnota?

Velikou přidanou hodnotou je samozřejmě tým, který si i lidsky takzvaně sednul. To si myslím, že je velmi důležité a pak také jejich dlouholetá praxe a téměř nulová fluktuace.

Když jste zmínil klienty, klientelu vaší pražské kanceláře tvoří spíše ti síťoví klienti, nebo lokální klienti?

Většinou jsou to mezinárodní klienti, o které částečně pečujeme přes síť Taylor Wessing, ale částečně i ti, které získáme my sami. A samozřejmě máme i lokální klienty. Pokud bych to měl vyjádřit matematicky, tak přibližně 60:40 procentům.

Hodně se vedou poslední léta diskuse o budoucnosti advokacie. Jak ji vidíte a jak se na ni Taylor Wessing připravuje?

Musíme být velmi flexibilní. Já to vždycky srovnávám s mou rodinou, co jsem zažil v minulosti. Můj dědeček i tatínek byli advokáti. Jak dědeček, tak ani táta žádný business development neměli, nebyl nutný. Dědeček, vážený právník, seděl v kanceláři a klienti přicházeli sami, protože tenkrát nebylo ani tolik advokátů. Co se týče technických zařízení, vzpomínám si, když jsem studoval a bylo mi asi 20 let, můj tatínek si pořídil první fax, což tehdy byla naprostá senzace. Vzpomínám i na první kopírku, která byla veliká jako skříň. To je jen názorná ukázka pokrokové advokátní kanceláře ve Vídni osmdesátých let minulého století. Samozřejmě dnes vidíme nejen vysoké zrychlení všeho, co se děje kolem nás, ale samozřejmě i miniaturizaci věcí, se kterými pracujeme. Máme velkou technickou podporu, ale musíme se v tom samozřejmě i vyznat, to je jedna veliká výzva. A zároveň víme, že už bez této technické podpory nemůžeme být, ale sami musíme být schopni ji velmi dobře ovládat. To pro advokáty není občas tak jednoduché. Musíme být flexibilnější, protože naši klienti očekávají, že dostanou odpověď nejpozději do 30 minut. Pořád musím vzpomínat na otce, který dostával od klientů dopisy. Trvalo 3 až 4 dny než je dostal, potom pracoval na odpovědi 2 až 3 dny a poslal ji opět dopisem zpět. Dnes zcela nemyslitelné, doslova neslučitelné s advokátskou praxí. Vidím i velkou výzvu v tom, že musíme být i cenově flexibilnější, což není vždy jednoduché. A i když máme velký tým zkušených advokátů a koncipientů s komplexním servisem, na druhé straně máme klienty, kteří nám říkají, že jsou na trhu velké kanceláře, které požadují doslova dumpingové ceny za jednu hodinu. Důsledkem toho i my pak musíme být flexibilní a kreativní, co se nabídky a služeb týká. Když jsem v téhle oblasti začínal, tak jsme ještě mohli hodnotit naši práci podle standardních hodinových sazeb. Praxe dnes však ukazuje, a to i u větších transakcí, že klient se především již na začátku spolupráce ptá, jaká bude konečná suma za poskytované služby. Klient očekává nabídku, co se odměny týká. Paušál nebo cap je v současné době jejich oblíbená volba.

Vy jste zároveň i rakouským advokátem, předpokládám.

Ne.

Nejste?

Nejsem. Studoval jsem v Rakousku a studia jsem ukončil v roce 1994. Poté jsem dostal nabídku od advokátní kanceláře Balcar Polanský přijet do Prahy na tříměsíční stáž, od října do Vánoc. Přišlo mi to jako super nápad, Praha je krásná a vlastně je to taková menší Vídeň. I historii mají obě města propojenou, tak proč ne. Byla to krásná výzva. Miloval jsem Prahu, práce byla velmi zajímavá, skutečně si nemám na co stěžovat. Poté mi nabídli, abych zůstal déle. Musel jsem se ale vrátit do Rakouska a dokončit doktorské studium. Slíbil jsem jim ale, že se v roce 1995 vrátím a potom zůstanu rok. Vždycky říkám, že ten rok probíhá pořád, protože jsem svůj pobyt stále prodlužoval. Po určitém čase jsem si řekl, že teď musím něco dokázat, nemůžu se jenom vrátit do Rakouska a říct, že tohle byla moje zkušenost v České republice a kde pokračovat dál? Snad největší výzvou v této době bylo zkusit složit české advokátní zkoušky, samozřejmě v češtině. Tehdy jsem ještě bohužel nemluvil česky, ale říkal jsem si, že když tady zůstanu dost dlouho, tak se jednou ráno vzbudím a budu mluvit česky. Tohle tehdy nevyšlo a tak jsem začal chodit do jazykové školy a v roce 2000 se připravil na advokátní zkoušky. Naštěstí se mi podařilo poměrně nesnadnou výzvu skutečně naplnit. Po zkouškách jsem si řekl, že bych rád spojil studium v Rakousku s novými zkušenostmi z českého práva a kde jinde než v milované Praze. A rakouská kancelář e|n|w|c Advokáti zde byla už od roku 1998 a tak jsem začal právě tady. Byla to dobrá volba.

Jak vlastně vnímáte advokacii a postavení advokátů teď na začátku roku 2018?

Když jsem přišel do Prahy, tehdy byl v časopise Bulletin advokacie uveřejněn žebříček dvaceti nejoblíbenějších profesí v České republice. Na prvním místě byl profesor na univerzitě, druhý byl lékař a třetí zase nějaké povolání. Na dvacátém místě byla paní uklízečka. Advokát tehdy v žebříčku vůbec nebyl. Uteklo už mnoho let a myslím si, že advokáti už mají lepší pověst. Od začátku pobytu v České republice jsem měl pocit, že Česká advokátní komora byla vždy velmi otevřená. Své advokátní zkoušky jsem složil jako Rakušan v době, kdy český občan by nemohl složit rakouské advokátní zkoušky, protože Česká republika tenkrát ještě nebyla členem Evropské unie. V Rakousku tehdy platilo, že advokáti mohou být jenom Rakušané anebo občané států Evropské unie. Česká republika byla vůči mně vždy velmi vstřícná. Vím, že jsem neodpověděl přímo na Vaši otázku, ale z mého pohledu máme mnoho šikovných mladých studentů, kteří chtějí něco dokázat, připravují se u nás poctivě na advokátské zkoušky. Někteří kolegové z naší kanceláře dostali i nabídku do státních služeb a využili jí, ovládají perfektně právo a světové jazyky, mají dlouhou zkušenost. Vnímám postavení především mladých advokátů v roce 2018 jako velmi dobrý základ pro složitá právní řešení.

Velká většina advokátních kanceláří se potýká s relativním nedostatkem lidí. Jak v Taylor Wessing motivujete lidi, aby k Vám šli pracovat?

Úzce spolupracujeme s univerzitami. Letos už šestým rokem pořádáme tzv. Essay Competition, ve které se snažíme motivovat studenty, aby napsali úvahu o nějakém tématu ve vazbě na právo. Je to takové malé propojení praxe a studia. I ceny nejsou nezajímavé. Vítěz dostane od kanceláře deset tisíc korun a získá měsíční placenou stáž u nás v kanceláři. Práci je důležité napsat v angličtině a také ji i odprezentovat před porotou. Někteří ze studentů pak u nás zůstávají na delší praxi a někteří jsou zde dodnes už jako koncipienti. Ale v letošním roce jsme v této oblasti udělali něco navíc. Před Vánocemi nás velmi oslovil projekt Českého rozhlasu Ježíškova vnoučata. Pokusili jsme se v rámci plánovaného tématu společenské odpovědnosti s tímto projektem propojit a ono se to podařilo. 6. března tohoto roku jsme odstartovali již VI. ročník této soutěže ve spolupráci právě s Českým rozhlasem. Uvědomili jsme si, že pokud to má mít skutečně celorepublikový dopad, je potřeba oslovit i ostatní studenty vysokých škol, ne pouze právníky. A dobrá věc se podařila, do soutěže jsme doplnili i sekci B pro ostatní studenty vysokých škol. Obě skupiny tak mají možnost vypracovat literární esej na téma: Projekt Ježíškova vnoučata a ochrana seniorů ve společnosti. Kde vidíte svou roli z pohledu budoucího advokáta/občana. O jaké změny byste se zasadil/a Vy? A jsme zvědaví na práce mladých lidí a jejich názory na tuto problematiku jak z pohledu studentů práv, tak i ostatních vysokoškoláků.

A já si také uvědomuji, že je důležité mít dobrý tým i lidsky. Naši koncipienti jsou samozřejmě všichni multiplikátoři, když vyprávějí svým kamarádům a kolegům, jaké to u nás je. Je pro nás samozřejmě velmi důležité, když rozšiřují dobrou pověst ke svým mladým studentským kamarádům nebo koncipientům, je to ze života, žádné navoněné sliby. Jsme pyšní i na naše týmové volnočasové aktivity.

Vím, pane doktore, že jste i prezidentem Spolku Rakušanů v Praze. Přibližte ho našim čtenářům. Jaké je jeho poslání, co všechno děláte?

Spolek Rakušanů slavil před dvěma lety 20. výročí. Původně byl založen s cílem dát Rakušanům, kteří bydlí a pracují tady v Čechách, možnost se sejít. Dnes jsem prezidentem 5 let a osobně jsem hrdý na to, že naši členové nejsou jenom Rakušané, ale je zde i hodně Čechů i Němců a náš program je autentický. Vidím jej jako platformu, kde se lidé mohou sejít, kde je zajímavý obsah. Naší největší akcí je vždy rakouský ples, který se koná každý rok v lednu a letos byl již jeho 18. ročník. Snažíme se přinést do Prahy vídeňskou plesovou tradici. A já jako Vídeňák jsem plesy doma miloval. Tady je ples vždy na Žofíně a je to tam překrásné. Ples trvá do 4 hodin ráno. Jako prezident mám pocit, že nemůžu odejít dřív než poslední host. Vracím se pravidelně v půl šesté ráno domů.

Každého se ptám na sérii takových spíše osobních otázek. Ta první, jakou nejdůležitější věc jste se naučil na právnické fakultě?

Nejdůležitější, co jsem se naučil je, jak se správně učit, jak se naučit hodně textů a přečíst mnoho materiálů během docela krátké doby.

Jak relaxujete?

Běhám. Začal jsem asi před 15 lety. Zjistil jsem, že jsem do té doby vlastně vůbec nesportoval. A běhání se jeví jako perfektní program pro lidi, kteří jsou na tom stejně. A když chci opravdu relaxovat, tak volím pohyb. A účastním se pravidelně maratonů.

Jaká knížka Vám leží doma na nočním stolku?

Já velmi rád plánuju cesty a jezdím v létě autem. To je pro naší celou rodinu skvělý odpočinek. Byli jsme tak v Anglii, ve Skotsku, ve Francii, v Chorvatsku, Černé hoře, v Dánsku, v Německu. A právě letos plánujeme cestu přes Balkán a Budapešť, směrem do Řecka, tak byste tam nyní našel knihy o Makedonii a o Řecku.

Co byste poradil svému dvaceti, pětadvaceti nebo třicetiletému já?

Já bych mu poradil, že důležité jsou mezinárodní zkušenosti. Trávit čas v zahraničí. Je úplně jedno, jestli je to v naší profesi. A samozřejmě musím i ukázat, že jsem nejenom studoval, ale že jsem ochoten udělat i něco navíc.

Každému z nás se v životě něco nepovedlo, měl nějaký neúspěch. Pomohl Vám někdy nějaký Váš neúspěch v budoucnosti?

Samozřejmě. My se učíme z neúspěchů, to je jasné. Naštěstí se zatím v kanceláři nestala nějaká fatální nehoda, ale samozřejmě máme také nedobré zkušenosti s některými minulými zaměstnanci a nebo i s klienty, a to je právě ta šance si zodpovědět otázku, proč se tak stalo a jaký v tom byl můj podíl. Pouze tak se může člověk poučit a ty stejné chyby neopakovat.

Ostatní advokáti mluví španělsky, my jsme španělští advokáti.

Právní služby ve Španělsku, Portugalsku a Latinské Americe

Servicios legales en Español

Sokolovská 22, Praha 8
tel.: 224 818 736–7
praha@moreno-vlk.eu

M V A

Moreno Vlk & Asociados

Advokátní kanceláře / Abogados / Attorneys at Law

Praha I Madrid I Bratislava

advokátní kancelář

Pokorný / Wagner & partneři

síla argumentů

Pověřenec pro osobní údaje dle GDPR: kdy, koho a jak pověřit?

Mnohaleté zákonodárné úsilí loni vyústilo v zásadní změnu regulace ochrany osobních údajů na úrovni Evropské unie přijetím nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 2016/679 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů) („GDPR[1]" nebo „nařízení"). GDPR, jako nový právní předpis, s sebou přináší řadu nových konceptů a právních institutů v souvislosti s ochranou osobních údajů. Jedním z nich je povinnost, stanovená pro určité kategorie správců a zpracovatelů, nominovat pověřence pro ochranu osobních údajů – Data Protection Officer („DPO").

Nařízení vnímá postavení pověřence v systému ochrany osobních údajů jako klíčové a stanoví podmínky pro jeho jmenování, postavení v rámci správce/zpracovatele a specifikuje jeho úkoly.

Jaký správce musí pověřence jmenovat?

Pod pojmem jmenování DPO,[2] tedy pojmem užívaném zejména ve státní správě, se rozumí ustanovení osoby, fyzické či právnické, do funkce pověřence pro ochranu osobních údajů. S jistotou lze říci, že tuto povinnost mají orgány veřejné moci či veřejný subjekt[3] s výjimkou soudů jednajících v rámci svých soudních pravomocí. Složitější již bude určení, na které správce povinnost jmenovat DPO dopadá v soukromé sféře.

Další případy povinného jmenování, které nařízení výslovně předpokládá, lze dovozovat pouze výkladem, jelikož povinnost jmenovat DPO je vztažena (i) k povaze, rozsahu, nebo účelu rozsáhlého pravidelného a systematického zpracování a také (ii) ke kategorii osobních údajů, které jsou zpracovávány.[4] Vodítkem správné interpretace uvedených neurčitých právních pojmů mohou být pokyny vydávané pracovní skupinou zřízenou na základě čl. 29 Směrnice 95/46/ES[5] („WP29"). Mezi již vydanými pokyny jsou právě též vodítka k DPO,[6] která se mimo jiné věnují výkladu rozsáhlosti zpracování. Dle těchto pokynů se rozsáhlost zpracování odvíjí od počtu subjektů údajů, rozsahu sbíraných dat, konstantnosti zpracování a zeměpisného přesahu. I další z nařízením užitých pojmů by zasluhovaly širší právní rozbor, jako např. systematičnost a pravidelnost, avšak jejich výklad by přesahoval rozsah tohoto článku.

Soukromoprávní subjekty by tedy měly nejprve vyhodnotit výše zmíněné atributy vztahující se k rozsáhlosti zpracování, aby nebylo pochyb o (ne)jmenování pověřence. V pochybnostech lze správcům doporučit vypracování analýzy – dokumentu, ve kterém by byly rozpracovány důvody zejména pro nejmenování DPO, čímž by současně byla naplněna jedna z povinností GDPR,[7] dle které musí správce být schopen prokázat soulad své činnosti s nařízením. Pracovní skupina WP29 obdobně ve svém stanovisku k DPO doporučuje, aby ti správci, kteří povinnost jmenovat pověřence nemají a nejmenují ho ani dobrovolně, doložili interní vyhodnocení se zohledněním relevantních faktorů, proč nebyl pověřenec jmenován. Taková analýza se s největší pravděpodobností bude dokládat dozorovému orgánu, a to v průběhu kontrolní neboli dozorové činnosti nebo v rámci případné předchozí konzultace s dozorovým orgánem.

Požadavky na osobu pověřence

Základní požadavky na osobu pověřence stanoví čl. 37 odst. 5 nařízení. Pověřenec by především měl být ustanoven na základě svých profesních kvalit.

Požadavky na profesní kvality definuje nařízení tak, že se jedná zejména o odborné znalosti práva a praxe v oblasti ochrany osobních údajů. Je zřejmé, že vyžadována bude znalost národního a evropského práva v oblasti ochrany osobních údajů, odpovídající praxe a samozřejmě zejména precizní znalost GDPR, a to také s ohledem na odchylky, které jednotlivé státy mohou zapracovat do svých národních předpisů.[8] Výše zmíněné znalosti DPO jsou pouze nezbytným předpokladem pro výkon funkce, přičemž lze předpokládat, že šíře znalostí by se neměla omezovat pouze na nařízení, ale měla by zahrnovat také předpisy příslušného odvětví, ve kterém správce či zpracovatel působí. Např. v souvislosti se zpracováním zdravotní dokumentace bude nezbytná víc než elementární znalost zákona o zdravotních službách.

DPO by měl být podrobně seznámen s procesy a technologiemi zpracování osobních údajů u správce či zpracovatele, pro kterého bude tuto funkci vykonávat. Míra jeho potřebné odbornosti bude však různá, a to v závislosti na citlivosti, složitosti a rozsahu zpracovávaných osobních údajů. Dále lze předpokládat, že v souvislosti s možnými přeshraničními kontrolami dozorových úřadů členských států EU, by měl DPO ovládat minimálně jeden z úředních jazyků EU na takové úrovni, aby mohl v případě potřeby komunikovat s těmito zahraničními dozorovými úřady,[9] příp. s nově zřízeným Evropským sborem pro ochranu osobních údajů.

DPO bude hrát klíčovou roli v procesech ochrany osobních údajů, a proto musí mít odpovídající schopnosti, mimo jiné osobnostní, aby byl schopen veškeré úkoly na něj kladené správcem naplnit. Byť na první pohled může mít nejlepší předpoklady pro výkon funkce DPO osoba, která je v pracovním nebo obdobném poměru ke správci, a případně již vykonává funkci, díky které je obeznámena s toky dat ve společnosti, nebude v některých případech přípustné, aby pozici DPO tato osoba zastávala, s ohledem na neslučitelnost výkonu některých funkcí, které GDPR předpokládá. Platí, že pozice v rámci organizace, které by mohly vést ke střetu zájmů, zejména např. jsou-li na těchto pozicích plněny úlohy určující účely a prostředky zpracování (zejména tedy vedoucí pozice), nemohou být zároveň pověřovány coby DPO.[10]

Plnění úkolů pověřencem

Základní úkoly pověřence definuje čl. 39 nařízení, přičemž další povinnosti nalézáme v dalších částech GDPR[11] Hlavním úkolem pověřence je monitorování souladu činností zpracování osobních údajů s nařízením. Za tímto účelem by měl pověřenec se správcem či zpracovatelem spolupracovat při zavádění vhodných technických a organizačních opatření k zajištění souladu a v souvislosti s tím poskytovat poradenství a doporučení. Spolupráce s dozorovými úřady bude klíčová, neboť znalosti v oblasti ochrany osobních údajů by měly přispět k zefektivnění vzájemné komunikace. Úřad by měl pověřence v problematice ochrany údajů považovat za své „rovnocenné partnery“. DPO bude dle nařízení působit jako kontaktní místo pro dozorový úřad v záležitostech týkajících se zpracování údajů. Veškeré interní předpisy, postupy, ad. by měly být vyhotoveny nebo připomínkovány právě pověřencem.

Pověřenec je oprávněn s dozorovým úřadem konzultovat jakékoliv věci, ve kterých není vázán důvěrností. Zaváhání DPO anebo špatně formulovaná rada správci/zpracovateli může být podnětem k zahájení dozorové činnosti. Výběr pověřence by i proto měl být řádně uvážen, neboť výše nařízením stanovených pokut je značná.

DPO bude mít důležité postavení mimo jiné také při plnění další z nových povinností dle GDPR – hodnocení posouzení vlivu na ochranu osobních údajů. WP29 výslovně doporu-

čuje, aby si správce vyžádal stanovisko pověřence k otázkám týkajícím se posouzení vlivu na ochranu osobních údajů,[12] a to zejména v otázce, zda v konkrétním případě posouzení vlivu provést, jakou metodologii při provádění použít, jaké prostředky ochrany ke snížení rizika porušení práv subjektů údajů implementovat, zda bylo posouzení řádně provedeno, anebo zda jsou závěry posouzení v souladu s požadavky nařízení. Vzhledem ke komplexnosti témat, které má DPO řešit, je žádoucí jeho vysoká odbornost.

Zaměstnanec správce či externí subjekt?

Nařízení předpokládá, že DPO může být zaměstnancem správce či zpracovatele anebo také externím subjektem, který může plnit úkoly na základě smlouvy o poskytování služeb. Plněním úkolů lze tedy pověřit nejen fyzickou, ale též právnickou osobu. Při této úvaze je třeba připomenout požadavek čl. 38 odst. 6 nařízení, který vyžaduje, aby žádný z úkolů a povinností, kterými DPO pověřil zaměstnavatel v rámci pracovně právního vztahu, nevedly ke střetu zájmů.

Za stěžejní lze považovat čl. 38 odst. 3 GDPR, který garantuje autonomii DPO při výkonu jeho činností. Ustanovení konkrétně požaduje, aby DPO nedostával žádné pokyny týkající se výkonu svých úkolů na poli ochrany osobních údajů, a dokonce, aby v souvislosti s plněním svých úkolů nebyl správcem nebo zpracovatelem propuštěn ani jinak sankcionován. Pověřenec tedy nesmí dostávat žádné pokyny ohledně toho, jakého výsledku má být dosaženo, či např. jak vyřizovat stížnosti od subjektů údajů.

S ohledem na již existující institut DPO v některých státech EU, a procesní a administrativní komplikace se zakotvením této ze zákona autonomní funkce do struktury podniku, je zřejmé, že výkon funkce bude často svěřen nikoli zaměstnancům správce, ale také externím subjektům, včetně specializovaných společností. Domníváme se, že právě z důvodu vyšší odbornosti, kterou může představovat tým lidí specializovaných nejen na ochranu osobních údajů, a který využívá vnitřních synergií v rámci specializované společnosti k vyšší operativnosti, může vytvářet podmínky pro výkon této funkce lépe a efektivněji, než pověřený zaměstnanec. Pro zajištění plynulé spolupráce se správcem nebo zpracovatelem by však v rámci týmu externího pověřence měla vždy být stanovena konkrétní osoba, která má daného správce/zpracovatele na starosti a působí vzhledem k němu jako osoba odpovědná.

Nelze též přehlédnout důležitou skutečnost, že dle nařízení má být DPO včas zapojen do veškerých záležitostí souvisejících s ochranou osobních údajů. Za včasné zapojení bude odpovídat správce/zpracovatel, který by měl s ohledem na brzké nabytí účinnosti GDPR řešit otázku volby a včasného zapojení pověřence již dnes.

Závěr

Nařízení je postaveno na přístupu založeném na riziku. I institut pověřence, který zohledňuje riziko spojené s konkrétními operacemi zpracování, je navržen tak, aby s ohledem na povahu, rozsah, kontext a účel zpracování pomohl dosáhnout jednoho z hlavních cílů regulace – minimalizace rizika zásahu do práv a svobod fyzických osob při zpracování osobních údajů. GDPR cílí na nastavení podmínek výkonu funkce pověřence tak, aby byla garantována dostatečná míra nezávislosti a současně poskytnuta potřebná ochrana při plnění specifických úkolů. Vzhledem k náročnosti a komplexnosti operací zpracování osobních údajů v některých společnostech, bude osoba pověřence hrát zásadní roli při zajišťování souladu s právní regulací ochrany osobních údajů. Volba pověřence by proto měla být uvážená, jelikož koncepčně nevhodné nastavení či z něho plynoucí chybná řešení a rozhodnutí mohou znamenat pro správce nemalé finanční, ale případně též reputační náklady vynaložené v budoucnu.

Robert Nešpůrek, partner
Jaroslav Šuchman, senior advokát
Ján Jaroš, advokátní koncipient
HAVEL & PARTNERS s. r. o., advokátní kancelář

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

Poznámky:

1 General Data Protection Regulation.

2 Anglické znění GDPR užívá pojem „designate“.

3 Orgánem veřejné moci či veřejným subjektem se rozumí veškeré orgány veřejné správy, tedy státní správy i samosprávy (územní i zájmové).

4 Dalšími případy povinného ustanovení pověřence jsou: hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívají v operacích zpracování, které kvůli své povaze, svému rozsahu nebo svým účelům vyžadují rozsáhlé pravidelné a systematické monitorování subjektů údajů (čl. 37 odst. 1 písm. b) GDPR); nebo hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívají v rozsáhlém zpracování zvláštních kategorií údajů uvedených v článku 9 a osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů uvedených v článku 10 (čl. 37 odst. 1 písm. c) GDPR).

5 Stávající Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů.

6 WP29. Pokyny týkající se pověřenců pro ochranu osobních údajů. 16/CS. WP243 rev.01.

7 Čl. 24 odst. 1 GDPR.

8 Např. dle čl. 88 odst. 1 GDPR členské státy mohou právním předpisem nebo kolektivními smlouvami stanovit konkrétnější pravidla k zajištění ochrany práv a svobod ve vztahu ke zpracování osobních údajů zaměstnanců v souvislosti se zaměstnáním, zejména za účelem náboru, plnění pracovní smlouvy včetně plnění povinností stanovených zákonem nebo kolektivními smlouvami, řízení, plánování a organizace práce, za účelem zajištění rovnosti a rozmanitosti na pracovišti, zdraví a bezpečnosti na pracovišti, ochrany majetku zaměstnavatele nebo majetku zákazníka, dále za účelem individuálního a kolektivního výkonu a požívání práv a výhod spojených se zaměstnáním a za účelem ukončení zaměstnaneckého poměru.

9 Výčet všech dozorových úřadů je zde: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/structure/data-protection-authorities/index_en.htm.

10 WP29. Pokyny týkající se pověřenců pro ochranu osobních údajů. 16/CS. WP243 rev.01.

11 Např. dle čl. 35 odst. 2 GDPR, při provádění posouzení vlivu na ochranu osobních údajů si správce vyžádá posudek pověřence pro ochranu osobních údajů, byl-li jmenován.

12 Data Protection Impact Assessment.

Weil

Weil, Gotshal & Manges s.r.o. advokátní kancelář

2017 právnická firma roku

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2017
PRO MEZINÁRODNÍ KANCELÁŘ

PRÁVNICKÁ FIRMA ROKU 2017
v kategoriích:

- Fúze a akvizice
- Řešení sporů a arbitráže

TOP RANKED EUROPE CHAMBERS 2017 LEADING FIRM

CHAMBERS EUROPE 2017
nejvyšší hodnocení v kategoriích:

- Competition / Antitrust
- Dispute Resolution
- Projects & Energy

Pomáhejme společně.
WEIL, GOTSHAL – nadační fond
www.weil-nadacni-fond.cz

Křižovnické nám. 193/2
110 00 Praha 1
tel.: 221 407 300, fax: 221 407 310
www.weil.com

K návrhu nové AML vyhlášky

Dne 27. listopadu 2017 bylo zahájeno meziresortní připomínkové řízení k návrhu nové vyhlášky ČNB o požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu („AML vyhláška").

AML vyhláška rozvádí a konkretizuje povinnosti povinných osob podle AML zákona,[1] bližší informace uvádíme níže.

Povinné osoby a jejich povinnosti

AML vyhláška dopadá na finanční a úvěrové instituce a nově také na nebankovní poskytovatele spotřebitelských úvěrů a osoby oprávněné tyto úvěry zprostředkovávat.[2] Mezi osoby, které se musí AML vyhláškou řídit, patří i zahraniční finanční a úvěrové instituce podléhající dohledu ČNB. AML vyhláška rozšiřuje okruh povinných osob oproti současné právní úpravě.[3]

Povinné osoby budou podle AML vyhlášky povinny při své činnosti identifikovat a vyhodnocovat AML rizika spojená s obchodem, obchodním vztahem či klientem, a na tato rizika reagovat příslušnými opatřeními (AML vyhláška vyžaduje po povinných osobách tzv. „rizikově vážený přístup").[4] V rámci tohoto přístupu bude muset každá povinná osoba při veškeré své činnosti zvažovat, zda a v jaké míře může mít její činnost vliv na AML rizika. Rizikově vážený přístup bude potřeba zohlednit např. při zavádění nového produktu, při využití nového distribučního modelu apod.

Povinné osoby jsou podle AML zákona povinny vypracovat (i) písemný systém vnitřních zásad, jehož součástí je rovněž písemné hodnocení rizik a (ii) AML hodnotící zprávu uplynulého hodnotícího období v oblasti předcházení AML rizikům. AML vyhláška specifikuje, jakým způsobem je potřebné tuto dokumentaci zpracovat a co musí být jejím obsahem. Povinná osoba bude muset zajistit, že schvalovací a rozhodovací procesy a kontrolní činnosti v rámci systému vnitřních zásad budou zpětně rekonstruovatelné, veškeré postupy tak bude potřeba řádně evidovat.

Systém vnitřních zásad

V tomto dokumentu bude potřebné stanovit míru AML rizika, kterou jsou povinné osoby ochotny podstoupit a jakým způsobem se s tímto rizikem vypořádají. V rámci systému vnitřních zásad bude podle AML vyhlášky potřeba připravit a zohlednit:

Písemné hodnocení rizik

Integrální součástí systému vnitřních zásad je písemné hodnocení rizik, které má zohledňovat povahu obchodní činnosti každé povinné osoby, poskytované produkty a služby, distribuční kanály nebo využívané technologie při poskytovávání služeb (např. nabízení a poskytování produktů přes internet, využívání rozsáhlé distribuční sítě apod.). Hodnocení rizik musí obsahovat opatření reálně uplatňovaná k efektivnímu zmírnění AML rizik spjatých s konkrétní činností povinné osoby.[5]

Při přípravě hodnocení rizik musí povinné osoby přihlížet k národnímu[6] a k evropskému hodnocení rizik, stanoviskům ČNB a Finančního analytického úřadu (FAÚ) a k informacím získaným při identifikaci a kontrole klientů. Povinná osoba prostřednictvím hodnocení rizik prokazuje, jakým způsobem přistupuje a zabraňuje AML rizikům při své činnosti.

Stanovení rizikového profilu klienta

Systém vnitřních zásad má upravovat postupy povinné osoby při stanovování rizikového profilu klienta, a to jak při vzniku obchodního vztahu, v jeho průběhu, tak i při uskutečňování obchodu mimo tento vztah. Povinná osoba bude povinna stanovit efektivní opatření uplatňovaná vůči klientům s vybraným rizikovým profilem.

AML vyhláška rozšiřuje okruh faktorů, které zvyšují, anebo snižují riziko spojené s klientem, obchodem nebo obchodním vztahem. Mezi tyto faktory patří země původu skutečného majitele klienta, právní forma klienta, chování klienta, původ majetku klienta apod. Nově se za rizikový faktor pokládá země původu osoby, která má na klientovi přímou nebo nepřímou majetkovou účast, osoby, která je statutárním orgánem klienta, nebo je v jiném obdobném postavení, či osoby, jež má možnost vykonávat vliv na klientovi jinak.

Povinná osoba je povinna spravovat rizikový profil klienta, pravidelně jej kontrolovat, stanovit minimální intervaly pro jeho aktualizaci a následně jej také aktualizovat.

Pravidla pro zesílenou kontrolu klienta s vyšším AML rizikem

AML vyhláška definuje, jak postupovat při kontrole klienta s vyšším AML rizikem. Tato kontrola má spočívat mimo jiné v zesíleném monitorování obchodního vztahu nebo obchodů v rámci obchodního vztahu, širším rozsahu požadovaných informací, omezení přístupu k produktům a službám povinné osoby či v ověřování informací z důvěryhodných zdrojů.

Povinná osoba musí provést zesílenou kontrolu klienta vždy, pokud má být předmět obchodu poskytnut ze země označené za rizikovou, pokud je některý z předmětů činnosti klienta pokládán za rizikový, či pokud se jedná o neobvykle složitý nebo objemný obchod nebo o neobvyklý způsob obchodování.

AML vyhláška upravuje, ve kterých případech musí povinná osoba vždy stanovit u klienta rizikový profil s vyšším rizikem. Jedná se např. o případy, kdy je země původu klienta, skutečného majitele klienta či osoby oprávněné jednat jménem klienta, zemí označenou za rizikovou, nebo o případy, kdy má klient neprůhlednou vlastnickou strukturu nebo pokud je klient pokládán za politicky exponovanou osobu.

Rozsah kontroly klienta

Kontrola musí být vykonávána tak, aby povinná osoba byla schopna plně posoudit a pochopit AML rizika a porozumět povaze obchodu a řídící struktuře klienta. AML vyhláška stanovuje limity rozsahu této kontroly. Např. ke zjištění země původu klienta, skutečného majitele klienta a osoby

oprávněné za klienta jednat postačí, když povinná osoba učiní opatření, která lze po ní rozumně požadovat, pro účely pochopení řídící struktury klienta, který je právnickou osobou, bude postačující zjistit alespoň všechny osoby, které jsou statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu klienta.

Personální a další nároky

Součástí systému vnitřních zásad má být také stanovení personálního zajištění plnění povinností dopadajících na povinnou osobu podle AML zákona. Povinná osoba musí uvést okruh odpovědných zaměstnanců podílejících se na plnění povinností v oblasti předcházení AML rizikům, zásady pro jejich výběr, požadavky na jejich znalosti a zkušenosti a způsob jejich školení.

V systému vnitřních zásad je dále potřebné upravit postupy, podle nichž bude možné určit, zda je možné převzetí identifikace od jiné povinné osoby v návaznosti na identifikované riziko klienta.[7] Povinné osoby, které jsou součástí skupiny, budou povinny v systému vnitřních zásad zohlednit rizika v oblasti AML vyplývající z jejich účasti ve skupině a vypracovat tzv. skupinovou AML strategii.

Pro většinu povinných osob platí povinnost zavést automatizované vyhledávání informací vedoucích k vyhodnocení podezřelých obchodů, v tomto ohledu tak bude potřebné prověřit a případně upravit IT systémy povinné osoby. AML vyhláška stanoví z této povinnosti výjimku pro povinné osoby, u kterých by byla tato povinnost nepřiměřená.

AML hodnotící zpráva

AML hodnotící zpráva tvoří jeden z prvků komplexního AML systému povinné osoby, který má za cíl zhodnotit zavedené systémy řízení AML rizik a poskytnout možnost statutárnímu orgánu povinné osoby reagovat na identifikované nedostatky. Povinná osoba musí vypracovat AML hodnotící zprávu jednou za dvanáct po sobě jdoucích měsíců, a to nejpozději do 4 měsíců po konci hodnotícího období. Statutární orgán povinné osoby (případně i dozorčí rada, správní rada nebo kontrolní komise) je povinen projednat AML hodnotící zprávu do 4 měsíců po konci hodnotícího období.

AML vyhláška v tomto ohledu nepřináší zásadní změny, povinnosti plynoucí povinné osobě v oblasti zpracování AML hodnotící zprávy vychází vesměs ze stávající právní úpravy. Předložení AML hodnotící zprávy bude vyžadováno při kontrolách prováděných dozorovými orgány. Z tohoto důvodu je stanovena povinnost archivovat AML hodnotící zprávu po dobu nejméně 5 let.

Odhadovaná účinnost AML vyhlášky

ALM vyhláška má nabýt účinnosti za 6 měsíců ode dne jejího vyhlášení ve Sbírce zákonů. Předpokládáme tak, že AML vyhláška nabyde účinnosti nejdříve ve druhé polovině roku 2018.[8]

Závěr

Míra AML rizika, se kterou se musí jednotlivá povinná osoba vypořádávat, se různí, a to zejména s ohledem na její činnost, povahu poskytované služby a užívané technologie při obchodní činnosti. Každá povinná osoba musí posoudit a stanovit individuální míru rizika, kterou je ochotná podstoupit a schopna efektivně svými opatřeními řídit a tuto míru rizika promítnout do svých vnitřních předpisů.

Ve vnitřních předpisech je dále potřebné zohlednit obecné pokyny EBA, ESMA a EIOPA a Společného výboru evropských orgánů dohledu (ESAs) v oblasti předcházení legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu a další uznávané standardy.[9] Aktuálnost těchto obecných pokynů a uznávaných standardů musí povinné osoby pravidelně kontrolovat a případné změny zohledňovat ve svých vnitřních předpisech a postupech.

Povinnosti specifikované AML vyhláškou kladou značné nároky na vnitřní předpisy a postupy povinných osob. Doporučujeme tak v dostatečném časovém předstihu prověřit, zda tyto předpisy a postupy splňují požadavky AML vyhlášky včetně požadavků tuzemských a evropských orgánů dohledu v oblasti AML.

Filip Michalec, advokát
Petr Müller, paralegal
Dentons Europe CS LLP, organizační složka

大成 DENTONS

Poznámky:

1. Zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon implementoval tzv. IV AML směrnici - směrnice EP a Rady (EU) 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu.
2. Povinnosti se vztahují na finanční a úvěrovou instituci definovanou v § 2 odst. 1 AML zákona, tj. mj. banku, platební instituci, spořitelní a úvěrní družstvo, investiční společnost, pojišťovnu nebo směnárníka.
3. Právní úprava podle současné vyhlášky ČNB č. 281/2008 Sb., o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolních opatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.
4. Co se považuje za obchod, obchodní vztah či za klienta, specifikuje AML zákon.
5. Podrobnosti jsou uvedeny v pokynech FAÚ - Základní požadavky na obsah hodnocení rizik u povinných osob vydané FAÚ, dostupné na http://www.financnianalytickyurad.cz/download/FileUploadComponent-108238699/1491463765_cs_zakladni-pozadavky-na-obsah-hodnoceni--rizik-u-povinnych-osob.pdf
6. Zpráva o prvním kole procesu národního hodnocení rizik praní peněz a financování terorismu dostupná na http://www.financnianalytickyurad.cz/download/FileUploadComponent-1830718990/1489152816_cs_zpravaverejna.pdf
7. Převzetí identifikace je upraveno v § 11 AML zákona.
8. Návrh vyhlášky o některých požadavcích na systém vnitřních zásad, postupů a kontrolníchopatření proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, dostupný na http://www.cnb.cz/miranda2/export/sites/www.cnb.cz/cs/legislativa/konzultacni_materialy_a_navrhy/download/vyhlaska_legalizace_vynosu_z_tr_cinnosti_navrh.pdf.
9. Např. společné obecné pokyny Evropského orgánu pro bankovnictví (EBA), Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (EIOPA) a Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) č. j. ESAs/2016/72 k charakteristice přístupu založeného na posouzení rizik v souvislosti s dohledem v oblasti boje proti praní peněz a financování terorismu a k postupu zohledňujícímu míru rizika při provádění dohledu, dostupné na https://esas-joint-committee.europa.eu/Publications/Guidelines/Joint%20Guidelines%20on%20risk-based%20supervision_CS%20(ESAs%202016%2072).pdf

Svěřenské fondy v roce 2018

Svěřenské fondy,[1] jakožto soubor majetku bez právní subjektivity spravovaného ve prospěch obmyšleného, jsou stále ještě poměrně nový institut v českém právu. Počet jejich použití ale pozvolna roste a od prvního ledna roku 2018 učinly svěřenské fondy další krůček směrem ke své „dospělosti". Řeč je samozřejmě o nové evidenci, která byla včleněna do zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů.[2] Tento dovětek byl taktéž doplněn až poslední novelou a pomáhá ke snazší orientaci. Tento text si neklade za ambice popsat fungování svěřenských fondů obecně, neboť v uplynulých letech bylo toto popsáno dopodrobna na mnoha místech, ale zaměřuje se čistě na nové evidenční povinnosti a implikace z nich plynoucí pro správce a další osoby.

Prozatím musí svěřenské fondy projít pouze standardní daňovou registrační povinností a výše uvedená evidence je novým krokem, který má přispět ke zvýšení transparentnosti takových fondů. Jak je níže v tomto textu podrobněji popsáno, bude muset být nově uvedený nejen zakladatel a svěřenský správce, ale u svěřenských fondů založených pro soukromé účely dokonce i osoba obmyšleného. Platí, že do nově zřízené evidence budou zapisovány nejenom svěřenské fondy zřízené podle českého práva, ale taktéž srovnatelné zahraniční svěřenské fondy, které pouze působí na území České republiky. Toto opatření bylo přidáno preventivně, neboť při jeho absenci by hrozilo, že budou masivně využívány svěřenské fondy podle zahraničního práva za účelem vyhnutí se právě této rejstříkové povinnosti. To, co se rozumí pod pojmem „působit na území České republiky", bude dovozeno praxí.

Dále platí, že i u svěřenských fondů se ze současné specificky zjednodušené jednokrokové úpravy přiblížíme dvoustupňovému procesu známému ze zakládání obchodních korporací, kde nejprve dojde ke zřízení svěřenského fondu (v okamžiku, kdy se svěřenský správce ujme majetku), které bude posléze v krátkém intervalu následováno samotným vznikem v okamžiku zápisu do příslušné evidence svěřenských fondů.

Do této evidence se zapíše zejména:

1) označení svěřenského fondu;
2) účel svěřenského fondu;
3) den vzniku a zániku svěřenského fondu;
4) identifikační číslo svěřenského fondu, které mu přidělí rejstříkový soud;
5) jméno, adresa a datum narození svěřenského správce (obdobně, pokud je jím právnická osoba);
6) počet svěřenských správců a způsob, jakým jednají;
7) jméno, adresa a datum narození zakladatele (obdobně, pokud je jím právnická osoba);
8) jde-li o svěřenský fond zřízený za soukromým účelem – jméno, adresa a datum narození obmyšleného (obdobně, pokud je jím právnická osoba); a jiné.

Samotný zápis pak bude muset pro nové svěřenské fondy proběhnout bez zbytečného odkladu po jejich zřízení, pro již existující svěřenské fondy do 6 měsíců od účinnosti novely, tedy do poloviny roku 2018. Lze očekávat, že fondy budou tuto povinnost plnit svědomitě, neboť ultima ratio sankcí za nesplnění je až ukončení správy takového fondu. S tím souvisí i dílčí aspekty zápisu, například při absenci řádného uvedení seznamu obmyšlených, dle požadavků nové úpravy, nebude možné ani po rozhodnutí správce svěřenského fondu těmto obmyšleným vyplatit žádný majetek. Spolu s rejstříkem bude zřízena speciální sbírka listin, kam bude zakládán statut, rozhodnutí o zrušení fondu, rozhodnutí o odvolání či jmenování správce a další listiny podstatné pro fungování daného svěřenského fondu. Sbírka listin bude veřejná, tedy pokud bude některá listina obsahovat citlivé údaje jako je osobní údaj obmyšleného, tak nebude zveřejněna.

Jak již naznačuje text výše, údaje v tomto rejstříku nebudou všechny veřejné. Zákon povolí vydání úplného opisu pouze správci, dále osobě která prokáže právní zájem, případně některým institucím jako jsou soudy, OČTŘ, ČNB či NKÚ. Údaje budou ostatním osobám zpřístupněny pouze v případě, že by k tomu registrovaná osoba projevila souhlas, což se v praxi zřejmě příliš stávat nebude, zejména pro to, že kouzlo svěřenských fondů je pro mnohé subjekty právě v minimálně částečné anonymitě, jak je popsáno níže.

Novela má tedy rozhodně rozporuplné přijetí, je logické, že snížená anonymita způsobí,

že svěřenský fond bude méně atraktivní pro některé zájemce, kteří o jeho založení předtím uvažovali. Na druhou stranu bude díky registru pro osoby prokazující právní zájem snazší získat informace o některých osobách (jako je obmyšlený) a tedy se zlepší pozice například případných věřitelů.

JUDr. Jan Metelka, LL.M.,
Mgr. Miroslav Dubovský
DLA Piper Prague LLP, organizační složka

Poznámky:

1 Typický institut anglosaského práva, v České republice zakotven v § 1448-1474.

2 Zákon č. 304/2013 Sb., v posledním znění.

Očekávané změny v úpravě distribuce pojištění

Vývoj trhu životního i neživotního pojištění prochází neustálými změnami, které jsou v posledních letech zejména v oblasti legislativy. Nedávné velké turbulence jsou spojeny zejména s novelizací zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví, která implementovala evropské standardy pojišťovacího trhu ukotvené směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (dále jako „Solvency II"), a na to navazující sadou implementačních technických standardů (dále jako „ITS") vypracovaných Evropským orgánem pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění (dále jako „EIOPA").

Sohledem na transpoziční povinnost vzešlou ze směrnice 2016/97/EU ze dne 20. 1. 2016 o distribuci pojištění (dále jako „IDD") prodlouženou pro členské státy do 1. 10. 2018 se za další očekávanou novinku považuje komplexní úprava poskytování životního i neživotního pojištění, jakož i zajištění. Distribuce pojistných produktů, byť je upravována dosavadním zákonem č. 38/2004 Sb., o pojišťovacích zprostředkovatelích a samostatných likvidátorech pojistných událostí a o změně živnostenského zákona, bude vzhledem k usnesení vlády ČR ze dne 3. 1. 2018 nahrazena, a to návrhem zákona o distribuci pojištění a zajištění, který je v aktuální fázi předán k projednání PSP ČR (dále jako „návrh zákona"). Výše uvedená IDD si klade za cíl zajistit vyšší ochranu koncových uživatelů pojištění, spotřebitelů, a to primárně zavedením požadavků na odbornost, kontinuální profesní vzdělávání a profesionalitu distributorů. Dále jsou kladeny požadavky na odměňování distributorů a s tím související zamezení střetu zájmu, jakož i na poskytování investičněpojistných produktů. Důležité je také zmínit, že oproti předchozí úpravě, a to směrnici 2002/92/EC, se vztahuje na veškeré distribuční kanály.

Co se samotného návrhu zákona týče, první markantní změnou je způsob vymezení osob oprávněných zprostředkovat pojištění nebo zajištění. Jsou jimi nyní pouze samostatný zprostředkovatel, vázaný zástupce, doplňkový pojišťovací zprostředkovatel a pojišťovací zprostředkovatel se sídlem v jiném členském státě. Samostatný zprostředkovatel v sobě zahrnuje dosavadního pojišťovacího agenta a pojišťovacího makléře, přičemž je zakázán souběh makléřské a agentské činnosti v rámci jednoho zprostředkovatele. Dále došlo k navýšení povinného pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou porušením povinností samostatného zprostředkovatele. Vázaný pojišťovací zprostředkovatel vykonává činnost poskytování pojištění či zajištění pouze na základě smlouvy s jedním zastoupeným. Je-li zastoupeným samostatný pojistný zprostředkovatel, tak je za případnou škodu vázaného zástupce odpovědný. V případě nepečlivého výběru či nedostatečného dohledu nad samostatným pojistným zprostředkovatelem je pojišťovna či zajišťovna povinna nahradit škodu způsobenou vázaným zprostředkovatelem. Dalším typem zprostředkovatele je doplňkový pojišťovací zprostředkovatel, který poskytuje pouze pojištění, které je doplňkovou službou k dodávanému zboží anebo poskytované službě. Škodu způsobenou činností doplňkového pojišťovacího zprostředkovatele je povinen uhradit zastoupený samostatný zprostředkovatel, a v případě nepečlivého výběru či nedostatečného dozoru nad samostatným pojistným zprostředkovatelem je povinna nahradit škodu pojišťovna či zajišťovna. Pojišťovací zprostředkovatel se sídlem v jiném členském státě je oprávněn poskytovat svou činnost na základě práva svobody usazování anebo svobody dočasně poskytovat služby, byť až okamžikem zápisu do registru a sdělení podmínek výkonu činnosti příslušnému orgánu dohledu jiného členského státu ČNB. Činnost domácích zprostředkovatelů je obdobně vykonávána v jiných členských státech na základě výše uvedených práv v takovém rozsahu, v jakém jsou tuto činnost oprávněni provozovat v ČR, a po oznámení ČNB.

Výkon zprostředkování pojištění i zajištění je jako doposud podmíněn licencí od ČNB a zápisem do registru zprostředkovatelů, byť i zde dojde k několika změnám. Oprávnění poskytovat zprostředkovací činnost je omezeno pouze na rok a zaniká, nedojde-li k prodloužení a zaplacení správního poplatku. Z hlediska ochrany spotřebitele je kladen primárně důraz na kontrolu činnosti a férovost distribuční sítě, jakož i zamezení střetu zájmu, s čímž souvisí politika odměňování distributorů pojistných produktů. Mezi hlavní personální předpoklady k provozování činnosti patří zejména důraz na odbornou způsobilost, což je definováno jako získání všeobecných znalostí a získání a prohlubování odborných znalostí a dovedností, čímž se míní každoroční absolvování následného vzdělání v rozsahu 15 hodin u osoby akreditované ČNB. Dalšími klíčovými změnami jsou ukotvení důvěryhodnosti zprostředkovatele a rozsáhlé vymezení informační povinnosti vůči zákazníkovi, jakož i povinnost zaznamenávat jednání vedoucí ke sjednání, podstatné změně či ukončení pojištění. Důraz je kladen také na poskytování předsmluvních informací, zejména informace o pojišťovně a zprostředkovateli, produktu životního, neživotního i rezervotvorném pojištění, a taktéž na informace sdělované klientovi v průběhu trvání pojištění.

Jedná se tedy o komplexní úpravu, která změní nejen dosavadní podobu distribuce, ale zavede i vyšší nároky na jednání všech distribuční kanálů vůči spotřebitelům. Tyto distribuční změny jsou také nově doplněny posledními změnami v rovině evropského práva, a to zejména nařízením Komise 2017/2358 ze dne 21. 9. 2017, kterým se doplňuje směrnice IDD, a kterým jsou zavedena pravidla pro dohled nad pojistnými produkty, jakož i pro jejich schvalovací proces anebo pravidla pro distribuci pojistných produktů.

Další významnou modifikací je nařízení komise 2017/2359 z 21. 9. 2017, kterým se doplňuje směrnice IDD, a které se vztahuje primárně na distribuci pojistných produktů s investiční složkou, a věnuje se zejména zajištění střetu zájmu a pobídkám, aby nedocházelo k nabízení pojistných produktů pouze na základě provize.

Třetím významným nařízením je 2017/1469 z 11. 8. 2017, které zavádí standardizovaný dokument o informacích pojistného produktu.

Mgr. David Urbanec,
Ondřej Nymburský
DUNOVSKÁ & PARTNERS s. r. o.,
advokátní kancelář

CEVROINSTITUTE
[school of political studies]

New **LL.M.** program
European Business Law

Prestigious qualification and an excellent grounding in area of business law.

- Reputed teaching team made up of senior academics with a strong practitioner background.
- Oriented towards professional practice.
- Approaches the law and teaching from a problem-solving standpoint, with emphasis on critical analysis of the law and its development and practical application.

cevroinstitut.cz/llm-european-business-law

Za jakých podmínek je možné kontrolovat e-maily zaměstnance?

Možnost monitorovat e-maily zaměstnanců je již dlouho diskutovaným tématem. Monitoring na jedné straně zasahuje do práva zaměstnance na soukromí, na druhou stranu zaměstnavatel zpravidla má k takovému monitoringu legitimní důvod spočívající ve výkonu práva na ochranu majetku.

Ustanovení § 316 zákoníku práce stanoví, že zaměstnanci nesmí bez souhlasu zaměstnavatele užívat pro svou osobní potřebu výpočetní techniku zaměstnavatele, což je zaměstnavatel oprávněn přiměřeným způsobem kontrolovat. Ve svém druhém odstavci však § 316 zároveň stanoví, že zaměstnavatel nesmí narušovat soukromí zaměstnance tím, že podrobuje kontrole elektronickou poštu zaměstnance.[1]

Úřad pro ochranu osobních údajů ve svém stanovisku č. 2/2009[2] především upozorňuje, že zaměstnavatel není oprávněn sledovat, monitorovat a zpracovávat obsah elektronické korespondence svých zaměstnanců. Dle ÚOOÚ smí zaměstnavatel sledovat pouze počet došlých a odeslaných e-mailů, případně (vznikne-li podezření ze zneužití pracovních prostředků) včetně hlavičky, tj. komu zprávy píší a od koho je dostávají.

Rozsah práva zaměstnavatele monitorovat e-maily záleží dle ÚOOÚ také na formátu e-mailové adresy. U tzv. úředních e-mailových adres (např. info@domena.cz) nemůže zaměstnanec očekávat ochranu soukromí (a to i kdyby takovou e-mailovou adresu spravoval výlučně tento jediný zaměstnanec). Naopak je-li e-mailová adresa složena ze jména a příjmení zaměstnance (např. jan.novak@domena.cz), je e-mail na ni doručený

Dle ÚOOÚ smí zaměstnavatel sledovat pouze počet došlých a odeslaných e-mailů, případně (vznikne- li podezření ze zneužití pracovních prostředků) včetně hlavičky, tj. komu zprávy píší a od koho je dostávají. Rozsah práva zaměstnavatele monitorovat e-maily záleží dle ÚOOÚ také na formátu e-mailové adresy.

soukromou elektronickou poštou a očekávání zaměstnance ohledně ochrany soukromí je v tomto případě vyšší.

Závěry poměrně striktního stanoviska ÚOOÚ však relativizuje jednak datum jeho vzniku, jednak pozdější vývoj rozhodovací praxe soudů.

Zřejmě nejzásadnějším rozhodnutím je rozsudek známý jako Kasalova pila,[3] kdy Nejvyšší soud rozhodl, že zavedení systému sledování webových stránek, které zaměstnanec v pracovní době navštíví, není v rozporu s výše uvedeným § 316 ZPr, pokud účelem sledování není zjistit obsah těchto webových stránek, a tím potenciálně narušit soukromí zaměstnance, ale pouze kontrolovat, zda zaměstnanec nenavštěvuje stránky, které nesouvisejí s výkonem jeho práce. K obdobnému závěru soud dospěl v rozhodnutí ve věci sp. zn. 21 Cdo 747/2013.[4] Analogický závěr lze dovodit pro přípustnost kontroly e-mailů.

Právem zaměstnavatele monitorovat elektronickou komunikaci zaměstnanců se zabýval také Evropský soud pro lidská práva (ESLP) v případu Bărbulescu proti Rumunsku.[5] ESLP posuzoval, zda tím, že zaměstnavatel po dobu několika dní sledoval internetovou komunikaci zaměstnance, nedošlo k porušení práva zaměstnance na soukromí. ESLP nakonec shledal, že monitorování komunikace zaměstnanců není vyloučené, je však třeba mj. vždy posuzovat konkrétní situaci a v každém jednotlivém případě posoudit zejména, zda byl zaměstnanec předem informován o možnosti zaměstnavatele elektronickou komunikaci kontrolovat, jaký je rozsah a obsah takové kontroly, zda k ní existují legitimní důvody či zda bylo možné zavést méně invazivní prostředky kontroly.

Přestože tedy nelze stanovit obecně platná pravidla monitoringu e-mailové komunikace zaměstnanců, je možné doporučit, aby se zaměstnavatel při nastavení systému monitoringu e-mailů řídil následujícími zásadami:

1) zaměstnanec by měl být o možnosti monitoringu předem informován (např. vnitřním předpisem),
2) ve vnitřním předpisu by měl zaměstnavatel upravit též systém vyřizování doručených e-mailů pro případ nepřítomnosti zaměstnance,
3) monitoring by měl být prováděn v omezeném a přiměřeném rozsahu, který odpovídá sledovanému účelu a cíli kontroly,

4) zaměstnavatel musí využít co nejméně invazivní metodu monitoringu, která dospěje k požadovanému cíli (zejm. kontrola hlavičky e-mailů),
5) v případě, že je potřeba zjistit i obsah zpráv, musí k tomu být závažné důvody (například bezprostřední ohrožení majetkových zájmů zaměstnavatele),
6) zaměstnavatel je oprávněn využívat výsledky monitoringu jen k původnímu cíli.

Vstoupí-li zaměstnavatel (ať už v rámci kontroly, nebo v souvislostí s absencí zaměstnance) do e-mailové schránky zaměstnance, měl by respektovat, že:

- e-mail pracovní povahy doručený na pracovní e-mailovou adresu zaměstnance smí zaměstnavatel otevřít, přečíst a vyřídit;
- e-mail pracovní povahy doručený na soukromou e-mailovou adresu zaměstnance smí zaměstnavatel otevřít, přečíst a vyřídit pouze výjimečně, zejm. jestliže příslušný zaměstnanec není dlouhodobě schopný došlou e-mailovou korespondenci vyřizovat (např. pro nemoc);
- e-mail soukromé povahy doručený na pracovní či soukromou e-mailovou adresu zaměstnance není zaměstnavatel oprávněn přečíst (popř. dočíst, pokud již se čtením započal v rámci posouzení, o jaký druh e-mailu se jedná) či dokonce vyřídit, může však po zaměstnanci požadovat, aby tuto korespondenci z e-mailové schránky odstranil, případně vyřídil mimo pracovní dobu.

Vzhledem ke zvyšujícímu se důrazu na ochranu osobních údajů (např. GDPR)[6] a ochranu soukromí je třeba, aby zaměstnavatel věnoval nastavení systému monitoringu e-mailů zaměstnanců náležitou pozornost, při respektování výše uvedených zásad však může související rizika účinně eliminovat. V každém případě bude zajímavé sledovat, jak se bude právní úprava a rozhodovací praxe soudů v této věci dále vyvíjet.

Mgr. Ing. Ondřej Beneš, advokát
Dvořák Hager & Partners,
advokátní kancelář, s. r. o.

dvořák || hager & partners
advokátní kancelář

Poznámky:

1 Výjimkou je existence závažného důvodu spočívajícího ve zvláštní povaze činnosti zaměstnavatele, kdy kontrola přípustná je, v takovém případě musí zaměstnavatel přímo informovat zaměstnance o rozsahu kontroly a o způsobech jejího provádění.

2 Z února 2009 po aktualizaci v únoru 2014.

3 Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 1771/2011 ze dne 16. 8. 2012.

4 Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 21 Cdo 747/2013 ze dne 7. 8. 2014.

5 Rozsudek senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 12. 1. 2016 a rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 5. 9. 2017 ve věci č. 61496/08.

6 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

(Ne)omezení svéprávnosti u fakticky nesvéprávných

„Nový“ občanský zákoník citelně pozměnil právní úpravu omezování svéprávnosti osob, které nejsou schopny právně jednat v důsledku nikoliv přechodné duševní poruchy. Jednak již nelze takovou osobu zcela zbavit svéprávnosti, jednak bylo přikázáno přezkoumat a rozhodnout o svéprávnosti všech osob, jimž byla dle dřívější úpravy svéprávnost omezena či jí byly zbaveny.

Při přezkumech svéprávnosti osob neschopných právně jednat se v praxi začaly prosazovat dva právní názory na výklad příslušných norem. Jeden právní názor považuje pro rozhodnutí o omezení svéprávnosti za rozhodující míru schopnosti posuzované osoby právně jednat. Tento právní názor zastávají též právníci naší advokátní kanceláře. Druhý názor klade důraz na existenci hrozící újmy dle ustanovení § 55 odst. 2 občanského zákoníku.

Z praxe naší advokátní kanceláře je nám známo, že se k druhému z výše předestřených právních názorů přiklonilo nemálo soudců okresních soudů. V důsledku aplikace takového výkladu právní úpravy tak dochází k situacím, kdy se formálně plně svéprávnou stává osoba dříve zcela zbavená svéprávnosti, a to navzdory tomu, že bylo znaleckým posudkem prokázáno, že tato osoba není schopna v žádném rozsahu právně jednat (často ve spojení i s tím, že není schopna ani projevit své přání). Rozhodnutí v takových případech vypadá tak, že je bez náhrady zrušeno původní rozhodnutí o zbavení svéprávnosti osoby a řízení o svéprávnosti bylo zastaveno. Taková rozhodnutí bývají odůvodněna tím, že osoba není vůbec schopna projevu vůle, a tedy právního jednání, a nehrozí jí tak žádná reálná újma. Často bývá tento závěr podpůrně odůvodněn tím, že je taková osoba v chráněném prostředí sociálního zařízení, kde nepřichází do kontaktu s cizími osobami a hrozba, že by se stala obětí jakéhokoliv manipulativního jednání, je tak pouze hypotetická. Setkali jsme se dokonce s odůvodněním, že nebylo prokázáno, že by posuzované osobě hrozila – reálná – závažná újma na jejích právech, v minulosti se nestalo, že by sama sebe zavázala k nějakému nevýhodnému plnění, a proto soud vrátil posuzované osobě svéprávnost.

Překvapivě jen v některých případech jsou taková rozhodnutí doplněna výrokem o ustanovení samostatného hmotněprávního opatrovníka takové osobě, a to dle ustanovení § 465 odst. 1 věty druhé a ustanovení § 469 občanského zákoníku.[1] Okresními soudy je k tomuto institutu přistupováno jako k mírnějšímu a méně omezujícímu opatření, která mají mít dle dikce ustanovení § 55 odst. 2 občanského zákoníku přednost před omezením svéprávnosti. Naší kanceláři jsou nic-

méně známy i případy,[2] kdy nedošlo ani k ustanovení opatrovníka ani k rozhodnutí o některém jiném mírnějším opatření.

K nastíněnému právnímu problému se již okrajově při rozhodování jiné právní otázky vyjádřil Ústavní soud, který ve svém nálezu sp. zn. IV. ÚS 1580/16, kde se zabýval obdobným případem, uvedl, že: „Rozhodnutí o omezení (navrácení) svéprávnosti nelze založit bez dalšího na tom, že vzhledem k podmínkám, v nichž posuzovaný člověk žije v době rozhodování, nehrozí mu ani bez omezení svéprávnosti fakticky závažná újma, resp. že nemá reálné příležitosti činit právní jednání. Na této podružné okolnosti nelze založit rozhodnutí o navrácení plné svéprávnosti.“[3]

V tomtéž nálezu se pak okrajově vyjádřil i k praxi ustanovení opatrovníka formálně plně svéprávné osoby, když konstatoval, že: „Není přípustné svěřit veškeré právní jednání člověka, který je formálně plně svéprávný, ve skutečnosti ovšem není schopen zajišťovat ani základní životní potřeby, opatrovníkovi ustanovenému podle § 465 o. z.“[4] Jednak je dle názoru Ústavního soudu takové ustanovení určeno primárně k ochraně osob omezených na svéprávnosti, jednak je takový postup, zejména v případě osoby pobývající v ústavní péči, zneužitelný, když by ve svém důsledku umožňoval obejít přísnými procesními garancemi limitované omezení svéprávnosti, kdy ustanovením hmotněprávního opatrovníka lze fakticky i zcela zdravého člověka omezit na svéprávnosti.

Osobně považuji ustanovení opatrovníka dle ust. § 465 odst. 1 věty druhé občanského zákoníku za postup rozporný se současnou právní úpravou. Je-li opatrovník jmenován z důvodu, že osobě její zdravotní stav působí obtíže při správě jmění či hájení práv, pak je nutno dále postupovat dle ustanovení § 469 občanského zákoníku, který pro právě takový případ blíže upravuje, že návrh na jmenování a odvolání takového opatrovníka podává sama posuzovaná osoba a že opatrovník jedná společně s opatrovancem v souladu s vůlí opatrovance. Je třeba mít však na paměti, že v rozebíraných případech je opatrovanec stižen tak vážnou duševní poruchou, že není schopen vůbec žádného projevu vůle, často není schopen ani formulovat svá přání na bázi základních životních potřeb.

Řešením však nemůže být ani ponechání (formálně) plné svéprávnosti bez ustanovení opatrovníka. V takovém případě totiž není žádná jiná osoba povinna dbát na ochranu práv a zájmů osoby s duševní poruchou natolik vážnou, že není schopna projevit svou vlastní vůli. Žádná osoba nenese odpovědnost za újmu, která může „fakticky nesvéprávné“ osobě vzniknout, ať již uzavřením nějaké smlouvy či opomenutím nějaký úkon učinit, například požádat o vyřízení sociálních dávek apod. Dokonce ani plná moc udělená formálně svéprávnou osobou neschopnou právně jednat jiné osobě za účelem hájení jejích práv a vyřizování nutných žádostí není udělená platně a správní orgány by k ní neměly vůbec přihlížet a žádosti učiněné zástupcem vyřizovat. V neposlední řadě dochází k tomu, že nad výkonem zástupčí funkce, kterou musí logicky u osoby s tak vážnou dušení poruchou plnit jiná osoba, není stanoven soudní dohled, jako je tomu v případech soudem ustanoveného opatrovníka.

Ke shora uvedené právní problematice se čerstvě vyjádřil Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci,[5] kterému byla daná otázka předložena k posouzení na základě odvolání naší kanceláře. Krajský soud shora rozebíraný výklad zcela odmítl. Krajský soud jednoznačně deklaroval, že rozhodnutí soudu o právních jednáních člověka, který je zcela nesoběstačný a hluboce mentálně retardovaný, by se primárně nemělo zakládat na teoretických právních úvahách, ale mělo by vycházet z běžné logiky života a z praktického dopadu pro takového člověka. Dle názoru soudu je účelem rozhodnutí o svéprávnosti poskytnout člověku pro jeho běžný život účinnou preventivní ochranu, když takový člověk není schopen hrozbu újmy rozpoznat. Takové rozhodnutí pak musí být dle přesvědčení soudu srozumitelné a pochopitelné pro všechny subjekty, které budou s posuzovaným přicházet do kontaktu, a to i laiky – neprávníky. Krajský soud současně odmítl argumentaci, že trvalým umístěním v zařízení sociální péče je posuzovaná osoba dostatečně chráněna. Na tuto okolnost nelze bezvýhradně spoléhat, neboť nelze vyloučit, že může bez vědomí pracovníků zařízení učinit aktivní jednání konkludentním způsobem (kývnutí hlavy). Okolnost, zda má posuzovaná osoba reálnou příležitost činit právní jednání, označil Krajský soud za podružnou a naopak zdůraznil, že podstatnou okolností vždy zůstává, že posuzovaná osoba není schopna právně jednat.

Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci, se v rámci uvedeného rozhodnutí vyjádřil též k možnosti ustanovení hmotněprávního opatrovníka osobě formálně plně svéprávné. K této otázce uvedl, že se nelze omezit jen na objektivní zjištění schopností posuzované osoby, ale třeba vždy při užití mírnějšího opatření hledat zájem konkrétního člověka. S odkazem na výše citovaný nález Ústavního soudu i důvodovou zprávu k ust. § 465 občanského zákoníku pak Krajský soud uvedl, že použití institutu hmotněprávního opatrovníka se jeví jako vhodné v těch případech, kdy není obava, že by vznikla člověku újma jeho aktivním jednáním, ale mohla by mu vzniknout újma tím, že by určitá jednání neučinil. Mírnější opatření je tak dle názoru soudu na místě v situaci, kdy je omezení svéprávnosti nadbytečné v tom smyslu, že by bylo pro posuzovanou osobu příliš „tvrdé“, nikoliv proto, že je posuzovaná osoba nemohoucí. Mírnější opatření jsou založena právě na schopnosti posuzované osoby do jisté míry projevovat svá přání.

Ze shora uvedeného tak jasně plyne, který ze dvou výkladů norem o svéprávnosti osob převažuje a je účelnější pro běžný život. Je zřejmé, že v případech osob s vážnou duševní poruchou, která zcela vylučuje jejich schopnost projevit vůli a právně jednat, je na místě jejich svéprávnost v nejširší možné míře omezit a ustanovit k ochraně jejich zájmů opatrovníka, a nikoliv je ponechat formálně plně svéprávné, ať již je či není současně jmenován opatrovník k ochraně jejich zájmů.

Mgr. Martina Sedlářová, advokátka
HSP & Partners advokátní kancelář v.o.s

Poznámky:

1. Například Okresní soud v Přerově.
2. Například rozhodnutí soudkyně Okresního soudu v Uherském Hradišti.
3. Nález Ústavního soudu ze dne 5. 12. 2016 sp. zn. IV. ÚS 1580/16.
4. Tamtéž.
5. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 27. 11. 2017, sp. zn. 70 Co 272/2017.

Závazné mimosoudní způsoby řešení sporů ve sportu

V období okolo olympijských her lze poměrně často zaznamenat mediální zprávy o rozhodování sporů v oblasti sportu (kauza vyloučení ruských sportovců apod.). Účelem tohoto článku je pojednat o některých způsobech závazného mimosoudního řešení sporů v oblasti národního sportu z hlediska vnitrostátního práva. Článek se naopak nezabývá (jinak velmi nosným) tématem řešení sporů v oblasti sportu na mezinárodní úrovni.

Při deficitu specifické sportovněprávní legislativy vyplývají závazné mimosoudní způsoby řešení národních sporů zejména z obecné legislativy a z praxe subjektů působících v oblasti sportu. Stěžením procesním předpisem v tomto ohledu je zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů (dále jen „ZRŘ"). Rozhodčí nálezy vydané dle ZRŘ jsou dle § 28 odst. 2 ZRŘ soudně vykonatelné (tedy je možné je reálně vymoci soudním výkonem rozhodnutí či exekucí).

Pro účely tohoto článku je vhodné předně pojednat o dvou typech řízení dle ZRŘ, a to o rozhodování na základě rozhodčí smlouvy a o rozhodování rozhodčí komise spolku.

Rozhodování sporů na základě rozhodčí smlouvy

Na poli sportovního práva se předně může uplatnit rozhodování na základě rozhodčí smlouvy. Stejně jako si mohou např. dva podnikatelé dohodnout, že spor ze smlouvy týkající se koupě výrobních strojů bude řešen v rozhodčím řízení namísto v řízení soudním, mohou tak učinit i dva subjekty na poli sportu. Lze si přitom představit celou řadu typových smluv, v souvislosti s nimiž strany takovou dohodu (v terminologii ZRŘ tzv. rozhodčí smlouvu) uzavřou. Příkladem lze uvést tzv. hráčskou smlouvu mezi sportovcem a klubem, smlouvu mezi sportovním svazem a trenérem, smlouvu o reklamní činnosti sportovce či smlouvu s agentem. Rozhodčí smlouva může být uzavřena jak před vznikem sporu (tzv. rozhodčí doložka), tak po něm (tzv. smlouva o rozhodci).

Základní podmínkou pro podrobení se rozhodčímu řízení na základě rozhodčí smlouvy je tzv. arbitrabilita sporu, tedy aby spor spadal do vymezeného okruhu vztahů, který zákonodárce umožnil na základě rozhodčí smlouvy řešit v rozhodčím řízení dle ZRŘ. Pro arbitrabilitu sporu je mimo jiné nutné, aby se jednalo o majetkový spor, o němž by bylo možné uzavřít soudní smír, a aby se zároveň nejednalo o tzv. spotřebitelský spor (viz § 2 odst. 1 a 2 ZRŘ). K tomu je nutno pouze poznamenat, že majetkové spory nejsou v žádném případě pouze spory o peněžitá plnění, ale jedná se o širší spektrum majetkových vztahů. Domníváme se, že spory vznikající z typových sportovněprávních smluv nastíněných výše mohou v podstatné míře spadat pod majetkové spory, o nichž lze uzavřít soudní smír. Arbitrabilní na základě rozhodčí smlouvy tak bude dle našeho přesvědčení podstatná část typových sporů v odvětví sportovního práva. Při vhodném nastavení dle našeho přesvědčení nebude obvykle překážkou ani zákaz řešení tzv. spotřebitelských sporů v rozhodčím řízení, neboť subjekty působící na poli sportovního práva (včetně sportovců) dle našich zkušeností obvykle nevystupují jako spotřebitelé.

Arbitrabilní naopak nebudou vztahy související se způsobeným úrazem, který má charakter trestného činu, a vztahy související s dopingem.

Samotná procesní úprava rozhodčího řízení závisí v podstatné míře na dohodě stran, možné je i rozhodování sporů pouze jedním rozhodcem. Není-li některá ze stran s rozhodnutím vydaným v rozhodčím řízení

(tzv. rozhodčím nálezem) spokojena, může sice navrhnout zrušení rozhodčího nálezu soudem, možnosti takového zrušení jsou ale jen velmi omezené (§ 31 ZRŘ). Zbývá dodat, že některé sportovní svazy pro své členy vydávají závazné vzory určitých smluv, lze tak uvažovat i o tom, že v takových vzorových smlouvách by byla rozhodčí smlouva obsažena.

Rozhodování sporů rozhodčí komisí spolku

Na poli sportovního práva se dále může četně uplatnit rozhodování rozhodčí komise spolku. Jedná se přitom o řízení předvídané v ZRŘ, stejně tak je zřízení rozhodčí komise spolku výslovně umožněno v § 265 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „OZ"). Jako spolky v České republice obvykle působí sportovní svazy, často také sportovní kluby. Sportovci jsou pak členy příslušného spolku (sportovního svazu, případně i klubu), a spolek nad nimi tedy vykonává určitou autoritu na základě svých vnitřních pravidel a přihlášky sportovce za člena spolku. Některé sportovní svazy rozhodčí komisi spolku zřídily,[1] jiné nikoliv, povinnost jejího zřízení není stanovena.

Rozhodčí komise spolku dle § 265 OZ rozhoduje sporné záležitosti náležející do spolkové samosprávy. Při vymezení její působnosti je klíčová úprava ve stanovách spolku, stanovami lze dle našeho přesvědčení nastavit její působnost dosti široce a podrobit rozhodčímu řízení podstatnou část typových sporů v oblasti sportu. Kde úprava působnosti ve stanovách chybí, bude působnost rozhodčí komise naopak dosti úzká, konkrétně bude rozhodčí komise rozhodovat pouze spory mezi členem a spolkem o placení členských příspěvků a přezkoumávat rozhodnutí o vyloučení člena ze spolku. Právním základem pro rozhodčí řízení před rozhodčí komisí spolku tak nebude standardní dohoda mezi stranami sporu, ale stanovy spolku, kterými se člen spolku musí cítit být vázán na základě svého členství ve spolku (§ 233 odst. 2 OZ). Spolek tak prostřednictvím svých stanov může závazně svým členům uložit řešit určité okruhy sporů v rozhodčím řízení, ať již by si to v jednotlivém případě členové přáli či nikoliv; nechtějí-li to členové spolku do budoucna připustit, zásadně je jim pouze umožněno do spolku nevstoupit či z něj vystoupit.

Procesní úprava rozhodčího řízení ve značné míře závisí na stanovách spolku, jiném vnitřním předpise spolku či dohodě stran sporu (viz např. § 40f odst. 2 ZRŘ). Jeví se však pravděpodobné, že rozhodování rozhodčí komise spolku bude muset být kolektivní (za přítomnosti alespoň tří členů) a rozhodování konkrétního sporu jediným rozhodcem bude vyloučeno (viz § 40 g odst. 1 ZRŘ). Zrušení rozhodčího nálezu soudem je rovněž velmi omezené, avšak důvody zrušení rozhodčího nálezu dle § 31 ZRŘ jsou rozšířeny o rozhodnutí sporu ve zjevném rozporu s dobrými mravy nebo veřejným pořádkem (§ 40j odst. 1 ZRŘ).

Rozhodování sporů v rámci spolkové autonomie

V české sportovněprávní praxi se vyvinul i třetí model závazného mimosoudního řešení sporů. Tento model sice není přímo předvídán zákonem, dle našeho přesvědčení jeho využití však umožňuje autonomní povaha spolku včetně práva zřídit si orgány dle své volby. Tento model lze charakterizovat jako určitý orgán (či určité těleso) v rámci spolku, upravený ve vnitřních předpisech spolku, který však není rozhodčí komisí spolku a řízení před ním není řízením dle ZRŘ.

Některé významné sportovní svazy právě tento model využívají[2] a dle našich zkušeností se takové rozhodčí orgány těší dobré reputaci a jejich rozhodnutí jsou četně respektována. Příslušný orgán řeší okruh vztahů vymezený ve vnitřních předpisech spolku, obdobně jako by tomu bylo u rozhodčí komise spolku. Řízení před tímto orgánem však není svázáno pravidly dle ZRŘ, je tak možné např. rozhodování i jednou osobou vybranou ze sboru (z orgánu) podle určitých pravidel, vydané rozhodnutí nelze zrušit před soudem dle § 31 ZRŘ apod. To, že rozhodování probíhá mimo režim ZRŘ, se však projevuje též tím, že vydané rozhodnutí není soudně vykonatelné, tj. není tzv. exekučním titulem. Pro členy spolku může přesto samozřejmě být takové rozhodnutí závazné, ovšem s jinými následky v případě jeho nerespektování. Typicky může být nerespektování rozhodnutí disciplinárním proviněním, za které může hrozit příslušná sankce v rámci pravidel daného spolku. Jestliže tak např. dojde k rozhodnutí příslušného orgánu, že sportovní klub (jakožto člen spolku – sportovního svazu) musí sportovci uhradit určité finanční plnění např. za sportovní činnost pro klub vykonávanou, a klub plnění neuhradí, nebude moci sportovec vést proti klubu exekuci na předmětné peněžité plnění (jako by tomu bylo u rozhodčího nálezu vydaného dle ZRŘ na základě rozhodčí smlouvy či vydaného rozhodčí komisí spolku), ale klub bude čelit jiným sankcím od svazu, např. vyloučení ze svazu. Svaz přitom dle své volby určí i příslušné sankce. Řízení před předmětným orgánem nezbavuje příslušné subjekty práva se svých plnění domáhat před soudy.

Závěr

Na poli sportovního práva lze uvažovat zejména o třech závazných způsobech mimosoudního řešení sporů. Jedná se předně o rozhodčí řízení dle ZRŘ na základě rozhodčí smlouvy mezi stranami sporu, dále o rozhodování rozhodčí komisí spolku (sportovního svazu či klubu) na základě úpravy takového orgánu ve stanovách. Oba tyto způsoby vedou obvykle k vydání rozhodčího nálezu, který je exekučním titulem; např. pro vymožení peněžitého plnění přiznaného rozhodčím nálezem je tak možné vést exekuci.

Třetím v praxi používaným způsobem (např. v rámci Fotbalové asociace České republiky) je rozhodování jiným orgánem na základě úpravy takového orgánu ve stanovách či jiných vnitřních předpisech. Rozhodování takového orgánu je projevem autonomie spolku, a spolek je tak oprávněn si v podstatné míře nastavit principy fungování takového orgánu. Rozhodnutí takového orgánu může být pro členy spolku závazné a jeho porušení může být např. disciplinárním proviněním; pro vymožení takovwého rozhodnutí však nebude možné např. vést exekuci. Dle našeho názoru lze vytvoření takovýchto orgánů, jakož i mimosoudní řešení sporů v oblasti sportovního práva obecně, kvitovat. Je tomu tak i z důvodu, že se takové orgány těší dobré reputaci a jejich rozhodnutí jsou četně respektována.

JUDr. Jan Brodec, LL.M., Ph.D., advokát
Mgr. Lukáš Dušek, advokát
BRODEC & PARTNERS s. r. o., advokátní kancelář

BRODEC & PARTNERS
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

1. Např. Český svaz juda – viz např. výpis ze spolkového rejstříku dostupný zde: https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=691285 & typ=PLATNY.
2. Viz např. čl. 26 odst. 11 Stanov Fotbalové asociace České republiky dostupných např. zde: https://facr.fotbal.cz/uredni-deska-predpisy/177?category=1.

BARKER
ENGLISH SHOEMAKERS SINCE 1880

BARKER SHOES, Havířská 6, Praha 1

www.barker-shoes.cz

Pokuta za opožděné tvrzení daně

Daňový subjekt má povinnost podat daňové tvrzení ve lhůtě stanovené zákonem. Pro případ, kdy daňový subjekt poruší svoji povinnost podat včas řádné nebo dodatečné daňové tvrzení, předvídá zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, v platném znění (dále jen „daňový řád") sankční následek zmeškání lhůty pro podání daňového tvrzení, kterým je pokuta za opožděné tvrzení daně. Pokuta za opožděné tvrzení daně je upravena v § 250 daňového řádu. Účelem tohoto institutu je zajištění kázně všech daňových subjektů pro dodržení zákonem stanovených lhůt k přiznání té které daně.

Dle § 250 odst. 1 a 2 daňového řádu vzniká daňovému subjektu povinnost uhradit pokutu, nepodá-li řádné daňové tvrzení nebo dodatečné daňové tvrzení, ačkoliv měl tuto povinnost, nebo učiní-li tak po stanovené lhůtě a toto zpoždění je delší než pět pracovních dnů. Pokutu za opožděné tvrzení daně lze uložit jen v případě porušení povinnosti podat daňové tvrzení, nikoliv tehdy, kdy je podání daňového tvrzení právem daňového subjektu, tedy zejména pokud se jedná o podání dodatečného daňového přiznání nebo dodatečného vyúčtování na daň nižší. Řádným daňovým tvrzením daňový řád rozumí daňové přiznání, hlášení nebo vyúčtování a dodatečným daňovým tvrzením se rozumí dodatečné daňové přiznání, následné hlášení nebo dodatečné vyúčtování podané daňovým subjektem, tedy osobou, kterou za daňový subjekt označuje zákon, přičemž se jím rozumí i osoba, kterou zákon označuje za poplatníka nebo plátce daně. Lhůty pro podání daňového tvrzení stanoví obecně daňový řád v § 136 a násl., dále pak jednotlivé zákony upravující konkrétní daň.

Výpočet výše pokuty

Při výpočtu pokuty postupuje správce daně v souladu s § 250 odst. 1 a 2 daňového řádu, kdy její výše je stanovena procentní sazbou stanovené daně, resp. stanoveného daňového odpočtu či stanovené daňové ztráty. Správce daně pak výši pokuty určí podle procentní sazby z částky stanovené daně, resp. daňového odpočtu či daňové ztráty, a to v závislosti na délce prodlení daňového subjektu. Výše pokuty pak nemůže činit více než 5 % stanovené daně, resp. stanoveného daňového odpočtu či daňové ztráty, maximálně pak 300 000 Kč. V případě např. daně z příjmů se tak dle § 250 odst. 1 písm. a) jedná o 0,05 % stanovené daně za každý následující den prodlení, nejvýše však 5 % stanovené daně. Daňový řád pak v § 250 odst. 3 a 5 stanoví hranice výše pokuty, kdy maximální výše pokuty nesmí činit více než 300 000 Kč a naopak v případě, že by výše pokuty činila částku nižší než 200 Kč, pokuta se nepředepíše a daňovému subjektu nevzniká povinnost ji uhradit. Pro výpočet výše pokuty jsou však relevantní jen dny prodlení následující po pěti pracovních dnech od lhůty pro podání daňového tvrzení. Tak tedy za zdaňovací období od 1. 1. 2017 do 31. 12. 2017 lhůta pro podání daňového přiznání k dani z příjmů uplyne dle § 136 odst. 1 dne 3. 4. 2018, neboť 1. 4. 2018 připadá na neděli a 2. 4. 2018 je Velikonoční pondělí. Nepodá-li daňový subjekt do 3. 4. 2018 daňové přiznání, ocitá se od 4. 4. 2018 v prodlení. Následuje doba pěti dnů, kdy daňový subjekt je sice v prodlení, nicméně toto prodlení je tolerováno. Poslední den této tzv. liberační doby připadne na úterý 10. 4. 2018. Následující den, tedy středa 11. 4. 2018, je pak pro správce daně tím „prvním" dnem prodlení, který je určujícím pro stanovení výše pokuty. Liberační doba pěti dnů je tedy zákonem prodloužená lhůta pro podání daňového tvrzení, během kterého může daňový subjekt podat daňové tvrzení, aniž by byl ze strany správce daně sankcionován.[1]

Podmínky pro snížení pokuty

Pokuta za opožděné tvrzení daně je správcem daně vyměřována přímo na základě zákona. Daňový řád v případě této pokuty, stejně jako v případě penále z doměřené daně nebo úroku z prodlení s placením daně, nedává správci daně prostor pro správní uvážení, zda pokutu v posuzovaném případě uložit, případně v jaké výši. S daňovým subjektem není vedeno řízení o správním deliktu, v němž by mohly být uplatněny obecné principy trestání, jedná se o pořádkový delikt sui generis. Správce daně se tak nemůže od zákonných kritérií daných v § 250 daňového řádu jakkoliv odchýlit. Daňový řád pak nedovoluje výši pokuty správci daně moderovat jinak, než jak je stanoveno v § 250 odst. 7 daňového řádu, kdy toto ustanovení dopadá na případy ojedinělých pochybení daňových subjektů. Dosavadní řádné plnění daňových povinností v souvislosti s včasným tvrzením daně má vliv na výši pokuty za opožděné tvrzení daně, kdy tato pak je dle § 250 odst. 7 poloviční, pokud se jedná o první prodlení podání řádného či dodatečného daňového tvrzení v kalendářním roce za předpokladu, že je podáno do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro jeho podání. Jinými slovy, jedná-li se o první prodlení daňového subjektu s podáním daňového tvrzení v kalendářním roce, a toto prodlení nečiní více než 30 dnů, pak správce daně vyměří pokutu v poloviční výši.

Příslušnost správce daně pro podání daňového přiznání

Pro úplnost lze připomenout, že daňové přiznání se podává dle § 73 odst. 1 daňového řádu u příslušného správce daně, kterým se rozumí věcně a místně příslušný správce daně. Pokud daňový subjekt učiní úkon u nadřízeného správce daně nebo u jiného věcně příslušného správce daně, je lhůta dle § 35 odst. 2 daňového řádu zachována, pokud tak učinil nejpozději v poslední den lhůty. Pokud tedy např. daňový subjekt podá poslední den lhůty pro podání daňového tvrzení osobně daňové přiznání k dani z příjmů na podatelnu Finančního úřadu pro hl. město Prahu, Územní pracoviště pro Prahu 1, ale jeho příslušný správce daně je v Ostravě, učinil tak ve lhůtě a nemusí se pokuty za opožděné tvrzení daně obávat. Pokud však daňový subjekt již byl v prodlení, následně podá daňové přiznání místně nepříslušnému správci daně, pak za den podání nebude považován den, kdy učinil podání tomuto správci daně, ale den, kdy toto podání dojde jeho příslušnému správci daně, neboť při zmeškání lhůty se benefit zachování lhůty dle § 35 odst. 2 daňového řádu nemůže uplatnit. Pokud tedy například daňový subjekt jako fyzická osoba podá osobně daňové přiznání v listinné podobě na podatelnu pražského finančního úřadu, a toto dojde jeho příslušnému správci daně v Ostravě až např. s desetidenním zpožděním, pak se i těchto deset dnů, během kterých je podání doručeno do sféry vlivu věcně a místně příslušnému správci daně, přičte k jeho dosavadnímu prodlení, čímž se v důsledku zvýší samotná výše pokuty za opožděné tvrzení daně.

Platební výměr na pokutu za opožděné tvrzení daně

Správce daně o povinnosti platit pokutu rozhoduje platebním výměrem a uložená pokuta je splatná do 30 dnů od jeho oznámení. Proti platebnímu výměru lze podat do 30 dnů ode dne jeho doručení příjemci odvolání, které nemá odkladný účinek. O odvolání pak buď rozhodne v autoremeduře správce daně, který napadené rozhodnutí vydal, anebo jej postoupí Odvolacímu finančnímu ředitelství, které o něm následně rozhodne. Rozhodnutí Odvolacího finančního ředitelství je pak dále přezkoumatelné v rámci správního soudnictví.

Včasná úhrada daně nemá vliv na pokutu za opožděné tvrzení daně

Pokuta za opožděné tvrzení daně není sankcí za prodlení s placením daně. Pokud daňový subjekt uhradí svoji daňovou povinnost ve lhůtě stanovené zákonem, nicméně nepodá daňové tvrzení, pak to, že byla daň uhrazena, nemá na následný vznik povinnosti uhradit pokutu za opožděné tvrzení daně žádný vliv. Případnou pozdní úhradu daňové povinnosti řeší § 252 daňového řádu, který upravuje úrok z prodlení v případě, že daňový subjekt neuhradí splatnou daň nejpozději v den její splatnosti, přičemž § 250 řeší samostatně jen sankci za opožděné podání daňového tvrzení k té které dani. Situace, kdy daňový subjekt včas uhradí daňovou povinnost, ale nepodá včas daňové tvrzení, může nastat například v případě, kdy daňový subjekt podá daňové přiznání před koncem lhůty pro jeho podání přes elektronickou aplikaci Finanční správy EPO bez uznávaného elektronického podpisu, přičemž toto podání následně nepotvrdí dle § 71 odst. 3 daňového řádu nebo jej potvrdí, ale po lhůtě 5 dnů, kterou § 71 odst. 3 daňového řádu stanoví. Ačkoliv má správce daně ve lhůtě pro podání daňového přiznání k dispozici vyplněný formulář ve svém systému a daňová povinnost je daňovým subjektem včasně uhrazena, na učiněné podání hledí jakoby vůbec nebylo podáno, tedy není z jeho pohledu s to vyvolat žádné právní účinky. V praxi bude správce daně zřejmě postupovat tak, že se telefonicky obrátí na daňový subjekt a neformálně ho informuje o tom, že je třeba podat nové podání. Nicméně pokud jej daňový subjekt podá po lhůtě, nepohlíží se na takové znovu učiněné podání jako na včasné. Daňový subjekt se tak dostane do prodlení, přičemž na rozhodnutí správce daně o stanovení pokuty za opožděné tvrzení daně pak nemá vůbec žádný vliv, že bylo neplatné podání učiněno v zákonné lhůtě pro podání daňového přiznání a správce daně též nepřihlédne ke skutečnosti, že daňová povinnost byla včas a řádně uhrazena na účet správce daně, neboť pokuta dle § 250 daňového řádu není, jak je uvedeno výše, sankcí za prodlení s placením daně.

Správce daně o povinnosti platit pokutu rozhoduje platebním výměrem a uložená pokuta je splatná do 30 dnů od jeho oznámení. Proti platebnímu výměru lze podat do 30 dnů ode dne jeho doručení příjemci odvolání, které nemá odkladný účinek.

Závěrem

Lze shrnout, že v případě institutu pokuty za opožděné tvrzení daně zákon zakládá vznik i výši pokuty, jakož i povinnost pokutu uhradit, jsou-li splněny podmínky pro takový postup. Odpovědnost daňového subjektu je objektivní, takže jeho případné zavinění je zcela nerozhodné. Sankce je ukládána obligatorně a nelze ji prominout. Správce daně nemůže ani přihlédnout k žádným skutečnostem, které by odůvodňovaly pozdní podání ze strany daňového subjektu ani přihlížet ke skutečnosti, zda je sankce za pozdní podání přiměřená či nikoliv. Na základě výše uvedeného se jedná o poměrně tvrdý institut, který postihne nejcitelněji právě ty daňové subjekty, které mají vysokou daňovou povinnost. Daňovým subjektům, které z různých důvodů předvídají, že nepodají daňové přiznání včas, pak lze pro případ zmiňované daně z příjmů doporučit podat žádost o prodloužení lhůty pro podání řádného daňového tvrzení dle § 36 odst. 4 daňového řádu. V případě daní, jejichž zdaňovací období je kratší než jeden rok, typicky tedy např. daň z přidané hodnoty, však lhůtu pro podání daňového tvrzení dle § 136 odst. 4 daňového řádu prodloužit nelze. Za určitých okolností by se pak mohlo daňovému subjektu vyplatit podat opožděné daňové tvrzení na co nejnižší částku za následného podání dodatečného daňového přiznání, ale pak je třeba mít na paměti, že se vystaví riziku platit úrok z prodlení dle § 252 daňového řádu.

Mgr. Monika Krumlová,
advokátní koncipientka
KŠD LEGAL advokátní kancelář s. r. o.

Poznámky:

[1] K tomu dále ALEXA, Karel. Lhůty při správě daní. Plzeň: Aleš Čeněk, 2014, 125 s.

Luxus si na internetových platformách už nekoupíte, aneb jak je to se zákazy online prodejů v EU?

„Milostpane, tak nám omezili online prodeje." I tak by se dal parafrázovat známý výrok ze Švejka, shrnující rozsudek Soudního dvora EU (SDEU) ve věci výrobce luxusní kosmetiky „Coty Germany GmbH" (Coty) proti jednomu z jejích distributorů společnosti „Parfümerie Akzente GmbH" (Akzente),[1] ve kterém Coty zakazovalo společnosti Akzente jako jednomu z členů jí provozovaného selektivního distribučního systému, prodávat kosmetické výrobky, jež považovala za luxusní, prostřednictvím internetových platforem třetích osob (v tomto případě šlo o platformu „amazon.de") (Rozsudek). V době, kdy Evropská komise pořádá doslova hon na jakákoliv omezení tzv. „online prodejů", se jedná o rozsudek zásadní, i když nikoliv zcela překvapivý.

Internetový prodej smluvních výrobků autorizovaným prodejcem v rámci neexkluzivní selektivní distribuce se nepovažuje za působení mimo schválené místo podniku ve smyslu čl. 4 písm. c) nařízení EK č. 330/2010 ze dne 20. 4. 2010 o použití čl. 101 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie na kategorie vertikálních dohod a jednání ve vzájemné shodě (nařízení 330).[2] Omezení tzv. online prodejů je považováno za tvrdé omezení, jež automaticky zneplatňuje celou distribuční dohodu. Do této kategorie spadalo i omezení ve věci Rozsudku.[3]

Společnost Coty považovala prodávané výrobky pod značkou „Coty Prestige" za luxusní a striktně požadovala od všech svých distributorů ochranu jejich luxusní image. Pro tyto výrobky Coty ve svých distribučních smlouvách vyžadovala důsledné plnění kvalitativních kritérií a zároveň podmiňovala prodej na internetu určitými podmínkami, přičemž výslovně zakázala viditelné zapojení do prodeje třetích neschválených podniků.[4] Nezakazovala internetové prodeje skrze vlastní platformu, která podmínky luxusní image splňovala. Tento zákaz se nelíbil distributorovi Akzente, který se obrátil na německé soudy. V prvním stupni uspěl, nicméně odvolací

Praetor

advokátní systém pro úspěšné

Blahopřejeme našim klientům.

5x vítězství v kategorii

2017 právnická firma roku

2017 právnická firma roku

2017 právnická firma roku

2017 právnická firma roku

2017 právnická firma roku

20x umístění v kategorii

2017 právnická firma roku

Vyzkoušejte i Vy

www.praetor-systems.cz

soud položil SDEU čtyři předběžné otázky, na něž v Rozsudku odpovídá.

Není luxus jako luxus

Již dříve SDEU, resp. ESD potvrdili, že „luxusní povaha" určitého zboží je (může být) jeho klíčovým ukazatelem, definujícím jeho povahu, přičemž provozovatel je oprávněn chránit kvalitu (a povahu) takového zboží v rámci své selektivní distribuce, při dodržení již tradičních korektivů – zákazu diskriminace a zásady proporcionality.[5] Je tedy legitimní, aby výrobce požadoval po členech své distribuční sítě plnění určitých kvalitativních, nediskriminačních a proporcionálních kritérií (posuzovaných, jak jinak, vždy ad hoc), která zajistí ochranu luxusní image výrobků a jejich správného používání.

Proto není až tak velkým překvapením, že SDEU potvrdil praxi Coty jako dovolenou, resp. jako nevylučující možnost dovolat se vynětí dle nařízení 330.[6] Schválení distributoři tedy mohou prodávat smluvní výrobky na internetu jak prostřednictvím vlastních internetových stránek, mají-li k dispozici elektronickou výkladní skříň schválené prodejny a je-li zajištěna ochrana luxusní povahy výrobků, tak prostřednictvím neschválených platforem třetích stran, není-li jejich zapojení navenek viditelné pro spotřebitele (aniž by však Soudní dvůr upřesnil, co si pod tím konkrétně představit). Zákaz společnosti „Coty" totiž omezuje specifickou formu internetového prodeje a nelze ho považovat jako omezující okruh zákazníků distributorů ve smyslu čl. 4 písm. b) nařízení č. 330/2010, ani jako omezení pasivních prodejů schválených distributorů konečným uživatelům ve smyslu čl. 4 písm. c) tohoto nařízení.

Svou roli v Rozsudku zajisté hraje i fakt, že, jak vyplývá ze závěrečné zprávy Evropské komise o šetření v oblasti elektronického obchodu ze dne 10. 5. 2017[7], nejvýznamnějším distribučním kanálem v rámci distribuce na internetu jsou internetové obchody samotných distributorů, které provozuje více než 90 % dotázaných distributorů. Je otázkou, zda by Rozsudek zněl stejně i v případě, že by poměry byly odlišné (což lze do budoucna očekávat).

S Rozsudkem vyvstávají tyto klíčové otázky:

1) jak se bude definice „luxusního zboží" dále vyvíjet, rozuměj rozšiřovat, neboť si lze představit snahu pod tento pojem subsumovat co možná nejširší okruh výrobků; a zároveň
2) zda se uvolňování relativně striktních pravidel tzv. online prodejů zastaví u tohoto rozhodnutí, anebo se nyní vyrojí celá řada dalších charakteristik některých výrobků, které podobně jako „luxus" budou potenciálně odůvodňovat rozdílný přístup k některým výrobcům a k podmínkám fungování jejich selektivní distribuční sítě.

Ad 1.

Jasná definice toho, co lze považovat za „luxusní zboží" (jak jinak) neexistuje, neboť by to byl požadavek nereálný. Soudní dvůr v rámci Rozsudku nicméně zopakoval, co již uvedl ve věci „Copad": kvalita luxusních výrobků nevyplývá pouze z jejich materiálních vlastností, ale též z prestižní povahy a image, jež jim propůjčuje dojem luxusu, že tento dojem představuje podstatný prvek uvedených výrobků, který je v očích spotřebitelů odlišuje od ostatních obdobných produktů, a že tudíž narušení zmíněného dojmu luxusu může ovlivnit i samotnou kvalitu těchto výrobků.[8] Otázkou je, zda na „luxusní povahu" určitého výrobku lze nahlížet toliko prizmatem jeho ceny, resp. veřejného mínění.

Dle těchto kritérií tedy bude dále posuzováno, co je a co není možné považovat za luxusní výrobky (zboží). Z našeho pohledu lze očekávat u některých výrobců určitého zboží snahu podřadit své výrobky pod definici luxusního výrobku s potřebou zuby nehty bránit svou image, přičemž se takoví výrobci mohou snažit omezovat své prodejce při nabízení svých výrobků přes online platformy třetích osob. V prizmatu ekonomických výsledků se zdá být jakékoliv omezení prodejů nelogickým rozhodnutím výrobce kteréhokoliv zboží, nicméně v případech selektivní distribuce tomu tak nemusí vždy být, ba naopak. Zájem na řádném fungování selektivní distribuční sítě v sobě v drtivé většině případů zahrnuje i snahu omezovat prodeje skrze prodejní kanály, jež nejsou pod kontrolou výrobce (výhradního dovozce). Obecné omezení prodejů neschváleným subjektům je podstatou fungování selektivní distribuce (ať již kvalitativní nebo kvantitativní), přičemž sama Evropská komise s tímto omezením (při splnění 3 základních podmínek) počítá.[9] Má to však své meze, které nesmějí být překročeny.

Bude zajímavé sledovat tendence výše nastíněného „extenzivního" výkladu například na trzích se šperky, luxusními hodinkami, eventuálně i na trzích osobních automobilů. Zde, ačkoliv o automobilu zřejmě nelze hovořit jako o „luxusním výrobku", lze dle našeho názoru očekávat vzhledem ke specifické povaze automobilového průmyslu snahu usilovat o eventuální vlastní pravidla pro online prodeje.

V tomto ohledu se lze domnívat, že se v budoucnu objeví nové rozsudky, které by se mohly zabývat právě některými z těchto snah.

Dále vyvstává otázka, zda bude možné závěry Rozsudku aplikovat i na poskytování „luxusních" služeb, např. omezením jejich nabídek na „slevových portálech" atd. Domníváme se, že tomu tak je, neboť výhodu ochranného štítu nařízení 330, a tedy i závěry uvedené v Rozsudku, lze pravděpodobně aplikovat jak na distribuci zboží, tak i na poskytování služeb.[10]

Ad 2.

Systém selektivní distribuce luxusních výrobků, jehož hlavním účelem je zajistit ochranu luxusní image těchto výrobků, je v souladu s ustanovením článku 101 odst. 1 SoFEU, pokud jsou prodejci vybíráni na základě objektivních kritérií kvalitativní povahy, stanovených jednotně a neuplatňovaných diskriminačním způsobem, a pokud nepřekračují meze toho, co je nezbytné (princip proporcionality) (Podmínky).

Od rozsudku „Copad" je možné, aby výrobci (exkluzivní dovozci) zakázali prodej určitých výrobků ve „výprodeji", jestliže by taková forma prodeje mohla ovlivnit prestiž výrobků tak výrazně, že by byla zpochybněna kvalita a jakost těchto výrobků.

Od rozsudku „Pierre Fabre" není možné plošně zakázat distributorům prodej výrobků přes internet, a to ani s poukazem na eventuální nebezpečí pro spotřebitele, kteří dle Soudního dvora nutně nepotřebují při koupi farmaceutických produktů asistenci diplomovaného farmaceuta. Jinými slovy, zachování prestižní image nemůže představovat jediný legitimní cíl pro omezení hospodářské soutěže.

Od rozsudku „Coty" je možné, aby výrobci (exkluzivní dovozci) zakázali využívat navenek viditelným způsobem platforem třetích stran v rámci internetového prodeje za předpokladu splnění Podmínek. Ačkoliv takový zákaz, o jaký se jedná ve věci v původním řízení, fakticky limituje určitou formu internetového prodeje, nepředstavuje ani omezení okruhu zákazníků distributorů ve smyslu čl. 4 písm. b) nařízení č. 330, ani omezení pasivních prodejů schválených distributorů konečným uživatelům ve smyslu čl. 4 písm. c) stejného nařízení.

Klíčovou skutečností je, že takové omezení zaručí, že tyto výrobky budou v rámci elektronického obchodování spojovány výhradě se schválenými distributory, a nikoliv s platformami neschválených prodejců. Vzhledem k tomu, že takové spojování je právě jedním z cílů využívání systé-

mu selektivní distribuce, schválený zákaz podle všeho představuje z hlediska vlastností systému selektivní distribuce logické omezení.

Lze si představit, že s ohledem na posledně uvedený cíl takového omezení, budou někteří výrobci (zejména ti, provozující selektivní distribuci) vyvíjet snahu nacházet nové „legitimní" cíle pro omezování internetových prodejů vedle Rozsudkem „zlegitimizovaného" cíle zachovat image a luxusní povahu výrobku. Příkladem by mohly být například cíle zachování bezpečnosti spotřebitele (při prodeji potenciálně nebezpečného zboží), nezbytná asistence profesionála při prvotní poprodejní edukaci spotřebitele[11] nebo nezbytnost prevence proti případné odpovědnosti za škody způsobené nesprávným využíváním výrobku.

Je též možné, jak šlo ostatně vyčíst ze stanoviska generálního advokáta Nilse Wahla k této věci,[12] že by se do budoucna mohla výjimka „Coty" aplikovat na omezení online prodejů skrze platformy třetích „nečlenských" osob jakéhokoliv zboží, prodávaného v rámci selektivní distribuce. Fantazii se meze nekladou.

Závěr

V době, kdy je snaha Evropské komise o faktické otevření internetu zboží (a služeb) všem spotřebitelům, bez ohledu na jejich polohu, představuje na první pohled rozsudek ve věci „Coty" krok zpátky. Při podrobnějším zamyšlení se však jedná o logický a pragmatický krok, který zřejmě nikoho nemohl překvapit. Pro některé výrobce však precedent „Coty" může představovat možnost, jak výše uvedenou snahu Evropské komise, která není vždy výrobci vnímána pozitivně (ba naopak), co nejvíce ztížit. Samotný Rozsudek totiž sám o sobě skýtá možnosti případné argumentace ve prospěch širší interpretace možnosti omezit online prodeje, přesahující výrobky luxusní povahy a vztahující se na veškeré selektivní distribuce.

V každém případě ovšem doporučujeme, aby si výrobci (dovozci) náležitě zhodnotili dopad zavedení případného omezení online prodejů v rámci svého distribučního řetězce s ohledem na závěry tohoto Rozsudku a případného dopadu na aplikaci nařízení 330.

JUDr. Milan Listík, LL.M, M.JAE,
advokát a vedoucí pracovní skupiny
Automobilový průmysl
PETERKA & PARTNERS advokátní kancelář s. r. o.

PETERKA PARTNERS
THE CEE LAW FIRM

Poznámky:

1 Viz http://curia.europa.eu/juris/document/document_print.jsf;jsessionid=9ea7d0f130d59530fa4a05fe4b60ac73ee60f2a3556e.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4PaNqLe0?doclang=CS & text=&pageIndex=0 & part=1 & mode=DOC & docid=197487 & occ=first & dir=&cid=112973

2 Viz mimo jiné Rozsudek SDEU ze dne 13. 10. 2011 č. C-439/09 – „Pierre Fabre Dermo-Cosmétique" – vztahující se k čl. 4 písm. c) dříve účinného nařízení 2790/1999, avšak plně aplikovatelného též na „aktuální" nařízení 330/2010.

3 Viz článek 4 nařízení 330 (Omezení, jež vedou k odebrání výhody blokové výjimky – tvrdá omezení): „Výjimka podle článku 2 se nevztahuje na vertikální dohody, jejichž účelem je přímo nebo nepřímo, samostatně nebo společně s jinými faktory pod kontrolou stran: […] b) omezení území, na kterém kupující, který je stranou dohody, může prodávat smluvní zboží nebo služby, nebo omezení okruhu zákazníků, kterým kupující, který je stranou dohody, může prodávat smluvní zboží nebo služby, aniž je dotčeno omezení ohledně místa usazení, c) omezení aktivních nebo pasivních prodejů konečným uživatelům členy systému selektivní distribuce působícími na maloobchodní úrovni […]."

4 „Vybavení a zařízení obchodů, nabízené zboží, reklama a prezentace prodávaných výrobků musí zdůrazňovat a posilovat luxusní charakter značek Coty Prestige."„Označení prodejen, ať už obsahuje pouze název podniku, nebo i další prvky či firemní slogany, nesmí vzbuzovat dojem omezeného výběru zboží, vybavení podprůměrné kvality nebo nedostatečného poradenství […]." V rámci dodatku o prodeji na internetu se uvádí, že "schovatel je oprávněn nabízet a prodávat výrobky na internetu, avšak může tak činit pouze pod podmínkou, že internetový prodej probíhá prostřednictvím ‚elektronické výkladní skříně' schválené prodejny a že je zajištěna ochrana luxusní povahy výrobků", přičemž výslovně zakazuje používání jiného obchodního označení, jakož i navenek viditelného zapojení třetích podniků, které nejsou schválenými schovateli Coty Prestige.

5 Viz rozsudek SDEU ze dne 23. 4. 2009 č. C-59/08 ve věci Copad SA proti Christian Dior couture SA, VincentGladel, jednající jako správce podstaty v úpadkovém řízení společnosti Société industrielle lingerie (SIL), Société industrielle lingerie (SIL): „…majitel ochranné známky se může dovolávat práv, jež z této ochranné známky plynou, proti nabyvateli licence, který poruší ustanovení licenční smlouvy zakazující z důvodů prestiže ochranné známky prodej takových výrobků, jako jsou ty, o něž se jedná v původním řízení, společnostem zabývajícím se výprodejem, pokud se prokáže, že toto porušení vede z důvodu skutkových okolností věci, o niž se jedná v původním řízení, k zásahu do image elegance a prestiže, který zmíněným produktům propůjčuje dojem luxusu."

6 Systémy selektivní distribuce, které se zaměřují na distribuci luxusních a prestižních výrobků a jejichž hlavním účelem je zajistit těmto výrobkům „luxusní image", představují prvek hospodářské soutěže, který je v souladu s čl. 101 odst. 1 SFEU, za předpokladu, že jsou další prodejci vybíráni na základě objektivních kritérií kvalitativní povahy, která jsou pro všechny potenciální další prodejce stanovena jednotně a nejsou používána diskriminačním způsobem, že povaha dotčeného výrobku, včetně prestižní image, k zajištění jeho kvality a jeho správného využívání takovou selektivní distribuci vyžadují, a že stanovená kritéria nepřekračují meze toho, co je nezbytné.

7 Viz http://ec.europa.eu/competition/antitrust/sector_inquiry_final_report_cs.pdf

8 Viz rozsudek „Copad", body 24 až 26.

9 Viz bod 174 a násl. Pokynů Evropské komise k vertikálním omezením č. 2010/C 130/01 (Pokyny).

10 Viz definice vertikální dohody v článku 1 odst. 1 písm. a) nařízení 330/2010 nebo viz bod 2 Pokynů.

11 Ačkoliv v rozsudku Pierre Fabre byl argument nezbytné přítomnosti erudovaného farmaceuta během prodeje zamítnut jako nikoliv nezbytný.

12 Viz http://curia.europa.eu/juris/celex.jsf?celex=62016CC0230 & lang1=cs & type=TXT & ancre=

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ VYCH & PARTNERS

Již od roku 2005 poskytujeme PRÁVNÍ PORADENSTVÍ tuzemské a zahraniční klientele s důrazem na komplexní řešení daného problému, jak z právního, tak i daňového hlediska.

Stavíme na spolehlivosti, osobním přístupu a vzájemné důvěře.

Specializujeme se zejména na:

- právo obchodních korporací
- veřejné zakázky
- občanské právo
- pracovní právo
- právo nemovitostí
- trestní právo
- mezinárodní obchod
- finance a bankovnictví
- právo hospodářské soutěže
- rodinné právo, aj.

Právní služby poskytujeme v českém, slovenském, anglickém, německém, francouzském a španělském jazyce.

www.ak-vych.cz
Lazarská 11/6, Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
E-mail: office@ak-vych.cz

„Žádný případ pro nás není jen číslo v kartotéce. Je to vždy příběh, který pomáháme režírovat tak, aby na konci měl klient pocit co největšího vítězství.“

Podpora určená malým a středním podnikům K pojmu podnik a pronájmu nemovitých věcí jako hospodářské činnosti

Dotace a různé formy podpory jsou mediálně i v odborných kruzích často diskutovány. Předmětný článek se zabývá vymezením definice podniku dle Nařízení Komise (EU) č. 651/2014 ze dne 17. června 2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem (dále jen „Nařízení").[1]

Definičním znakem podniku je výkon hospodářské činnosti. Článek si tak klade za cíl nastínit hodnocení činnosti subjektu, který žádá o poskytnutí podpory určené malým a středním podnikům, nebo je s takovým žadatelem v určitém vztahu, spočívajícím v pronájmu nemovitých věcí jako hospodářské činnosti. Správné posouzení toho, zda subjekt naplňuje definiční znaky podniku, má nejen význam pro vymezení subjektu jako osoby oprávněné k čerpání podpory, ale zejména ke správné kategorizaci subjektu – podniku dle Nařízení.

Příloha I Nařízení, nazvaná Definice malých a středních podniků, stanoví, co se rozumí pojmem podnik (článek 1) „… každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost, bez ohledu na svou právní formu. K těmto subjektům patří zejména osoby samostatně výdělečně činné a rodinné podniky vykonávající řemeslné či jiné činnosti a obchodní společnosti nebo sdružení, která pravidelně vykonávají hospodářskou činnost." Uvedené vyplývá rovněž z judikatury Soudního dvora Evropské Unie (dále jen „SD").[2] Označení konkrétního subjektu za podnik závisí zcela na povaze jeho činností. Není rozhodující, zda subjekt disponuje oprávněním k podnikání či nikoliv. Pojem podnik ve smyslu Nařízení tak neodpovídá pojmově podniku ve smyslu § 5 zákona č. 513/1991 Sb., obchodního zákoníku, účinného do 31. 12. 2013, resp. ani obchodnímu závodu ve smyslu § 502 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, účinného od 1. 1. 2014. Podnikem dle Nařízení může tedy být i osoba nepodnikající, avšak vykonávající hospodářskou činnost. Relevantním prvkem je tak výkon hospodářské činnosti.

Pojem podnik

Při výkladu pojmu podnik je třeba vycházet z výše uvedené definice dle článku 1 Přílohy I Nařízení a dále z rozhodovací praxe samotné Evropské komise (dále jen „Komise") a SD. Lze čerpat také ze Sdělení Komise o pojmu státní podpora, uvedeném v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (2016/C 262/01) (dále jen „Sdělení"), ve kterém se Komise pokusila vyjasnit klíčové pojmy, jež souvisí s pojmem státní podpora uvedeným v čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „Smlouva"), tedy i pojmu podnik a hospodářská činnost.

Ze Sdělení vyplývá, že pro posouzení subjektu jako podniku není rozhodující status tohoto subjektu podle vnitrostátního práva. Není tedy významné, zda je subjekt veden v jakémkoliv rejstříku, například obchodním rejstříku, rejstříku osob samostatně výdělečně činných, rejstříku zemědělských podnikatelů, apod. Jediným důležitým kritériem je to, zda subjekt vykonává hospodářskou činnost. Rozhodující není ani skutečnost, zda je subjekt zřízen za účelem vytváření zisku či nikoliv. I neziskové subjekty mohou nabízet zboží a poskytovat služby na trhu. Označení subjektu za podnik vždy souvisí s konkrétní činností. Vykonává-li subjekt zároveň hospodářské i nehospodářské činnosti, považuje se za podnik pouze v souvislosti s činnostmi hospodářskými.[3] Sdělení vymezuje také pojem relevantní podnik, kterým se rozumí několik samostatných subjektů, avšak považovaných za jeden hospodářský celek. Dle soudní judikatury SD je v takovém případě relevantní existence kontrolního podílu a jiných funkčních, ekonomických a organických vazeb těchto subjektů.[4]

Sdělení však dále vymezuje, že se automaticky za podnik pro účely čl. 107 odst. 1 Smlouvy nepovažuje subjekt, který drží podíly (a to i většinové) v určitém podniku poskytujícím zboží nebo služby na trhu z důvodu samotné existence této okolnosti. Významná je skutečnost, zda tento subjekt sám poskytuje zboží nebo služby na trhu. Pokud ano, bude považován rovněž za podnik. V opačném případě nelze z důvodu držení podílů opravňujících pouze k výkonu práv spojených s postavením akcionáře a případně k přijímání dividend, které jsou pouhým plodem z vlastnictví majetku, považovat takový subjekt za podnik.[5]

Při vymezení rozdílu mezi hospodářskou a nehospodářskou činností SD opakovaně ve svých rozhodnutích uvádí, že hospodářskou činnost představuje jakákoli činnost spočívající v nabízení zboží nebo služeb na trhu.[6] Existence trhu pro určité služby může být závislá na několika faktorech, například na způsobu organizování těchto služeb v daném členském státě. Není tak vyloučeno, aby se existence trhu pro určité služby v jednotlivých členských státech lišila, popřípadě se v průběhu času měnila, zejména v důsledku politických rozhodnutí a hospodářského vývoje.

Lze tedy shrnout, že subjekt bude považován za podnik v případě, že bude vykonávat hospodářskou činnost, tedy nabízet zboží nebo služby na trhu. Správné posouzení toho, zda subjekt naplňuje definiční znaky podniku, má nejen význam pro vymezení subjektu jako osoby oprávněné k čerpání podpory, ale zejména ke správné kategorizaci subjektu – podniku dle Nařízení, a to v rámci kategorie mikropodniku, malého a středního podniku. Postavení fyzické osoby, která není považována ve smyslu Nařízení za podnik, může však také významným způsobem ovlivnit zařazení podniku do příslušné kategorie mikropodniku, malého či středního podniku, a to skrze institut propojených podniků, jak vymezeno v článku 3 Přílohy I Nařízení.

Pronájem nemovitých věcí jako hospodářská činnost

V praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS") se lze setkat s klasifikací pronájmu nemovitých věcí jako hospodářské (ekonomické) činnosti, přičemž je odkazováno na rozhodnutí Komise ze dne 26. 4. 2006 Státní podpora N 343/2005 – Česká republika, Podpora na rekonstrukci panelových domů.

Pro bližší pochopení souvislostí a významu postavení ÚOHS při kontrole poskytovaných dotací uvádíme, že ÚOHS je dle zákona č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu

ERHARTOVÁ
VÍTEK & PARTNERS
advokátní kancelář

www.akev.cz

Společně s našimi klienty se těšíme
na další vítězství v roce 2018!

KŠD LEGAL

KŠD LEGAL advokátní kancelář s.r.o.
PRAHA | BRATISLAVA

WE KNOW HOW TO SCORE!

2017 právnická firma roku

KŠD LEGAL je již poosmé v řadě hrdým nositelem titulu Právnická firma roku v kategorii Sportovní právo.

2017 právnická firma roku

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

KŠD LEGAL získala ocenění „Velmi doporučovaná kancelář" v kategoriích Řešení sporů a arbitráže, Trestní právo a Česká firma na mezinárodních trzích a rovněž ocenění „Doporučovaná kancelář" v dalších osmi kategoriích soutěže Právnická firma roku 2017.

www.ksd.cz

a vývoje, koordinačním orgánem v oblasti veřejné podpory (mimo oblast zemědělství a rybolovu). Jeho úkolem je spolupracovat s poskytovatelem před oznámením veřejné podpory Komisi, spolupracovat s Komisí a s poskytovatelem v průběhu řízení před Komisí, předkládat Komisi výroční zprávu o poskytnutých veřejných podporách na území České republiky, vykonávat kontrolu nad plněním pravomocných rozhodnutí o veřejné podpoře vydaných ÚOHS podle právních předpisů platných před účinností citovaného zákona a rozhodovat o ukládání pokut podle vedeného zákona.

Z výše uvedeného rozhodnutí Komise ze dne 26. 4. 2006 Státní podpora N 343/2005 – Česká republika, Podpora na rekonstrukci panelových domů, vyplývá, že

„27. Nicméně je nutné zdůraznit, že na základě oznámení je třeba zohlednit tyto úvahy:

- za prvé, není možné určit počet příjemců a následně část rozpočtu režimu, která by měla výše popsané znaky jako ne-podporu či podporu slučitelnou s čl. 87 odst. 2 písm. a) Smlouvy o ES;
- za druhé není možné vyloučit, že podporu poskytnutou v rámci režimu použijí příjemci, ať už fyzické nebo právnické osoby, v souvislosti s hospodářskou činností jako je např. pronájem nemovitosti…
- za třetí, je třeba poznamenat, že v rámci režimu podpory bude více než 90 % dané podpory poskytnuto právnickým osobám spíše než přímo spotřebitelům. Přestože státní podpora určená bytovým družstvům nebo společenstvím vlastníků bytů může v konečném důsledku vyústit v to, že podpora bude poskytnuta právnickým osobám, které vlastní byt v panelovém domě způsobilém k podpoře, české orgány nemohou vyloučit, že příjemce nebude tuto nemovitost využívat v souvislosti se svojí hospodářskou činností…
- za páté, pokud jde o podporu poskytnutou v rámci režimu podpory obcím jako vlastníkům způsobilých panelových domů, Komise podotýká, že pronájem bytů se má považovat za hospodářskou činnost, kterou obce provádějí v hospodářské soutěži s dalšími vlastníky nemovitostí. Protože tato činnost může ovlivnit hospodářskou soutěž a obchod v EU, měla by být státní podpora na rekonstrukci panelových domů ve vlastnictví obcí považována za státní podporu.“

Dále lze odkázat také na rozhodnutí Komise Statní podpora č. E 2/2005 a N 642/2009 – Nizozemí, Stávající a speciální projektová pomoc pro korporace pro bydlení, z něhož vyplývá:

„Vzhledem k tomu, že článek 107 SFEU se vztahuje pouze na podniky, je třeba nejprve posoudit, zda lze Woky považovat za takové ve smyslu práva hospodářské soutěže. Z ustálené judikatury vyplývá, že každý subjekt vykonávající hospodářskou činnost musí být považován za podnik bez ohledu na jeho právní formu nebo způsob, jakým je financován. Z toho vyplývá, že skutečnost, že účetní jednotka působí na neziskovém základě nebo má takovou právní formu, nevylučuje možnost, že se jedná o podnik. V judikatuře platí, že pojem ekonomická činnost je definována jako nabídka zboží a služeb na daném trhu. V tomto ohledu je jedním z důležitých prvků, zda existuje určitý druh hospodářské soutěže, tj. jestliže existují jiné subjekty nabízející stejné nebo nahraditelné zboží a služby. Aktivity Wocos – pronájem bytů jednotlivcům, pronájem budov určených k veřejnému účelu, pronájem obchodních prostor, výstavba a údržba místní infrastruktury – lze charakterizovat jako poskytování služeb a zboží na trhu. Jsou v konkurenci se soukromými pronajímateli a developery v souvislosti s jejich pronájmem bez ohledu na to, zda se jedná o byty, sociální nebo komerční nemovitosti. Rovněž soutěží s soukromými developery v oblasti prodeje bytů obývaných vlastníkem a se soukromými dodavateli, pokud jde o místní infrastrukturu. Wocos je tudíž třeba považovat za podniky, které vykonávají hospodářskou činnost.“

Z citovaných rozhodnutí je možné dovodit, že Komise inklinuje k posouzení pronájmu nemovitých věcí, je-li tento prováděn v hospodářské soutěži s dalšími vlastníky, jako hospodářské činnosti. Přestože se uvedená rozhodnutí netýkala výslovně fyzických osob poskytujících pronájem nemovitých věcí mimo svoji výdělečnou činnost, je třeba zvážit možné dopady těchto rozhodnutí i v této soukromé sféře.

Závěr

Vzhledem ke všemu výše uvedenému lze uzavřít, že otázka posouzení toho, zda je určitý subjekt považován ve smyslu Nařízení za podnik, tedy zda vykonává hospodářskou činnost, tj. nabízí zboží nebo služby na trhu, nemusí být vždy jednoduchým úkolem. Tato problematika nabývá na významu zejména při posuzování vztahů mezi jednotlivými subjekty v rámci vymezení druhů podniků dle článku 3 Přílohy I Nařízení, tedy zda lze považovat jednotlivé subjekty za nezávislé podniky, partnerské podniky nebo propojené podniky. Toto posouzení poté ovlivňuje posouzení splnění podmínek pro zařazení podniku žádajícího o poskytnutí podpory do kategorie mikropodniků, malých nebo středních podniků ve smyslu článku 2 Nařízení. Nesprávné vyhodnocení jednotlivých subjektů, nejen žádajících o poskytnutí podpory, ale i subjektů s nimi určitým způsobem spojených, jako podniku, může ve svém důsledku vést k rozhodnutí daného dotačního orgánu o neposkytnutí podpory, popř. také odebrání již poskytnuté podpory.

JUDr. Josef Moravec, advokát
Mgr. Jan Rejzl, advokát
Mgr. Erika Horníčková, advokátní koncipientka
PPS advokáti s. r. o.

PPS advokáti

Poznámky:

1. Tímto nařízením bylo zrušeno původní Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách).
2. Rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2000, Pavlov a další, spojené věci C-180/98 až C-184/98, bod 74; rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, spojené věci C-222/04, bod 107.
3. Rozsudek Soudu prvního stupně ze dne 12. prosince 2000, Aéroports de Paris v. Komise, T-128/98, bod 108.
4. Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. prosince 2010, AceaElectrabel Produzione SpA v. Komise, C-480/09 P, body 47 až 55; rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, C-222/04, bod 112.
5. Rozsudek Soudního dvora ze dne 10. ledna 2006, Cassa di Risparmio di Firenze SpA a další, C-222/04, body 107 až 118 a 125.
6. Rozsudek Soudního dvora ze dne 16. června 1987, Komise v. Itálie, 118/85, bod 7; rozsudek Soudního dvora ze dne 18. června 1998, Komise v. Itálie, C-35/96, bod 36; rozsudek Soudního dvora ze dne 12. září 2000, Pavlov a další, spojené věci C-180/98 až C-184/98, bod 75.

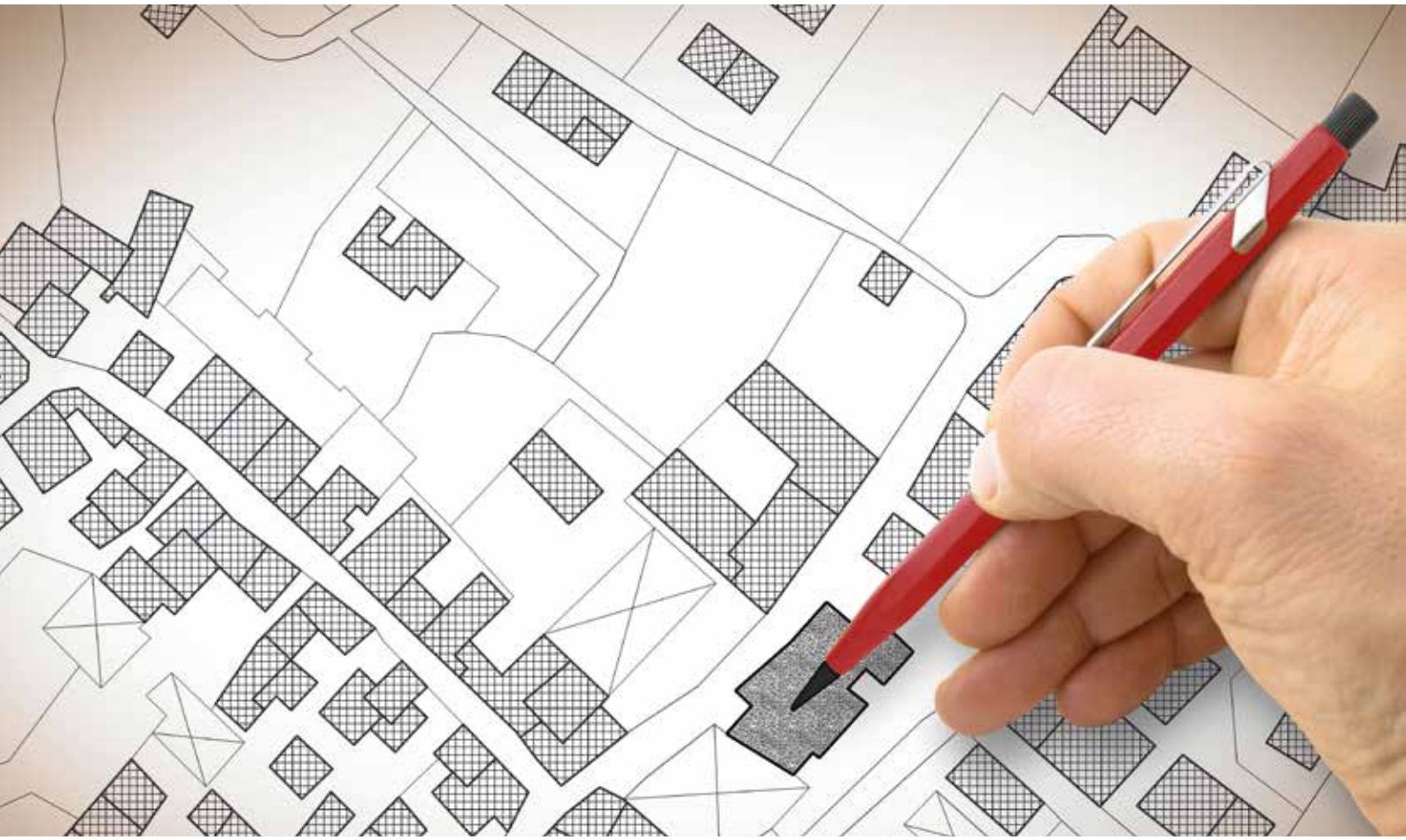

Proč nevyužít integraci EIA do územního či společného řízení, kterou nabízí novela stavebního zákona?

Dne 1. ledna 2018 nabyla účinnosti novela stavebního zákona, která kromě dalšího zavedla možnost sloučit proces posuzování vlivů na životní prostředí („EIA“) s územním a případně též stavebním řízením do jednoho řízení.

Takový postup však nemusí vždy přinést očekávané zkrácení celého procesu; prozatím se jeví, že může situaci spíše komplikovat. Proč je tedy třeba integraci EIA do územního řízení zvážit?

Stručně k novým možnostem v řízení podle stavebního zákona

O změnách, které přináší novela stavebního zákona, již bylo napsáno mnoho, tak pouze ve zkratce k novým možnostem řízení. Novela kromě zjednodušení již existujícího společného stavebního a územního řízení zavádí nové integrované procesy. Těmi jsou: územní řízení spojené s posuzováním vlivů na životní prostředí (dále jen „EIA“) a společné územní a stavební řízení spojené s EIA.

Integrovaná řízení nejsou povinná, ale při zvolení této možnosti se očekává zkrácení a zefektivnění povolovacího procesu, a to teoreticky až o půl roku. Zjednodušení procesu je založeno na součinnosti příslušných úřadů; se stavebníkem bude komunikovat pouze stavební úřad. Ve všech integrovaných řízeních bude vydáváno jedno výsledné rozhodnutí (územní rozhodnutí nebo společné povolení).

Rizika integrovaných řízení

V případě projektů, u kterých nehrozí žádné větší komplikace (spojené zejména s účastí spolků na ochranu životního prostředí a jiných sdružení), může být využití integrovaných řízení jistě přínosem. V opačných případech to však jisté zdaleka není.

Uveďme si to na příkladu územního řízení spojeného s EIA. Při zahájení takového řízení musí stavebník předložit stavebnímu úřadu nejen dokumentaci potřebnou pro EIA, ale také zároveň projektovou dokumentaci pro územní rozhodnutí. Na rozdíl

od klasického územního řízení stavebník nepředkládá k žádosti o vydání rozhodnutí závazné stanovisko dotčeného orgánu; stanovisko se vydává právě až v rámci integrovaného řízení. V rámci tohoto řízení pak může dotčený orgán státní správy vydat stanovisko, na základě kterého bude po stavebníkovi například požadovat závazná kompenzační opatření, jejichž realizace nejen oddálí vykonatelnost územního rozhodnutí, ale která také pravděpodobně povedou k úpravě projektové dokumentace. Dále bude možné na základě negativního stanoviska dotčeného orgánu státní správy žádost o vydání územního rozhodnutí zamítnout jako celek.

Revize projektové dokumentace přitom bude z pohledu investora finančně a časově náročná. Komplikace by v takovém případě mohla být o to větší, pokud by se například po zamítnutí žádosti o vydání územního rozhodnutí v mezidobí změnily právní předpisy či technické normy, které by měly za následek nutnost kompletního přepracování projektové dokumentace.

Proto v případech, u kterých lze očekávat, že stanovisko dotčeného orgánu by mohlo významným způsobem zasáhnout do projektové dokumentace, případně uložit nějaká kompenzační opatření, lze doporučit dosavadní postupy řízení dle stavebního zákona; tj. oddělení územního řízení a EIA a získání souhlasného stanoviska dotčeného orgánu státní správy již před podáním žádosti o vydání územního rozhodnutí.

Další komplikací mohou být právě při účasti různých sdružení jejich zásahy do integrovaného řízení. V rámci takového integrovaného řízení se totiž vydává pouze jedno výsledné rozhodnutí, přičemž stanovisko dotčeného orgánu lze napadat pouze v rámci přezkumu/odvolání směřujícího vůči výslednému rozhodnutí. Pokud tedy v takovém případě bude napadeno stanovisko dotčeného orgánu, může to mít za následek nevyhovění žádosti o vydání územního rozhodnutí jako celku. Na druhou stranu po uplynutí lhůt pro přezkum či odvolání proti územnímu rozhodnutí již investora nemůže nepříjemně překvapit zrušení stanoviska dotčeného orgánu v rámci jiného, paralelně vedeného řízení.

Co se týče společného územního a stavebního řízení a EIA, výše uvedené se aplikuje obdobně; o to více je pak při využití této varianty třeba vyhodnotit rizika plynoucí z případného zásahu do řízení.

K výše uvedenému dodáváme, že v případě, že by stavebník musel podstupovat celý proces (s nejistým výsledkem) znovu od začátku, očekávané úspory času se nedočká. I pokud by mu v novém řízení bylo vyhověno, urychlil by tím celý proces maximálně o dva až tři měsíce oproti tomu, kdyby namísto toho původně zahájil „standardní“ oddělená řízení (EIA a územní, případně EIA a společné územní a stavební), a to ještě se zvýšenými náklady. Nadto, jak vyplývá už z výše uvedeného, v případě oddělených řízení může stavebníkovi v případě zamítavého územního rozhodnutí zůstat alespoň kladné stanovisko EIA, což v případě integrovaného řízení není možné.

Proklamovaná časová úspora při využití integrovaných řízení není jednoznačná ani dle příslušných úřadů. Stavební úřady předpokládají prodlužování zákonných lhůt při jejich rozhodování na maximum a k praktické aplikaci integrovaných řízení po novele se staví spíše negativně.

Závěr

Ačkoliv stavební zákon po Novém roce nabízí investorům nové možnosti vedení řízení, neočekává se, že je stavebníci budou více využívat, a to minimálně pro nedořešené dopady zamítnutí žádosti o vydání územního rozhodnutí či společného povolení, jako je „ztráta“ závazného stanoviska a potenciální zvýšené náklady spojené s revizí podkladové dokumentace. Z výše uvedených důvodů by proto měl každý stavebník pečlivě zvážit, zda variantu integrovaných řízení zvolí. Zajímavé bude rovněž sledovat praxi stavebních úřadů, které potvrdí nebo vyvrátí alespoň domněnku o proklamované časové úspoře.

Mgr. Tomáš Slabý, partner
Mgr. Tereza Čopáková, advokátní koncipientka
ŘANDA HAVEL LEGAL advokátní kancelář s. r. o.

RANDA HAVEL ■ LEGAL

Kdy může zaměstnanec okamžitě zrušit pracovní poměr pro nevyplacení mzdy nebo platu?

Okamžité zrušení představuje jeden ze způsobů rozvázání pracovního poměru. Ukončit tímto postupem pracovní poměr lze jen ve výjimečných případech. Z pohledu zaměstnance je jedním z nich za určitých podmínek i nevyplacení mzdy nebo platu.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákoník práce"), umožňuje zaměstnanci okamžité zrušení pracovního poměru kromě případů špatného zdravotního stavu[1] také tehdy, když mu zaměstnavatel nevyplatil mzdu nebo plat nebo náhradu mzdy nebo platu anebo jakoukoli jejich část do 15 dnů po uplynutí období splatnosti dle § 141 odst. 1 zákoníku práce.

Splatnost nebo pravidelný termín výplaty?

Již při určení termínu splatnosti mzdy nebo platu v souvislosti s okamžitým zrušením pracovního poměru zaměstnancem v praxi někdy dochází k omylu. Zákoník práce ohledně splatnosti odkazuje na § 141 odst. 1, podle kterého jsou mzda nebo plat „splatné po vykonání práce, a to nejpozději v kalendářním měsíci následujícím po měsíci, ve kterém vzniklo zaměstnanci právo na mzdu nebo plat nebo některou jejich složku".

Splatnost je ovšem často zaměňována za pravidelný termín výplaty ve smyslu § 141 odst. 3 zákoníku práce, který musí být sjednán, stanoven nebo určen v rámci období splatnosti podle § 141 odst. 1 zákoníku práce. Zatímco je tak pravidelný termín výplaty sjednán např. na desátý den měsíce následujícího po vykonání práce, splatnost je spojena až s posledním dnem měsíce. Teprve od tohoto dne se počítá patnáctidenní lhůta, po jejímž marném uplynutí může zaměstnanec okamžitě zrušit pracovní poměr.

Je-li tedy sjednaným pravidelným termínem výplaty za měsíc září např. 10. říjen, je z hlediska okamžitého zrušení pracovního poměru zaměstnancem rozhodné, zda byla mzda či plat vyplacena nikoliv k 25. říjnu, ale až k 15. listopadu.

Nevyplacení části mzdy nebo platu, dodatečná úhrada

Judikatura dovodila, že způsobilým důvodem pro okamžité zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnance je i nevyplacení části mzdy či platu.[2] Zákoník práce v tomto směru nestanoví žádnou minimální výši dlužného plnění.

Zaměstnavatel se nemůže spoléhat ani na případné dodatečné doplacení. Uplyne-li 15 dnů od splatnosti, je zaměstnanec oprávněn pracovní poměr okamžitě zrušit, a to dokonce i kdyby zaměstnavatel dlužnou částku doplatil ještě před doručením okamžitého zrušení.[3]

Neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru musí být prohlášena soudem

Okamžité zrušení pracovního poměru lze považovat za neplatné pouze na základě pravomocného rozhodnutí soudu. Neplatnost lze u soudu uplatnit ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr dle okamžitého zrušení skončit.[4] Jedná se o hmotněprávní lhůtu, tzn. žaloba musí být před jejím uplynutím doručena soudu. Uplyne-li marně uvedená lhůta, nelze se již neplatnosti domáhat a okamžité zrušení vyvolává zamýšlené důsledky, i když vady zakládající neplatnost vykazuje.

Další důsledky okamžitého zrušení pracovního poměru zaměstnancem

Je-li zaměstnavateli doručeno okamžité zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnance, může mít zaměstnavatel někdy sklon k tomu, aby se věcí dále nezabýval. Je však třeba pamatovat na to, že zaměstnanec, který okamžitě zrušil pracovní poměr, má právo na náhradu mzdy nebo platu ve výši průměrného výdělku za dobu, která odpovídá délce výpovědní doby.[5]

Dalším důsledkem nečinnosti zaměstnavatele může být i nemožnost uplatňovat náhradu škody způsobené okamžitým zrušením pracovního poměru zaměstnancem. Zejména v případě menších subjektů může náhlý odchod zaměstnance vyvolat nutnost vynaložení neplánovaných nákladů (zajištění provedení prací externím subjektem, smluvní sankce z důvodu nedodržení termínů kvůli výpadku pracovní síly atd.). Nebude-li ovšem neplatnost okamžitého zrušení pracovního poměru prohlášena soudem, nebude absence zaměstnance považována za porušení právní povinnosti a jedna z podmínek povinnosti nahradit škodu tak nebude splněna.

Formální splnění podmínek nezaručuje platnost okamžitého zrušení

Ve věci platnosti okamžitého zrušení pracovního poměru lze připomenout závěry Nejvyššího soudu: „Vznikne-li v pracovním poměru spor o to, zda zaměstnanec má právo na mzdu (plat) nebo jejich části (jednotlivé složky), popřípadě právo na náhradu mzdy (platu), musí být řešen k tomu určenými právními prostředky, včetně podání žaloby u soudu o zaplacení mzdy (platu) nebo jejich části anebo náhradu mzdy (platu). Okamžité zrušení pracovního poměru podle ustanovení § 56 písm. b) zák. práce (…) je na místě teprve tehdy, není-li tu spor o právo a není-li zaměstnavatel schopen nebo ochoten uspokojit právo zaměstnance na mzdu (plat) nebo jakoukoliv část mzdy (platu) anebo právo zaměstnance na náhradu mzdy (platu).“[6]

Nejvyšší soud v citovaném rozhodnutí konstatoval, že žalovaná přistoupila k okamžitému zrušení pracovního poměru za stavu, kdy mezi účastníky bylo sporné, zda žalované náleží (jako části její mzdy) „prémie“ a „osobní ohodnocení“, tedy použila právní institut okamžitého zrušení pracovního poměru jako právní prostředek k řešení sporu se svým zaměstnavatelem o části mzdy. Nejvyšší soud uzavřel, že takový postup odporuje účelu (smyslu) zákona a předmětné okamžité zrušení pracovního poměru shledal neplatným.[7]

V jednom z pozdějších rozhodnutí Nejvyšší soud doplnil, že není dán důvod k okamžitému zrušení pracovního poměru, „nevyplatil-li zaměstnavatel mzdu nebo plat nebo náhrady mzdy nebo platu anebo jakoukoliv jejich část do 15 dnů po uplynutí termínu splatnosti jen v důsledku chyby, omylu nebo jiné zřejmé nesprávnosti při výpočtu nebo při výplatě mzdy, platu, náhrady mzdy nebo náhrady platu, ledaže by zjištěnou nesprávnost v přiměřené době neodstranil a bez zbytečného odkladu nezjednal nápravu.“[8]

Ústavní soud následně korigoval první z citovaných rozhodnutí Nejvyššího soudu, když prohlásil, že povinnost řešit věc podáním žaloby u soudu o zaplacení mzdy (platu) nebo jejich části, anebo náhradu mzdy (platu) v konečném důsledku v podstatě nutí zaměstnance setrvat i nadále u zaměstnavatele, se kterým současně vede občanskoprávní spor o zaplacení jím nárokované dlužné částky na mzdě (platu), což však v realitě každodenního pracovního života téměř vždy nutně musí vést k deformaci povahy pracovněprávního vztahu i změně pracovních podmínek zaměstnance v důsledku narušení důvěry mezi ním a zaměstnavatelem po dobu, kdy zaměstnanec u zaměstnavatele zůstane.[9] Ústavní soud zdůraznil, že „mezi povinnosti obecných soudů v rámci řízení o určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru ze strany zaměstnance však musí v takovýchto případech nezbytně náležet i povinnost zkoumat okolnosti a příčiny, které jeho podání předcházely, a za situace, kdy zde existuje „spor o právo“, hodnotit nejen to, zda se nejedná o účelové vyvolávání sporu o právo (nárok), které zaměstnanci zřejmě náleží, ale zabývat se i samotnou podstatou (předmětem) tohoto sporu, a to právě za účelem posouzení důvodnosti a tedy i platnosti okamžitého ukončení pracovního poměru ze strany zaměstnance.“[10] Dle Ústavního soudu je na zaměstnavateli, „aby prokázal, že došlo k uspokojení zaměstnancem požadovaného nároku (i následně), resp. že zaměstnancem požadovaný nárok není oprávněný, ať již co do jeho samotného důvodu nebo jeho výše.“[11]

Lze doplnit i závěr Nejvyššího soudu, který připustil, že dodatečné uspokojení zaměstnancova nároku na mzdu nebo náhradu mzdy po uplynutí 15 dnů po jeho splatnosti může být zohledněno v rámci posouzení, zda jednání zaměstnance nepředstavovalo zneužití práva.[12] Mám za to, že v závislosti na konkrétních okolnostech může zaměstnavatel ve prospěch neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru zaměstnancem obdobně argumentovat i v jiných případech, kdy sice pro toto zrušení budou formálně splněny podmínky, zaměstnavatel je však nezpůsobí vědomě a po jejich zjištění bude usilovat o bezodkladnou nápravu.

Závěr

Riziko okamžitého zrušení pracovního poměru zaměstnancem z důvodu nevyplacení mzdy nebo platu lze snížit zejména pečlivou evidencí příslušného plnění a zajištěním jeho řádného a včasného vyplácení. Případné neshody se zaměstnancem ohledně vyplácené výše je vhodné bezodkladně řešit a jeho případné nároky objektivně posoudit a se zaměstnancem projednat. Při zjištění chyby je třeba dlužnou částku co nejdříve doplatit. V případě bezdůvodného či účelového okamžitého zrušení pracovního poměru je naopak na místě zvážit podání žaloby o určení jeho neplatnosti.

Mgr. Petr Motyčka, advokát
TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s. r. o.

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

1. Dle § 56 odst. 1 písm. a) zákoníku práce jde o situace, kdy zaměstnanec podle lékařského posudku vydaného poskytovatelem pracovnělékařských služeb nebo rozhodnutí příslušného správního orgánu, který lékařský posudek přezkoumává, nemůže dále konat práci bez vážného ohrožení svého zdraví a zaměstnavatel mu neumožnil v době 15 dnů ode dne předložení tohoto posudku výkon jiné pro něho vhodné práce.
2. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2002, sp. zn. 21 Cdo 515/2001.
3. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2002, sp. zn. 21 Cdo 1151/2001.
4. § 72 zákoníku práce.
5. § 56 odst. 2 zákoníku práce.
6. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 20. 12. 2011, sp. zn. 21 Cdo 4042/2010.
7. Tamtéž.
8. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 10. 1. 2012, sp. zn. 21 Cdo 3676/2010.
9. Nález Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. II. ÚS 3399/14.
10. Tamtéž.
11. Tamtéž.
12. Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 26. 4. 2002, sp. zn. 21 Cdo 1151/2001.

Neposkytnutí odměny členu orgánu obchodní korporace z důvodu porušování povinností při výkonu funkce

Člen orgánu obchodní korporace vykonává svou funkci obvykle za úplatu. S pravidly odměňování je možné se v praxi setkat zejména ve smlouvě o výkonu funkce, vnitřním předpise, mohou však vyplývat také z právního předpisu, souhlasu toho, kdo schvaluje smlouvu o výkonu funkce či z jiné právní skutečnosti (srov. § 61 odst. 1 z. o. k.). Otázka, která se nabízí a o které bude v tomto článku pojednáno, je, zda členu orgánu obchodní korporace vzniká ve světle právní úpravy účinné od 1. 1. 2014, právo na odměnu (z výše uvedených titulů) i v případě, pokud svou funkci nevykonává s péčí řádného hospodáře.

Před volbu poskytnout či neposkytnout odměnu bývá obchodní korporace postavena typicky tehdy, když si odvolaný člen orgánu, který nevykonával svou funkci řádně, nárokuje tzv. zlatý padák. Může jít však pochopitelně i o další případy či o jiné složky odměny.[1] Odměnou přitom rozumím jak plnění peněžité, tak i nepeněžité, a to v nejširším slova smyslu.

Obchodní zákoník v této souvislosti v § 66 odst. 3 stanovil, že: „Jakékoliv plnění společnosti ve prospěch osoby, jež je orgánem společnosti nebo jeho členem, na které neplyne právo z právního předpisu nebo z vnitřního předpisu, lze poskytnout pouze se souhlasem valné hromady, nebo je-li přiznáno ve smlouvě o výkonu funkce. Společnost plnění neposkytne, jestliže výkon funkce zřejmě přispěl k nepříznivým hospodářským výsledkům společnosti, anebo při zaviněném porušení právní povinnosti v souvislosti s výkonem funkce."[2]

Neposkytnutí plnění členu orgánu tak bylo podmíněno tím, že člen orgánu výkonem funkce zřejmě přispěl k nepříznivým hospodářským výsledkům společnosti, anebo pokud zaviněně porušoval právní povinnost člena orgánu v souvislosti s výkonem funkce.

Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 29 Cdo 2821/2016, ze dne 1. 11. 2017 dále vysvětlil, že: „Přímo z dikce § 66 odst. 3 věty první obch. zák. se podává, a potud lze odvolacímu soudu přisvědčit, že úpravu tohoto ustanovení nelze použít na nárok jednatele na odměnu za výkon funkce v případech, kdy právo jednatele na odměnu plyne ze zákona (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. června 2011, sp. zn. 29 Cdo 1647/2010, nebo rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. února 2012, sp. zn. 29 Cdo 1143/2011)."

Jinými slovy, dle Nejvyššího soudu bylo třeba druhou větu § 66 odst. 3 ObchZ vykládat v kontextu věty první. To znamená, že § 66 odst. 3 in fine ObchZ se vztahovalo na všechna plnění, na které nevznikl nárok z právního nebo z vnitřního předpisu společnosti (zakladatelského právního jednání, odměňovací řádu apod.), tj. zejména na plnění mající oporu ve smlouvě o výkonu funkce.

Z ust. § 66 odst. 2 ve spojení s § 566 odst. 1 ObchZ, pak bylo judikaturou dovozeno (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 994/2005, ze dne 31. 1. 2007, usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1639/2012, ze dne 26. 9. 2013, či usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4347/2013, ze dne 28. 4. 2015), že nebyla-li mezi společností a jejím členem orgánu uzavřena smlouva o výkonu funkce, měl člen orgánu právo na odměnu obvyklou) určenou podle § 571 odst. 1 ObchZ, tedy na odměnu (mimosmluvní) vyplývající ze zákona, na kterou s ohledem na výše řečené ust. § 66 odst. 3 in fine ObchZ použít nešlo.

V rozsudku sp. zn. 29 Cdo 2821/2016 tak byl Nejvyšší soud postaven před otázku, zda odměnu člena orgánu za výkon funkce odvozenou (přiměřeně) z § 571 odst. 1 ObchZ je možné neposkytnout s odkazem na § 571 odst. 2 ObchZ, kterou vyřešil následujícím způsobem:

„Namítal-li však dovolatel v řízení před soudy obou stupňů, že žalované nárok na odměnu nevznikl, jelikož žalovaná při výkonu funkce jednatele žalobce hrubě porušovala povinnost jednat s péčí řádného hospodáře, byly soudy povinny se otázkou vzniku nároku žalované zabývat.

Je tomu tak proto, že přímo z dikce § 571 odst. 2 obch. zák. plyne, že nárok na odměnu mandatáře vzniká ze zákona pouze v případě řádného vykonání činnosti (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. března 2005, sp. zn. 32 Odo 1056/2004, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. ledna 2006, sp. zn. 32 Odo 303/2005, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. prosince 2011, sp. zn. 23 Cdo 3992/2011).

Z přiměřeného použití ustanovení o mandátní smlouvě ve smyslu § 66 odst. 2 obch. zák. lze přitom dovodit, že jednatel (mandatář) má vůči společnosti (mandantovi) právo na úplatu za výkon funkce v případě, že při zařizování záležitostí společnosti jednal s péčí řádného hospodáře (v literatuře srov. shodně Dědič, J. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. Díl I., § 1 – § 92e, Polygon, Praha, 2002, s. 449).

Jinými slovy, jednateli porušujícímu povinnost vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře nárok na odměnu obvyklou v rozsahu, v jakém funkce nebyla vykonávána řádně, v souladu s § 571 odst. 2 obch. zák. nevznikne.

Opačný výklad by – mimo jiné – vedl k neudržitelnému závěru, podle něhož v případech sjednání smlouvy o výkonu funkce by společnost mohla jednateli, který funkci nevykonával s péčí řádného hospodáře, odepřít plnění z této smlouvy s poukazem na § 66 odst. 3 obch. zák., zatímco v případech, kdy by smlouva o výkonu funkce sjednána nebyla, by společnost neměla možnost obvyklou odměnu neřádně fungujícímu jednateli nevyplatit."

Shora uvedené závěry Nejvyššího soudu jsou klíčové rovněž pro výklad § 59 odst. 1 z. o. k., který je obdobou § 66 odst. 2 ObchZ, resp. § 61 odst. 1 a 2 z. o. k, jenž vychází z § 66 odst. 3 ObchZ.

Ust. § 59 odst. 3 z. o. k., jež zní: „Není-li odměňování ve smlouvě o výkonu funkce sjednáno v souladu s tímto zákonem, platí, že výkon funkce je bezplatný." nelze dle mého soudu vykládat tak, že by nově měl být výkon funkce bezplatný, pokud nebyla mezi obchodní korporací a členem jejího orgánu uzavřena smlouva o výkonu funkce. Tento závěr má oporu v § 59 odst. 4 z. o. k., podle kterého: „Budou-li sjednaná smlouva o výkonu funkce nebo v ní obsažené ujednání o odměně neplatné z důvodu na straně obchodní korporace nebo nebude-li smlouva o výkonu funkce z důvodu překážek na straně obchodní korporace uzavřena nebo ji nejvyšší orgán neschválí bez zbytečného odkladu po vzniku funkce člena orgánu obchodní korporace, odstavec 3 se nepoužije a odměna se určuje jako odměna obvyklá v době uzavření smlouvy nebo, nebyla-li smlouva uzavřena, obvyklá v době vzniku funkce za činnost obdobné činnosti, kterou člen orgánu vykonával." Budou-li totiž překážky k jejímu uzavření jak na straně člena orgánu, tak i na straně obchodní korporace (např. obě strany nebudou chtít z jakéhokoliv důvodu smlouvu o výkonu funkce uzavřít), pak je zároveň splněna i podmínka uvedená v § 59 odst. 4 z. o. k., a to sice, že k uzavření smlouvy o výkonu funkce nedošlo z důvodu překážek na straně obchodní korporace, a proto se pravidlo formulované v odst. 3 v této situaci neuplatní (stejné závěry bude nutné přijmout z povahy věci i v případě normovaném v § 777 odst. 3 z. o. k.). Je přitom lhostejné, že překážky[3] (ať už subjektivního či objektivního charakteru, zákon v tomto směru žádné omezení neklade) jsou taktéž u člena orgánu. Do té doby než nebudou odklizeny překážky na straně obchodní korporace, by smlouva o výkonu funkce být stejně uzavřena nemohla a právě k tomuto účelu slouží § 59 odst. 4 z. o. k. coby ustanovení chránící majetkové zájmy člena orgánu.

V kontextu shora řečeného, soudím, že ke změně oproti úpravě obsažené v obchodním zákoníku[4] nedošlo[5] a člen orgánu tak bude mít i za účinnosti zákona o obchodních korporacích v takových případech právo na odměnu obvyklou, která se bude zjišťovat ke dni vzniku jeho funkce a která bude mít svůj podklad v zákoně, konkrétně v § 59 odst. 4 z. o. k. (opírat se o smlouvu ani nemůže, protože ta uzavřena není). Ust. § 2438 odst. 1 o. z. ve znění: „Příkazce poskytne příkazníkovi odměnu, byla-li ujednána nebo je-li obvyklá, zejména vzhledem k příkazcovu podnikání." ve spojení s § 1792 odst. 1 o. z. per analogiam se zde nepoužije, neboť podle § 59 odst. 1 z. o. k. se práva a povinnosti mezi obchodní korporací a členem jejího orgánu řídí přiměřeně ustanoveními občanského zákoníku o příkazu jen tehdy, nevyplývá-li ze zákona o obchodních korporacích něco jiného. A něco jiného tu vyplývá právě z § 59 odst. 4 z. o. k., který by tak měl mít aplikační přednost. Vzhledem k tomu, že v daném případě obě ustanovení upravují v podstatě totéž a to stejným způsobem, jde jen o technikálii (v ust. § 2438 odst. 1 o. z. je jen překlep ve slovech „vzhledem k příkazcovu podnikání", kdy správně má jít z povahy věci o příkazníkovo podnikání).

Z dikce § 61 odst. 1 z. o. k. se pak podává, že plnění člena orgánu (tedy odměna largo sensu) určená podle právního předpisu (§ 59 odst. 4 z. o. k.) nepodléhá schválení toho, kdo schvaluje smlouvu o výkonu funkce a není proto v tomto směru ani nutné vyjádření kontrolního orgánu. Obdobné stanovisko formulovala judikatura již ve vztahu § 66 odst. 2 ObchZ ve vazbě na § 566 odst. 1 ObchZ (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 994/2005, ze dne 31. 1. 2007) a nevidím zde žádný důvod, proč by se tyto závěry neměly prosadit i nyní.

Podle § 61 odst. 2 z. o. k. lze plnění podle smlouvy o výkonu funkce anebo plnění podle odst. 1 téhož ustanovení (tj. plnění, na které neplyne právo z právního předpisu, ze smlouvy o výkonu funkce schválené podle § 59 odst. 2 z. o. k. nebo z vnitřního předpisu schváleného orgánem obchodní korporace, do jehož působnosti náleží schvalování smlouvy o výkonu funkce, viz shora opakovaně citovaný rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2821/2016, ze dne 1. 11. 2017) neposkytnout, pokud výkon funkce zřejmě přispěl k nepříznivému hospodářskému výsledku obchodní korporace. Ze srovnání § 66 odst. 3 in fine ObchZ a § 61 odst. 2 z. o. k. vyplývá, že z posledně zmíněného ustanovení vypadl důvod pro neposkytnutí odměny spočívající v zaviněném porušení právní povinnosti člena orgánu v souvislosti s výkonem funkce.

Tento nedostatek lze dle mého soudu překlenout výkladem a to za pomoci § 2438 odst. 2 o. z., který normuje, že: „Příkazce poskytne odměnu, i když výsledek nenastal, ledaže byl nezdar způsoben tím, že příkazník porušil své povinnosti. To platí i v případě, že splnění příkazu zmařila náhoda, ke které příkazník nedal podnět." Předmětné ustanovení lze použít jak v případě, kdy byla uzavřena smlouva o výkonu funkce, tak i tehdy, pokud žádná smlouva uzavřena nebyla (je tedy zcela nepodstatné, jakým způsobem je odměna konstruována) a to na základě § 59 odst. 1 z. o. k., který odkazuje na přiměřené použití ustanovení občanského zákoníku o příkazu. Ust. § 61 odst. 2 z. o. k. tedy není v poměru speciality k § 2438 odst. 2 o. z. ve vazbě na § 59 odst. 1 z. o. k., nýbrž se uplatní vedle něj (opět je třeba v této souvislosti poukázat na závěry rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2821/2016, ze dne 1. 11. 2017, které jsou nosné i v režimu zákona o obchodních korporacích). Ne všechna pochybení člena orgánu se musí totiž nutně projevit v nepříznivém hospodářském výsledku obchodní korporace. Ust. § 61 odst. 2 z. o. k. je tudíž nutno chápat tak, že jde toliko o jeden z případů, kdy člen orgánu nevykonává svou funkci řádně (v souladu s péčí řádného hospodáře), tj. kdy porušuje své povinnosti.[6]

Zákon umožňuje v § 61 odst. 2 z. o. k. tomu, kdo schválil smlouvu o výkonu funkce tj. kupř. valné hromadě (§ 59 odst. 2 z. o. k., k přijetí rozhodnutí postačí prostá většina hlasů přítomných společníků, neurčí-li zakladatelské právní jednání jinou většinu), dozorčí radě (§ 438 odst. 2 z. o. k.), správní radě (§ 463 odst. 1 z. o. k.) apod. rozhodnout o tom, že se odměna v případech, na které dopadá § 61 odst. 1 z. o. k. poskytne, byť výkon funkce člena orgánu zřejmě přispěl k nepříznivému hospodářskému výsledku obchodní korporace. Předmětné ustanovení je třeba vykládat restriktivně. Jednak nedopadá např. na odměny, na které plyne právo z právních předpisů (a contrario § 61 odst. 1 z. o. k.) a jednak přijetí takového rozhodnutí by nemělo být v rozporu s dobrými mravy, na újmu obchodní korporace, v rozporu se zákazem zneužití většiny a dalšími zásadami, na kterých spočívá zákon o obchodních korporacích či právní řád jako celek. Takové rozhodnutí bude možné napadnout návrhem na vyslovení jeho neplatnosti (srov. např. § 193 odst. 1 a § 430 odst. 1 z. o. k.).

Pokud jde o náhradu nákladů vynaložených členem orgánu v souvislosti s výkonem funkce, pak na tento nárok ust. § 2438 odst. 2 o. z. a § 61 odst. 2 z. o. k. evidentně nedopadá. Obchodní korporace je však dle mého soudu může členovi orgánu, který nevykonával funkci s péčí řádného hospodáře, odmítnout proplatit tehdy, pokud by nešlo o náklady účelně vynaložené (§ 2436 o. z.).[7] Neúčelnost nákladů však nelze automaticky spojovat s tím, že člen orgánu při výkonu funkce porušoval své povinnosti.

Důkazní břemeno o tom, že člen orgánu neporušil při výkonu funkce své povinnosti, nese člen orgánu, ledaže soud rozhodne, že to po něm nelze spravedlivě požadovat (§ 52 odst. 2 z. o. k., např. pokud bude druhou stranu, tj. obchodní korporaci tížit tzv. vysvětlovací povinnost, viz např. usnesení Nejvyššího soudu ČR sp. zn. 23 Cdo 1711/2016, ze dne 15. 12. 2016). Přitom se vždy přihlédne k péči, kterou by v obdobné situaci vynaložila jiná

rozumně pečlivá osoba, byla-li by v postavení člena obdobného orgánu obchodní korporace (§ 52 odst. 1 z. o. k.).

Stejně závěry se uplatní i v případě, kdy výkon funkce člena orgánu zřejmě přispěl k nepříznivému hospodářskému výsledku obchodní korporace. Z použití výrazu „zřejmě" je patrné, že příčinná souvislost mezi neřádným výkonem funkce a nepříznivým hospodářským výsledkem musí být zjevná (bez podrobnějšího zkoumání) tzv. na první pohled. Co se rozumí „nepříznivými hospodářskými výsledky" zákon nikde nevysvětluje. Ze smyslu daných slov v jejich vzájemné souvislosti (viz § 2 odst. 2 o. z.) lze dovodit, že jde o změnu hospodaření obchodní korporace k horšímu, přitom nemusí jít nutně o hospodaření ztrátové. Nepříznivé hospodářské výsledky tak může představovat např. i výrazný propad tržeb, byť obchodní korporace přesto zůstane nadále účetně v zisku. Vzhledem k tomu, že samotné hospodářské výsledky v účetním smyslu nic nevypovídají o tom, jak si obchodní korporace ve skutečnosti vede, soudím, že rozhodující bude posouzení celkové hospodářské situace obchodní korporace v materiálním (a nikoliv jen ve formálním) smyslu během zkoumaného období. Nelze tedy mechanicky srovnávat jednotlivé položky účetní závěrky bez zohlednění souvislostí.

Ust. § 61 odst. 2 z. o. k. a § 2438 odst. 2 o. z. operují se slovním spojením „plnění se neposkytne". Dle mého soudu jde toliko o vyjádření skutečnosti, že na plnění členu orgánu nevznikl (ať už ze smlouvy, zákona či jiné právní skutečnosti) nárok, a to (v závislosti na porušení povinností) zcela nebo z části. Pakliže by přesto obchodní korporace členu odměnu za této situace vyplatila, jednalo by se o plnění bez právního důvodu (§ 2991 o. z.), které by byl člen orgánu povinen obchodní korporaci vrátit (k promlčení tohoto nároku srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1667/2015, ze dne 26. 1. 2016, jehož závěry lze nepochybně vztáhnout i na bezdůvodné obohacení), ledaže by příslušný orgán přijal rozhodnutí v intencích § 61 odst. 2 z. o. k.

Neposkytnutí odměny členovi orgánu se nijak nedotýká nároku obchodní korporace vůči tomuto členovi na náhradu újmy, kterou jí způsobil v souvislosti s porušením péče řádného hospodáře.[8]

Ve vztahu k neposkytnutí odměny členu orgánu je třeba připomenout závěry judikatury, podle kterých jednatel odpovídá za řádný (v souladu s požadavkem náležité péče, resp. péče řádného hospodáře jsoucí) výkon funkce, nikoliv za výsledek své činnosti. Jedná-li s péčí řádného hospodáře, nelze mu odměnu neposkytnout, byť by se v důsledku takového jednání výsledek nedostavil (viz např. usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 4095/2016, ze dne 29. 3. 2017 či § 2438 odst. 2 o. z., v němž je tato zásada promítnuta).

Dále je nutné zmínit, že Nejvyšší soud za předchozí úpravy judikoval, že oprávnění obchodní korporace odepřít statutárnímu orgánu plnění se vztahuje pouze na ta platní, která jsou členovi statutárního orgánu poskytována v souvislosti s výkonem jeho funkce a že členu orgánu tak nelze upírat plnění, na které mu vznikl nárok za činnosti prováděné pro obchodní korporaci (např. podle platně uzavřené pracovní smlouvy), jež s výkonem funkce nesouvisí (např. rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2049/2009, ze dne 28. 4. 2010, rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 2126/2009, ze dne 16. 6. 2010). S ohledem na to, že dikce § 61 odst. 2 z. o. k. v podstatě odpovídá § 66 odst. 3 in fine ObchZ, lze očekávat že pokud by Nejvyšší soud danou otázku řešil znovu (tentokrát na podkladě zákona o obchodních korporacích), že by patrně dospěl ke stejným závěrům.

Jelikož nelze vyloučit, že by se člen orgánu obchodní korporace mohl pokusit obejít shora uvedená pravidla o neposkytnutí odměny za pomoci jiných smluvních instrumentů, aby navenek vše vypadalo tak, že odměna s výkonem funkce nesouvisí, měla by mít za této situace obchodní korporace možnost účinně odměnu odmítnout s poukazem na to, že jde o obcházení zákona či o zjevné zneužití práva, které nepožívá právní ochrany (§ 8 o. z.).

Mgr. Vladimír Janošek,
trvale spolupracující advokát
ARROWS advokátní kancelář, s. r. o.

ARROWS
advisory group

Poznámky:

1 Viz rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 1143/2011, ze dne 15. 2. 2012.

2 Citované ustanovení bylo do obchodního zákoníku vloženo s účinností od 1. 1. 2001 zákonem č. 370/2000 Sb. s tím, že: „V novém odstavci 3 je výslovně řešena problematika poskytování plnění společností osobám v orgánech společnosti v případech, kdy právo na plnění neplyne přímo z právního předpisu (např. úplata při předčasném skončení funkce)."

3 Překážky dle mého názoru nelze ztotožňovat s kategorií zavinění. Překážkami je tak nutno rozumět objektivní stav, který nastane ve sféře té které strany, popř. obou stran či v žádné, bez ohledu na to, zdali je překážka způsobena samotnou stranou, třetí osobou či jiným způsobem. Rozhodující tedy je, zdali tento stav (ať už zaviněný či nezaviněný, náhodný) lze té které straně, popř. oběma nebo žádné, přičíst či nikoliv.

4 Byť důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích se na str. 25 snaží naznačovat opak: „…toto řešení, které je odlišné od dosavadního, je motivační – dává tak stranám výběr, aby si odměny sjednaly přesně a předem, čímž se zdůrazňuje tzv. reward strategy."

5 Výjimku z tohoto pravidla bude tvořit situace, kdy smlouva o výkonu funkce nebude uzavřena výlučně z důvodů překážek na straně člena orgánu (a contrario § 59 odst. 4 z. o. k.). Vždy však bude nezbytné zkoumat důvody, pro které člen orgánu odmítá smlouvu o výkonu funkce uzavřít. Pakliže by totiž obchodní korporace navrhovala podmínky, jejichž přijetí by po členu orgánu nešlo spravedlivě požadovat (kupř. navrhovaná odměna by byla nižší než obvyklá), nešlo by v tomto případě dospět k závěru, že by neuzavření smlouvy způsobil výlučně člen orgánu.

6 Zákon mluví o porušení povinností v množném čísle, mám však za to, že v konkrétních poměrech budemožné připustit i takový výklad (vedoucí ke spravedlivému uspořádání práv a povinností), podle něhož nebude odměna členu orgánu poskytnuta i při porušení jediné povinnosti. Není totiž důležitý počet porušených povinností, nýbrž intenzita porušení.

7 Petrov, J., Výtisk, M., Beran, V. a kol. Občanský zákoník. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, str. 2450, marg. č. 5.

8 Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích str. 25.

VCV VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ

Váš specialista na:

- corporate governance
- fúze a akvizice
- pracovní právo
- řešení sporů

ŠPIČKOVÁ KVALITA PRÁVNÍCH SLUŽEB

VYSOKÁ ODBORNOST VŠECH ČLENŮ TÝMU

DLOUHOLETÁ ZKUŠENOST

OSOBNÍ VZTAH S KLIENTY A POROZUMĚNÍ JEJICH POTŘEBÁM

Váš partner na právním poli

Pomáhejte s námi. Podpořte náš PRO BONO projekt

Děti bez dluhů

www.detibezdluhu.cz

VEPŘEK CASKA VLACHOVÁ
advokátní kancelář s.r.o.
Husova 242/9, 110 00 Praha 1

T: (420) 222 220 775
F: (420) 222 220 804
E: info@vcv.cz

www.vcv.cz

Adekvátní kompenzace za zadržování nadměrného odpočtu dle § 254a DŘ?

Daňovému subjektu je po několika letech dohadování se správcem daně konečně vyplacen uplatněný nárok na nadměrný odpočet. I když daňový subjekt nakonec správce daně přesvědčil o oprávněnosti svého nároku, tak dlouhodobé zadržování nadměrného odpočtu již způsobilo značné škody v jeho cash-flow a podnikání celkově. Daňový subjekt počítal s tím, že mu bude nadměrný odpočet vyplacen krátce po podání řádného daňového přiznání a s výpadkem těchto financí nepočítal. Kompenzace za takové prodlení by proto měla daňovému subjektu nahradit majetkovou újmu, spočívající v nemožnosti po danou dobu disponovat s finančními prostředky.

V současné době je však tato kompenzace zakotvená v ust. § 254a č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DŘ"), nedostatečná a v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS") a Soudního Dvora Evropské Unie (dále jen „SDEU").

V tomto článku s odkazem na judikaturu NSS a SDEU kritizuji výši úroku z prodlení stanovenou v ust. § 254a DŘ, která je neadekvátní reálným důsledkům, které jsou s tímto pro daňové subjekty spojeny.

Zákonná právní úprava

V případě nároku na nadměrný odpočet daně z přidané hodnoty v souladu s § 105 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZDPH"), platí: „vznikne-li v důsledku vyměření nadměrného odpočtu vratitelný přeplatek vyšší než 100 Kč, vrátí se plátci bez žádosti do 30 dnů od vyměření nadměrného odpočtu." Analogicky k tomu pak dle § 155 odst. 5 DŘ platí, že v případě poukázání vratitelného přeplatku po lhůtě stanovené náleží daňovému subjektu úrok z vratitelného přeplatku, který odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů.

S účinností od 1. ledna 2015 však DŘ obsahuje ust. § 254a, které speciálně upravuje

nárok daňového subjektu na úrok ze zadržování nadměrného odpočtu.[1] Předmětné ustanovení do 30. června 2017 daňovým subjektům přiznávalo nárok na úrok z prodlení ročně ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 1 procentní bod, v případě, že postup k odstranění pochybností trval déle než 5 měsíců. Od 1. července 2017 bylo ustanovení novelizováno, když nově mají daňové subjekty nárok na úrok z prodlení ročně ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 2 procentní body, po uplynutí doby 4 měsíců od posledního dne lhůty stanovené pro podání řádného daňového tvrzení nebo dodatečného daňového tvrzení.

V současné chvíli repo sazba stanovená Českou národní bankou od 3. listopadu 2017 odpovídá 0,5 %. Daňový subjekt má tedy v souladu s ust. § 254a DŘ při splnění ostatních podmínek nárok na úrok ze zadržování nadměrného odpočtu ve výši 1,5 % p. a., resp. 2,5 % p. a.

Dle důvodové zprávy k novele DŘ, která § 254a zavedla, byla výše úroku v daném případě navržena tak, aby odpovídala standardnímu zhodnocení peněz, jakého by daňový subjekt, o jehož nadměrný odpočet se jedná, dosáhl uložením těchto peněžních prostředků do banky či jiného peněžního ústavu za běžných podmínek.

Daná úvaha však neodpovídá ekonomické realitě důsledků, které dlouhodobé zadržování nadměrného odpočtu pro daňové subjekty přináší. K uložení peněz do banky dochází zpravidla až po racionální úvaze majitele těchto finančních prostředků, a nikoliv na základě jednostranného příkazu třetí osoby, který je bez zřetele k zájmům majitele finančních prostředků. V případě uložení peněz do banky má rovněž majitel kontrolu nad tím, zda a v jaké výši si v případě potřeby finanční prostředky vybere, což při zadržování nadměrného odpočtu správcem daně logicky nepřipadá v úvahu.

Judikatura NSS a SDEU

Analogická vazba § 155 odst. 5 DŘ na § 105 odst. 1 ZDPH vyplývá z judikatury NSS a SDEU. V rozsudku, č. j. 7 Aps 3/2013-34, ze dne 5. listopadu 2014 (dále také „rozsudek Kordárna“) se NSS zabýval důsledky dlouhodobého zadržování nadměrného odpočtu na DPH. NSS došel k závěru, že oddálení výplaty nadměrného odpočtu může mít pro daňové subjekty velmi zásadní zásah do toku peněz v jejich hospodaření a vyvolat významné dodatečné náklady, které by nevznikly, pokud by jim byl nadměrný odpočet vyplacen krátce po podání daňového tvrzení. V případě prodlení s vyplacením nadměrného odpočtu daňovému subjektu vzniká za státem nárok na kompenzaci přiměřenou délce zadržování nadměrného odpočtu a výši oprávněného nároku na nadměrný odpočet, který byl zadržován. Účelem takové kompenzace je nahradit plátci paušalizovaným způsobem majetkovou újmu spočívající v tom, že plátce nemohl po danou dobu disponovat prostředky v hodnotě nadměrného odpočtu.

NSS v tomto rozhodnutí správně uzavřel, že v případech, které správce daně podrobí důkladnějšímu zkoumání, si musí být vědom „ceny“, kterou pro něho čas věnovaný prověřování bude mít v případě, že se po prověření ukáže, že plátcova tvrzení odpovídají skutečnosti. Touto „cenou“ je úrok z vratitelného přeplatku podle ust. § 155 odst. 5 DŘ za dobu od uplynutí tříměsíční lhůty počínající běžet dnem následujícím po posledním dni lhůty k podání daňového přiznání, resp. dnem následujícím po dni podání opožděného daňového přiznání, bylo-li podáno po lhůtě, do dne uhrazení nadměrného odpočtu správcem daně.

Výše uvedené závěry NSS byly potvrzeny např. rozsudkem ze dne 29. ledna 2015, č. j. 8 Afs 68/2013 – 46, kterým byl zrušen jak rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci, tak i rozhodnutí Finančního ředitelství v Ústí nad Labem. Stejně tak v rozsudku ze dne 9. prosince 2015, č. j. 10 Afs 151/2015 – 27, kasační soud zmínil výše uvedený rozsudek NSS, a přestože šlo o nečinnostní žalobu a soud nemohl řešit výši úroků z vratitelného přeplatku, pro další rozhodování odkázal žalovaného právě na tento rozsudek. Správnost závěrů NSS byla zcela potvrzena rozhodnutím Soudního dvora sp. zn. C-120/15 Kovozber ze dne 21. října 2015 (dále jen „rozhodnutí Kovozber“). Závěry uvedené v rozsudku Kordárna NSS potvrdil i v navazujícím rozsudku ze dne 6. října 2016, č. j. 9 Afs 225/2015 – 77 (dále také „rozsudek HAMAGA“). V neposlední řadě NSS opětovně rozhodl v souladu se závěry uvedenými v rozsudku Kordárna, a to v rozsudku ze dne 12. ledna 2017, sp.zn. 7 Afs 196/2016-33 či v rozsudku ze dne 28. února 2017, č. j. 2 Afs 15/2013-23.

NSS v rozsudku HAMAGA mimo jiné konstatoval, že „placení úroku souvisejícího s prověřováním nadměrného odpočtu není trestem pro správce daně. Nejedná se o sankční opatření, jak se snaží nastínit stěžovatel, ale jedná se o dorovnání finančního znevýhodnění, k němuž by v případě okamžitého vyplacení nadměrného odpočtu nedošlo. (…) Pokud správce daně zcela v souladu s právními předpisy zahájí postup k odstranění pochybností a nestihne ho ukončit v přiměřené lhůtě, musí daňovému subjektu, v případě kdy se ukáže, že daňový subjekt uplatnil nadměrný odpočet oprávněně, dorovnat finanční znevýhodnění, kterému daňový subjekt čelil v průběhu nad přiměřenou dobu probíhajícího postupu k odstranění pochybností. Pohled finanční správy na placení úroků z nadměrného odpočtu jako na trest za vedení kontrolních postupů není správný.“

SDEU v rozhodnutí Kovozber výslovně uvedl, že „(p)okiaľ ide o povinnosti vnútroštátneho súdu v súvislosti s aplikáciou svojho vnútroštátneho práva, treba pripomenúť, že v prípade chýbajúcich právnych predpisov Európskej únie v danej oblasti prináleží vnútroštátnemu právnemu poriadku každého členského štátu stanoviť podmienky, za akých sa majú zaplatiť úroky z omeškania. Tieto podmienky však musia rešpektovať zásady ekvivalencie a efektivity, teda nesmú byť nevýhodnejšie ako podmienky pri podobných nárokoch založených na ustanoveniach vnútroštátneho práva, ako ani stanovené takým spôsobom, aby prakticky znemožnili

Výše úroku ze zadržování nadměrného odpočtu by neměla být stanovena tak, aby odpovídala pouze standardnímu zhodnocení peněz, jakého by daňový subjekt dosáhl uložením těchto peněz do banky. Takové uvažování zákonodárce a finanční správy absolutně neodpovídá ekonomické realitě a důsledkům, které dlouhodobé zadržování nadměrného odpočtu daňovým subjektům přináší.

výkon práv priznaných právnym poriadkom Únie alebo tento výkon nadmerne sťažili (uznesenie Delphi Hungary Autóalkatrész Gyártó, C654/13, EU:C:2014:2127, bod 35 a citovaná judikatúra)."

V případě zadržení nadměrného odpočtu je dále z pohledu daňového subjektu lhostejné, zda se tak stalo na základě postupu k odstranění pochybností či na základě daňové kontroly. Z judikatury SDEU či NSS je však zřejmé, že úrok by měl být daňovému subjektu hrazen bez ohledu na to, jakým kontrolním postupem je mu daňový odpočet zadržován (postup pro odstranění pochybností či daňová kontrola). Daňový subjekt v obou případech vnímá pouze negativní důsledky, které pro něj v obou případech nastanou, a to v podobě nemožnosti disponovat s finančními prostředky ve výši nevyplaceného nadměrného odpočtu.

Výše uvedené argumenty byly uvedeny i v rozhodnutí SDEU, SC Rafinăria Steaua Română, ze dne 24. 10. 2013, ve věci sp. zn. C-431/12, v němž Soudní dvůr uvedl: „že vrácení daně musí být uskutečněno v přiměřené lhůtě (rozsudek Enel Maritsa Iztok 3, bod 33). Pokud dojde k vrácení nadměrného odpočtu DPH osobě povinné k dani po uplynutí přiměřené lhůty, zásada neutrality společného systému DPH ze stejných důvodů vyžaduje, aby finanční ztráty vzniklé osobě povinné k dani v důsledku nemožnosti disponovat dotčenými peněžními částkami byly nahrazeny zaplacením úroků z prodlení… Kromě toho je třeba konstatovat, že důvod opožděného vrácení nadměrného odpočtu DPH není z pohledu osoby povinné k dani relevantní."

Nutno podotknout, že alespoň v tomto ohledu, tj. nerozlišování důvodů, pro které je správce daně v prodlení s vrácením nadměrného odpočtu, bylo kritizované ustanovení § 254a DŘ novelizováno správným směrem, i když stanovená lhůta 4 měsíců je i nadále pro správce daně příliš benevolentní.

Úroková sazba uvedená v § 254a DŘ, která odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšená o 1 procentní bod, resp. 2 procentní body, žádným způsobem není způsobilá kompenzovat daňovému subjektu negativní důsledky, které pro něj z dlouhodobého zadržování nadměrného odpočtu vyplývají. Výše úroku neodpovídá finančním ztrátám, ekonomické realitě a spravedlivému uspořádání společenských vztahů, zejména ve vztahu stát a daňový subjekt, neboť zásah správce daně ve formě neoprávněného zadržování daňového odpočtu (nadměrného odpočtu) může způsobit zásadní finanční dopady do podnikatelské činnosti daňového subjektu, přičemž výše úroku dle § 254a DŘ odpovídající zhodnocení finančních prostředků uložených u bank či jiných finančních institucí výše uvedené dopady nezmírňuje, ba ani nereflektuje. DŘ zcela jednoznačně určuje cenu „daňových" peněz, a to repo sazbou stanovenou Českou národní bankou, zvýšenou o 14 procentních bodů, platnou pro první den příslušného kalendářního pololetí. Úroková sazba dle ustanovení § 254a DŘ nemůže obstát, a to pro rozpor s evropským právem, které má před daňovým řádem aplikační přednost.[2]

Na uvedenou problematiku v plném rozsahu dopadá povinnost vnitrostátních orgánů respektovat právo Evropské unie, a to včetně závazné judikatury SDEU, a v případě rozporu s právem vnitrostátním dát přednost právu Evropské unie. Přednost práva Evropské unie před vnitrostátním právem vyplývá z konstantní judikatury SDEU, např. z rozsudku Soudního dvora ze dne 5. února 1963, NV Algemene Transport-en Expeditie Onderneming van Gend en Loos proti Netherlands Inland Revenue Administration, Věc C-26/62, či z rozsudku Soudního dvora ze dne 15. července 1964, FLaminio Costa proti Ente Nazionale Energia Elettrica (E.N.E.L.), Věc C-6/64, přičemž i směrnicím Evropské unie judikatura SDEU přiznává přímý, případně nepřímý účinek.

Z premisy jednotného výkladu evropského práva vyplývá obecná vázanost národních soudů judikaturou Soudního dvora, byť vždy adresovanou v konkrétním případě konkrétnímu národnímu soudu, pro nějž je rozhodnutí Soudního dvora přímo závazné. Nemělo by tedy docházet k situacím, kdy se národní soudy odchylují od ustálené judikatury Soudního dvora nebo ji ignorují. Nesouhlasí-li národní soud se závěry přijatými Soudním dvorem, má možnost sám požádat o opětovné posouzení příslušné problematiky. V případě, že tak národní soud neučiní, je pro něj judikatura Soudního dvora závazná. Nepostupuje-li národní soud v souladu s ustálenou judikaturou Soudního dvora, vystavuje členský stát riziku sankcí.[3]

Závěr

Výše úroku ze zadržování nadměrného odpočtu by neměla být stanovena tak, aby odpovídala pouze standardnímu zhodnocení peněz, jakého by daňový subjekt dosáhl uložením těchto peněz do banky. Takové uvažování zákonodárce a finanční správy absolutně neodpovídá ekonomické realitě a důsledkům, které dlouhodobé zadržování nadměrného odpočtu daňovým subjektům přináší.

Ustanovení § 254a DŘ tak upravuje důsledky prodlení správce daně extrémně disproporčně oproti důsledkům prodlení daňových subjektů v jiných případech v rámci daňového práva. Stanovená úroková míra v § 254a DŘ žádným způsobem nedokáže zhojit negativní důsledky, které pro daňový subjekt představuje dlouhodobé zadržování nadměrného odpočtu.

Daňové subjekty by proto měly i přes výslovné zákonné znění ust. § 254a DŘ v souladu s judikaturou NSS a SDEU požadovat u správce daně, a s největší pravděpodobností následně v rámci soudního přezkumu, vyplacení úroku ze zadržování nadměrného odpočtu ve výši stanovené v ust. § 155 odst. 5 DŘ pro úrok z vratitelného přeplatku, tj. ročně ve výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o 14 procentních bodů.

Mgr. Michal Špaček, advokátní koncipient
Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři s. r. o.

HARTMANN
JELÍNEK
FRÁŇA
a partneři

Poznámky:

1. Nadměrným odpočtem se dle § 4 odst. 1 písm. d) ZDPH rozumí daň odpovídající rozdílu mezi daní na výstupu a odpočtem daně za zdaňovací období v případě, že daň na výstupu je nižší než odpočet daně.
2. NOVÁKOVÁ, Petra. § 254a [Úrok z daňového odpočtu]. In: LICHNOVSKÝ, Ondřej, ONDRÝSEK, Roman, NOVÁKOVÁ, Petra, KOSTOLANSKÁ, Eva, ROZEHNAL, Tomáš. Daňový řád. 3. vydání. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2016, s. 873. ISBN 978-80-7400-604-3.
3. Brejcha, P. Judikatura Soudního dvora ES v oblasti DPH. CENTURY CZ., str. 19 a násl.

Překonáváme

s vámi překážky

již více než 20 let

JELÍNEK

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

2017 právnická firma roku

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

Advokátní kancelář JELÍNEK & Partneři s.r.o.

www.advokatijelinek.cz

+420 724 794 986

Pardubice ▪ Praha ▪ Hradec Králové

2016 právnická firma roku

VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

VYTRVALOST | TRADICE | ODHODLÁNÍ

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

KŘÍŽ A PARTNEŘI

Advokátní kancelář byla založena již v roce 1991 a má tedy bohaté zkušenosti s poskytováním právních služeb a v současné době patří mezi přední advokátní kanceláře v České republice v mnoha oblastech, a to zejména v níže uvedených odvětvích.

Právní služby poskytujeme české i zahraniční klientele jak při přípravě smluvních dokumentů a jiných právních úkonů, tak při zastupování před soudy obecnými, rozhodčími, jakožto i před soudem Ústavním. Podle okolností případu advokátní kancelář zastupuje klienta při jednáních s příslušnými státními orgány a institucemi, popřípadě dalšími subjekty, které mají pro konkrétní věc zásadní význam. Úzká je rovněž spolupráce s auditorskými firmami, daňovými poradci či patentovými zástupci.

Svým klientům nabízíme komplexní řešení: využíváme týmových odborných znalostí specialistů z různých oborů a zohledňujeme tak všechny aspekty zadání klienta. Spolu s individuálním přístupem ke každému klientovi zajišťujeme optimální cestu k řešení problému.

OBORY PRÁVNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH AKKP

Mezinárodní transakce | Duševní vlastnictví a jiná práva k nehmotným statkům | Právo ICT (včetně specializovaných služeb k GDPR) | Mediální právo | Fúze, akvizice a transformace | Litigace (soudní a rozhodčí řízení) | Energetika | Pracovní právo a kolektivní vyjednávání | Veřejné zakázky | Hospodářská soutěž | Obchodní právo závazkové a společenstevní | Nemovitosti | Insolvence | Rodinné právo | Správní právo | Daňové a finanční právo (včetně bankovnictví) | Trestní právo

Advokátní kancelář Kříž a partneři s.r.o. | Rybná 9, 110 00 Praha 1 |
Tel.: 224 819 325 | Fax: 224 819 343 |
info@ak-kp.cz | www.ak-kp.cz

Member of International Practice Group |
Právnická firma roku 2013, 2015, 2016 v kategorii duševní vlastnictví

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D. – Právník roku 2016
prof. JUDr. Jan Kříž, CSc. – Právník roku 2007

Povinnost svěřeneckého správce vyplatit peníze nezaniká ani po zrušení svěřeneckého účtu

Nejvyšší soud se ve svých rozhodnutích sp. zn. 33 Cdo 1164/2014 ze dne 23. 7. 2014 a sp. zn. 33 Cdo 917/2016 ze dne 14. 12. 2016 zabýval problematikou výplaty peněz ze svěřeneckého účtu, a to jak s ohledem na možnost extenzivního výkladu podmínek výplaty z důvodu, že svěřenecký správce je advokát, tak s ohledem na to, že svěřenecký účet byl zrušen a výplata peněz by se v takovémto případě mohla stát nemožným plněním.

Skutkový stav

Žalovaný se zavázal z vázaného účtu žalobkyni uhradit peněžní částku (část ceny díla) při splnění podmínek stanovených svěřeneckou smlouvou uzavřenou dne 7. 12. 2009. Dle čl. 4. 2. této smlouvy měla být vyplacena peněžní částka na základě souhlasného prohlášení zhotovitele (žalobkyně) a objednatele díla (vedlejšího účastníka). Pokud by k tomuto nedošlo, mohla být peněžní částka dále vyplacena na základě čl. 4.3 svěřenecké smlouvy po doručení prohlášení znalce o řádném položení střešní krytiny svěřeneckému správci.[1] Pokud by žádné z prohlášení předloženo nebylo, byl žalovaný povinen vyplatit objednateli díla (vedlejšímu účastníkovi) peněžní částku uloženou na svěřeneckém účtu zpět, a to dle čl. 4.6 smlouvy po 12 měsících od uzavření smlouvy.

Souhlasné prohlášení zhotovitele a objednatele v daném případě vyhotoveno nebylo a zhotovitel tedy doručil svěřenskému správci prohlášení znalce dle čl. 4.3 svěřenecké smlouvy v dohodnutém znění. Toto prohlášení bylo ovšem žalovaným a vedlejším účastníkem odmítnuto z důvodu, že údajně nedošlo k dostatečnému posouzení řádného položení střešní krytiny znalcem. K výplatě peněžní částky ze svěřeneckého účtu tak nedošlo.[2] Peněžní částka ovšem nebyla vyplacena ani na základě čl. 4.6 svěřenecké smlouvy po uplynutí 12 měsíců od uzavření této smlouvy, protože soud na návrh žalobkyně vydal předběžné opatření zamezující její vyplacení.

Postup soudů prvního a druhého stupně

Městský soud v Praze žalobu na vyplacení peněžní částky ze svěřeneckého účtu podanou žalobkyní svým rozhodnutím ze dne 15. 4. 2013 zamítl z důvodu, že nebyly splněny podmínky pro výplatu, neboť prohlášení znalce, dle Městského soudu v Praze, nedeklarovalo „řádné“ položení střešní krytiny, jakkoliv bylo vystaveno znalcem přesně ve znění sjednaném mezi smluvními stranami. Vrchní soud v Praze, ke kterému bylo žalobkyní podáno odvolání, se ztotožnil s rozhodnutím prvostupňového soudu a odvolání žalobkyně zamítl. Odvolací soud dále uvedl, že ověřování splnění smluvní podmínky pro uvolnění peněžní částky nelze považovat za nepřípustně extenzivní výklad ustanovení čl. 4.3 svěřenecké smlouvy, protože je v souladu s povinnostmi advokáta uloženými mu veřejnoprávními předpisy. Rozhodnutím odvolacího soudu také došlo ke zrušení předběžného opatření. Soud prvního stupně sice vydal na návrh žalobkyně nové předběžné opatření, ale odvolací soud předběžné opatření zrušil, čehož žalovaný využil k tomu, aby dne 5. 5. 2014 vyplatil peníze ze svěřeneckého účtu vedlejšímu účastníkovi a svěřenecký účet následně dne 2. 6. 2014 zrušil.

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 1164/2014

Žalobkyně napadla rozhodnutí obou soudů dovoláním, kde mimo jiné namítala, že odvolací soud posoudil věc po právní stránce nesprávně. Žalovaný se stal dle žalobkyně vykonavatelem vůle obou smluvních stran svěřenecké smlouvy, jak s penězi naložit poté, co smlouva nabude účinnosti a žalovaný jako svěřenecký správce nebyl oprávněný podmínky výplaty peněz nijak měnit. Skutečnost, že vedlejší účastník s výplatou peněz nesouhlasil, byla irelevantní a nelze ani dodatečně dovozovat další povinnosti smluvních stran pouze na základě očekávání do smluvního vztahu nezahrnutých. Žalovaný tedy nemohl posuzovat další podmínky, než které byly stanoveny svěřeneckou smlouvou.

Nejvyšší soud předcházející rozhodnutí nižších soudů zrušil a vrátil věc k projednání soudu prvního stupně. Své rozhodnutí odůvodnil odkazem na účel svěřenecké smlouvy,

která má pouze zvýšit ochranu subjektivních práv a povinností účastníků hmotněprávního stavu. Nejvyšší soud dovodil, že svěřenecký správce byl oprávněn zabývat se pouze pravostí předmětného prohlášení znalce, a nikoliv dalšími skutečnostmi a měl vyplatit peněžní částku na účet žalobkyně: „Z ujednání účastníků svěřenecké smlouvy nelze dovodit právo (povinnost) žalovaného zabývat se jinými předpoklady uvolnění peněžní částky než pravostí předmětné soukromé listiny, tedy tím, zda pochází od toho, kdo je v ní uveden jako vystavitel, a zda jím je soudní znalec z oboru stavebnictví. Způsob, jakým znalec zjistil skutečnosti, které potvrdil v listině, okolnost, že „prohlášení" bylo součástí znaleckého posudku, případně nesouhlas vedlejšího účastníka s platbou na bankovní účet žalobkyně, nevylučují splnění povinnosti svěřeneckého správce".[3]

Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 917/2016

I přes výše zmiňovaný rozsudek Nejvyššího soudu a vrácení věci zpět k novému řízení došly prvostupňový a odvolací soud opět k rozhodnutí, že podmínka v čl. 4.3 svěřenecké smlouvy splněna nebyla (prohlášení znalce nedeklarovalo „řádné" položení střešní krytiny) a došlo tedy k vyplacení peněžní částky dle čl. 4.6 svěřenecké smlouvy po právu zpět vedlejšímu účastníkovi a tím také k pozbytí účinnosti svěřenecké smlouvy. Navíc kvůli zrušení svěřeneckého účtu dne 2. 6. 2014 by bylo nemožné plnění přiznat. Odvolací soud argumentoval tím, že plnění by mohlo být přiznáno jedině tehdy, pokud by byla žalobkyní změněna žaloba, k čemuž ovšem nedošlo.

Žalobkyně napadla toto rozhodnutí opět dovoláním s tím, že nesouhlasí s tím, že by svěřenecká smlouva zanikla. Vzhledem k tomu, že nebyly splněny podmínky pro postup dle čl. 4.6 smlouvy, tj. pro vyplacení peněz zpět objednateli, trvá povinnost žalovaného svěřeneckého správce peníze vyplatit. Nesouhlasila ani s názorem odvolacího soudu, že se stalo plnění nemožným, neboť peníze jsou genericky určenou věcí a povinnost vyplatit peníze trvá dál a není tedy důvod pro změnu žaloby, jak argumentoval odvolací soud.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí odkázal na své předešlé rozhodnutí sp. zn. 33 Cdo 1164/2014 s tím, že svěřenecký správce byl povinen vyplatit peněžní částku po doručení prohlášení znalce žalobkyní a dále vytkl odvolacímu soudu, že opětovně nesprávně posoudil věc po právní stránce.

Dále Nejvyšší soud potvrdil argumenty žalobkyně, že nemohlo dojít k pozbytí účinnosti smlouvy vyplacením peněžité částky vedlejšímu účastníkovi dle čl. 4.6 smlouvy, neboť k tomu by mohlo dojít pouze v případě, že by žalovaný neobdržel ve lhůtě dvanácti měsíců od žalobkyně prohlášení znalce. Tato podmínka splněna nebyla a povinnost vyplatit peněžní částku ze svěřeneckého účtu tak trvá i nadále bez ohledu na zrušení svěřeneckého účtu.

Nejvyšší soud se konečně neztotožnil ani s argumentem odvolacího soudu, že nelze přiznat plnění z vázaného účtu (svěřeneckého účtu), pokud ten již v době plnění neexistuje, a to ani, když žalobkyně požadovala v petitu žaloby „vyplacení" požadované peněžní částky „ze svěřeneckého účtu". Svůj názor odůvodnil Nejvyšší soud následovně: „Údaj o tom, že žalovaný je povinen „vyplatit" požadovanou peněžní částku „ze svěřeneckého účtu", má význam jen pro rozlišení peněžních prostředků přijatých na bankou zřízený účet ve prospěch majitele účtu a ostatních peněžních prostředků, které nejsou na bankovním účtu vázány pro daný účel. Formulace „aby žalovaný byl povinen vyplatit žalobci ze svěřeneckého účtu částku 3.755.253 Kč" s příslušenstvím, je nadbytečná; podle obsahu žaloby se žalobkyně domáhá splnění povinnosti vyplývající ze závazkového právního vztahu založeného svěřeneckou smlouvou, tj. povinnosti zaplacení uvedené peněžní částky. Okolnost, že za účelem splnění povinnosti byl zřízen žalovanému (majiteli) vázaný účet, je v těchto souvislostech nevýznamná."[4]

V souvislosti s tímto se Nejvyšší soud zabýval i přesností, určitostí a srozumitelností žalobního petitu. Dle názoru Nejvyššího soudu není možné žalobu zamítnout pouze z důvodu, že v případě převzetí petitu by byl rozsudek nevykonatelný, je-li z žaloby zřejmé čeho se žalobce domáhá. V těchto případech může soud použít ve výroku svého rozhodnutí jinou formulaci, která vyjádří stejná práva a povinnosti, jaké požadoval žalobce.

Závěr

Z obou rozhodnutí Nejvyššího soudu vyplývá, že svěřenecký správce není oprávněn extenzivně vykládat ustanovení svěřenecké smlouvy, a to ani v případě, že je sám advokátem, a musí vyplatit peníze ze svěřeneckého účtu pouze na základě ve smlouvě stanovených podmínek.

Dále z argumentace Nejvyššího soudu plyne, že ani zrušení svěřeneckého účtu, na který byla částka jednou ze stran svěřenecké smlouvy složena, není důvodem pro nemožnost plnění ze svěřenecké smlouvy. Naopak povinnost vyplatit peněžní částku trvá i dále. Soud se rovněž nemůže striktně držet petitu formulovaného žalobcem, který by se domáhal nevykonatelného plnění, pokud je z žaloby jasné, čeho se žalobce domáhá a při přeformulování petitu by byl výrok vykonatelný.[5] Jakkoliv jsou tyto závěry logické a předvídatelné, je paradoxní, že soudy prvních dvou stupňů opakovaně rozhodovaly v rozporu s nimi a způsobily tak, že ve skutkově jednoduché věci, jakou je porušení povinnosti vyplatit peníze ze svěřeneckého účtu, soudní řízení trvalo sedm let.

Adam Novák,
Ivan Rada
Rada & Partner advokátní kancelář, s. r. o.

Rada & Partner advokátní kancelář

Poznámky:

1. Obsah tohoto prohlášení byl mezi stranami předem dohodnut.
2. ČAK, ke která podala žalobkyně stížnost na svěřeneckého správce, stížnost odložila jako nedůvodnou a žalobkyni pouze odkázala na civilní soudy.
3. Ústavní stížnost žalovaného Ústavní soud usnesením sp.zn. II.ÚS 3071/14 ze dne 19. 2. 2015 odmítl.
4. Ústavní stížnost žalovaného proti rozsudku Nejvyššího soudu Ústavní soud usnesením sp.zn. IV.ÚS 649/17 ze dne 7. 6. 2017.
5. Zde lze jen poukázat na to, že petit se ukázal být formulován nepřesně (tj. výplata ze svěřeneckého účtu) proto, že soudy prvních dvou stupňů rozhodovaly nesprávně a umožnily vyplatit peníze v rozporu se svěřeneckou smlouvou.

MT Legal s.r.o.,
advokátní kancelář

Společnost **MT Legal s.r.o.**, advokátní kancelář poskytuje komplexní právní a poradenské služby pro veřejný a soukromý sektor v rámci celé ČR, a to prostřednictvím svých právních specialistů.

NABÍZENÉ SLUŽBY

- komplexní právní poradenství ve všech oblastech specializací
- zpracování právních rozborů a analýz
- zastupování v soudních, správních a arbitrážních řízeních
- přednášková činnost, metodická podpora

HLAVNÍ SPECIALIZACE

- právo veřejného investování – veřejné zakázky, koncese, projekty PPP, veřejná podpora, strukturální fondy EU
- právo EU
- právo duševního vlastnictví, právo ICT
- energetické právo
- GDPR a právo ochrany osobních údajů
- stavební právo
- horní právo
- právo životního prostředí
- zdravotnické právo
- vodní a lesnické právo
- právo obchodní, občanské, správní, pracovní
- arbitráže a investiční spory

2012 právnická firma roku

2014 právnická firma roku

2015 právnická firma roku

nqa. ISO 9001 Registered Quality Management

Tým právníků **MT Legal** vydal v dubnu 2017 v nakladatelství C.H. Beck nejrozsáhlejší komentář k novému zákonu 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších právních předpisů.

- **BRNO**
- Jakubská 121/1, 602 00 Brno 2
- +420 542 210 351

- **PRAHA**
- Jugoslávská 620/29, 120 00 Praha 2
- +420 222 866 555

- **OSTRAVA**
- Bukovanského 1345/30, 710 00 Ostrava
- +420 596 629 503

- info@mt-legal.com
- **www.mt-legal.com**

Přípustnost ústavní stížnosti ve světle nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 1146/16

Ústavní soud vydal nález sp. zn. IV. ÚS 1146/16 ve věci ústavní stížnosti stěžovatelky, společnosti ČEZ, a. s., kterou zastupovala advokátní kancelář, v níž působí autoři tohoto článku. Ústavní soud zde podstatně zkorigoval názor prosazovaný dlouhodobě ze strany Nejvyššího správního soudu („NSS") o tom, že společnost ČEZ, a. s., je tzv. veřejnou institucí a tedy povinným subjektem ve smyslu zákona o svobodném přístupu k informacím (č. 106/1999 Sb., dále jen „ZSPI").

Tento názor se poprvé objevil v rozsudku NSS sp. zn. 2 Ans 4/2009 právě ve vztahu ke společnosti ČEZ, a. s., po níž se žadatel domáhal poskytnutí informací ohledně jaderného paliva.[1] Na zmíněný rozsudek posléze NSS navázal několik dalších rozhodnutí ve stejném duchu a ve vztahu ke stejné žádosti o informace. V těchto rozhodnutích postupně rozšiřoval svou argumentaci podporující jeho právní názor, který byl původně vyjádřen poměrně lapidárně. NSS si tak vybudoval judikaturu, na kterou se později odvolával jako na judikaturu ustálenou, ať už vůči společnosti ČEZ, a. s., nebo vůči jiným obchodním společnostem, které nejsou ze 100 % vlastněny státem. Právě v nálezu sp. zn. IV. ÚS 1146/16 se k problematice vyjádřil věcně i Ústavní soud, když shledal, že společnost ČEZ, a. s., není možné považovat za veřejnou instituci.[2] Předmětný nález byl poměrně rozsáhle diskutován odbornou veřejností z pohledu ZSPI, dostalo se mu značné pozornosti i v celostátních médiích. S ohledem na to se v dnešním článku budeme více věnovat jinému aspektu nálezu IV. ÚS 1146/16, a to otázce posouzení přípustnosti ústavní stížnosti, neboť i ta si zaslouží stručný rozbor.

Nejprve několik poznámek k judikatuře ohledně přípustnosti stížností. Ústavní soud se odmítá zabývat stížnostmi směřujícími proti rozhodnutím majícím kasační povahu, v jejichž důsledku se věc vrací soudu nebo jinému orgánu k dalšímu řízení. Stížnosti odmítá podobně i tehdy, je-li napadeno rozhodnutí, jímž soud potvrzuje kasační rozhodnutí. Ústavní soud zde vychází z § 75 odst. 1 zákona o ústavním soudu (č. 182/1993 Sb.), podle nějž platí, že ústavní stížnost je nepřípustná, jestliže stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje. Uvedený přístup lze ilustrovat např. na usnesení sp. zn. I. ÚS 3180/10: „Městský soud v Praze… nerozhodl věcně, nýbrž zrušil rozhodnutí správního orgánu a věc mu vrátil k dalšímu řízení… Nejvyšší správní soud tento závěr Městského soudu v Praze potvrdil, napadené rozhodnutí tedy není rozhodnutí konečným. Z toho plyne, že stěžovatelka má možnost domáhat se ochrany všech

svých práv v průběhu nového správního řízení. Teprve v případě, pokud by – podle názoru stěžovatelky – konečné rozhodnutí ve věci narušilo její základní ústavně zaručená práva, mohla by se domáhat nápravy prostřednictvím ústavní stížnosti. V daný okamžik je však její ústavní stížnost předčasná." Podobné úvahy lze nalézt např. v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 3755/13, IV. ÚS 125/06, III. ÚS 256/11. O to zajímavější je pak nález sp. zn. IV. ÚS 1146/16, v němž se Ústavní soud od popsané praxe poněkud odchýlil (aniž by ji však popřel).

Stěžovatelka svou ústavní stížností napadla (za prvé) rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 7 A 251/2011-125, který věc vracel správnímu orgánu k dalšímu řízení, a (za druhé) rozsudek NSS č. j. 2 As 155/2015-84, kterým došlo k potvrzení zmíněného rozsudku Městského soudu v Praze. Oba rozsudky dále označujeme jako „napadené rozsudky".

Stěžovatelka nicméně od počátku argumentovala, že na její stížnost nelze pohlížet jako na předčasnou. Nacházela se totiž ve zvláštní situaci – právě ona byla obecnými soudy označena za „správní orgán", byla to ona, kdo měl podle nich vést a rozhodnout v dalším řízení jakožto subjekt povinný vyřizovat žádosti o informace. A to přesto, že se vůbec necítila být povinným subjektem. Stěžovatelka proto před Ústavním soudem tvrdila, že byť v jiných situacích mohou stěžovatelé dosáhnout ochrany svých práv v dalším řízení (vedeném po zrušovacím rozhodnutí), v jejím případě dochází k zásahu do těchto práv už tím, že se musí jako správní orgán (povinný subjekt ve smyslu ZSPI) takového řízení vůbec účastnit (vést ho).

Ústavní soud nejprve konstatoval, že odmítnutí žádosti o poskytnutí informace je rozhodnutím, které povinný subjekt vydává jako nositel veřejné moci. Nositelé veřejné moci se přitom v případě, že je jejich rozhodnutí nebo postup podroben soudnímu přezkumu ve správním soudnictví, nemohou domáhat ochrany svých základních práv a svobod (stanovisko pléna sp. zn. Pl. ÚS-st. 9/99). K tomu však Ústavní soud doplnil, že tento závěr se neuplatní bezvýhradně, jestliže se v postavení subjektu, který rozhoduje o poskytnutí informace, nachází fyzická nebo právnická osoba. Stěžovatelkou napadené rozsudky, byť se jimi řízení přísně vzato nekončilo, se dotýkaly jejích základních práv a svobod, pokud jde o samotnou existenci povinnosti postupovat jako povinný subjekt. Zde stojí za pozornost, že ZSPI ukládá povinným subjektům řadu povinností, přičemž pokud by stěžovatelka vedla řízení o žádosti (k čemuž ji napadené rozsudky nutily), musela by tyto povinnosti dodržovat.

Ústavní soud rovněž podotkl, že proti závěrům obsaženým v napadených rozsudcích by se stěžovatelka nemohla „účinně bránit v dalším řízení. Samotná nemůže zahájit žádné soudní řízení, v jehož rámci by mohla opětovně uplatnit svou argumentaci, že není povinným subjektem. Mohla by jej vyvolat jen nepřímo tím, že by nerespektovala pravomocné rozsudky správních soudů ve snaze působit na žadatele, aby ve věci opětovně podal žalobu. Takovýto postup po ní ale v žádném případě nelze vyžadovat."

Obdobným způsobem Ústavní soud postupoval již dříve, jak je patrné z usnesení sp. zn. III. ÚS 1705/13, ve kterém však – na rozdíl od nálezu IV. ÚS 1146/46 – otázku přípustnosti stížnosti nijak nerozebíral. I s ohledem na nález sp. zn. IV. ÚS 1146/16 konstatovat, že nemusí být považována za předčasnou každá ústavní stížnost, která by směřovala vůči rozhodnutím, jež by neměla za následek skončení věci.

Petr Málek,
Ondřej Vévoda
Advokátní kancelář
Pokorný, Wagner & partneři, s. r. o.

advokátní kancelář
Pokorný / Wagner / & partneři
síla argumentů

Poznámky:

1 Předtím se problematikou do určité míry – ve vztahu ke státním podnikům (tj. podnikům ve smyslu zákona o státním podniku) – zabýval Ústavní soud v nálezu I. ÚS 260/06. Zde se Ústavní soud mj. vyjádřil k problematice obchodních společností (mezi obchodní společnosti se řadí i ČEZ, a. s.), když uvedl, že není možné „argumentovat v tom duchu, že pokud by měl být subjektem povinným k poskytování informací státní podnik, měla by jím být analogicky obchodní společnost s majetkovou účastí státu."

2 Informační povinnost veřejných institucí je stanovena v § 2 odst. 1 ZSPI. Informační povinnost stanovenou v ZSPI Ústavní soud ve vztahu ke společnosti ČEZ vyloučil. Při tom i poznamenal, že informační povinnost vyplývá i z řady jiných zákonů, „zmínit lze například zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, atomový zákon (resp. s účinností od 1. července 2017 zákon č. 263/2016 Sb., atomový zákon) nebo zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů."

BRODEC & PARTNERS

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

KORPORÁTNÍ PRÁVO
ZÁVAZKOVÉ PRÁVO
VEŘEJNÉ ZAKÁZKY
VEŘEJNÁ PODPORA
ČERPÁNÍ Z FONDŮ EU
INSOLVENČNÍ PRÁVO

SPORTOVNÍ PRÁVO
FÚZE A AKVIZICE
MEZINÁRODNÍ PRÁVO SOUKROMÉ
PRÁVO MEZINÁRODNÍHO OBCHODU
PRÁVO NEMOVITOSTÍ
STAVEBNÍ PRÁVO

2017 právnická firma roku
VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2016 právnická firma roku
VELMI DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

2015 právnická firma roku
DOPORUČOVANÁ KANCELÁŘ

BRODEC&PARTNERS, s.r.o., advokátní kancelář, Rubešova 162/8, 120 00 Praha,
Tel.: +420 224 247 215, Fax: +420 224 247 215, Email: info@akbrodec.cz,
Web: www.akbrodec.cz

Ochrana rodinného a osobního majetku při výkonu funkce člena orgánu společnosti

Kdokoliv, kdo se chystá převzít zvýšené majetkové riziko či zahájit činnost, v jejímž rámci taková rizika mohou vzniknout, by měl důkladně zvážit, jak případná realizace daného rizika může ovlivnit jeho majetkovou situaci a majetkovou situaci jeho rodiny a blízkých.

Typickými situacemi, se kterými se zvýšená rizika pojí, jsou převzetí funkce člena orgánu společnosti, a to zejména člena statutárního orgánu. Ten je předně zcela neomezeně odpovědný za škodu způsobenou společnosti porušením povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře. Pokud se uklidňuje tím, že kde není žalobce není soudce, tak to platí jen do okamžiku, než společnost skončí v úpadku a nároky začne za společnost uplatňovat insolvenční správce, případně věřitelé z titulu ručení za dluhy společnosti v rozsahu jeho odpovědnosti vůči společnosti (§ 159 odst. 3 o. z.) či z titulu pozdního podání insolvenčního návrhu v rozsahu snížení majetkové podstaty dlužníka za období prodlení s podáním insolvenčního návrhu (§ 99 odst. 1 i. z.). Nejzásadnější důsledek pro majetkovou sféru člena statutárního orgánu však plyne z aplikace ustanovení § 68 z. o. k., které umožňuje, aby soud v určitých případech rozhodl, že člen orgánu ručí za všechny dluhy společnosti!

Ve všech těchto případech může dlužník přijít o značnou část či všechen svůj osobní majetek. Věřitel takového osobního dluhu se však může uspokojit nejen z osobního majetku daného dlužníka, nýbrž i ze společného jmění manželů („SJM“) dlužníka a jeho manžele. Dotčený dluh sice zpravidla nebude součástí společného jmění manželů, ale dle § 731 o. z. platí, že pokud dluh jen jednoho z manželů vznikne za trvání společného jmění, může se věřitel při výkonu rozhodnutí uspokojit i z toho, co je ve společném jmění.

Vznik odpovědnosti za škodu jednoho z manželů tedy může mít likvidační důsledky pro celou rodinu. Zákon v tomto ohledu předpokládá výjimku upravenou v ustanovení § 732 o. z., který stanoví, že „vznikl-li dluh jen jednoho z manželů proti vůli druhého manžela, který nesouhlas projevil vůči věřiteli bez zbytečného odkladu poté, co se o dluhu dozvěděl, může být společné jmění postiženo jen do výše, již by představoval podíl dlužníka, kdyby bylo společné jmění zrušeno a vypořádáno podle § 742. To platí i v případě povinnosti manžela plnit výživné nebo jde-li o dluh z protiprávního činu jen jednoho z manželů nebo v případě, že dluh jen jednoho z manželů vznikl ještě před uzavřením manželství.“

Toto ustanovení je nicméně poměrně problematické s ohledem na jeho výklad. Předně není zřejmé, k jakému datu hypotetické vypořádání SJM probíhá, zda k okamžiku daného jednání či protiprávního jednání, či k okamžiku výkonu rozhodnutí. Pravděpodobně k okamžiku výkonu rozhodnutí, nicméně pokud se dluh neuspokojí zcela, lze jej logicky opakovaně vymáhat a opakovaně se bude muset posuzovat podíl druhého manžela a přírůstek SJM, ke kterému došlo v mezidobí. Dále není zřejmé, zda se v rámci hypotetického vypořádání SJM má posuzovat pouze jeho hodnota, anebo i konkrétní rozdělení aktiv. Domníváme se, že pouze jeho hodnota. Konečně bude poměrně komplikované v případě, že dojde na vymáhání dalších pohledávek obdobného typu, určovat jakého majetku (případně) hodnoty se již nelze výkonem rozhodnutí dotknout. Ačkoliv § 742 o. z. poskytuje určitou ochranu druhému manželu, není tato ochrana stoprocentní.

Ochrana proti majetkovým rizikům

Pojištění odpovědnosti za škodu

Proti některým z popsaných rizik se lze chránit sjednáním příslušného pojištění, ať již pojištěním škody způsobené provozní činností nebo D & O pojištěním členů statutárních orgánů. Nicméně pojištění vždy obsahuje výluky a nekryje všechna myslitelná rizika či formy zavinění. Každopádně tento způsob ochrany doporučujeme vždy zvážit s ohledem na specifičnost daného rizika.

Ochrana společného jmění manželů, respektive majetkových nároků druhého manžela

Společné jmění manželů, respektive majetkové nároky druhého manžela a případně rodiny, lze chránit jeho modifikací. V úvahu připadá jeho zúžení či sjednání odděleného režimu. V důsledku takové dohody manželé nemají buď žádné společné jmění a jedou tzv. „na vlastní triko“ nebo mají v SJM jen určitou část majetku dle předem stanovených pravidel. V režimu oddělených jmění lze samozřejmě nastavit vzájemné „vyživovací“ povinnosti a zajištění pro případ zániku manželství tak, aby bylo postavení manželů vyrovnané. Zásadní majetkové hodnoty mohou mít i ve spoluvlastnictví. Uzavírají-li se uvedené doho-

dy v průběhu manželství, bude nezbytné současně uzavřít i dohodu o vypořádání SJM. Z nevypořádaného jmění by se totiž budoucí věřitelé mohli uspokojit tak, jako by k modifikaci nedošlo.

Aby taková ochrana byla skutečně efektivní, je nicméně nezbytné zohlednit některá pravidla na ochranu věřitelů. Platí tyto základní principy:

- pro smlouvu o majetkovém manželském režimu se vyžaduje forma veřejné listiny;
- smlouva o majetkovém manželském režimu musí být zapsána do seznamu listin o manželském majetkovém režimu vedeném notářskou komorou (§ 721 o. z.);
- pokud se dohoda dotýká majetku, který se zapisuje do veřejného seznamu (např. katastr nemovitostí), je zapotřebí ji též zapsat do daného veřejného seznamu (§ 720 odst. 2 o. z.);
- modifikační smlouva nesmí dle § 719 odst. 1 o. z. svými důsledky vyloučit schopnost manžela zabezpečovat rodinu;
- dle ustanovení § 719 odst. 2 o. z. se nesmí modifikační dohoda svým obsahem ani účelem dotknout práv třetích osob, tedy zejména věřitelů. Pokud by se smlouva práv třetí osoby dotkla, je vůči ní ze zákona neúčinná;
- dle ustanovení § 733 o. z. se věřitelé pohledávek, které vznikly do 6 měsíců ode dne úpravy majetkového manželského režimu, mohou uspokojit ze všeho, co by bylo součástí SJM, kdyby ke smlouvě manželů nedošlo;
- dle § 737 odst. 1 o. z. nesmí být vypořádáním jmění dotčeno právo třetí osoby. Bylo-li její právo vypořádáním dotčeno, může se třetí osoba domáhat, aby soud určil, že je vypořádání vůči ní neúčinné; a konečně
- dle § 737 odst. 2 o. z. vypořádání dluhů má účinky jen mezi manžely.

Modifikační dohody a dohody o vypořádání SJM budou též odporovatelné dle § 235 a následujících i. z.

Z uvedených pravidel při troše zjednodušení plyne, že prostřednictvím modifikace společného jmění manželů lze druhého manžela a částečně společné jmění manželů efektivně chránit tehdy, pokud jsou příslušná smluvní ujednání (i) sjednána v době, kdy manžel nemá ještě věřitele, a to ani budoucích pohledávek (NS ČR 31 Cdo 1806/99, NS ČR 21 Cdo 2975/2011) a (ii) pohledávka vůči dotčenému manželu nevznikne v období šesti měsíců ode dne modifikace SJM. Ochranu je tedy nezbytné řešit již před převzetím funkce člena orgánu společnosti.

Zřízením svěřenského fondu lze řešit nejen otázky spojené s ochranou osobního a rodinného majetku před osobními riziky členů rodiny, nýbrž i vhodné nastavení dědické posloupnosti, zajištění celistvosti majetku v případě dědění a zajištění jeho profesionální správy.

Ochrana výlučného majetku potenciálního dlužníka

Domníváme se, že jediným efektivním a legálním způsobem ochrany majetku v intencích tuzemského právního řádu je jeho vložení do svěřenského fondu.

V důsledku jeho založení zakladatel pozbývá k tomuto majetku vlastnické právo, a tudíž nemůže být vyčleněný majetek postižen ke splnění dluhů zakladatele. V případě zřízení svěřenského fondu zakladatel nejenže vyčlení část svého majetku, ale zároveň i určí jeho správce a tzv. osobu obmyšlenou, které může být za podmínek statutu poskytováno plnění z tohoto fondu. Obmyšleným může být sám zakladatel, jeho rodina či jakákoliv třetí osoba. Jednotlivá plnění ze svěřenského fondu (na rozdíl od majetku, který do něj byl vyčleněn) však již mohou být postižena v rámci exekučního řízení. Správcem může být zakladatel i obmyšlený. V takovém případě však musí mít fond ještě druhého správce nezávislého na těchto osobách. Oba správci pak jednají společně.

Vyčlenění majetku do svěřenského fondu lze odporovat ze strany věřitele na základě obecných ustanovení občanského zákoníku o relativní neúčinnosti právních jednání, případně na základě zvláštních pravidel odporovatelnosti insolvenčního práva.

Při určité míře zjednodušení lze odporovat vyčlenění majetku do svěřenského fondu dlužníkem jakožto jeho zakladatelem maximálně po dobu pěti let ode dne vyčlenění majetku. V tomto pojednání není dostatek prostoru detailně analyzovat podmínky odporovatelnosti právních jednání. Nicméně vyčlenění majetku do svěřenského fondu by nemělo být možné odporovat, pokud v době vyčlenění majetku budoucí dlužník nemá doposud věřitele ani budoucí určité dluhy. Dle našeho přesvědčení insolvenční právo ani právo občanské neposkytuje institutem odporovatelnosti ochranu pohledávkám budoucích věřitelů. Oporu spatřujeme v judikatuře Nejvyššího soudu České republiky k § 42a zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku (viz rozhodnutí odkazovaná výše). Jiná by byla však situace, kdy by k vyčlenění došlo již s vědomím a plánem po vyčlenění majetku realizovat jednání či spíše protiprávní jednání s účelem poškodit třetí osoby.

S ohledem na uvedené je tedy nanejvýš vhodné uvažovat o vyčlenění majetku do svěřenského fondu neprodleně poté, co dospějete k rozhodnutí zahájit činnost či převzít funkci, se kterou se pojí vysoká majetková rizika. K tomu postačuje být statutárem dcery nadnárodní korporace, která prodává dceři draze služby a levně kupuje produkty. Odpovědnostní nároky dceřiné společnosti vůči statutárovi z titulu uzavření takto nevýhodných smluv D & O pojištění zpravidla nepokryje.

Zřízením svěřenského fondu lze řešit nejen otázky spojené s ochranou osobního a rodinného majetku před osobními riziky členů rodiny, nýbrž i zajistit celistvost majetku v případě dědění a zajištění jeho profesionální správy.

Závěrem

S ohledem na vše výše uvedené doporučujeme každému, kdo vykonává nebo hodlá vykonávat funkci člena orgánu společnosti, aby důkladně zvážil, jaká rizika jsou spojena s výkonem jeho funkce, a současně zvážil, jaký dopad může mít zhmotnění takových rizik nejen na osobní majetkovou situaci, ale též na majetkovou situaci jeho rodiny a blízkých. Pokud bude závěrem, že z Vaší činnosti může vzniknout dluh, který nedokážete ze svých zdrojů splnit, a zejména hrozí-li v takovém případě poškození situace Vaší rodiny, potom zvažte přijetí některého z výše uvedených opatření. V tomto ohledu platí lépe, než kde jinde, ono pověstné „neštěstí nechodí po horách, ale po lidech…“

Mgr. David Fyrbach, LL.M., společník
Feichtinger Žídek Fyrbach advokáti s. r. o.

HAVEL & PARTNERS
ÚSPĚCH SPOJUJE

PRAHA | BRNO | OSTRAVA | BRATISLAVA

Největší česko-slovenská advokátní kancelář s mezinárodním dosahem

Rozšiřujeme tým o mladé talentované právníky

www.havelpartners.cz

Strategické uvažování | Individuální přístup | Špičkový právní tým | Dlouhodobé partnerství

- HAVEL & PARTNERS s kancelářemi v Praze, Brně, Ostravě a Bratislavě je s týmem 25 partnerů, více než 100 advokátů a téměř 200 právníků největší česko-slovenskou nezávislou právnickou firmou ve střední Evropě
- Více než 1 000 klientů; cca třetina klientů z řad nejbohatších Čechů a Slováků, 70 největších světových společností Fortune 500 a 50 společností z Czech Top 100
- Úzká spolupráce s předními mezinárodními právnickými firmami, klienti tak mají přístup k lokálním i mezinárodním znalostem prostřednictvím cca 30 tisíc právníků ve 160 zemích světa
- Právní poradenství ve více než 80 zemích světa a 12 světových jazycích; až 70 % případů s mezinárodním prvkem
- Nejúspěšnější kancelář s nejkomplexnějšími službami v České republice i na Slovensku dle celkového počtu všech nominací a titulů v rámci dosavadních ročníků soutěže Právnická firma roku
- Další rozšiřování týmu o spolupracovníky na všech úrovních seniority s možností rychlého profesního růstu až do partnerské úrovně; kancelář získala opakovaně ocenění TOP Zaměstnavatel roku a je nejžádanějším zaměstnavatelem mezi advokátními kancelářemi

Nejúspěšnější kancelář v ČR a na Slovensku dle počtu nominací a titulů dosavadních ročníků soutěže

právnická firma roku

Klienty nejlépe hodnocená právnická firma v České republice (2010, 2013, 2015)

CLIENT CHOICE

Právnická firma roku v České republice (2011–2012, 2014–2017)

WHO'SWHOLEGAL WWL

1. místo TOP Zaměstnavatelé v kategorii Advokátní kancelář (2015–2018)

TOP ZAMĚSTNAVATELÉ 2018

★★★★

WELLNESS & SPA HOTEL

VILLA REGENHART

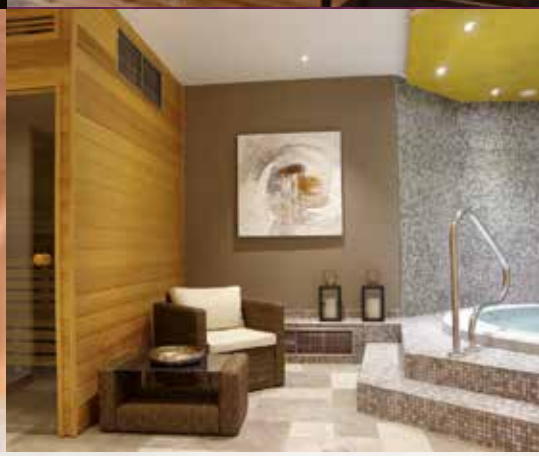

* Výhodné pobytové balíčky
* Stylová restaurace
* Wellness & Spa
* Firemní a rodinná setkání
* Dárkové poukazy

Josefa Hory 673, Jeseník * www.villaregenhart.cz

Od zákazu diskriminace k přímému horizontálnímu účinku směrnic?

Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ve věci Mangold představuje nejen významný mezník v judikatuře týkající se zásady zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích, ale tento rozsudek nastolil rovněž celou řadu dalších otázek, zejména jde-li o právní jistotu, přímý horizontální účinek směrnic či pravomoc Soudního dvora. V nedávné době mimo jiné Nejvyšší soud Dánska odmítl následovat právní názor, který má svůj základ právě v tomto rozsudku.

Skutkově šlo ve zinscenovaném[1] případu Mangold, předloženém Soudnímu dvoru Evropské unie (dále „SDEU" či „Soudní dvůr") Pracovním soudem v Mnichově (Arbeitsgericht München), o problematiku uzavírání pracovních poměrů na dobu určitou v kontextu diskriminace na základě věku. Pan Werner Mangold, kterému bylo v rozhodné době 56 let, uzavřel pracovní smlouvu na dobu určitou s advokátem Rüdigerem Helmem jako zaměstnavatelem; ve smlouvě bylo výslovně ujednáno, že trvání pracovního poměru mezi stranami bude omezeno na dobu od 1. 7. 2003 do 28. 2. 2004, s tím, že doba trvání pracovního poměru se opírá o právní předpis k usnadnění uzavírání pracovních smluv na dobu určitou se staršími pracovníky, jelikož pracovník je osoba starší 52 let. Strany ve smlouvě rovněž výslovně uvedly, že toto je jediný důvod pro sjednání pracovního poměru na dobu určitou.

Mnichovský soud předložil Soudnímu dvoru předběžnou otázku, zda je dané ustanovení německého zákona o práci na částečný pracovní úvazek a smlouvách na dobu určitou, které umožňovalo v rozhodné době uzavření pracovního poměru na dobu určitou s osobami staršími 52 let i bez existence objektivního důvodu,[2] v souladu s právem Společenství, zejména s příslušnými ujednáními v Rámcové dohodě o pracovních poměrech na dobu určitou, provedené směrnicí Rady 1999/70/ES (dále „směrnice 1999/70"), a článkem 6 směrnice 2000/78/ES, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (dále „směrnice 2000/78"), a v případě že ano, jaký má být důsledek takového rozporu národního práva s právem Společenství.

SDEU ve věci rozpor s ustanoveními směrnice 1999/70 nekonstatoval; jinak tomu však bylo v případě směrnice 2000/78 a otázky zákazu diskriminace z důvodu věku. Ve výroku rozhodnutí SDEU konstatoval, že právo Společenství, a zejména článek 6 odst. 1 směrnice 2000/78, brání takové národní právní úpravě, která povoluje uzavírání pracovních smluv na dobu určitou bez omezení, pokud pracovník dosáhl věku 52 let, ledaže existuje úzká spojitost s předchozí pracovní smlouvou na dobu neurčitou uzavřenou s týmž zaměstnavatelem.

Výrok možná nikoli překvapivý; případ Mangold nicméně vstoupil do historie především pro způsob, jakým Soudní dvůr svůj rozsudek odůvodnil. Na celé věci totiž bylo mimo jiných otázek problematické to, že předmětná pracovní smlouva byla mezi pány Mangoldem a Helmem uzavřena v době, kdy ještě neuplynula transpoziční lhůta směrnice 2000/78.

SDEU v bodech 74 a následujících odůvodnění rozsudku Mangold především dovodil, že cílem směrnice 2000/78 je v souladu s jejím článkem 1 toliko stanovení obecného rámce pro boj s diskriminací na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku či sexuální orientace, nicméně že samotná zásada zákazu těchto forem diskriminace není ve směrnici zakotvena, nýbrž pramení z různých mezinárodněprávních instrumentů a společných ústavních tradic členských států. Princip zákazu diskriminace na základě věku označil Soudní dvůr za obecnou zásadu práva Společenství,[3] jedná se tedy o tzv. primární právo.[4] Z uvedeného důvodu není možné, aby dodržování obecné zásady rovného zacházení, resp. zákazu diskriminace na základě věku, bylo závislým na uplynutí lhůty stanovené členským státům pro transpozici směrnice, jejímž účelem je pouze zavedení obecného rámce pro boj proti těmto diskriminacím. Za takové situace je dle Soudního dvora povinností národního soudu, který má rozhodnout o sporu, v němž je otázka zákazu diskriminace na základě věku nastolena, v mezích jeho kompetencí zajistit právní ochranu jednotlivce vyplývající z práva Společenství a zajistit jeho plný účinek neaplikací ustanovení národního zákona, které by bylo s právem Společenství případně v rozporu.

Rozsudek Mangold se stal terčem ostré kritiky. Vyčítáno bylo Soudnímu dvoru jednak to, že v jednom jediném bodu odůvodnění rozsudku dovodil povinnost národního soudu neaplikovat národní právo, které je v rozporu se zásadou zákazu diskriminace na základě věku, aniž by se vůbec zabýval otázkou výkladu národního práva v souladu se směrnicí, jehož význam byl tolik zdůrazňován v předchozí judikatuře SDEU.[5] Soudní dvůr se nedostatečným odůvodněním svého závažného právního závěru o tom, že zákaz diskriminace na základě věku je obecnou zásadou práva Společenství, a tedy primárním právem, spíše dostal do kolize s tradičním chápáním dělby moci, když fakticky vůlí soudu nahradil vůli zákonodárce.[6] Ostatně velmi problematická je i ta část odůvodnění rozsudku Mangold, dle které má zásada zákazu diskriminace na základě věku nacházet svůj původ v mezinárodněprávních instrumentech,[7] a realitě neodpovídá ani to, že by samostatný zákaz diskriminace na základě věku měl svůj původ ve společných ústavních tradicích členských států EU, když takováto zásada je sice explicitně zakotvena v ústavě finské a – s určitým omezením na pracovní vztahy – v ústavě portugalské, nicméně nikoli ve většině ústav členských států EU.[8]

Linii započatou rozsudkem Mangold Soudní dvůr nicméně potvrdil ve své další judikatuře týkající se diskriminace z důvodu věku – tak ve věci Kücükdeveci,[9] kde se skutkově jednalo o případ nezapočítání dob zaměstnání dosažených před dovršením věku 25 let pro účely výpočtu délky výpovědní doby podle německého občanského zákoníku, SDEU odkazem na rozsudek Mangold připomněl, že zákaz diskriminace na základě věku je obecnou zásadou práva Unie, s tím, že směrnice 2000/78 tuto zásadu konkretizuje.[10] Soudní dvůr dále uvedl, že vnitrostátnímu soudu, jenž rozhoduje spor mezi jednotlivci, přísluší zajistit dodržování zásady zákazu diskriminace na základě věku, jak je konkretizována směrnicí 2000/78, tím, že případně nepoužije žádné ustanovení vnit-

rostátní právní úpravy, jež by bylo s touto zásadou v rozporu, nezávisle na využití možnosti obrátit se v případech uvedených v článku 267 druhém pododstavci Smlouvy o fungování Evropské unie na Soudní dvůr s předběžnou otázkou týkající se výkladu této zásady.

V této souvislosti je nutné si uvědomit, že argumentace zásadou zákazu diskriminace na základě věku coby obecnou zásadou práva Unie Soudní dvůr překonal problém toho, že směrnice nemají přímý horizontální účinek, tj. že její ustanovení nemohou být soudem aplikována ve vztahu, resp. sporu mezi jednotlivci.[11] Na druhou stranu je však třeba vzít v potaz, že tímto postupem SDEU vytvořil situaci určité právní nejistoty, když označil za úlohu národního soudu, aby na základě uplatnění nepsané zásady práva EU neaplikoval případné psané národní právo, které je s takovou zásadou v rozporu.

Ostatně v relativně nedávno rozhodované věci Dansk Industri (DI),[12] v níž se jednalo o případ neposkytnutí odstupného zaměstnanci po dovršení určitého věku, musel SDEU vážit právě mezi zásadou zákazu diskriminace na základě věku na straně jedné, a zásadami právní jistoty a legitimního očekávání na straně druhé. Soudní dvůr dal ve svém rozsudku přednost zásadě zákazu diskriminace na základě věku; předkládající soud – Nejvyšší soud Dánska (Højesteret) – nicméně ve svém následném rozsudku ve věci ze dne 6. 12. 2016 odmítl právní názor Soudního dvora následovat a ostře se proti právnímu názoru SDEU vymezil; Dánský nejvyšší soud svůj závěr odůvodnil jednak na základě zákona o přistoupení Dánska k Evropské unii, zároveň však uvedl argument, dle kterého soudcovsky dotvořené principy práva EU, jako je zásada zákazu diskriminace na základě věku, nejsou závazné, neboť nemají svůj původ ve zvláštním ustanovení zakládajících smluv.[13]

Uvedený postoj Nejvyššího soudu Dánska jistě nelze brát na lehkou váhu a lze jej považovat za určité vyústění četných kritik, jichž se SDEU od vynesení rozsudku ve věci Mangold stal terčem. Současně představuje zejména pro Soudní dvůr výzvu, jak se postavit k dalším obdobným případům, které bude v budoucnu rozhodovat. Někteří autoři se například přiklánějí k tomu, že by v zájmu právní jistoty měl být uznán přímý horizontální účinek směrnic.[14] Dále se nabízí otázka, zda bude soudcovským výkladem dovozena právní síla primárního práva, a tedy přímý účinek i mezi jednotlivci, též v případě zásady zákazu diskriminace na základě jiných důvodů (znaků) než věku, když směrnice 2000/78, jakož i směrnice další[15] operují i s jinými diskriminačními důvody než jen s věkem. [16] Vyloučit však nelze ani rozšíření na další diskriminační znaky – zejména například na ty, které jsou uvedené v článku 21 Charty základních práv Evropské unie; v této souvislosti je namístě připomenout, že výčet diskriminačních znaků v uvedeném ustanovení je demonstrativní a jde též nad rámec diskriminačních důvodů upravených v antidiskriminačním zákoně (zák. č. 198/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Mangold a navazující judikatura Soudního dvora je však též výzvou pro národní, a tedy i české soudy, neboť na ně klade požadavek v určitých případech aplikovat nepsanou zásadu práva Unie případně i namísto národního psaného práva, které by s takovou zásadou bylo v rozporu; tím se dále zvyšují požadavky kladené na erudici národních soudců.

V neposlední řadě se pak jedná o výzvu kladenou na právní poradce a zástupce zaměstnavatelských subjektů, kteří by mimo jiné při tvorbě vnitropodnikových a dalších pracovněprávních dokumentů měli mít výše uvedené na paměti.

JUDr. Michaela Hájková, LL.M., advokátka
Holec, Zuska a partneři

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI
ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Poznámky:

1. Spolková republika Německo při ústním jednání u SDEU namítala k otázce přípustnosti předběžné otázky skutečnost, že původní národní řízení má fiktivní resp. zinscenovaný charakter, když obě strany sporu již v minulosti veřejně zastávaly tutéž tezi o protiprávnosti daného národního ustanovení, které mělo být ve věci národním soudcem aplikováno; SDEU nicméně předběžnou otázku posoudil jako přípustnou (bod 39 rozsudku).
2. Na rozdíl od úpravy obecné, která uzavření pracovního poměru na dobu určitou podmiňuje existencí objektivního důvodu.
3. Srov. bod 75 odůvodnění rozsudku ve věci Mangold.
4. Thüsing, Gregor in: Münchener Kommentar zum BGB; Einleitung AGG. 7. vydání. Mnichov 2015. Marg. č. 27.
5. Srov. Bauer/Arnold: Auf „Junk" folgt „Mangold" - Europarecht verdrängt deutsches Arbeitsrecht in: Neue Juristische Wochenschrift 2006/6.
6. Gerken/Rieble/Roth/Stein/Streinz: „Mangold" als ausbrechender Rechtsakt, Mnichov 2009, str. 19; viz tamtéž i citace: Krebber, Sebastian: The social rights approach of the European Court of Justice to enforce european employment law, in: Comparative Labor Law & Policy Journal 2006, S. 377–403; 2006, 377, 383: „In fact, the decisive part of the judgement does not reflect a legal argument at all. The Court does not even try to create the illusion that it will disclose the reasons for its decision. In ‚Mangold', the European Court of Justice does not make an effort to convince. It imposes its view through its power as the competent court." Dostupné elektronicky: http://www.zaar.uni-muenchen.de/pub/vr2009-12.pdf [naposledy zobrazeno 25. 1. 2018].
7. Gerken/Rieble/Roth/Stein/Streinz: „Mangold" als ausbrechender Rechtsakt, Mnichov 2009, str. 20. Dstupné elektronicky: http://www.zaar.uni-muenchen.de/pub/vr2009-12.pdf [naposledy zobrazeno 25. 1. 2018].
8. Preis, Ulrich: Verbot der Altersdiskriminierung als Gemeinschaftsgrundrecht – der Fall „Mangold" und die Folgen in: NZA 2006, 401, 406.
9. Rozsudek SDEU ze dne 19. 1. 2010, věc C-555/07, Kücükdeveci.
10. Srov. bod 21 odůvodnění rozsudku Kücükdeveci.
11. Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 5. 4. 1979, věc 148/78, Ratti.
12. Rozsudek ze dne 19. 4. 2016, věc C-441/14, Dansk Industri (DI) / Ajos A/S.
13. Srov. např. https://verfassungsblog.de/legal-disintegration-the-ruling-of-the-danish-supreme-court-in-ajos/ [zobrazeno dne 25. 1. 2018].
14. Haguenau-Moizard, Catherine: Pour la reconnaissance d'un effet direct horizontal aux directives in: Revue de l'Union européenne, 2011, str. 454.
15. Srov. zejména směrnice 2000/43/ES (rasa a etnický původ) a směrnice 2006/54/ES (pohlaví).
16. Preis, Ulrich; Temming, Felipe: Der EuGH, das BVerfG und der Gesetzgeber – Lehren aus Mangold II in: NZA / Neue Zeitschrift für Arbeitsrecht, 2010, str. 190.

dvořák || hager & partners
advokátní kancelář

Dvořák Hager & Partners' team is dynamic, efficient, and flexible. (Legal 500) The goal of this firm is the absolute satisfaction of its clients. The team solves problems in context of the client's needs, and takes a responsive and proactive approach, working around the clock. (Chambers and Partners)

Dvořák Hager & Partners znamená tým 40 advokátů a dalších právníků v kancelářích v Praze, Plzni a Bratislavě, poskytující právní poradenství jak nadnárodním společnostem, tak českým a slovenským podnikatelům.

Advokátní kancelář Dvořák Hager & Partners je pravidelně doporučována renomovanými mezinárodními publikacemi, jako jsou **Legal 500** (oblast korporátního práva / fúzí a akvizic (M&A), práva nemovitostí, řešení sporů a nově na nejvyšší příčce v oblasti pracovního práva), **Chambers and Partners** (oblast pracovního práva, M&A a korporátního práva) a **IFLR1000** (oblast korporátního práva / fúzí a akvizic (M&A) a bankovního a finančního práva).

V soutěži **Právnická firma roku 2017** byla oceněna jako doporučovaná advokátní kancelář v kategoriích pracovní právo, právo obchodních společností a kapitálové trhy.

Naše mise: Spolehlivý osobní právník pro firmy poskytující praktické služby zaměřené na výsledky za dobrou cenu.

Komplexní právní podpora v oblasti:

- Právo obchodních společností. Fúze a akvizice
- Obchodní smlouvy. Mezinárodní obchod a přeprava
- Pracovní právo
- Trestní právo
- Financování a kapitálový trh
- Nemovitosti a výstavba
- Ochrana osobních údajů. GDPR
- Hospodářská soutěž. Veřejné zakázky. PPP
- Zastupování v soudních a arbitrážních řízeních
- Insolvence a restrukturalizace
- Životní prostředí a odpady
- Energetika
- Regulace hazardních her
- Rodinné firmy, nástupnictví, family business governance

2017 právnická firma roku – Doporučovaná kancelář

The Legal 500 EMEA – Top Tier 2017

Ranked In Chambers Europe – 2017 – Leading Firm

IFLR 1000 – Recommended Firm 2018

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
Oasis Florenc, Pobřežní 12, 186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500, E-mail: praha@dhplegal.com

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s.r.o.
Na Šachtě 391, 330 21 Líně-Sulkov
Tel.: +420 377 360 111, E-mail: plzen@dhplegal.com

www.dhplegal.com

Založení joint venture z pohledu zadávání veřejných zakázek

Založení korporátní joint venture struktury (dále jen „JV“) mezi veřejným zadavatelem a soukromým investorem není cokoli neobvyklého, a může přinést mnoho pozitivních synergických efektů. JV má zpravidla formu akciové společnosti, lze si představit i společnost s ručením omezeným. Proces vzniku JV a jeho následné fungování je nezbytné analyzovat nejen z pohledu práva soukromého (zejména právní úpravy obchodních společností), ale i z pohledu zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění (dále jen „ZZVZ“).

Typicky si lze představit založení JV s ohledem na rozvoj zájmových lokalit navazujících na terminály hromadné dopravy, např. na nádraží, stanice metra atp.

Smlouvy

Založení a fungování JV je upraveno v celé řadě smluv uzavíraných mezi akcionáři navzájem a v některých případech mezi JV a jedním z akcionářů. Mezi nejdůležitější smlouvy patří smlouva o založení JV, stanovy, akcionářská smlouva, smlouva o úvěru, smlouva o zápůjčce peněz, opční smlouva, smlouva o spolupráci, smlouvy o budoucích smlouvách o zřízení věcných práv, smlouvy o poskytnutí know-how a různé smlouvy v oblasti developmentu (management services agreement, development and financial services agreement atp.).

Založení JV

Samotné založení JV jako takové nepředstavuje veřejnou zakázku ve smyslu ZZVZ a není tedy podřízeno jeho režimu. Při výběru investora pro JV tedy není nutné postupovat v některém ze zadávacích řízení podle ZZVZ. Tento závěr se uplatní i za předpokladu, že investor současně poskytne JV úvěr, tedy v případě, kdy účelem vstupu investora do JV bude primárně poskytnutí dlouhodobého úvěru JV, nikoli jen pouhá akcionářská účast v JV. Obecně lze přesto doporučit, aby veřejný zadavatel při výběru vhodného investora postupoval transparentně a nediskriminačně, tj. aby způsob výběru investora nebyl náhodný, ale byl výsledkem určitého formalizovaného postupu, jakkoli nespadajícího do režimu ZZVZ.

Poskytnutí úvěru

V souladu s ustanovením § 29 písm. m) ZZVZ zadavatel není povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, jde-li o úvěr nebo zápůjčku. Přijetí úvěru jakýmkoli subjektem (ať již ze strany JV nebo ze strany veřejného zadavatele) tedy v souladu s uvedeným ustanovením ZZVZ nepředstavuje veřejnou zakázku, kterou je nutné zadat v zadávacím řízení, a proto by nemělo být ani dovozováno obcházení ZZVZ založením JV s investorem, jehož hlavním účelem vstupu je poskytnutí dlouhodobého úvěru.

Nabytí nemovitých věcí

Podle § 29 písm. h) ZZVZ platí, že zadavatel není povinen zadat veřejnou zakázku v zadávacím řízení, jejímž předmětem je nabytí existující věci nemovité nebo s ní souvisejících věcných práv. Půjde zejména o existující pozemky či stavby na nich zřízené.

Budoucí stavby spojené s dopravní infrastrukturou zřejmě nelze v tuto chvíli považovat za „existující“ věci nemovité, byť některé mohou být prostorovou částí budov, které budou součástí existujících nemovitých věcí (pozemků), tj. tyto budovy nebudou samostatnou nemovitou věcí. ZZVZ tuto problematiku výslovně neřeší. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve své rozhodovací praxi v minulosti opakovaně označil za obcházení zákona, když dovodil, že výjimka dopadající na nabytí, nájem nebo pacht existující věci nemovité nebo s ní souvisejících věcných práv (nyní upravená v § 29 písm. h) ZZVZ), byla nesprávně použita v případech, kdy byl uzavřen komplex dohod spočívající v tom, že konkrétní developer nejprve nemovitosti postaví a následně převede na veřejného zadavatele.

Ostatní smlouvy

Pro posouzení uzavírání ostatních smluv (architekti, výstavba, technický dozor atp.) na realizaci projektu je nezbytné posoudit postavení JV z pohledu ZZVZ, tedy zda JV bude představovat tzv. „zadavatele“ ve smyslu ZZVZ a zda bude obecně podřízen režimu ZZVZ při zadávání veřejných zakázek. ZZVZ rozumí pod obecným pojmem „zadavatel“ tzv. veřejného zadavatele, nebo tzv. dotovaného zadavatele nebo tzv. sektorového zadavatele.

Postavení JV z hlediska ZZVZ

Postavení JV z hlediska ZZVZ se bude odvíjet od způsobu financování JV a samotného projektu (zejména výstavby); faktického poměru ovládání uvnitř JV; a činností, které bude JV realizovat nebo na jejichž realizaci se bude připravovat.

Veřejný zadavatel

Podle § 4 odst. 1 písm. e) ZZVZ je „veřejným zadavatelem“ (mimo jiné) jiná právnická osoba, pokud byla založena nebo zřízena za účelem „uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu“; a jiný veřejný zadavatel ji „převážně financuje“, může v ní „uplatňovat rozhodující vliv“ nebo „jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu“. Aby jiná právnická osoba byla považována za veřejného zadavatele v souladu s § 4 odst. 1 písm. e) ZZVZ, musí být naplněny všechny výše uvedené předpoklady.

Financování

Způsob financování JV představuje jedno z hledisek významných pro závěr, zda JV bude splňovat definici „veřejného zadavatele“ ve smyslu ZZVZ. V případě, že je určitá právnická osoba „převážně financována“ jiným veřejným zadavatelem, znamená, že je splněna jedna z podmínek definice „veřejného zadavatele“ (podmínka podle § 4 odst. 1 písm. e) bod 2 ZZVZ).

Pro objasnění zákonné definice „převážného financování" je nutné vycházet, a činí tak i Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, z relevantní judikatury Evropského soudního dvora. Ve svém rozsudku ze dne 3. října 1998, C-380/98 University of Cambridge, Evropský soudní dvůr dospěl k závěru, že podmínka „převážného financování" znamená, že příjem právnické osoby od státu či jiného veřejného zadavatele je vyšší než 50 %.[1]

Současně je nutné upozornit na skutečnost, že v rozhodovací praxi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (rozhodnutí č. j. R74,75/2006-7922/2011/310/JHr) se lze setkat s názorem, že „… je nerozhodné, zda z pohledu účetnictví je společnost (…) financována z vlastních zdrojů, tvořených bankovním úvěrem a vklady jejích společníků, neboť pro posouzení, zda konkrétní subjekt je veřejným zadavatelem, je nutno zohlednit faktický původ finančních prostředků, které tento subjekt vynakládá."

I kdyby byla naplněna výše uvedená podmínka, že jiný veřejný zadavatel „převážně financuje" JV, nestačí to samo o sobě pro podřazení JV pod pojem „veřejného zadavatele" a tím i pod režim ZZVZ. Musí být naplněna rovněž podmínka, že jiný veřejný zadavatel může v JV „uplatňovat rozhodující vliv" nebo „jmenuje nebo volí více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu". Zároveň by musela být splněna podmínka, že JV bylo založeno nebo zřízeno za účelem „uspokojování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu" (viz níže).

Ovládání

Z hlediska ovládání je podstatné, jaké bude postavení akcionářů v JV a jaká bude úprava vztahů v akcionářské smlouvě. Aby nebyla naplněna tato podmínka definice „veřejného zadavatele" podle § 4 odst. 1 písm. e) bod 2. ZZVZ, úprava vzájemných vztahů akcionářů by neměla zakládat možnost veřejného zadavatele, i jako menšinového akcionáře JV, v JV fakticky „uplatňovat rozhodující vliv" nebo „jmenovat více než polovinu členů v jejím statutárním nebo kontrolním orgánu." To platí samozřejmě za předpokladu, že i investor bude čistě soukromá osoba, která nesplňuje kritéria veřejného zadavatele.

Poskytování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu

Jak bylo uvedeno výše, pro naplnění definice „veřejného zadavatele" by kromě výše zmíněné podmínky „převážného financování" veřejným zadavatelem a/nebo ovládání ze strany veřejného zadavatele musela být současně naplněna podmínka, že JV bylo založeno nebo zřízeno za účelem „poskytování potřeb veřejného zájmu, které nemají průmyslovou nebo obchodní povahu." Otázka naplnění této definice je podstatně složitější. V souladu s rozhodovací praxí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže a evropské judikatury je třeba vyjít z faktického stavu, kdy postačí, aby společnost vykonávala jakoukoli činnost (byť z hlediska celkové činnosti minoritní) k uspokojování potřeb veřejného zájmu, která nemá průmyslovou nebo obchodní povahu, tj. není běžně zajišťována trhem, a předmětná definice (podmínka) bude naplněna.

Podíly a vztahy mezi akcionáři v JV a dceřiných společnostech musí být nastaveny tak, že nebudou zakládat „rozhodující" nebo „dominantní vliv" veřejného zadavatele nad těmito společnostmi. Tyto společnosti nesmí být ani nepřímo „převážně financovány" veřejným zadavatelem a současně investor v JV bude ryze soukromá osoba.

Pokud předmětem činnosti JV má být pouze vykoupení pozemků a založení dceřiných společností a pokud na těchto pozemcích dceřiné společnosti realizují výstavbu budov, pak JV ani jeho dceřiné společnosti tedy samy nebudou přímo provozovat dopravu ani dopravní infrastrukturu, tedy činnost ve veřejném zájmu nemající průmyslovou nebo obchodní povahu. V tomto ohledu by nebyla splněna jedna z podmínek stanovená ustanovením § 4 odst. 1 písm. e) ZZVZ, a proto by JV (resp. dceřiné společnosti) nemuselo zadávat zakázky podle ZZVZ.

Dotovaný zadavatel

Pokud by JV nenaplňovalo definici „veřejného zadavatele", je nezbytné se zabývat otázkou, zda nenaplňuje event. definici tzv. „dotovaného zadavatele". V souladu s ustanovením § 4 odst. 2 ZZVZ se za zadavatele totiž považuje i osoba (a to dokonce bez ohledu na to, zda ji ovládá jiný veřejný zadavatel), která k úhradě nadlimitní nebo podlimitní veřejné zakázky použije více než 200 mil. Kč nebo více než 50 % prostředků poskytnutých z rozpočtu veřejného zadavatele, rozpočtu Evropské unie nebo veřejného rozpočtu cizího státu. Aby se tedy v případě JV nebo dceřiných společností jednalo o tzv. „dotovaného zadavatele", musely by prostředky z rozpočtu veřejného zadavatele, rozpočtu Evropské unie nebo veřejného rozpočtu cizího státu přesahovat 50% podíl na financování veřejné zakázky anebo přesahovat 200 mil. Kč. Zvláštní otázka vzniká v případě, že finanční prostředky získá JV převážně nebo výlučně z plateb hrazených zadavatelem nebo jiné úplaty za umožnění užívání. ZZVZ tuto otázku výslovně neřeší a nelze vyloučit, že by se i v tomto případě aplikoval výše uvedený rozsudek Evropského soudního dvora C-380/98 University of Cambridge a výše uvedené rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže č. j. R74,75/2006-7922/2011/310/JHr.

Sektorové veřejné zakázky

V případě, že by JV nebylo možné považovat za „veřejného zadavatele", je postavení JV a dceřiných společností potřeba posoudit i z hlediska toho, zda by nepředstavovaly zadavatele povinného zadávat podle ZZVZ tzv. „sektorové veřejné zakázky" (tzv. sektorovi zadavatelé).

V souladu s § 151 odst. 2 ZZVZ je tzv. „sektorovou veřejnou zakázkou" také zakázka, kterou zadává jiná osoba při výkonu tzv. „relevantní činnosti", pokud (a) relevantní činnost vykonává na základě zvláštního nebo výhradního práva podle § 152 ZZVZ, nebo (b) nad touto osobou může veřejný zadavatel přímo nebo nepřímo uplatňovat „dominantní vliv".

Dominantní vliv

Dominantní vliv je definován v § 151 odst. 3 ZZVZ a rozumí se jím případ, kdy jedna osoba přímo nebo nepřímo (a) drží většinový podíl na upsaném základním kapitálu jiné osoby, (b) disponuje většinou hlasovacích práv vyplývajících z podílu na jiné osobě nebo

c) může jmenovat více než polovinu statutárního nebo kontrolního orgánu jiné osoby. V případě, že struktura a úprava vztahů mezi akcionáři JV, resp. dceřiných společností, bude taková, že nebude zakládat „dominantní vliv" nad těmito společnostmi, pak nebude naplněna jedna z podmínek pro povinnost zadávat sektorové zakázky podle ZZVZ. Platí tedy obdobně jako u posouzení JV z hlediska naplnění kritérií „veřejného zadavatele", že rozhodující bude konkrétní podoba a úprava vztahů mezi akcionáři v JV a v dceřiných společnostech.

Relevantní činnost

Pokud by bylo možné dovodit „dominantní vliv" veřejného zadavatele v JV nebo dceřiných společnostech, je třeba se dále zabývat i otázkou, zda je naplněna podmínka výkonu tzv. „relevantní činnosti". Podle § 153 ZZVZ se za „relevantní činnost" považuje mimo jiné činnost související s poskytováním či provozováním sítí určených k poskytování služeb veřejnosti v oblasti železniční, tramvajové, trolejbusové, veřejné autobusové nebo lanové dopravy. Ne zcela zřejmou zůstává otázka, zda dikcí ZZVZ „činnost související s poskytováním či provozováním sítí…" je za relevantní činnost považována jenom přímá činnost provozovatele sítí nebo činnost třetí osoby, tj. osoby, která by dopravní síť neprovozovala, ale působila by fakticky pouze jako „servisní" společnost pro provozovatele a následně by mu využívání pozemků a částí staveb umožnila. Z historických zkušeností lze dovodit, že v konkrétních případech developeři realizovali výstavbu na stanicích metra (nad stanicemi metra), včetně propojení vestibulů s těmito stanicemi, a tato činnost nebyla považována za „relevantní činnost".

Dopady ZZVZ na JV

V případě, že by byly JV nebo dceřiné společnosti v postavení „veřejného zadavatele" nebo „dotovaného zadavatele" (aniž bychom toto postavení předběžně dovozovali), pak v případě externího zajištění výstavby a dalších souvisejících služeb, např. služeb architektů, stavebního dozoru, poradců, makléřů apod., musí JV a dceřiné společnosti v určitých případech postupovat formalizovaným postupem (zadávací řízení) podle ZZVZ.

V případě, že by byly JV nebo dceřiné společnosti v postavení „zadavatele povinného zadat sektorové zakázky", musí JV nebo dceřiné společnosti (v případě externího zajištění výstavby a dalších souvisejících služeb, např. služeb architektů, stavebního dozoru, poradců, makléřů apod.) pokud jsou naplněny podmínky výkonu „relevantní činnosti", zadávat v režimu ZZVZ nadlimitní veřejné zakázky související s výkonem relevantní činnosti u dodávek a služeb zakázky s předpokládanou hodnotou nad 11.413.000 Kč; a v případě stavebních prací s předpokládanou hodnotou nad 142.668.000 Kč.

Pro komplexnost informace uvádíme, že pro případ, že by JV nebo dceřiné společnosti byly v postavení zadavatele (veřejného zadavatele, dotovaného zadavatele a/nebo zadavatele povinného zadávat sektorové zakázky) (aniž bychom toto postavení předběžně dovozovali), je třeba analyzovat i možnost, zda by se v případě výstavby nejednalo o tzv. „koncesi" (event. „sektorovou koncesi") ve smyslu ustanovení § 174 odst. 2 ZZVZ. V souladu s tímto ustanovením se tzv. „koncesí" rozumí uzavření úplatné smlouvy zadavatelem, ve které zadavatel zadá činnosti zhotovení stavby nebo poskytnutí souvisejících projektových činností zadávaných společně se stavebními pracemi nebo stavební činnosti[2] dodavateli, přičemž protiplnění spočívá v právu tzv. „braní užitků" vyplývajících z provozování stavby, která je výsledkem poskytnutých stavebních prací, nebo v tomto právu společně s platbou, a na dodavatele přenáší zcela nebo částečně „riziko spojené s braním užitků vyplývajících z provozování stavby".[3]

Pokud by tedy JV nebo dceřiné společnosti splňovaly definici zadavatele[4] a současně by byly naplněny podmínky pro posouzení smlouvy jako „koncese", což by v daném případě mohlo být např. tehdy, pokud by většina ceny za zhotovení stavby byla dodavateli hrazena ve formě výnosů z budoucích (nejistých) pronájmů staveb a jejich částí (s existencí rizika poptávky a výnosnosti, které by nezaručovaly návratnost vynaložených investic), pak by takovou koncesi zadavatel musel podle § 176 odst. 1 ZZVZ zadat v koncesním řízení nebo jiném druhu zadávacího řízení. V souvislosti s případným naplněním definice „koncese" je nutné upozornit na ustanovení § 186 ZZVZ, podle kterého u veřejného zadavatele podle § 4 odst. 1 písm. e) ZZVZ, jehož je zřizovatelem nebo zakladatelem územní samosprávný celek, nebo ho územní samosprávný celek převážně financuje nebo ovládá nebo územní samosprávný celek jmenuje více než polovinu členů v jeho statutárním nebo kontrolním orgánu, je takový zadavatel povinen si vyžádat předchozí stanovisko Ministerstva financí České republiky. Na rozdíl od předchozí úpravy však není nesplnění této povinnosti sankcionováno neplatností takto uzavřené smlouvy.

Závěr

Podíly a vztahy mezi akcionáři v JV a dceřiných společnostech musí být nastaveny tak, že nebudou zakládat „rozhodující" nebo „dominantní vliv" veřejného zadavatele nad těmito společnostmi. Tyto společnosti nesmí být ani nepřímo „převážně financovány" veřejným zadavatelem a současně investor v JV bude ryze soukromá osoba.

JUDr. Gabriel Achour, advokát
ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s. r. o.

ACHOUR & PARTNERS

Poznámky:

1. Ve stejném rozsudku pak Evropský soudní dvůr dospěl k závěru, že nejvhodnějším obdobím pro zjišťování poměru financování je rozpočtový rok, ve kterém je zahájeno příslušné zadávací řízení. Ve svých rozhodnutích tak Úřad pro ochranu hospodářské soutěže z hlediska naplnění tohoto kritéria posuzuje příjmy příslušného subjektu za rozpočtový rok a zkoumá, zda příjmy od veřejných zadavatelů (z veřejných zdrojů, typicky dotace) přesáhly 50 % celkových příjmů.
2. Jak jsou definovány v oddílu 45 slovníku jednotného klasifikačního systému pro účely veřejných zakázek.
3. Má se za to, že došlo k přenesení provozního rizika, pokud dodavateli za běžných tržních podmínek není zaručena návratnost vynaložených investic nebo nákladů vzniklých při provozování stavby nebo poskytování služeb, jež jsou předmětem koncese. Může se jednat o riziko na straně poptávky, riziko na straně nabídky, nebo riziko na straně poptávky i nabídky. Může se jednat i o částečný přenos provozního rizika, pokud část provozního rizika přenesená na dodavatele zahrnuje skutečné vystavení výkyvům trhu tak, aby případné odhadované ztráty dodavateli nebyly pouze zanedbatelné.
4. V tomto případě veřejného zadavatele, dotovaného zadavatele a/nebo zadavatele povinného zadávat sektorové zakázky.

Chytrá budoucnost vaší společnosti

ČEZ ESCO nabízí inovativní a chytrá řešení energií pro firmy i celá města.

Naše služby vám umožní stát se energeticky nezávislejší a ekologicky odpovědnější. Provedeme detailní audit a na základě jeho výsledku navrhneme optimální projekt. Postaráme se o financování, celkovou realizaci i následnou údržbu a servis.

Díky našim zkušenostem a dodávaným technologiím si můžete být jisti, že ČEZ ESCO je investice do budoucna, která přináší chytrá řešení pro vaši společnost.

www.cezesco.cz

ČEZ ESCO

ENERGY
SERVICE
COMPANY

Soumrak zajišťovacích příkazů?

Zajišťovací příkaz, byť jde pouze o jeden z nástrojů, které je v rámci své činnosti správce daně oprávněn využívat, je v současné době pravděpodobně nejdiskutovanějším a nejčastěji rozporovaným ze zajišťovacích instrumentů, které daňový řád[1] správci daně nabízí.[2] Podle § 167 odst. 1 daňového řádu může správce daně zajišťovací příkaz vydat, je-li zde odůvodněná obava, že daň, u které dosud neuplynul den splatnosti, nebo daň, která nebyla dosud stanovena, bude v době její vymahatelnosti nedobytná, nebo že v této době bude vybrání daně spojeno se značnými obtížemi.

Právě ona „odůvodněná obava" opravňující správce daně zajišťovací příkaz vydat, jakožto neurčitý právní pojem, byla předmětem řady diskusí, polemik a odborných příspěvků, zejména v tom směru, zda jejím nedostatečným zkoumáním nedochází ze strany správců daně k nadužívání tohoto institutu, který svou povahou a náležitostmi (povinností uhradit stanovenou částku do 3 dnů, resp. v případě nebezpečí z prodlení ihned po oznámení zajišťovacího příkazu správcem daně a absencí odkladného účinku u odvolání) může být pro řadu subjektů likvidační.

Byť postup správců daně byl v praxi v řadě případů diskutabilní, od počátku se vyvíjející judikatura k danému zajišťovacímu institutu inklinovala spíše k jeho střídmému a odůvodněnému užívání.

Jedním z prvních klíčových závěrů, který Nejvyšší správní soud, jako nejvyšší článek soudního přezkumu přijal, byl ten, že povaha rozhodnutí u zajišťovacího příkazu a zejména okolnost, v jaké fázi postupu správce daně dochází k jeho vydání (tedy předtím, než je daňová povinnost pravomocně stanovena), se nutně odráží ve skutkových důvodech, o které se musí opírat. Zákonná úprava podmínek pro vydání zajišťovacího příkazu totiž reflektuje princip, aby zásah do vlastnického práva daňového subjektu byl přiměřený intenzitě a aktuálnímu ohrožení veřejného zájmu, které vždy musí vyvěrat ze zjištění specifických okolností týkajících se ekonomické činnosti daňového subjektu a správce daně musí tyto důvody dostatečně rozvést.[3]

K těmto postojům se Nejvyšší správní soud přiklonil i ve své následné rozhodovací praxi,[4] kdy stanovil, že správce daně může vydat zajišťovací příkaz na daň dosud nestanovenou pouze tehdy,

1) existují-li objektivní skutečnosti, které zakládají odůvodněnou obavu (tj. přiměřenou pravděpodobnost), že jednak daň bude v budoucnu v určité výši stanovena, a
2) v době její vymahatelnosti bude tato daň nedobytná nebo bude její vybrání spojeno se značnými obtížemi.

Uvedené podmínky musí být splněny současně a, jak již bylo uvedeno výše, musí se opírat o dostatečné skutkové důvody zachycené v odůvodnění zajišťovacích příkazů. Pokud tak bude možno odůvodněnou obavu ve vztahu k jednomu či druhému prvku s jistotou vyloučit, pak zpravidla nebude možné zajišťovací příkaz vydat.[5]

Byť je daňový subjekt oprávněn podat proti zajišťovacímu příkazu odvolání, část skutkových důvodů, které správce daně vedla k jeho vydání, však nemusí být daňovému subjektu známa, jelikož nejsou součástí spisu, do kterého je oprávněn nahlédnout.[6] U těch aspektů, tj. u vyhledávací části spisu, soud v této fázi řízení musí suplovat procesní aktivitu

daňového subjektu, a to z hlediska relevance skutkových podkladů ve vztahu k odůvodnění zajišťovacího příkazu správce daně.[7] Každopádně klíčové okolnosti, a to zvláště ty, které se týkají samotného daňového subjektu, zejména jeho ekonomické situace, které tedy není třeba z jakýchkoli legitimních důvodů daňovému subjektu „utajovat", musí být v odůvodnění zajišťovacího příkazu specifikovány a správcem daně přezkoumatelným způsobem vyhodnoceny.[8]

Z požadavku na individuální posouzení konkrétní situace pak dále vyplývá, že samotná míra naplnění obou podmínek nemusí být rovnocenná. Jsou-li důvody nasvědčující pravděpodobnosti, že daň bude stanovena, „slabší", lze zajišťovací příkaz přesto vydat, jsou-li zjištěny „silnější" důvody nasvědčující pravděpodobnosti budoucí nedobytnosti daně (např. daňový subjekt se zbavuje majetku, ukončuje podnikatelskou činnost…)".[9] Jinými slovy, zajišťovací příkaz lze vydat i v případech, kdy ucelený a logický okruh indicií nižší intenzity svědčí o nedobré ekonomické situaci daňového subjektu, která ve vztahu k výši dosud nesplatné či nestanovené daně, vyvolá obavu o schopnosti daňového subjektu daň v době její vymahatelnosti uhradit.[10]

Při vydávání zajišťovacího příkazu však nelze po správci daně požadovat, aby prováděl detailní a bezchybnou analýzu struktury majetku daňového subjektu. Podstatná je identifikace základních rizik a hospodářský kontext daňového subjektu. Ona základní rizika přitom nemusí spočívat pouze v (hrozící) insolvenci daňového subjektu či účelovém zbavování se majetku, ale též – jak bylo zmíněno výše – v kumulativním efektu indicií nižší intenzity.[11] Pomocnou indicií mohou být i další skutečnosti, jako například podezření, že při podnikatelské činnosti daňového subjektu došlo ke spáchání trestného činu krácení daně; pokud je toto podezření jediným důvodem (a daňový subjekt tak např. nevyvádí majetek, dále funguje a vykazuje pravidelný měsíční obrat), nejde o důvod dostatečný pro vydání zajišťovacího příkazu.[12] Praxe dále např. přinesla závěry, že samotné konstatování absence majetku je pro vydání zajišťovacího příkazu zcela nedostatečné,[13] na druhou stranu údajné obchody v řádech desítek a stovek milionů korun, operace na nenahlášeném bankovním účtu a absence zaměstnanců už tyto příkazy odůvodňují.[14]

I pokud by však podmínky stanovené daňovým řádem byly naplněny, ne vždy může být vydání zajišťovacího příkazu žádoucím postupem správce daně. Účelem zajišťovacího příkazu totiž není ihned získat současný majetek daňového subjektu, a tím ukončit jeho ekonomickou činnost, ale zajistit, aby aktiva předtím, než poslouží k uspokojení daňového dluhu, nezmizela. Proto existuje-li potenciál, že daňový subjekt bude v rozumné době schopen potřebné prostředky vygenerovat, není namístě masivní odčerpání jeho zdrojů, jež jeho činnost ochromí. Prognóza budoucího ekonomického vývoje musí být pochopitelně založena na racionální úvaze vycházející z individuálních okolností, zejména z dosavadních výsledků a způsobu hospodaření a dále i na rozumném a podloženém odhadu „ochoty" subjektu dostát svým povinnostem.[15]

Shora uvedené závěry Nejvyšší správní soud nepřímo potvrdil i v mediálně známém případě společnosti FAU, s. r. o., který se sice po skutkové stránce výhradně zajišťovacích příkazů netýkal (neboť šlo o posouzení, zda může dojít k vydání zajišťovacích příkazů, když je již daň vymáhána samostatně z titulu ručení a dochází zde tedy k duplicitě postupu správce daně), soud však i zde označil zajišťovací příkaz za prostředek ultima ratio, který by měl být využíván obezřetně a uváženě jako mimořádný nástroj v souladu se zásadou přiměřenosti a zdrženlivosti zakotvenou v § 5 odst. 3 daňového řádu (která správci daně ukládá při vyžadování plnění daňových povinností použít jen takové prostředky, které daňové subjekty nejméně zatěžují a ještě stále umožňují dosáhnout cíle správy daní).

Pravděpodobně ze všech shora uvedených důvodů došlo závěrem minulého roku k vydání nového Metodického pokynu Generálního finančního ředitelství k postupu správce daně při vydávání zajišťovacího příkazu.[16] Ten, oproti pokynům dřívějším, zavádí poměrně podrobné minimální požadavky a body pro jednotlivé správce daně, které musí tito při posuzování případného vydání zajišťovacího příkazu posoudit a dostatečně odůvodnit, a to jak stran požadavku na pravděpodobné budoucí stanovení daně, tak i odůvodněnou obavu o její budoucí dobytnost.

Skutečný dopad shora uvedené změny chápání zajišťovacích příkazů samozřejmě ukáže až čas, ale z vlastní praxe mám již nyní za to, že správci daně mnohem pečlivěji posuzují odůvodněnost vydání tohoto příkazu, a tak je možno čekat, že časem tento institut přestane být medializovaným strašákem a začne plnit svou funkci výhradně a pouze v případech, kdy a kde je ho skutečně potřeba.

Mgr. Ing. Martin Jurník,
advokátní koncipient
Advokátní kancelář Kříž a partneři s. r. o.

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ
KŘÍŽ A PARTNEŘI

Poznámky:

1. Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.
2. Dále zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň, složení jistoty, zajišťovací exekuce, zástavní právo, ručení, bankovní záruka a možnost stanovit povinnost platit zálohy.
3. Rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 11. 2009, č. j. 9 Afs 13/2008-90.
4. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2016, č. j. 2 Afs 239/2015-66.
5. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 4 Afs 22/2015-104.
6. Ustanovení§ 66 daňového řádu.
7. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 17. 9. 2015, č. j. 62 Af 75/2014-230.
8. Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 3. 2017, č. j. 62 Af 93/2016-70.
9. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2016, č. j. 4 Afs 22/2015-104.
10. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2014, č. j. 1 As 27/2014-31.
11. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2014, č. j. 1 As 27/2014-31.
12. Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 30. 9. 2015, č. j. 15 Af 76/2014-56.
13. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2017, č. j. 10 Af 23/2013-80
14. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 01. 2. 2017, č. j. 6 Afs 160/2016-27.
15. Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2016, č. j. 2 Afs 239/2015-66.
16. Metodický pokyn k postupu správce daně při vydávání zajišťovacího příkazu, č. j.: 87133/17/7700-30133-711377; dostupné online na portále www.financnisprava.cz.

Radíme klientům s pojištěním již 25 let. Spolehlivě a v jejich zájmu.

Jsme rodinná firma, která si cení profesionality, hodnot, individuálního a vstřícného přístupu ke klientům. Posoudíme možná rizika Vaší profese a přineseme efektivní řešení pojištění ve všech potřebných oblastech. Zároveň využijeme své velikosti a pozice největšího nezávislého poradce k vyjednání těch nejlepších podmínek pro Vás.

- Vždy hájíme Vaše zájmy a hledáme to nejvýhodnější řešení
- K dispozici je Vám zkušený tým specialistů
- Poradíme Vám s likvidací pojistných událostí
- Zajistíme Vám výhodné profesní i soukromé pojištění
- Rádi pro Vás zpracujeme nezávaznou nabídku pojištění

RENOMIA

Vždy ve Vašem zájmu.
www.renomia.cz

Některé aspekty ohlašování porušení zabezpečení osobních údajů podle GDPR

Dne 25. května 2018 se stane přímo použitelným obecné nařízení o ochraně osobních údajů známé pod zkratkou GDPR.[1] Vnese do oblasti ochrany osobních údajů řadu novinek, mimo jiné také požadavek, aby bylo jakékoli porušení zabezpečení osobních údajů (s výjimkou těch porušení, kdy je nepravděpodobné, že by následkem bylo riziko pro práva a svobody fyzických osob) hlášeno tzv. dozorovému úřadu,[2] a v některých případech dokonce oznamováno samotnému subjektu údajů.

Aby správce mohl této povinnosti dostát a nedostal se tak do rozporu s GDPR, je v prvé řadě nezbytné, aby byl schopen jednotlivé případy porušení zabezpečení osobních údajů identifikovat. Porušení zabezpečení osobních údajů je v GDPR vymezeno jako „porušení zabezpečení, které vede k náhodnému nebo protiprávnímu zničení, ztrátě, změně nebo neoprávněnému poskytnutí nebo zpřístupnění přenášených, uložených nebo jinak zpracovávaných dat“.3

Pracovní skupina WP29[4] rozděluje porušení zabezpečení osobních údajů do tří kategorií, a to podle toho, která z vybraných základních zásad nebyla při zpracování osobních údajů dodržena. Rozlišovat tedy můžeme mezi porušením důvěrnosti (při neoprávněném zpřístupnění osobních údajů), porušením dostupnosti (při neoprávněné ztrátě či zničení osobních údajů) a porušením integrity (při neoprávněném pozměnění osobních údajů).5

Posouzení povahy každého jednotlivého porušení zabezpečení osobních údajů má zásadní význam především pro určení okamžiku, kdy je třeba porušení zabezpečení ohlásit dozorovému úřadu. Dle čl. 33 GDPR totiž platí, že dojde-li k porušení zabezpečení osobních údajů, má správce povinnost jej ohlásit dozorovému úřadu bez zbytečného odkladu a je-li to možné, tak do 72 hodin od okamžiku, kdy se o porušení dozvěděl. Pokud správce ohlášení nejpozději do 72 hodin neučiní, bude muset úřadu spolu s opožděným ohlášením sdělit také důvody prodlení. Skutečnost, zda bylo ohlášení učiněno „bez zbytečného odkladu“, bude posuzována zejména s ohledem na povahu a závažnost daného porušení a možné nežádoucí důsledky pro subjekt údajů.6

V praxi může být problematické stanovení „okamžiku, kdy se správce o porušení dozvěděl“, neboť GDPR neobsahuje jasné vodítko, jak (ne)vědomost správce posuzovat. Pracovní skupina WP29 zastává názor, že správce bude možné pokládat za „informovaného“, jakmile bude mít „důvodný stupeň jistoty, že došlo k bezpečnostnímu incidentu vedoucímu k ohrožení osobních údajů“.7

Jakmile tedy správce obdrží oznámení o porušení zabezpečení osobních údajů nebo sám pojme podezření na takové porušení zabezpečení, může následně provést krátké šetření, během něhož si ověří, zda k bezpečnostnímu incidentu skutečně došlo. V průběhu tohoto šetření v zásadě nelze správce pokládat za „informovaného“, jinými slovy ohlašovací povinnost správci prozatím nevznikne. Celý proces identifikace případů porušení zabezpečení je tak vhodné rozdělit do fáze sběru dat o podezřelých událostech a do fáze jejich posouzení (prošetření) za účelem konečného rozhodnutí, zda se jedná o případ porušení zabezpečení osobních údajů vyvolávající důsledky vyjmenované v čl. 33 GDPR.[8] Toto konečné rozhodnutí by měla učinit správcem k tomu předem určená a odborně způsobilá osoba, resp. osoby. Přípustná délka finálního prošetření události se bude odvíjet především od zjevnosti a rozsáhlosti případného porušení zabezpečení.

Dospěje-li určená osoba ke zjištění, že prošetřovaná událost důsledky uvedené v čl. 33 GDPR způsobit nemůže, nejedná se pravděpodobně o případ porušení zabezpečení osobních údajů ve smyslu GDPR a správce nebude mít ani ohlašovací povinnost vůči dozorovému úřadu. V opačném případě, tedy pokud by důsledky dle čl. 33 GDPR nastat mohly, by však měl správce neprodleně učinit další krok a zhodnotit míru rizika.

Typickým příkladem porušení zabezpečení, kdy vzhledem k minimální míře rizika pro práva a svobody fyzických osob ohlašovací povinnost správci nevznikne, je zpřístupně-

ní osobních údajů jednotlivce, které byly již dříve veřejně dostupné.[9] V případech porušení zabezpečení osobních údajů, kdy určité riziko pro práva a svobody fyzických osob existuje, však ohlašovací povinnost ve smyslu čl. 33 GDPR vzniká, a správce musí bezpečnostní incident nejpozději do 72 hodin po těchto zjištěních ohlásit dozorovému úřadu. Hrozí-li, že riziko bude vysoké, musí správce informovat (až na výjimky uvedené v čl. 34 odst. 3 GDPR) bez zbytečného odkladu také samotný subjekt údajů.

Ačkoli je správci dána povinnost porušení zabezpečení osobních údajů ohlašovat dozorovému úřadu, GDPR nestanovuje výslovně povinnost správce porušení zabezpečení aktivně zjišťovat. Tato povinnost se však dá dovodit z čl. 32 GDPR, dle kterého jsou správce i zpracovatel povinni zavést vhodná technická a organizační opatření k zajištění úrovně zabezpečení odpovídající konkrétnímu riziku. A právě mezi taková opatření by mohl spadat také systém detekce bezpečnostních incidentů.[10]

V neposlední řadě je třeba podotknout, že ohlášením případu porušení zabezpečení osobních údajů povinnosti správce nekončí. Čl. 33 odst. 5 GDPR dále správci ukládá, aby veškeré případy porušení zabezpečení osobních údajů řádně dokumentoval. Dokumentace musí být vedena skutečně o všech případech porušení zabezpečení; tedy i o těch, u nichž správce vyhodnotil, že nebudou mít za následek riziko pro práva a svobody fyzických osob a která tedy dozorovému úřadu ohlašovat nemusí.[11] Kromě skutečností týkajících se daného porušení a jeho účinků musí správce v dokumentaci uvést rovněž přijatá nápravná opatření. Cílem této povinnosti je patrně připravit podklady pro dozorový úřad a ulehčit mu případné šetření bezpečnostního incidentu.

Povinnost ohlašovat porušení zabezpečení dozorovému úřadu dle čl. 33 odst. 1 GDPR se vztahuje pouze na správce a nikoli na zpracovatele osobních údajů. Zpracovateli je však v čl. 33 odst. 2 GDPR uloženo, aby případné zjištění porušení zabezpečení osobních údajů hlásil bez zbytečného odkladu správci. Nad rámec této povinnosti GDPR dále stanovuje, že je třeba ve zpracovatelské smlouvě (příp. jiným právním aktem podle práva Unie nebo členského státu) stanovit povinnost zpracovatele být nápomocen správci při zajišťování povinnosti ohlašovat porušení zabezpečení dozorovému úřadu.[12] Tuto povinnost je vhodné ve zpracovatelské smlouvě nejen stanovit, ale také ji blíže rozvést a určit konkrétní způsoby této nápomoci.

Závěr

Dle GDPR musí mít správce osobních údajů zavedeny procesy identifikace bezpečnostních incidentů, resp. případů porušení zabezpečení osobních údajů. Lhůta pro ohlášení případu porušení zabezpečení osobních údajů činí 72 hodin od okamžiku, kdy se správce o porušení zabezpečení dozvěděl. Tento okamžik však nelze bez dalšího ztotožňovat s okamžikem, kdy se správce dozvěděl o prvních informacích týkajících se bezpečnostního incidentu. Počátek předmětné lhůty je vhodné spíše spojovat s okamžikem, kdy po celkovém posouzení dostupných údajů dospěl správce k závěru, že konkrétní událost je bezpečnostním incidentem, který má za následek porušení zabezpečení osobních údajů. Pro snadnější určení tohoto okamžiku je vhodné procesy identifikace bezpečnostních incidentů formalizovat – přes fázi sběru dat o potencionálních bezpečnostních incidentech až po fázi posouzení těchto dat za účelem potvrzení bezpečnostního incidentu. Pokud budou tyto procesy vhodně nastaveny a nebude při jejich realizaci docházet ke zbytečným odkladům, měla by se výše zmíněná 72hodinová lhůta počítat až od konečného potvrzení porušení zabezpečení osobních údajů. Správce nemůže výše zmíněné povinnosti obcházet tak, že by zcela rezignoval na identifikaci bezpečnostních incidentů, nebo tím, že by jejich ověřování neúměrně prodlužoval.

Mgr. Červinková Barbora, koncipientka advokátní kanceláře Císař, Češka, Smutný

Mgr. Bc. Tupec Radek, koncipient advokátní kanceláře Císař, Češka, Smutný

CÍSAŘ ČEŠKA SMUTNÝ

Poznámky:

1. Z anglického General Data Protection Regulation.
2. Dle čl. 51 odst. 1 GDPR je dozorovým úřadem jeden nebo i více nezávislých orgánů veřejné moci pověřených monitorováním uplatňování GDPR s cílem chránit základní práva a svobody fyzických osob v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů a usnadnit volný pohyb osobních údajů uvnitř EU. V České republice bude funkci dozorového úřadu vykonávat Úřad pro ochranu osobních údajů.
3. Čl. 4 odst. 12 GDPR.
4. WP29 je pracovní skupina pro ochranu fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů. WP29 byla zřízena čl. 29 směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů. Jedná se o nezávislou skupinu, která má poradní funkci. V rámci své činnosti vydává WP29 stanoviska a doporučení, která mj. upřesňují výklad některých pojmů GDPR. Směrnice 95/46/ES bude na základě čl. 94 GDPR s účinkem ode dne 25. května 2018 zrušena a pracovní skupina WP29 bude nahrazena Evropským sborem pro ochranu osobních údajů zřízeným na základě GDPR.
5. Vodítka k ohlašování případů porušení zabezpečení osobních údajů podle Nařízení 2016/679, WP29. Dostupné z: https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144 & id_dokumenty=27694 [cit. 10. 12. 2017]
6. Bod 87 odůvodnění k GDPR.
7. Vodítka k ohlašování případů porušení zabezpečení osobních údajů podle Nařízení 2016/679, WP29. Dostupné z: https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144 & id_dokumenty=27694 [cit. 10. 12. 2017]
8. Dle čl. 33 odst. 1 GDPR není třeba hlásit takové případy porušení zabezpečení osobních údajů, u nichž je nepravděpodobné, že by toto porušení mělo za následek rizika pro práva a svobody fyzických osob. Vodítka k ohlašování případů porušení zabezpečení osobních údajů podle Nařízení 2016/679, WP29. Dostupné z: https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144 & id_dokumenty=27694 [cit. 10. 12. 2017]
9. Vodítka k ohlašování případů porušení zabezpečení osobních údajů podle Nařízení 2016/679, WP29. Dostupné z: https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_org=200144 & id_dokumenty=27694 [cit. 10. 12. 2017]
10. NULÍČEK, M., DONÁT, J., NONNEMANN, F., LICHNOVSKÝ, B., TOMÍŠEK, J. GDPR. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 544 s.
11. NULÍČEK, M., DONÁT, J., NONNEMANN, F., LICHNOVSKÝ, B., TOMÍŠEK, J. GDPR. Obecné nařízení o ochraně osobních údajů. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 544 s.
12. Čl. 28 odst. 3 písm. f) GDPR.

POMOZTE NÁM NAKRMIT DĚTI JÍDLEM A LÁSKOU

VĚDĚLI JSTE, ŽE V ČESKÉ REPUBLICE SI

KAŽDÁ 10. RODINA

NEMŮŽE DOVOLIT PLATIT SVÝM DĚTEM ŠKOLNÍ OBĚDY?

TYTO DĚTI PŘICHÁZEJÍ O DŮLEŽITOU SOUČÁST PRAVIDELNÉ STRAVY A NAVÍC ZAŽÍVAJÍ POCIT VYČLENĚNÍ Z DĚTSKÉHO KOLEKTIVU, COŽ MŮŽE MÍT VELMI NEGATIVNÍ DOPAD NA JEJICH PSYCHICKÝ ROZVOJ.

SOUHLASÍTE S TÍM, ŽE BY V ČR NEMĚLO ŽÁDNÉ DÍTĚ TRPĚT HLADEM?

POKUD ANO, POMOZTE TĚMTO DĚTEM LIBOVOLNOU ČÁSTKOU. VŠECHNY PŘÍSPĚVKY DO KORUNY POUŽIJEME NA ZAPLACENÍ OBĚDŮ KONKRÉTNÍM DĚTEM!

ČÍSLO TRANSPARENTNÍHO ÚČTU:

888 555 999 / 5500

WWW.OBEDYPRODETI.CZ

OBĚDY PRO DĚTI

WOMEN FOR WOMEN
CHARITATIVNÍ PROJEKT IVANY A PAVLA TYKAČOVÝCH

SE ZÁŠTITOU MŠMT

S PODPOROU MPSV

HLAVNÍ PARTNER NIVEA pečuje o rodinu

OBĚDY PRO DĚTI S FINANČNÍ PODPOROU MŠMT NA ROK 2016, 2017 A 2018.

Změny v zákoně o evidenci tržeb v důsledku nálezu Ústavního soudu

Dne 12. prosince 2017 vydal Ústavní soud nález[1] týkající se zákona o evidenci tržeb,[2] který je dozajista dobrou zprávou pro provozovatele internetových obchodů a pro poplatníky, kteří spadají do III. a IV. fáze zavedení elektronické evidence tržeb („EET"), tedy pro lékaře, právníky, účetní a podnikatele provozující vybraná řemesla (např. klenotníky, opraváře počítačů).

Zrušení evidence tržeb realizovaných platebními kartami

S účinností od 1. března 2018 se ruší povinnost evidovat platby uskutečněné „bezhotovostním převodem peněžních prostředků, k němuž dává příkaz plátce prostřednictvím příjemce, kterým je poplatník, který má tržbu evidovat", tedy primárně platby uskutečněné platebními kartami.

Ústavní soud v této souvislosti upozorňuje, že účelem zákona o evidenci tržeb je lepší dohledatelnost hotovostních a jim podobných plateb. Za takové platby považuje Ústavní soud platby, které nezanechávají žádnou elektronickou stopu a nad jejichž evidencí má kontrolu jediný subjekt, jímž je daňový poplatník, který platbu přijímá. Takovými platbami jsou dozajista hotovostní platby, nicméně pro platby bezhotovostní, mezi něž jsou zahrnuty i platby platebními kartami, toto již dle Ústavního soudu neplatí. Tyto platby jsou pro správce daně lehce dohledatelné, také díky informačním povinnostem poskytovatelů platebních služeb, které mají tito poskytovatelé vůči správci daně dle daňového řádu.

Vyloučením plateb platebními kartami z povinnosti evidovat tržby se Ústavní soud snaží v co největší míře snížit riziko zranitelnosti autonomní sféry daňových poplatníků.

Za zmínku též stojí názor Ústavního soudu k rozsahu informací, které správce daně může vyžadovat. V této věci Ústavní soud zdůrazňuje, že smyslem zákona by nemělo být, aby měl správce daně co nejširší přehled o transakcích uskutečněných daňovými poplatníky, ale má pouze umožňovat správci daně ukládat daňovým poplatníkům evidenci plateb, které jsou pro něj nedohledatelné či pouze velmi obtížně dohledatelné a u nichž je z pohledu správce daně větší riziko podvodu. Dále Ústavní soud upozorňuje, že sběr dat správcem daně je možný jen potud, je-li to nezbytně nutné pro správné zjištění a stanovení daně. Otázkou pak samozřejmě zůstává, co je ještě nezbytně nutné a co už nikoli.

Ústavní soud v této věci uzavírá, že jelikož jsou informace o platbách platebními kartami „obecně poměrně snadno dohledatelné, není tedy dostatečně silný a legitimní zájem státu na jejich plošné evidenci… Stát musí dodržovat jisté informační sebeomezení, může-li jím zajišťované funkce zabezpečit jinak."[3]

Do budoucna pak Ústavní soud ponechává zákonodárci možnost definovat bezhotovostní platby, které by byly obtížně dohledatelné vzhledem k technologickému vývoji, a vrátit je do povinnosti elektronické evidence.

Prozatím tedy byla III. a IV. fáze zavedení EET zrušena, nicméně je možné a dle vyjádření Ministerstva financí velmi pravděpodobné, že zákonodárce po zvážení a zapracování námitek Ústavního soudu ostatní subjekty do EET v nejbližší možné době zapojí.

Zrušení rodného čísla na účtence

Dle zákona o evidenci tržeb účinného do 28. února 2018, bylo jednou z náležitostí, kterou musí poplatník uvádět na účtence, také daňové identifikační číslo, jímž je často rodné číslo poplatníka.

Tato povinnost byla také v návaznosti na nález Ústavního soudu zrušena s účinností od 1. března 2018.

Ústavní soud je v této věci toho názoru, že uvádění daňového identifikačního čísla, kterým je u fyzické osoby často jeho rodné číslo, je nadbytečné vzhledem k dalším identifikátorům zavedeným zákonem o evidenci tržeb (např. bezpečnostní kód poplatníka, fiskální identifikační kód).

Jelikož rodné číslo je osobním údajem dle zákona o ochraně osobních údajů[4] a požívá tudíž vyšší ochrany, mělo by s ním být zacházeno s obezřetností. Za takové obezřetné zacházení se dozajisté nepovažuje situace, kdy je rodné číslo poplatníka uvedeno na každé účtence a je zde pak vyšší riziko zneužití.

Ústavní soud shledává uvádění rodného čísla na účtence jako nedostatečně „šetrné k právu na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním osobních údajů podle čl. 10 odst. 3 Listiny a v testu proporcionality neobstojí."[5]

Zrušení zavedení III. a IV. etapy EET

Jak je uvedeno v úvodu článku, novelou zákona o evidenci tržeb dochází také ke zrušení III. a IV. etapy EET, která se dotýká např. lékařů, právníků, řemeslníků.

I k tomuto zrušení (nebo spíše jen odsunutí) III. a IV. fáze zavádění EET také dochází v důsledku nálezu Ústavního soudu. Ten má za to, že zákonodárce dostatečně nezvážil možné dopady na zbývající část poplatníků spadající do posledních 2 fází. Ústavní soud nesouhlasil především s tím, že zákonodárce nejdříve zavádí určité opatření (v tomto případě začlenění zbývajících poplatníků do povinnosti registrovat tržby) a teprve posléze zkoumá, zda je toto opatření v daném rozsahu nutné a zda jeho dopady nenaruší zbytečně podnikatelské prostředí a zbytečně nezatíží určitý okruh poplatníků (např. drobní řemeslníci s minimálním obratem). Takovýto postup pak může vést ke ztrátě právní jistoty poplatníků, přičemž právní jistota a předvídatelnost je jedním ze znaků právního státu.

Prozatím tedy byla III. a IV. fáze zavedení EET zrušena, nicméně je možné a dle vyjádření Ministerstva financí velmi pravděpodobné, že zákonodárce po zvážení a zapracování námitek Ústavního soudu ostatní subjekty do EET v nejbližší možné době zapojí. V tomto duchu se také vyjádřila Alena Shillerová pro Lidové noviny.

Zrušení možnosti upravovat rozsah evidenční povinnosti nařízením vlády

Dle zákona o elektronické evidenci tržeb byla dána vládě (i) možnost vyloučit určité tržby z EET nebo (ii) umožnit některým tržbám videnci ve zjednodušeném režimu, a to na základě vládního nařízení.

Tato možnost byla v důsledku nálezu Ústavního soudu také zrušena, a to z toho důvodu, že dle Ústavního soudu byla vláda zákonodárcem zmocněna k normotvorbě, která jí ústavně nepřísluší. Ústavnímu soudu zde vadilo především to, že samotný zákon nedává vládě žádné hranice pro vydání daných nařízení, což pak může vést k diskriminaci subjektů, které by do zvýhodněných podmínek nespadaly, nebo nejistotě, zda vůbec někdo zvýhodněné podmínky bude moci využít. Důkazem toho je, že zákon uvádí stejné podmínky jak pro možné vyřazení z EET, tak pro použití zjednodušeného režimu.

Stanovisko Ministerstva financí

Ministerstvo financí samozřejmě respektuje nález Ústavního soudu a bylo potěšeno především skutečností, že zákon o evidenci tržeb nebyl zrušen jako celek, což se dalo očekávat.

Z vyjádření Ministerstva financí je pro poplatníky užitečná především informace týkající se dopadu nálezu Ústavního soudu na již zavedenou praxi poplatníků, kteří již do povinnosti elektronické evidence tržeb spadají a jejichž IT systémy jsou nastaveny dle stávajícího zákona o evidenci tržeb.

Poplatníci, kteří již evidují tržby včetně tržeb realizovaných platbami kartou, nemusí měnit své IT systémy a tyto platby vylučovat, ale mohou nadále pokračovat v režimu jako před novelou zákona, pokud si tak přejí.

Stejný postup je i pro vystavování účtenek obsahujících rodné číslo poplatníka. Pokud daný poplatník nemá námitek proti uvádění svého rodného čísla na účtenkách, může v tom i nadále pokračovat. Nemusí tedy opět vydávat peněžní prostředky na změny IT systémů.

Dle mého názoru, je zmíněný nález Ústavního soudu pozitivní zprávou nejen pro poplatníky, jichž se EET týká, nicméně také pro ostatní občany České republiky, neboť ukazuje, že Česká republika je právní stát, ve kterém rčení, že „při kácení lesa létají třísky", nemá místo.

Eliška Komínková, daňová poradkyně
Baker & McKenzie s. r. o., advokátní kancelář

Baker McKenzie.

Poznámky:

1. Sp. zn. Pl. ÚS 26/16.
2. Zákon č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb.
3. Odst. 96 Nálezu ÚS Sp. zn. Pl. ÚS 26/16.
4. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.
5. Odst. 101 Nálezu ÚS sp. zn. Pl. ÚS 26/16.

Podílové spoluvlastnictví, jeho zrušení a odklad zrušení spoluvlastnictví

Spoluvlastnictvím označujeme vlastnictví dvou nebo více osob k jedné společné věci současně. Spoluvlastnický podíl může být určen ideálně nebo reálně. V občanském zákoníku č. 40/1964 Sb., který byl platný do 31. 12. 2013, bylo spoluvlastnictví upraveno v § 136 a násl. V praxi nečinilo větších výkladových problémů postupovat podle této právní úpravy.

Obecně spoluvlastnictví vzniká nejčastěji na základě dohody spoluvlastníků a důležitá je dobrovolná vůle účastníků. Nepochybně spoluvlastnické právo však může vzniknout i na základě zákona nebo rozhodnutím soudu. Tipický příklad vzniku na základě zákona je v případě společenství vlastníků bytových jednotek, kdy nabyvatel vlastnického práva k bytové jednotce nabývá současně i spoluvlastnický podíl na společných prostorách domu. Na základě rozhodnutí soudu je vznik spoluvlastnictví typický třeba u dědického vypořádání.

Od 1. 1. 2014 nabyl účinnosti občanský zákoník č. 89/2012 Sb., (dále jen občanský zákoník), který upravuje spoluvlastnictví v ustanoveních § 1115 až 1157. Bohužel, definici spoluvlastnictví neobsahuje. Výkladem je možné dojít k závěru, že spoluvlastnictví je, že jedna a tatáž věc může být ve vlastnictví neomezeného počtu osob. Pokud je vlastnictví více jak jedné osoby, mluvíme o podílovém spoluvlastnictví.

Pokud se podíváme do historie, tak občanské právo platné u nás do roku 1950 obsahovalo celkem standardní úpravu spoluvlastnictví odpovídající obvyklým pravidlům. Poté občanské zákoníky z roku 1950 a zejména z roku 1964 nastavovaly zvláštní stav. Podílové spoluvlastnictví bylo orientováno spíše snahou vyhovět požadavkům úpravy vlastnického práva v totalitním režimu.

Občanský zákoník je koncipován tak, aby navázal a navrátil se k pravidlům, které byly opuštěny u nás v polovině minulého století. Ve svém článku bych se chtěl zabývat zrušením spoluvlastnictví, včetně odložení jeho zrušení.

Spoluvlastnictví se zrušuje dohodou všech spoluvlastníků a dohoda musí obsahovat ujednání o způsobu vypořádání (§ 1141 občanského zákoníku). Také občanský zákoník č. 40/64 Sb. v ustanovení § 142 řeší vypořádání podílového spoluvlastnictví s tím, že nedojde-li k dohodě, zruší spoluvlastníci spoluvlastnictví návrhem na vypořádání k příslušnému soudu. Soud v takovém případě přihlíží k velikosti podílů a účelnému využití věci. Není-li rozdělení věci dobře možné, přikáže soud přiměřenou náhradu jednomu nebo více spoluvlastníkům. Nechce-li ho ani jeden ze spoluvlastníků, nařídí soud její prodej a výtěžek rozdělí dle podílů.

Občanský zákoník řeší vypořádání podílového spoluvlastnictví obdobně s tím, že preferuje při zrušení spoluvlastnictví reálné rozdělení společné věci a také upřednostňuje

dohodu spoluvlastníků. Dá se říci, že co se týká vypořádání podílového spoluvlastnictví, z právní úpravy obsažená v občanském zákoníku č. 40/1964 Sb. platném do 31. 12. 2013, převzala nová právní úprava občanského zákoníku zásadní princip pro vypořádání.

Při zrušení spoluvlastnictví musí být vypořádány dluhy a pohledávky všech věřitelů jako třetích osob a samotných spoluvlastníků týkajících se společné věci v souladu s § 1148 občanského zákoníku. Za zmínku stojí také ustanovení § 1150, které stanoví, že zrušení spoluvlastnictví nemůže mít za následek újmu osoby na spoluvlastnictví zúčastněné. Toto je obecné pravidlo vypořádání podílového spoluvlastnictví.

Občanský zákoník od 1. 1. 2015 odebral spoluvlastníkům předkupní právo, které platilo pouze při získání nemovitosti v dědickém řízení a trvalo šest měsíců od nabytí nemovitosti. Poukazuji na to, že od 1. 1. 2018 je účinná novela, která předkupní právo pro spoluvlastníky opět zavádí do našeho právního řádu. Lze pouze spekulovat, zda se jedná o systémovou úpravu, či zda vrácení předkupního práva nebude působit další problémy. Další úprava stanoví, že spoluvlastníci se nemohou předkupního práva předem vzdát.[1]

Občanský zákoník v § 1154 stanoví zásadu, že zrušitelnost spoluvlastnictví může být uskutečněna především dohodou spoluvlastníků. Uvedené ustanovení řeší tzv. odklad zrušení spoluvlastnictví, což je zcela nový institut, který dosud v občanském zákoníku nebyl obsažen. V tomto směru je zde prolomena zásada tzv. zrušitelnosti spoluvlastnictví a je to ponecháno na vůli spoluvlastníků. Takovou dohodu nelze zneužívat a nelze dohodou spoluvlastníků vyloučit zrušení spoluvlastnictví jednou pro vždy. Spoluvlastníci se ani nemohou dohodnout, že se vzdají práva v budoucnu. Podstatou tedy je, že dohodou o odkladu zrušení spoluvlastnictví spoluvlastníci nemohou po určitou dobu požadovat zrušení spoluvlastnictví. Pokud by i přesto podali žalobu k příslušnému soudu, musela by být žaloba zamítnuta, leda by se u soudu spoluvlastníci dohodli, že na odkladu zrušení spoluvlastnictví netrvají. Ustanovení § 1154 občanského zákoníku stanoví, že odklad zrušení spoluvlastnictví může být ujednán na dobu 10 let s tím, že je možné ujednat odklad i opakovaně. Taková možnost teoreticky umožňuje zablokovat vypořádání podílového spoluvlastnictví na dlouhou dobu. V tomto směru je nezbytné vyčkat příslušné judikatury, jak bude takové konání posuzováno.

Ustanovení § 1154 odst. 2 řeší právní nástupnictví spoluvlastníků a připouští, aby byly smluveny účinky dohodnutého omezení i pro singulární nástupce spoluvlastníků. Pokud by taková dohoda pro singulární právní nástupce ujednána nebyla, pak by se na ně závazek odkladu zrušení spoluvlastnictví nevztahoval. Samotná dohoda spoluvlastníků o odkladu zrušení spoluvlastnictví může být uzavřena kdykoliv po vzniku spoluvlastnického vztahu. Uzavření takové dohody nemá žádný podstatný vliv na spoluvlastnictví z hlediska práv a povinností jednotlivých spoluvlastníků. Podstatné je, že zákon pro takovou dohodu vyžaduje formu veřejné listiny a pokud se ujednání týká nemovitosti zapsané do veřejného seznamu, tak musí proběhnout i zápis do tohoto seznam.[2]

Při rozhodování soudů o tom, zda jsou či nejsou splněny podmínky pro odklad zrušení spoluvlastnictví, musí být bráno do úvahy pečlivé hodnocení důkazů a konkrétních okolností každé věci.

Také soud může na návrh některého ze spoluvlastníků odložit zrušení spoluvlastnictví. Je na rozhodnutí soudu, kdy na základě námitek spoluvlastníků proti zrušení spoluvlastnictví zhodnotí, zda je spravedlivé, aby spoluvlastníci setrvávali ve spoluvlastnictví a přihlédne k tomu, aby nedocházelo k majetkové ztrátě, nebo se jedná o vážné ohrožení oprávněného zájmu některého ze spoluvlastníků. Jedná se o soudní ochranu spoluvlastníků, kteří mají proti zrušení spoluvlastnictví zásadní námitky. Pokud soud shledá, že takové námitky mají své opodstatnění, může takové ujednání zrušit, nejdéle však na dobu dvou let, tak jak stanoví § 1155 občanského zákoníku.

Z judikatury, zejména Nejvyššího soudu ČR vyplývá, že vážné ohrožení oprávněného zájmu spoluvlastníka odůvodňující odklad zrušení spoluvlastnictví rozhodnutím soudu podle § 1155 Občanského zákoníku, může být výjimečně založeno i vážným ohrožením zájmu osoby blízké spoluvlastníků a spočívá v požadavku na realizaci práva a respektování rodinného života (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 6. 2016, sp.zn. 22 Cdo 4755/2015).[3]

Důvodem pro odklad zrušení spoluvlastnictví a prodloužení jeho trvání dle ustanovení § 1155 odst. 1 občanského zákoníku není pouhá skutečnost, že některý ze spoluvlastníků přijde o bydlení, ani skutečnost, že spoluvlastník v domě bydlí s nezletilými dětmi neznamená, že by v případě zrušení spoluvlastnictví byl jeho oprávněný zájem, konkrétně zájem na bydlení vážně ohrožen (viz rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě, sp.zn. 71 Co135/2017, ze dne 27. 6. 2017).[4]

Je třeba poukázat i na skutečnost, že zrušení spoluvlastnictví může být odloženo také v řízení pro případ smrti (§ 1155 odst. 2 občanského zákoníku), kdy odklad zrušení spoluvlastnictví může založit i závěť. Ustanovení § 1156 občanského zákoníku jednoznačně stanoví, že odklad zrušení spoluvlastnictví lze později změnit dohodou spoluvlastníků a nedojde-li k takové dohodě rozhodnutím soudu na základě návrhu spoluvlastníka, který prokáže, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby ve spoluvlastnictví setrval nebo že se pro něj změnily podstatně okolnosti, pro něž k odkladu spoluvlastnictví došlo.

Při rozhodování soudů o tom, zda jsou či nejsou splněny podmínky pro odklad zrušení spoluvlastnictví, musí být bráno do úvahy pečlivé hodnocení důkazů a konkrétních okolností každé věci.

Mgr. Jiří Vágner, advokát – partner
Advokátní kancelář Brož & Sokol & Novák s. r. o.

Brož Sokol Novák
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Poznámky:

1. Občanský zákoník, komentář Petrov, Výtisk, Beran a kolektiv I. vydání nakladatelství C.H. Beck 2017.
2. Nový občanský zákoník s aktualizovanou důvodou zprávou a rejstříkem prof. Dr. JUDr. Karel Eliáš a kolektiv, Sagit, a. s. 2012.
3. Rozsudek Nejvyššího soudu ze den 29. 6. 2016, sp. zn. 22 Cdo 4755/2015.
4. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 6. 2017sp. zn. 71 Co 135/2017.

Psychologický test za účelem určení sexuální orientace v řízení o azylu

V poslední době řeší Evropská unie situace s uprchlíky, kteří do Evropy přicházejí z oblasti Blízkého východu, zejména ze Sýrie a z Afriky. S touto situací je spojen nárůst žádostí o azyl a s ním i problémy s jejich posouzením. Jedním z problémů je posuzování žádosti o azyl, založené na nebezpečí pronásledování v zemi původu z důvodu sexuální orientace a její prokazování.

Žadatelem o azyl se rozumí člověk, který o sobě tvrdí, že je uprchlík a žádá mezinárodní ochranu před pronásledováním nebo nebezpečím vážné újmy v zemi původu. Řízení o azylu u nás upravuje především zákon č. 325/2009 Sb., avšak vedle toho existuje unijní úprava, která stanovuje podmínky poskytnutí statusu uprchlíka.[1] Tato směrnice umožňuje mimo jiné vnitrostátním orgánům nařídit oborné posouzení v rámci posuzování žádosti o azyl za účelem lepšího určení skutečné potřeby mezinárodní ochrany žadatele.[2] Odborného posouzení, konkrétně psychologického testu za účelem určení sexuální orientace v řízení o azylu, se týká rozsudek ve věci C-473/2016 Soudního dvora Evropské unie, který byl vydán dne 25. 1. 2018.

V tomto rozsudku se Soudní dvůr zabýval předběžnou otázkou vzešlou z řízení o žádosti o azylu nigerijského státního příslušníka F., který v dubnu 2015 podal žádost o azyl k maďarským orgánům z důvodu obavy z pronásledování v zemi svého původu z důvodu své homosexuality. Maďarský úřad žádost o azyl F. zamítl, avšak v této souvislosti konstatoval, že jeho prohlášení nevykazují zásadní rozpory, nicméně na základě odborného posouzení provedeného psychologem, které zahrnovalo vyšetření, posouzení osobnosti a několik testů osobnosti,[3] dospěl k závěru o nedostatku jeho hodnověrnosti. F. podal proti tomuto rozhodnutí úřadu opravný prostředek, přičemž tvrdil zejména to, že psychologické testy, které podstoupil, vážně porušují jeho základní práva a neumožňují posoudit věrohodnost jeho sexuální orientace.

Soudní dvůr dospěl v tomto rozhodnutí k závěru, že sice směrnice o posouzení podmínek poskytnutí statusu uprchlíka umožňuje vnitrostátním orgánům nařídit odborné posouzení za účelem lepšího určení skutečné potřeby mezinárodní ochrany žadatele, nicméně podmínky případného využití odborného posouzení musí být v souladu se základními právy zaručenými Listinou základních práv Evropské unie, jako je právo na respektování lidské důstojnosti a právo na respektování soukromého a rodinného života.

Odborné posouzení je zde prováděno v kontextu, kdy se osoba, která má podstoupit projektivní osobnostní testy, nachází v situaci, kdy její budoucnost úzce závisí na tom, jak orgán posuzující žádost rozhodne o její žádosti o mezinárodní ochranu, a kdy případné odmítnutí podstoupit tyto testy může představovat významnou skutečnost, z níž bude uvedený orgán vycházet při určení, zda tato osoba svou žádost dostatečně doložila. Tedy, i když k provedení odborného psychologického posouzení formálně je nutný souhlas dotčené osoby, není tento souhlas nutně svobodný, protože je vynucen tlakem okolností, v nichž se žadatel o mezinárodní ochranu nachází.

V tomto konkrétním případě Soudní dvůr proto konstatoval, že použití odborného psychologického posouzení za účelem určení sexuální orientace žadatele představuje zásah do práva této osoby na respektování jejího soukromého života a není v souladu se směrnicí 2011/95/EU vykládanou ve světle článku 7 Listiny základních práv Evropské unie.

Závěrem Soudní dvůr také poukazoval na to, že, i když jsou podmínky odborného posouzení v souladu se základními právy zaručenými Listinou, orgány, které rozhodují v řízení o azylu, nejsou a fortiori vázány závěry odborného posudku při posouzení o sexuální orientaci žadatele a nemohou zakládat své rozhodnutí pouze na těchto závěrech.

JUDr. Klára Doležalová
MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář

Poznámky:

1. Směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011, o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany.
2. Článek 4 směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2011/95/EU.
3. Test kresby osoby v dešti (Draw-a-Person-in--the-Rain test), Rorschachtův test a Szondiho test.

act

RANDA HAVEL ■ LEGAL

TACTICS
PRECISION
VICTORY.

act legal offices
Amsterdam ▪ Bratislava ▪ Brussels ▪ Budapest ▪ Frankfurt
Paris ▪ Prague ▪ Vienna ▪ Warsaw

www.randalegal.com ▪ www.actlegal.com

RECOGNIZED CZECH LAW FIRM ▪ CHAMBERS & PARTNERS

RECOGNIZED CZECH LAW FIRM ▪ IFLR1000

RECOMMENDED CZECH LAW FIRM ▪ THE LEGAL 500

Stát jako podnikatel v oblasti vyhledávání ložisek nerostů a jejich těžby?

Poslední dobou se stáváme svědky snahy o posílení role státu při realizaci geologicko-průzkumných a těžebních záměrů. Řečeno jinými slovy, stát (prostřednictvím státního podniku DIAMO)[1] usiluje o to, aby získal status geologického a těžebního podnikatele se zaměřením na vyhledávání, průzkum a těžbu nerostného bohatství, resp. jeho určitého segmentu.

Tato snaha se zjevně odvíjí od usnesení vlády České republiky č. 713 ze dne 11. 10. 2017, přijatého ke zprávě o nutnosti zajištění ekonomických zájmů státu v oblasti využití kritických superstrategických surovin Evropské unie a některých dalších surovin. Uvedené usnesení vlády výslovně uvádí, že vláda souhlasí se zvýšením kontroly státu nad využíváním kritických surovin Evropské unie,[2] které dále rozšiřuje o ložiska tantalu, zirkonia, titanu, zlata, lithia a uranu. Usnesením vláda ukládá další úkoly směřující k zapojení státního podniku DIAMO a České geologické služby, případně dalších státních subjektů, do plnění záměrů v oblasti využití uvedené skupiny surovin.

Aktuální záměr posílit roli státu v této oblasti je dle našeho názoru předně nutné zasadit do kontextu toho, že oblast geologického průzkumu a těžby nerostů s aktivní rolí státu naopak byla historicky až do dnešní doby systematicky utlumována, kdy z veřejně dostupných zdrojů[3] vyplývá například to, že náklady na geologicko-průzkumné práce ložiskové geologie hrazené z prostředků státního rozpočtu se v posledních letech pohybují jen v řádu několika stovek tisíc Kč a ani státní rozpočet na rok 2018 nepočítá s významným navýšením této položky. Je tedy zjevné, že pokud do budoucna má být dosaženo záměru, aby stát hrál aktivní roli při průzkumu a těžbě nerostů (resp. určité aktivity svými kapacitami sám prováděl), musí být tato jeho činnost finančně posílena o několik řádů. Kromě zásadního posílení finančních zdrojů ze státního rozpočtu bude zjevně nezbytné zajistit dostatek zaměstnanců k realizaci zamýšlených průzkumných a těžebních záměrů (např. Analýza možností státu podílet se na případné těžbě a zpracování lithia na území ČR, kterou zpracovalo v listopadu 2017 Ministerstvo průmyslu a obchodu a DIAMO, státní podnik, zmiňuje, že k vyřešení personálních potřeb je třeba přijmout a vyškolit cca 1 000 zaměstnanců).

Kromě nezbytnosti vytvořit základní (a zásadní) materiální a personální zdroje pro výkon průzkumných a těžebních aktivit státem, je třeba poukázat na fakt, že zamýšlená role státu jako podnikatele v dané oblasti, která doposud funguje na běžných tržních základech (tj. je založena činnosti soukromých společností, které nesou enormní náklady a značná rizika průzkumu a těžby), vyžaduje provedení výrazných legislativních změn na úrovni zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů (dle jen „zákon o geologických pracích“), a zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“). Rovněž je zjevné, že záměr státu ve vazbě na snahu o osvojování ložisek strategických nerostných surovin České republiky vyžaduje změnu Surovinové politiky České republiky v oblasti nerostných surovin,[4] která jako dlouhodobě připravovaný dokument (schválený v roce 2017 s výhledem využitelnosti minimálně po dobu další dekády) s takto aktivní rolí státu nepočítá.

Aktuálně platná a účinná právní úprava je podobně jako v jiných zemích založena na principu, že stát jen vymezuje základní předpoklady a podmínky pro výkon geologických a těžebních prací, přičemž aktivně zasahuje pouze do procesu udělování příslušných licencí odborníkům podnikajícím v dané oblasti (stát rovněž stanovuje cenové podmínky v podobě výše úhrad za vydobytý nerost a z dobývacího prostoru). Dle ust. § 4 odst. 1 zákona o geologických pracích je možné geologické práce pro vyhledávání a průzkum ložisek vyhrazených nerostů a průzkum výhradních ložisek nevyhrazených nerostů provádět na průzkumném území, které je stanoveno právnické osobě nebo fyzické osobě, která má oprávnění k hornické činnosti. Podle odst. 4 téhož ustanovení zákona o geologických pracích má na státním orgánem (tj. Ministerstvem životního prostředí) stanoveném průzkumném území oprávněná osoba výhradní právo na vyhledávání a průzkum výhradního ložiska v souladu s požadavky obsaženými v rozhodnutí o stanovení průzkumného území.

Dle právní úpravy dále platí, že společnost, které je stanoveno průzkumné území a která ukončila průzkumné práce, má podle ust. § 24 odst. 3 horního zákona přednost při

získání předchozího souhlasu ke stanovení dobývacího prostoru. Tento přednostní nárok může uplatnit po schválení výpočtu zásob výhradního ložiska do jednoho roku od ukončení platnosti rozhodnutí o stanovení průzkumného území. Držitel předchozího souhlasu k podání návrhu na stanovení dobývacího prostoru má dále výhradní právo podat návrh na stanovení dobývacího prostoru. Držitel dobývacího prostoru přitom má výhradní právo požádat o povolení hornické činnosti (otvírku, přípravu a dobývání ložiska), tedy přednostní nárok získat poslední z řady povolení nezbytných dle právní úpravy k osvojování ložiska surovin.

Shora uvedené naznačuje, jak složité bude přistoupit k naplnění usnesení vlády České republiky ze dne 11. 10. 2017 č. 713, tedy posílit roli státu nad využíváním kritických surovin a začlenit státní složky (DIAMO, státní podnik, Českou geologickou službu příp. jiné) do realizace geologicko-průzkumných a těžebních záměrů. Jedná se totiž o oblast, ve které doposud běžně působí soukromé osoby (podnikatelé), přičemž stát (jeho složky) ani nedisponuje stanovenými průzkumnými územími pro ložiskový průzkum (či dalšími povoleními v dalších stupních povolovacího procesu), resp. o příslušná povolení v minulosti ani nežádal a není tak nositelem (investorem) výzkumných a těžebních projektů.[5]

Naplnění usnesení vlády České republiky č. 713 ze dne 11. 10. 2017, resp. samotné vytvoření nezbytných předpokladů (právních, ekonomických, věcných, personálních apod.) bude zcela jistě dlouhodobý proces a tento může ovlivnit postupy až v budoucích letech. Současně je nutné připomenout, že do doby přijetí nové právní úpravy (novely horního zákona, zákona o geologických pracích a dalších právních předpisů), jakož i změny surovinové politiky ČR, bude nutné respektovat aktuálně účinnou právní úpravu.[6]

Je nutné si uvědomit, že samotné usnesení vlády č. 713 žádné účinky ve vztahu k třetím osobám nevyvolává. Právní charakter usnesení vlády je ustálenou judikaturou[7] vymezen tak, že se nejedná o obecně závazný právní předpis, nýbrž o interní akt ukládající úkoly toliko členům vlády. Jedná se tedy o prostředek, kterým vláda sjednocuje svou činnost a vyjadřuje svou politickou vůli v rámci přípravných prací, jež jsou samy o sobě teprve předpokladem pro pozdější přijetí právně závazných rozhodnutí příslušným ústavním orgánem (Parlamentem). Uvedené ostatně souvisí se základním principem platným v právním státě, podle kterého exekutivní moci nepřísluší zakládat povinnosti (tj. stanovovat obecně závazná pravidla chování) svou rozhodovací činností. Podle čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR platí, že státní moc lze uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon.[8]

Závěrem

Posilování role státních podniků v oblasti průzkumu a těžby ložisek nerostných surovin (tedy snaha o podnikání státu v oblasti, v níž dnes existuje volná hospodářská soutěž) může narážet na pojetí moderního právního státu jako „servisní agentury“, která na nejrůznějších úrovních zabezpečuje chod společnosti (vytváří předpoklady a pravidla, avšak do právních vztahů zbytečně nevstupuje). Uvádí se, že moderní stát je založen na schopnosti nalézt správnou míru rovnováhy mezi individuálními svobodami, volným trhem, společenskou solidaritou a autonomní občanskou společností.[9] Bude proto zajímavé sledovat další vývoj, zda (a v jakém rozsahu) zákonodárný sbor v budoucnu přistoupí k úpravám horního práva a jaké faktické dopady bude mít případná nová legislativa v oblasti průzkumných geologických prací a při těžbě strategických surovin.

Mgr. David Mareš, Ph.D.
MT Legal s. r. o., advokátní kancelář

Poznámky:

1 Je nutné si uvědomit, že stěžejním úkolem společnosti DIAMO, státní podnik, je doposud v návaznosti na dokončení vládou stanoveného útlumového programu provádění zahlazování následků hornické činnosti. Úkolem tohoto státního podniku v souladu s dlouhodobě nastavenou strategií naopak není realizace rudného průzkumu a návazné těžby, tedy podnikání v oblasti finančně velmi náročných geologicko-průzkumných a těžebních projektů.

2 Jedná se o antimon, beryllium, boráty, kovový křemík, fluorit, fosfátové rudy, galium, germanium, hořčík, chróm, indium, kobalt, koksovatelné uhlí, kovy platinové skupiny, magnesit, niob, prvky lehkých a těžkých vzácných zemin, grafit a wolfram.

3 Viz Surovinové zdroje České republiky – nerostné suroviny, vydání z roku 2016, stav 2015. Dostupné z http://www.geology.cz/extranet/publikace/online/surovinove-zdroje.

4 Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů dostupná např. z: https://www.mpo.cz/cz/stavebnictvi-a-suroviny/surovinova-politika/statni-surovinova-politika-nerostne-suroviny-v-cr/nova-surovinova-politika-v-oblasti-nerostnych-surovin-a-jejich-zdroju---mpo-2017--229820/.

5 Ostatně na významná ekonomická a právní rizika záměru upozornilo samotné Ministerstvo průmyslu a obchodu v analýze možností státu podílet se na případné těžbě a zpracování lithia na území ČR, kterou zpracovalo ve spolupráci se státním podnikem DIAMO v rámci plnění úkolů plynoucích z usnesení vlády č. 713, ze dne 11. 10. 2017. Analýza upozorňuje potřebu zajistit všechna potřebná povolení a zahájit masivní investice státu v řádu miliard korun do přípravy těžby a zpracování nerostu. Analýza současně upozorňuje, že stát by současně musel převzít veškerá rizika s tím spojená. Jako jeden z právních problémů analýza zmiňuje oblast zakázané veřejné podpory v situaci, pokud by stát přímo z rozpočtu na tuto podnikatelskou aktivitu poskytl finanční prostředky.

6 Rudný průzkum a těžba ovšem probíhá v konkurenci s ložisky nacházejícími se na území jiných států, když např. v případě záměru těžby lithia je zřejmé, že vyčkáváním s realizací těžebního záměru v lokalitě Cínovec může dojít ke ztrátě určité konkurenční výhody ČR a promarněné příležitosti v rozvoji navazujícího zpracovatelského průmyslu (informace o stavu přípravy těžby lithia v Německu viz např. https://www.euro.cz/byznys/tezba-lithia-cinovec-nemecko-1382696).

7 Viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 4. 1998, I. ÚS 482/97.

8 Obdobně čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, podle něhož lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví.

9 Moderní stát má současně fungovat jako vysoce profesionální a racionální instituce, která se opírá o profesionální a odpolitizovanou byrokracii.

Nejnovější vývoj v oblasti ochrany osobních údajů

Vstupujeme do posledních měsíců, které zbývají na řádnou implementaci nařízení GDPR před jeho účinností. Ve snaze dosáhnout plného souladu s novou právní úpravou mají soukromé subjekty i veřejná sféra plné ruce práce s revizí současných interních postupů, předpisů a dokumentace, naplňováním nových institutů a vyjasňováním, co všechno lze od nařízení GDPR čekat.

Ve snaze usnadnit kroky zúčastněných a vyložit klíčové instituty uvedla ve dnech 3.–4. října 2017 pracovní skupina WP29[1,2] hned pětici oficiálních dokumentů, kterými si klade za cíl vyjasnit význam některých pojmů a institutů uvedených v nařízení GDPR, konkrétně:

- aktualizovanou verzi pokynů č. WP248 k provádění posuzování vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA) a stanovení pravděpodobnosti vysokého rizika ze zpracování osobních údajů;
- nové pokyny č. WP250 k ohlašování porušení zabezpečení osobních údajů;
- nové pokyny č. WP251 k automatizovanému individuálnímu rozhodování (AIR) a profilování ve smyslu nařízení GDPR;
- nové stanovisko č. WP252 ke zpracovávání osobních údajů v kontextu spolupracujících inteligentních dopravních systémů (C-ITS); a
- nové pokyny č. WP253 k udělování a stanovování výše pokut dle nařízení GDPR.

Pokyny se vzápětí dočkaly českých překladů: pokyny WP248 jsou k dispozici na stránkách pracovní skupiny ve všech jazykových verzích členských států, ke zbývajícím pak Úřad pro ochranu osobních údajů vydal své neoficiální překlady.

Ani tím však nebyl pro loňský rok zcela vyčerpán výkladový potenciál: v listopadu a v prosinci přidala WP29 další šestici nových oficiálních dokumentů, přičemž poslední dva lze považovat vzhledem k obsahové materii za zásadní pro další vývoj při implementaci nařízení. Konkrétně jde o:

- pracovní dokument č. WP254 k zárukám a rozhodnutím o odpovídající ochraně;[3]

- pracovní dokument č. WP256 k závazným podnikovým pravidlům správce;
- pracovní dokument č. WP257 k závazným podnikovým pravidlům zpracovatele;
- stanovisko č. WP258 ke klíčovým problémům „trestněprávní směrnice 2016/680";
- pokyny č. WP259 k souhlasu dle nařízení GDPR; a
- pokyny č. WP260 k transparentnosti dle nařízení GDPR.

V případě všech pokynů WP29 navazuje na diskuse zapojených stakeholderů ve snaze vyjasnit klíčové oblasti nařízení GDPR. Současně zatím probíhá druhé kolo komentářů právě ze strany stakeholderů, kteří mají možnost se do 17. ledna příštího roku vyjádřit k dokumentům č. WP255, WP256 a WP257. Ještě o týden později, s datem 23. ledna příštího roku, mohou být připomínkovány pokyny č. WP259 a WP260. Pokyny tak mohou doznat ještě dílčích změn v oblastech, které zapojené osoby seznají jako nedostatečné nebo nesrozumitelné.

Níže tak shrnujeme názory pracovní skupiny k pokynům WP259 k souhlasu dle nařízení GDPR, WP250 k ohlašování porušení zabezpečení osobních údajů, WP253 k udělování a stanovování výše pokut dle nařízení GDPR a WP248 k provádění posuzování vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA) a stanovení pravděpodobnosti vysokého rizika ze zpracování osobních údajů.

Souhlas se zpracováním osobních údajů dle nařízení GDPR

Pokyny č. WP259[4] k souhlasu dle nařízení GDPR přináší podrobnou analýzu dříve nejfrekventovanějšího právního titulu pro zpracování. Pokyny navazují na dřívější stanovisko[5] pracovní skupiny k souhlasu, které je vzhledem k faktu, že klíčové elementy souhlasu nařízení GDPR přebírá z původní evropské směrnice, i nadále relevantní. Podobně pokyny odkazují na nedávno přijatou revizi směrnice e-Privacy a související udělování souhlasů v online prostředí.

Legální definici souhlasu se zpracováním osobních údajů přináší nařízení GDPR v čl. 4 (11), ve kterém popisuje také jeho základní aspekty: svobodnost, konkrétnost, informovanost a jednoznačnost udělení. Platně udělený souhlas, který je jedním ze šesti právních základů pro zpracování osobních údajů dle čl. 6 nařízení GDPR, musí splňovat všechny čtyři tyto elementy, které jsou v pokynech podrobně rozebrány. Níže shrnujeme výklad pracovní skupiny k tomuto tématu, a to s výhradou, že s některými závěry nelze zcela souhlasit a ještě očekáváme jejich korekci ze strany pracovní skupiny.

Svobodnost souhlasu

Svobodnost souhlasu implikuje, že uvažování, zda souhlas udělit, se děje bez nátlaku, nepodmíněně a s „opravdovou" možností volby. Jeho případné neudělení nebo zpětvzetí pak nesmí vyústit v nepříznivé důsledky pro subjekt – dikce pokynů přitom napovídá, že v souladu se zásadou „accountability" bude muset tuto absenci nepříznivých důsledků demonstrovat správce.

Typickým příkladem nesvobodného souhlasu a současně nevhodně zvoleného titulu pro zpracování osobních údajů je souhlas zakomponovaný v obchodních podmínkách služby; ta je tak souhlasem podmíněna a subjekt nemá možnost souhlas svobodně odmítnout, aniž by se tím nezbavil možnosti službu obdržet.

Druhým příkladem bývá zpracování osobních údajů v pracovněprávních vztazích, a to z důvodu nerovného postavení zaměstnance a zaměstnavatele. Lze si jen těžko představit, že by zaměstnanec mohl skutečně svobodně odmítnout souhlas se zpracováním osobních údajů prostřednictvím kamery na pracovišti, aniž by toto nevyústilo v negativní dopady ze strany zaměstnavatele.

Podsložkou svobodného souhlasu je i jeho „rozčlenění": v rámci jedné služby může probíhat vícero zpracování za různými účely. Subjekt údajů přitom má mít možnost udělit souhlas s každým jednotlivým účelem zpracování (pokud jsou založeny na souhlasu).

Konkrétnost souhlasu

Aby správce dosáhl konkrétnosti souhlasu, musí dle pokynů splnit tři podmínky: (i) specifikovat souhlas způsobem, aby zabránil neplánovanému zpracování, (ii) rozčlenit jednotlivé souhlasy a na ně navázané informace o zpracování tak, aby bylo možné souhlasy s jednotlivými účely jednoznačně odlišit, a (iii) jasně oddělit informace týkající se udělení souhlasu se zpracováním osobních údajů.

Informovanost souhlasu

Vzhledem k zásadám zákonnosti, korektnosti a transparentnosti musí být každý subjekt informován o tom, jakým způsobem budou jeho údaje zpracovávány, aby měl možnost posoudit, s čím uděluje souhlas. V této souvislosti pokyny uvádí informace, které musí být subjektu bez dalšího poskytnuty, aby mohl informovaně udělit souhlas: identitu správce, účel zpracování, kategorii zpracovávaných údajů, možnosti zpětvzetí souhlasu, informace o potenciálním automatizovaném individuálním rozhodování a o možném předávání do třetích zemí. Tuto skupinu lze označit za první vrstvu informací. Vedle ní může fungovat druhá vrstva včetně např. kontaktních údajů na pověřence osobních údajů, na kterou je možno u souhlasu odkazovat za využití hyperlinku apod. Vícevrstvé informování je dle pokynů ideální cestou, jak zajistit, aby byly subjektu podány informace srozumitelně a úplně. V rámci pokynů není zcela vyřešena otázka uvádění kompletního seznamu příjemců včetně zpracovatelů: každý takový případ má být posuzován samostatně s přihlédnutím ke kontextu a okolnostem zpracování.

Jednoznačnost souhlasu

Subjekt může udělit souhlas pouze jednoznačným projevem vůle, ze kterého lze bez pochyb odvodit záměr souhlasit s konkrétním zpracováním. Takovým projevem vůle může být písemný i ústní souhlas - ten by měl správce se souhlasem subjektu zaznamenat. Souhlas je samozřejmě možno udělit i elektronicky: v tomto směru je dle pokynů ponechán správcům tvůrčí prostor pro volbu, jakým způsobem (za zachování výše uvedených aspektů) nechají subjekt souhlas udělit. Dle povahy služby nebo aplikace tak není nutné udělovat souhlas běžným zaškrtnutím check-boxu, ale i například otočením smartphonu či nakreslením znaku v rozhraní aplikace. Problematickým se však zdá „swipe" obrazovky: vzhledem k častému využívání této funkcionality aplikacemi by mohlo dojít k neúmyslnému udělení souhlasu. Přímo zakázané je využívání možností opt-out souhlasu: souhlas udělený předem zaškrtnutým check-boxem nebude považován za jednoznačný a vyústí v nezákonné zpracování

Ohlašování porušení zabezpečení osobních údajů

Pokyny č. WP250[6] pracují s výkladem pojmu „porušení zabezpečení" (tzv. breach), které dělí do tří různě provázaných typů: porušení důvěrnosti (zveřejnění nebo zpřístupnění osobních údajů), dosažitelnosti (ztráta přístupu nebo samotné zničení údajů) a integrity (neoprávněná nebo náhodná změna) údajů.

V rámci pokynů je upřesněn „okamžik, kdy se (správce) dozvěděl o porušení zabezpečení". Ten dle WP29 nastává tehdy, kdy má správce přiměřenou míru jistoty, že nastalý bezpečnostní incident vedl ke kompromitaci osobních údajů.

I v případech využívání zpracovatele je správce garantem ochrany osobních údajů a má se za to, že si je vědom porušení zabezpečení ve stejné chvíli, kdy nastal zmíněný okamžik u zpracovatele osobních údajů. Z těchto důvodů lze doporučit smluvní úpravu ohlašování případů porušení ochrany osobních údajů ve zpracovatelské doložce, doplněné případně o akční plány s rozdělením funkcí a odpovědností při ohlašování a minimalizaci dopadu porušení zabezpečení.

V neposlední řadě pokyny nabízí způsoby informování dotčených subjektů včetně víceúrovňového informování či vodítka pro posuzování, zda půjde o porušení zabezpečení „s vysokým rizikem pro práva a svobody fyzických osob". Při vyhodnocování má být brán ohled zejména na povahu dotčených osobních údajů, typ porušení zabezpečení, jednoduchost a možnosti identifikace subjektu dle uniklých údajů či počet postižených subjektů.

Udělování pokut a stanovování jejich výše

Mnohokrát omílaná až 4 % z celosvětového obratu společnosti – taková je maximální pokuta za porušení povinností stanovených nařízením GDPR. Pracovní skupina 29 nyní přináší vodítka[7] pro stanovování sankcí za taková porušení, včetně rozvedení čtyř principů, na jejichž základě má být zvoleno odpovídající opatření: (i) sankce má odpovídat závažnosti porušení, s přihlédnutím k jeho povaze a době trvání, (ii) jako každé nápravné opatření mají být i pokuty účinné, přiměřené a odrazující, (iii) dozorové úřady by měly vytvářet posouzení každého takového jednotlivého případu, a (iv) dozorové úřady by měly za účelem jednotnosti napříč EU navzájem komunikovat.

Při určování výše pokuty tak bude brán ohled zejména na počet subjektů údajů stižených porušením nařízení GDPR, dále na dostatečnou konkrétnost účelu zpracování, či kategorie stižených osobních údajů: v případě, že půjde o zvláštní kategorie dle čl. 9 a 10 nařízení GDPR, tedy například údaje o zdravotním stavu, bude toto při určování výše pokuty přitěžujícím kritériem. Ač to stanovisko výslovně neuvádí, vyšší pokuty budou pravděpodobně hrozit i u porušení nařízení GDPR týkajících se jiných „citlivějších" osobních údajů ve smyslu stanoviska k DPIA, tedy finančních údajů či obsahu elektronických komunikací subjektu – lze tak dovodit z kritéria posuzování škody a dopadu na práva subjektu údajů.

Při posuzování závažnosti se dále přihlíží k době trvání porušení a neschopnosti zjednat nápravu, záměru nebo nedbalosti správce při porušení, recidivě porušitele, způsobu, kterým se dozorový úřad dozví o takovém porušení, rozsahu implementace technických a organizačních opatření či spolupráci správce s dozorovým úřadem. Naopak provádění DPIA je dle názoru WP29 povinností správce, která nemůže být brána jako polehčující okolnost.

Definitivním se zdá i názor, že v případě porušení nařízení GDPR dceřinou společností bude potenciální pokuta vypočítávána z obratu mateřské společnosti včetně všech jejích dceřiných společností.

Provádění posouzení vlivu na ochranu osobních údajů (DPIA) a posuzování zdali zpracování může vyústit „ve vysoké riziko"

Vedle tří zcela nových pokynů představuje WP29 i aktualizovanou verzi pokynů[8] č. WP248 k provádění DPIA a souvisejícímu posuzování možnosti „vysokého rizika pro práva a svobody subjektů údajů". Aktualizované pokyny především upřesňují a zdůrazňují některé body, které byly stakeholdery vyhodnoceny jako kritické, zejména nutnost provádění DPIA nad již stávajícími procesy, u kterých (i) hrozí vznik vysokého rizika pro práva a svobody osob, (ii) došlo ke změně rizik, vyplývající ze změn v operaci zpracování (využívání nové technologie), a (iii) kromě vysokého rizika a byly změněny implementační podmínky kontrolované dozorovým úřadem, resp. osobou pověřenou ochranou údajů (pokud by podmínky změněny nebyly, není třeba po kontrole DPIA provádět). Ačkoliv tedy došlo k jistému upřesnění podmínek, nebylo v tomto směru vyhověno požadavkům Insurance Europe, která ve svém stanovisku[9] žádala vypuštění „důrazného doporučení k provádění DPIA nad již probíhajícími procesy".

V rámci pokynů jsou navíc upravena kritéria pro vyhodnocování zmíněného „vysokého rizika", včetně doplnění o kategorii „údajů vysoce osobní povahy". Mezi údaje, které jsou citlivé v tomto běžném slova smyslu (tedy nikoliv ve smyslu § 9 zákona č. 101/2000 Sb.), lze vzhledem k jejich důvěrnému charakteru řadit obsah elektronických komunikací či finanční údaje, které mají potenciál závažně ovlivnit každodenní život subjektu údajů.

Vzhledem k faktu, že starší verze těchto pokynů byla vydána již 4. dubna letošního roku a zapracované připomínky nebyly natolik rozsáhlého charakteru, lze již nyní nalézt oficiální překlad[10] aktualizovaných pokynů.

Mgr. Michal Nulíček, LL.M., partner
ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s. r. o.

Poznámky:

1. Pracovní skupina dle čl. 29 směrnice 95/46/ES o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů (Data Protection Directive), tvořená zástupci dozorových úřadů všech členských států Evropské unie.
2. WP29 bude účinností nařízení GDPR transformována v Evropský sbor pro ochranu osobních údajů, který bude mít za úkol sjednocovat úpravu ochrany osobních údajů napříč Evropskou unií.
3. Oficiální název dokumentu, který se týká čl. 45 nařízení GDPR, je „Adequacy Referential".
4. Úplné znění pokynů č. WP251 k souhlasu dle nařízení GDPR naleznete na: http://ec.europa.eu/newsroom/just/document.cfm?doc_id=48849
5. Úplné znění stanoviska č. WP187 z roku 2011, k definici souhlasu dle 95/46/ES a směrnice e-Privacy naleznete na: http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2011/wp187_en.pdf
6. Úplné znění pokynů č. WP250 k oznamování porušení zabezpečení osobních údajů naleznete na: http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=47741
7. Úplné znění pokynů č. WP253 k udělování správních pokut a stanovení jejich výše naleznete na: http://ec.europa.eu/newsroom/just/document.cfm?doc_id=47889
8. Úplné znění aktualizovaných pokynů č. WP248.01 k provádění DPIA a stanovení vysokého rizika naleznete na: http://ec.europa.eu/newsroom/document.cfm?doc_id=47711
9. Úplné znění stanoviska Insurance Europe ze dne 23. května 2017 naleznete na: https://www.insuranceeurope.eu/sites/default/files/attachments/Contribution%20to%20DPIAs%20guidelines.pdf
10. Český překlad pokynů č. WP248.01 naleznete na: https://www.uoou.cz/assets/File.ashx?id_og=200144 & id_dokumenty=27614

Kleos

Je načase vyzkoušet výhody cloudového systému pro právníky

- Veškerou agendu máte bezpečně na jednom místě s přístupem odkudkoli na světě.
- Snadno evidujte kauzy, sdílejte dokumenty, lhůty, činnosti nebo fakturujte.
- Pracujte na jakémkoli zařízení – s mobilní aplikací máte vždy po ruce aktuální data.
- Využívejte jednu zabezpečenou platformu k vytváření, revizím a sdílení dokumentů a emailů s klienty a třetími stranami.
- Ukládejte a archivujte vše, co potřebujete – k dispozici máte neomezený datový prostor.

Zkuste Kleos ZDARMA na 3 měsíce právě teď!

www.kleos.cz

Wolters Kluwer

Když si musíte být jistí

Evidence skutečných majitelů – aktuální otázky

Dne 1. 1. 2018 nabyly účinnosti poslední části zákona č. 368/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále jen „AML Zákon"), a další související zákony (dále jen „AML Novela"). AML Novela provádí směrnici Evropského parlamentu a Rady 2015/849 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, tedy tzv. IV. AML směrnici (dále jen „IV. AML Směrnice").

Nově účinná ustanovení AML Novely zřizují evidenci skutečných majitelů. Po měsíci účinnosti (a přes rok trvající legisvakanční době) zůstává řada nevyjasněných otázek ohledně fungování evidence skutečných majitelů v praxi.

Povinnost zápisu do evidence skutečných majitelů

Evidence skutečných majitelů je neveřejným rejstříkem, který vedou rejstříkové soudy pro každou zapsanou právnickou osobu a každý zapsaný svěřenský fond ve zvláštní vložce. Povinnost zápisu do evidence skutečných majitelů vznikla výše uvedeným subjektům dne 1. 1. 2018, lhůta ke splnění činí 1 rok v případě osob zapsaných v obchodním rejstříku, v ostatních případech 3 roky.

Dle nového ust. § 29b AML Zákona se do evidence údajů o skutečných majitelích zapisují údaje o skutečném majiteli právnické osoby, svěřenského fondu nebo jiného právního uspořádání bez právní osobnosti způsobem a v rozsahu, který stanoví zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob (dále jen „rejstříkový zákon"). Rejstříkový zákon pak stanoví, že do evidence skutečných majitelů se zapisují údaje o skutečných majitelích právnických osob a svěřenských fondů.[1] (Rejstříkový zákon tedy povinnost zápisu do evidence skutečných majitelů stanovuje pro užší okruh osob, než uvádí AML Zákon.)

Nabízí se otázka, zda se výše uvedená povinnost vztahuje i na odštěpné závody zahraničních právnických osob. Vzhledem ke skutečnosti, že odštěpný závod není dle jeho zákonné definice ani právnickou osobou, ani svěřenským fondem, povinnost zápisu do evidence skutečných majitelů na odštěpný závod zahraniční právnické osoby nedopadá. Tento názor reflektuje i dosavadní výklad Ministerstva spravedlnosti.

Skutečný majitel

Otázka, kterou si bude muset zodpovědět každý, kdo bude připravovat návrh na zápis do evidence skutečných majitelů, je doložení, že zapisovaná osoba je skutečným majitelem.

AML Zákon stanoví dva způsoby určení, kdo je skutečným majitelem, a to

- primární – dle faktického vlivu na subjekt; a
- sekundární – dle zákonem stanovených vyvratitelných domněnek.[2]

Primárně se tedy skutečným majitelem rozumí fyzická osoba, která má fakticky nebo právně možnost vykonávat přímo nebo nepřímo rozhodující vliv v právnické osobě, ve svěřenském fondu nebo v jiném právním uspořádání bez právní osobnosti.[3] Až v případě, že nelze snadno určit, kdo vykonává výše uvedený faktický vliv, je třeba sekundárně postupovat dle domněnek založených zejména na majetkové účasti, členství ve statutárním orgánu či jiném zapojení do daného subjektu.

Předpokládáme, že v praxi budou nastávat zejména dvě situace, a to případ, kdy (i) má skutečný majitel rozhodující podíl v právnické osobě, nebo (ii) osoba s většinovým podílem neexistuje. V prvním případě zákon předpokládá rozkrytí vlastnické struktury na úroveň fyzických osob vlastnících většinový podíl. Pokud takové fyzické osoby nejsou, je nutné odhalit vlastnickou strukturu na úroveň právnické osoby, u které neexistuje

žádná fyzická osoba s většinovým podílem (nejspíše to bude právnická osoba na vrcholu vlastnické struktury). K doložení skutečného vlastnictví bude v tomto případě sloužit organigram zobrazující vlastnickou strukturu a spolu s ním výpisy z obchodních rejstříků, stanovy či seznam společníků. Ve druhém případě lze hovořit o osobě s tzv. roztříštěnou vlastnickou strukturou. Tento stav je běžný například u akciových společností obchodovaných na burze. V případě, že neexistuje osoba s většinovým podílem, uplatní se nejčastěji domněnka, podle které jsou skutečným majitelem členové statutárního orgánu. V takovém případě bude k doložení uplatnění uvedené domněnky sloužit nejspíše čestné prohlášení právnické osoby o roztříštěné vlastnické struktuře.

(Ne)veřejnost rejstříku

Jak bylo uvedeno výše, evidence skutečných majitelů je neveřejným rejstříkem. Neveřejnost této evidence je však značně relativizována výčtem osob, které z ní mohou získat výpis, či dokonce budou mít umožněn dálkový přístup do evidence.[4] Lze tedy rozlišit dvě skupiny osob s přístupem k informacím z evidence skutečných majitelů, a to:

- osoby, které mohou požádat o výpis údajů z evidence skutečných majitelů, pokud prokáží zájem v souvislosti s předcházením taxativně vyjmenovaným trestným činům; a
- osoby, kterým je zřízen stálý dálkový přístup do evidence skutečných majitelů – orgány veřejné moci a povinné osoby dle AML Zákona v souvislosti s prováděním identifikace a kontroly klienta.

Právě otázka přístupu k evidenci je pak dosud velmi málo objasněna. Z důvodové zprávy a Ministerstvem spravedlnosti zatím zveřejněných informací však lze dojít k následujícím závěrům.

První skupina osob žádá o výpis z evidence skutečných majitelů prostřednictvím rejstříkového soudu a musí doložit zájem související s předcházením účasti na vyjmenovaných trestných činech. Důvodová zpráva výslovně uvádí, že takový zájem má například obchodní partner, který má podezření na páchání trestné činnosti u protistrany. Je otázka, jaké požadavky budou ohledně prokázání uvedeného zájmu rejstříkové soudy klást na žadatele o výpis z evidence skutečných majitelů.

Do druhé skupiny osob patří zejména orgány veřejné moci a advokáti, notáři, banky a další povinné osoby dle AML Zákona.[5] Této skupině osob má být zřízen trvalý dálkový přístup do evidence skutečných majitelů. O přístup je nutné žádat Ministerstvo spravedlnosti. V žádosti je třeba uvést důvody, na základě kterých má být žadateli zřízen přístup do evidence skutečných majitelů. Dle dosud dostupných informací budou po získání přístupu do evidence skutečných majitelů výpisy poskytovány elektronicky. O výpis by pak měla povinná osoba dle AML Zákona se zřízeným dálkovým přístupem žádat pouze v případě, že provádí kontrolu či identifikaci klienta dle AML Zákona (pro orgány veřejné moci toto omezení neplatí). Zatím nejsou dostupné informace o tom, jakým způsobem bude prováděna kontrola účelu získání výpisu z evidence skutečných majitelů prostřednictvím trvalého přístupu.

Dopady nezapsání

Jelikož je často údaj o skutečném vlastnictví zejména obchodní korporace relativně citlivou informací,[6] je nasnadě otázka, jaké jsou následky nesplnění této povinnosti.

Za nesplnění povinnosti zápisu do evidence skutečných majitelů nejsou v tuto chvíli stanoveny přímé sankce. Jelikož je evidence skutečných majitelů vyňata z režimu rejstříkového zákona, neuplatní se ani sankce za zápis v rozporu se skutečností dle tohoto zákona (tj. pokuta či zrušení společnosti). Nicméně je třeba vzít v potaz faktické dopady, které plynou z obchodního kontaktu s povinnými osobami dle AML Zákona. Povinné osoby dle AML Zákona jsou povinny zjišťovat a ověřovat údaje o skutečném majiteli. V případě rozporu skutečných údajů a údajů zapsaných (či nesplnění povinnosti zápisu do evidence skutečných majitelů) lze předpokládat zdržení při vyřizování žádostí, v extrémních případech ale i odmítnutí služeb, hlášení na Finanční analytický úřad nebo vypovězení smluv. V této souvislosti je třeba uvést, že AML Novela se dotkla i zákona č. 134/2016 Sb. o zadávání veřejných zakázek (dále jen „ZVZ"), dle kterého zadavatelé mají primárně ověřovat dodavatele v evidenci skutečných majitelů, až poté informace získávat od dodavatele.[7] Nezapsání v evidenci skutečných majitelů pak může znamenat i vyloučení ze zadávacího řízení.

Další otázky

Dosud téměř neexistující praxe zapisování do evidence skutečných majitelů s sebou nese řadu dalších otazníků. Stále například není dostatek informací o fungování zápisů do evidence skutečných majitelů prostřednictvím notářů. Není tak zřejmé, zda bude poplatková povinnost stanovena stejně jako v případě zápisu rejstříkovým soudem.

S ohledem na spuštění systému evidence skutečných majitelů až několik dní po účinnosti AML Novely panují také obavy z dostatečnosti ověření funkčnosti systému, a to zejména s ohledem na dlouhotrvající výběrové řízení na dodavatele systému a pochybnosti o délce trvání testovacího režimu.

Závěr

Během prvních týdnů účinnosti nové AML Novely vyvstalo mnoho otázek a praktických problémů spojených s fungováním evidence skutečných majitelů. Dosud neexistuje přímá sankce za nesplnění povinnosti řádného zápisu v evidenci. Lze však očekávat, že právnické osoby svou povinnost budou chtít v následujících měsících splnit, a to i vzhledem k motivačnímu jeden rok trvajícímu osvobození od poplatku za zápis pro právnické osoby vzniklé před 1. 1. 2018. Lze tedy doufat, že tyto nejasnosti budou v aplikační praxi brzy překonány.

Mgr. Patrick Boháček, advokátní koncipient
PRK Partners s. r. o. advokátní kancelář

Poznámky:

1. Ust. § 118 b odst. 1 rejstříkového zákona.
2. Ust. § 4 odst. 4 AML Zákona.
3. Ust. § 4 odst. 4 AML Zákona.
4. Ust. § 118 g rejstříkového zákona.
5. Ust. § 118 g rejstříkového zákona.
6. To ostatně uvádí i důvodová zpráva k AML Novele, která podrobně uvádí, nakolik obchodně citlivé jsou informace o vlastnické struktuře právnické osoby a že například v případě akciové společnosti je anonymita skutečných vlastníků pojmovým znakem této obchodní korporace.
7. Ust. § 122 odst. 4 a 5 ZVZ.

Právo prarodiče domáhat se styku s vnoučaty

Listina základních práv a svobod přiznává plné právo péče a výchovy dětí jejich rodičům.[1] Současná soukromoprávní úprava však chrání i vztahy mezi dítětem a jinými příbuznými, případně dalšími osobami. Na rozdíl od Listiny však nehovoří ani o péči, ani o výchově, ale o styku s dětmi.

Abychom správně pochopili pojem styk s dětmi (který není občanským zákoníkem obecně definován), je ideální nahlédnout do Úmluvy o styku s dětmi.[2] Ta pojem styku s dětmi definuje jako právní pojem, pod který lze zahrnout:

i) pobyt dítěte, které po omezenou dobu zůstane nebo se setká s nějakou osobou uvedenou v článcích 4 až 5,[3] se kterou obvykle nežije;
ii) jakákoliv forma komunikace mezi dítětem a touto osobou;
iii) poskytnutí informací této osobě o dítěti nebo dítěti o této osobě.

V ustanovení § 927 občanského zákoníku[4] je právo stýkat se s dítětem přiznáno osobám příbuzným a také osobám společensky blízkým. Touto úpravou se koncepce styku dítěte s tzv. širším okruhem členů rodiny navrací k původní rakouské úpravě z roku 1811.[5] Osoby z tohoto širšího rodinného okruhu, ale také osoby společensky blízké, mají právo domáhat se svého práva u soudu. V tomto článku bychom se rády alespoň stručně zamyslely nad tím, jak daleko mohou soudy při aplikaci právní normy, a tedy při autoritativním přiznání práva na styk s dítětem, zajít a jakými kritérii by se měly při rozhodování zabývat. Předmětem našeho zájmu je konkrétně právo prarodiče na styk s vnoučetem, nezaměřujeme se tedy např. při výběru judikatury na případy jiné (ostatní příbuzní či tzv. osoby společensky blízké).

Sféra rodiny je ryze soukromoprávním polem, do něhož by měl soud zasahovat skutečně jen tehdy, je-li to nezbytné a jen na základě jasného zákonného zmocnění. Z praxe je nám známo, že se řada prarodičů dostává do situace, kdy je jim čistě z důvodu špatných rodinných vazeb (typicky špatných vztahů s vlastními dětmi či jejich partnery) upírán kontakt s vnoučaty. Tato situace pak nabírá na komplikovanosti v případech, kdy se rodiče dítěte rozvedou, nebo odstěhují daleko, a osoby z širšího okruhu rodiny ztratí zcela kontakt s dítětem nebo jej v některých případech nestihnou ani navázat.

Úprava zákonem o rodině

Původní úprava zákona o rodině[6] zcela pomíjela právní úpravu vztahu prarodičů a vnoučat. Pozdější novelizace zákona[7] sice některá práva prarodičům přiznala, právní úprava však přesto zůstala poměrně stručná a vágní. Úprava se týkala především případů, kdy o dítě nemohli pečovat jeho rodiče. V takových případech se péče prarodičů právně upravovala pěstounstvím, opatrovnictvím nebo institutem pečující osoby o dítě podle § 45 zákona o rodině (tj. svěření dítěte do péče jiné osoby a vymezení obsahu a rozsahu práv a povinností, které nevykonává rodič, ale osoba právě pečující). Podle § 27 odst. 4 zákona o rodině ve znění zmíněné novelizace (tedy ve znění ke dni jeho zrušení občanským zákoníkem, tedy k 1. 1. 2014) mohl soud upravit styk dítěte s prarodiči a sourozenci, vyžadoval-li to zájem dítěte a poměry v rodině.

I podle zákona o rodině tak soud mohl autoritativně upravit styk dítěte s prarodičem pouze při splnění dvou podmínek. První podmínkou byl zájem dítěte a druhou podmínkou byly poměry v konkrétní rodině. Vzhledem ke stručnosti a poměrné vágnosti tohoto ustanovení je podstatné, jak bylo ustanovení § 27 odst. 4 zákona o rodině aplikováno soudy v praxi.

Pro příklad uvádíme poměrně podrobně odůvodněné usnesení Ústavního soudu uveřejněné pod sp. zn. I. ÚS 2750/07 ze dne 27. srpna 2008. Ústavní soud konstatoval, že „styk s prarodiči nepochybně má vliv na psychický a citový vývoj dítěte, na rozvoj jeho schopností a dovedností. Ochrana integrity dítěte je natolik zásadním zájmem, že je zvláště zaručena v ústavní rovině i instituty mezinárodního práva… K zákonné podmínce prokázání zájmu dítěte na stanovení styku s prarodičem se Ústavní soud v citovaném usnesení vyjádřil tak, že: „Ochrana zájmů dítěte se projevuje v nejvyšší míře v situacích, kdy dochází k ohrožení jeho psychického, mravního či fyzického vývoje, a to zvláště při závažné kolizi zájmů rodičů dítěte nebo dokonce při naprostém selhání výkonu rodičovských povinností, kdy dítěti hrozí nevratná a nereparovatelná újma. Zájmem dítěte je vždy především zmírnění či odstranění sociálně-patologických jevů a situací z jeho sféry. Do té doby leží plné právo na výchovu dětí na rodičích dítěte (čl. 32 odst. 4 Listiny základních práv a svobod: „Péče o děti a jejich výchova je právem rodičů…"; § 32 odst. 1 zákona o rodině: „Rozhodující úlohu ve výchově dětí mají rodiče.") a rodiče mají právo na ochranu před zásahy státu do svého soukromého života a výchovy svých dětí." Ústavní soud následně uzavřel, že je třeba plně respektovat, a v intencích ústavního pořádku chránit institut tradiční funkční rodiny, která má jako taková v českém právním řádu privilegované postavení. Zároveň je ale třeba konstatovat, že ústavní pořádek nezaručuje bez dalšího Ústavním soudem vynutitelné subjektivní právo prarodičů na vliv na svá vnoučata, a to zcela zásadně proti vůli rodičů dítěte za situace, kdy je učiněn závěr soudu (i rodičů dítěte) o nenaplnění ani jedné z podmínek ustanovení § 27 odst. 4 zákona o rodině. Ústavní soud v usnesení dále potvrdil, že: „dle tohoto ustanovení má obecný soud povinnost zkoumat, zda autoritativní úpravu styku s prarodiči vyžaduje 1) zájem dítěte a 2) poměry v rodině. Právo

prarodičů na soudní úpravu styku s vnoučetem tedy může převážit pouze za určitých okolností."

Úprava vztahů mezi dítětem a jinými příbuznými podle § 927 občanského zákoníku

Přijetím nové soukromoprávní úpravy[8] byla zákonodárcem reflektována potřeba zakotvit úpravu právních poměrů širších příbuzenských vztahů. Ustanovení § 927 občanského zákoníku přiznává právo stýkat se s dítětem osobám příbuzným, ať blízce či vzdáleně, a též osobám společensky blízkým. Těmto poměrům pak zákon přiznává soudní ochranu. Přesné znění tohoto ustanovení je následující:

„Právo stýkat se s dítětem mají osoby příbuzné s dítětem, ať blízce či vzdáleně, jakož i osoby dítěti společensky blízké, pokud k nim dítě má citový vztah, který není jen přechodný, a pokud je zřejmé, že by nedostatek styku s těmito osobami pro dítě znamenal újmu. Také dítě má právo se stýkat s těmito osobami, pokud tyto osoby se stykem souhlasí."

Na první pohled je patrné, že i dítě má zákonem přiznané právo na styk s oběma kategoriemi osob. Zákon však výslovně jako podmínku stanoví souhlas těchto osob. Dítě si tedy zřejmě nemůže proti vůli konkrétního příbuzného či osoby společensky blízké, vymoci styk s nimi. V rámci úvah o výkladu tohoto ustanovení je tedy třeba nepominout otázku, jaký význam má fakt, že první část ustanovení garantující třetím osobám dvou kategorií styk s dětmi neobsahuje tutéž podmínku souhlasu dítěte. Z logiky věci je zřejmé, že důvodem může být to, že toto ustanovení bude dopadat i na situace, kdy dítě nebude ještě s ohledem na nízký věk schopno svůj souhlas či nesouhlas projevit. V žádném případě to však nemůže znamenat, že by soud měl ignorovat případný nesouhlas dítěte v situaci, kdy je již schopno svůj názor sdělit.

Pro účely tohoto článku budeme dále namísto osob příbuzných uvádět prarodiče, kteří se pravděpodobně nejčastěji (v rámci skupiny osob, na které pamatuje § 927 občanského zákoníku) obracejí na soud s návrhem na úpravu styku s jejich vnoučaty.

Pro správnou aplikaci ustanovení § 927 považujeme za nutné porovnat pravidla v tomto ustanovení se zákonnou vnitrostátní úpravu práva na styk rodičů s dětmi. V ustanovení § 887 až 891 občanského zákoníku je upraven osobní styk rodiče s dítětem. Podle § 888 občanského zákoníku má dítě, které je v péči jen jednoho rodiče, právo stýkat se s druhým rodičem v rozsahu, který je v zájmu dítěte, stejně jako tento rodič má právo stýkat se s dítětem, ledaže soud takový styk omezí nebo zakáže. Druhým stěžejním pravidlem upravujícím ingerenci soudu do úpravy styku rodiče s dítětem je § 891 odst. 1 občanského zákoníku, podle něhož se rodič, který má dítě v péči, a druhý rodič spolu dohodnou, jak se rodič, který dítě v péči nemá, bude s dítětem stýkat. Nedohodnou-li se rodiče, nebo vyžaduje-li to zájem na výchově dítěte a poměry v rodině, soud styk rodiče s dítětem upraví. Jak uvádí odborná literatura, „rodič má právo vyplývající jak ze samotné existence jeho rodičovství, tak z institutu rodičovské odpovědnosti se s dítětem osobně stýkat za situace, kdy dítě je svěřeno do péče druhému rodiči, jiné osobě (svěřenectví, pěstounská péče, péče poručníka) či je v ústavní či ochranné výchově".[9] Je dovozováno, že součástí rodičovské zodpovědnosti je dokonce i povinnost rodiče se s dítětem stýkat. Je to logické, neboť aby byl rodič schopen dostát svým povinnostem vyplývajícím z rodičovské odpovědnosti, musí mít možnost se s dítětem pravidelně stýkat a mít tak reálnou možnost na něj výchovně působit.

Když se vrátíme k posuzovanému § 927 občanského zákoníku, je v porovnání s právě uvedeným patrné, že situace je odlišná. Právní úprava nepřiznává prarodiči nebo osobě společensky blízké právo styku s dítětem automaticky či bez dalšího (proti jeho právu pak samozřejmě nestojí povinnost se s dítětem stýkat). Právě naopak jej na rozdíl od styku dítěte a rodiče podmiňuje dvěma předpoklady, které musí být naplněny zároveň, aby mohlo dojít k autoritativní úpravě styku ze strany státu.

První podmínkou je existence citového vztahu, který není jen přechodný, ze strany dítěte k této třetí osobě. Rozhodným tedy není citový vztah osoby, která se svého práva na styk s dítětem domáhá, k dítěti, ale dítěte k této osobě. Existenci (současnou nebo v minulosti existující) tohoto vztahu a jeho kvality (nikoli přechodné) jsou soudy povinny zjišťovat. Pokud není existence této citové vazby spolehlivě prokázána, nemůže být osoba žádající určení styku s dítětem ve sporu úspěšná.

Pod pojmem citový vztah ve smyslu uvedeného ustanovení můžeme chápat emocionální potřebu blízkosti k jiné osobě (je zřejmé, že měl zákonodárce na mysli pozitivní citový vztah). Tato emocionální potřeba pak musí být nikoli přechodná, tedy jinými slovy má být dlouhodobá.

Tyto závěry potvrzuje mimo jiné i jedno z novějších rozhodnutí Ústavního soudu v této oblasti ze dne 5. září 2017 vydané pod sp. zn. III. ÚS 187/17, které uvádí, že „významným pro soudní úpravu styku je postoj dítěte a jeho vztah k osobě, která se úpravy styku domáhá, nikoliv naopak. Ústavní soud v žádném případě nepopírá, že stěžovatelka má citové vazby k vedlejší účastnici 2), nicméně tyto vazby nejsou pro rozhodnutí jedinými významnými skutečnostmi." Na existenci nikoli přechodného citového vztahu ze strany dítěte k osobě domáhající se styku s odkazem na § 927 občanského zákoníku lze usuzovat např. z péče, kterou osoby žádající úpravu styku s dítětem péči již v minulosti poskytovaly. Zároveň soud zkoumá, zda takové citové vazby dítě pozitivně ovlivňují a obohacují.

Druhou podmínkou je pak prokázání hrozby vzniku újmy dítěte při nedostatku styku s prarodičem nebo osobou společensky blízkou. Judikatura bude muset specifikovat, o jaký druh újmy může jít. Předpokládáme, že primárně půjde o újmu emocionální, která by musela logicky vycházet z dříve existujícího, ale následně přerušeného vztahu dítěte a oprávněné osoby. Újma může být ale také v rovině výchovné či vývojové. Mohlo by jít o situaci, kdy by prarodič či jiná oprávněná osoba mohla dítěti poskytnout prokazatelně podporu a příklad např. ve školních či mimoškolních aktivitách, které dítě rozvíjejí. Hrozbu vzniku takové újmy bude muset opět prokázat žalobce, tedy osoba domáhající se styku s dítětem.

K aplikaci § 927 občanského zákoníku se vyjadřuje také usnesení Krajského soudu v Plzni vydané pod sp. zn. 64 Co 149/2016 ze dne 21. června 2016. Krajský soud v tomto případě potvrdil rozsudek soudu prvého stupně, který vyhověl návrhu babičky (matka ze strany otce) nezletilého dítěte na úpravu jejího styku s vnoučetem za situace, kdy s ní matka nezletilého dítěte přerušila veškeré vztahy zřejmě v reakci na rozchod s jejím synem (t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody). Soud konstatoval, že „tím, že matka citové pouto zpřetrhala, projevila své nezodpovědné chování, které ostatně již v minulosti prokázala výběrem otce svého dítěte. Nyní ale, kdy nese odpovědnost nejen za sebe, ale nese rodičovskou odpovědnost i za své dítě, u kterého se projevení vlastního názoru nedá předpokládat, tedy opět upřednostňuje pouze svůj úhel pohledu a nebere ohled na to, zda a komu svým rozhodnutím ublíží."

Krajský soud v Plzni tedy zohlednil fakt, že mezi babičkou a vnoučetem se od jeho narození vyvíjel zcela přirozený vztah a pokračování či obnovení tohoto vztahu soud podpořil v situaci, kdy matka měla potřebu „odstřihnout" se od svého minulého života a od

svého bývalého partnera (syna žalobkyně) a radikálně tak změnit rodinné vazby. Soud tedy dal přednost kontinuitě rodinných vazeb. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že: „Přestože citované ustanovení se zmiňuje pouze o „újmě způsobené dítěti" nedostatkem styku a nikoli o „zájmu dítěte", nelze odhlédnout od Úmluvy o styku s dětmi vyhlášené pod č. 91/2005 Sb., která také upravuje styk dítěte s jinými osobami než rodiči. Podle jejího čl. 5 úprava styku musí být v nejlepším zájmu dítěte a stanoví se k osobě, s níž má dítě rodinné pouto, tedy úzký vztah založený na právu nebo na faktických rodinných vztazích."

Ústavní soud k nejlepšímu zájmu dítěte a určení předního hlediska pro autoritativní určení styku dále uvádí, že „nejde o hledisko jediné, které soudy v řízeních týkajících se dětí musí zvažovat, přičemž nejlepší zájem dítěte může být v konfliktu s oprávněnými zájmy ostatních osob (dalších dětí, rodičů, atd.)… Nejlepší zájem dítěte je tedy možno, ba dokonce nutno, vyvažovat s ostatními oprávněnými zájmy. Z jeho označení jako „přední hledisko" však vyplývá, že nejlepší zájem dítěte má při vyvažování vysokou prioritu."[10] K zájmu dítěte pak dodává, „že kritériem při rozhodování o úpravě styku dětí s rodiči či dalšími osobami ve smyslu ustanovení § 27 odst. 4 zákona o rodině (s účinností od 1. 1. 2014 ustanovení § 927 občanského zákoníku) není přání rodiče, nýbrž především zájem dětí (srov. čl. 3 Úmluvy o právech dítěte), který musí být při rozhodování soudů prioritním hlediskem. Pro harmonický vývoj dětí, které již přišly o matku, nemůže být prospěšné, aby byly eliminovány i od prarodičů. Naopak je přínosnější, pokud budou vyrůstat s pozitivními citovými vazbami k více osobám, a to nejen přímo k prarodičům, ale jejich prostřednictvím i k širší rodině zemřelé matky."[11]

Rozhodovací praxe soudů nabízí mantinely, za jakých podmínek a v jakých poměrech je možná ingerence státní moci do rodinných vazeb. V první řadě doplňuje dikci zákona o tzv. zájem dítěte jako ohnisko zkoumaných zájmů v rámci soudního řízení, dále akcentuje hledisko citového vztahu, jehož zkoumání zákon vyžaduje, a doplňuje jej o definiční prvek dlouhodobosti (má jít o citový vztah nikoli přechodný). Tyto požadavky doplňuje o celou řadu ukazatelů, které je třeba v rámci vzájemných práv v kolizi poměřovat. Soud si v případě sporů týkajících se tak křehkých a přitom podstatných vazeb, jakými jsou vztahy dítěte ke svému okolí, může dovolit autoritativně zasahovat striktně pouze v případech, kdy jsou bez nejmenších pochybností splněny zákonem stanovené podmínky. Není zde totiž moderátorem mezi rodičem a prarodičem (či jinou osobou oprávněnou), ale garantem ochrany zájmů a práv dítěte.

Závěr

Zásah veřejné moci (soudu) musí být krajním prostředkem řešení vztahů dítěte se členy tzv. širší rodiny, nebo jinými osobami společensky blízkými. Z judikatury lze vysledovat, že může jít o případy, kdy rodiče v určité situaci bez důvodu na straně této třetí osoby domáhající se styku s dítětem selhávají (např. shora citovaný případ, kdy se matka dítěte pokusila „odstřihnout" od rodiny svého bývalého partnera) nebo o mimořádnou situaci ztráty či dlouhodobé nepřítomnosti jednoho z rodičů. Soudy by naopak neměly zasahovat v případech dlouhotrvajících rodinných mezigeneračních konfliktů, tedy v případě fakticky neexistujících rodinných vazeb. Rozhodnutí soudu o styku prarodiče s dítětem nemá směřovat k takovému zásahu, který by fakticky přesahoval sféru dítěte a autoritativně měnil vztahy mezi dospělými lidmi či dokonce implicitně rozhodl, kdo na dlouholetých rodinných rozbrojích nese jaký podíl viny.[12]

Soud nemůže v řízení rezignovat na prokazování zákonem stanovených podmínek (existence nikoli přechodné citové vazby ze strany dítěte k oprávněné třetí osobě a toho, zda nedostatek styku s touto osobou může pro dítě znamenat vznik újmy) jen s povšechným konstatováním, že zachování (v konkrétní situaci spíše vytvoření či obnova) vztahů dítěte a prarodiče je vždy v zájmu dítěte. Je možno citovat z usnesení Ústavního soudu vydaného pod sp. zn. I ÚS 2750/07, které je dle našeho názoru plně použitelné i pro výklad § 927 občanského zákoníku: „… ačkoliv Ústavní soud plně respektuje, a v intencích ústavního pořádku chrání institut tradiční funkční rodiny, která má jako taková v českém právním řádu privilegované postavení, musí zároveň konstatovat, že ústavní pořádek nezaručuje bez dalšího Ústavním soudem vynutitelné subjektivní právo prarodičů na vliv na svá vnoučata, a to zcela zásadně proti vůli rodičů dítěte za situace, kdy je učiněn závěr soudu (i rodičů dítěte) o nenaplnění ani jedné z podmínek ustanovení § 27 odst. 4 zákona o rodině. Dle tohoto ustanovení má obecný soud povinnost zkoumat, zda autoritativní úpravu styku s prarodiči vyžaduje 1) zájem dítěte a 2) poměry v rodině. Právo prarodičů na soudní úpravu styku s vnoučetem tedy může převážit pouze za určitých okolností."

Stejně jako činí Ústavní soud,[13] dovolují si autorky též apelovat na rodiče a prarodiče, kteří by „neměli řešit své spory bojem o děti či jejich prostřednictvím, ale naopak hledět především na zájem dětí, a hledat nejvhodnější způsob, jak jim vytvořit harmonické a láskyplné prostředí, umožňující bez negativních vlivů tento zájem realizovat."

Mgr. Veronika Bočanová, advokátka
Mgr. Silvie Čadská, advokátní koncipientka
Advokátní kancelář Vych & Partners, s. r. o.

Poznámky:

1. Článek 32 odst. 4 ústavního zákona č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, (dále pro účely tohoto článku jen „Listina").
2. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí 91/2005 Sb.m.s.
3. Rodiče a jiné osoby, které mají rodinná pouta (úzký vztah založený na rodinných či faktických rodinných vazbách) k dětem.
4. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění.
5. Haderka, J. F. Právní postavení prarodičů vůči vnukům (v osobní oblasti) v současném českém rodinném právu. PR 10/1999, s. 520.
6. Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, v původním znění.
7. Zákon č. 91/1998 Sb.
8. Účinností zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
9. Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.: Občanský zákoník II. Rodinné právo (§ 655–975). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 936 – 955 s. (zdroj www.beck-online.cz)
10. Usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 397/15 ze dne 26. března 2015.
11. Rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. V. ÚS 458/15 z 12. května 2015.
12. Srovnej usnesení Ústavního soudu vydaného pod sp. zn. I ÚS 2750/07.
13. Usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 397/15 ze dne 26. března 2015.

Private Placement Life Insurance Swiss Life

Private Placement Life Insurance (PPLI) je unikátní řešení, které usnadňuje mezigenerační transfer finančního majetku. Majetek zahrnutý do produktu PPLI má, na rozdíl od svěřenského fondu, své jasné právní vlastníky a jeho vznik a správa jsou administrativně i nákladově nenáročné.

Výhody PPLI

- Právo na pojistné plnění není předmětem dědického řízení.
- Délka trvání produktu není omezena a sjednává se na dobu neurčitou.
- Může být ukončen kdykoliv na žádost pojistníka.
- Umožňuje čerpání části finančních prostředků z podílového účtu.
- Vstupní věk je v rozmezí 0 až 70 let, s možností prodloužení.

Pro koho je řešení určeno

Produkt PPLI je určen klientům, kteří hledají nákladově efektivní řešení předání majetku dalším generacím s minimálními náklady a administrativou. Minimální výše vkladu je 5 milionů korun.

SwissLifeSelect.cz

premium@swisslifeselect.cz

SwissLife Select

Regubliny, architekt, všetečné zastupitelstvo a stavební zákon

Nejvyšší správní soud korigoval tvořivost obcí při tvorbě územního plánu. Zastupitelstvo obce Pec pod Sněžkou přijalo územní plán, kterým chtělo co nejopatrněji chránit specifické území, na kterém se obec nachází a to i skrze inovativní IT řešení urbanistické koncepce.

Některé body tohoto územního plánu byly zrušeny Krajským úřadem Královehradeckého kraje. Proti tomu se Pec pod Sněžkou samozřejmě bránila.

Rozsudek 4 As 138/2017-33 se zabýval čtyřmi hlavními tématy:

- povinností mít autorizovaného architekta pro každou stavbu v daném území;
- zákazem zjednodušených postupů dle stavebního zákona;
- možností zastupitelstva schvalovat záměry výstavby;
- stanovení přípustnosti realizování záměrů pomocí softwarové aplikace.

Autorizovaný architekt

Pec pod Sněžkou ve svém územním plánu stanovila: „Vzhledem k významu místa v Krkonošském národním parku a jeho ochranném pásmu je nutné, aby veškeré projektové dokumentace byly zpracovány výhradně autorizovanými architekty.“[1]

Vymezení plošné resp. územní povinnosti nechat zpracovat projektovou dokumentaci všechny stavby v daném území autorizovaného architekta, je dlouhodobým a častým nešvarem územních plánů mnoha obcí, snažících se takto nad rámec zákona omezovat vlastníky. Již předchozí judikatura stanovila, „že obec při pořizování územního plánu může […] podmínku (vypracování architektonické části projektové dokumentace autorizovaným architektem) vztáhnout jen na stavby splňující kritérium oné specifické významnosti.“[2] Onou specifickou významností je myšlena povinnost označit konkrétní stavbu v územním plánu, „a to ať již existující či typově definovanou „do budoucna“)“.[3] Volba dané stavby pak musí být náležitě odůvodněna, neboť se v daném rozsahu jedná o správní uvážení. Soud pak může zkoumat překročení mezí správního uvážení nebo jeho zneužití.[4]

Shodné názory zastávají i pracovníci Ústavu územního rozvoje.[5] Zdá se, že tato problematika je jasná, bohužel stačí nahlédnout do územních plánů obcí, kde zjistíme, že vymezení této povinnosti skrze území je stále na denním pořádku. Přitom povinnost uvést konkrétní stavby je logická, není totiž vhodné, aby všechny stavby na daném území projektovali autorizovaní architekti. Je nesmyslné, aby architekt projektoval např. silnice nebo jiné liniové stavby, byť se tyto stavby nachází třeba v památkovém území.

Zákaz zjednodušených postupů

Pec pod Sněžkou svým územním plánem dále vyloučila aplikaci zjednodušených řízení dle stavebního zákona, jinými slovy vyžadovala pro každou stavbu stavební povolení resp. územní rozhodnutí. Důvodem bylo opět zpřísnit ochranu území obce. Soud tento požadavek odmítl s odůvodněním, že územní plán musí být v souladu se zákonem, nikoliv jít nad jeho rámec nebo dokonce rušit jeho ustanovení.

V teoretické rovině působí tento požadavek územního plánu až komicky. Ve spojení s požadavkem autorizovaného architekta by stavebník potřeboval i pro vykopání díry na pozemku (v rozsahu stavební úpravy) nebo vztyčení vlajky architektem zpracovanou projektovou dokumentaci, pak by si pro tuto díru musel obstarat závazná stanoviska dotčených orgánů, případné souhlasy sousedů atd. Lze se jen domnívat, že Kafka by z toho měl radost.

Souhlas zastupitelstva s výstavbou bytových domů

Územní plán rovněž rozšiřoval pravomoc zastupitelstva vydat souhlas s výstavbou bytových domů. Soud v tomto ohledu uvedl, že obec nemůže rozšiřovat právními předpisy stanovený okruh dotčených orgánů. Soud poté dovodil, že obec je vždy účastníkem územního řízení (§ 85 odst. 1 písm. b) stavebního zákona), přičemž pokud je tedy obec účastníkem, nemůže být již dotčenou osobou.

V daném případě není ani uplatnitelná výjimka § 188a odst. 1 písm. c) – e), jež dává zastupitelstvu pravomoc udělovat souhlas s určitými stavbami.

Regubliny

Tzv. „Regubliny“ byl pozoruhodný nápad zapracovat do územního jistý dynamický prvek. Jednalo se o software, jenž měl na základě vstupních dat vyhodnocovat působení staveb na okolí. Software zobrazoval v mapě (regulativní) bubliny dopadu staveb na okolí. Bublina navrhovaného záměru se nesměla protnout s vnitřními bublinami sousedních staveb. Zároveň osoby, jejichž pozemky byly dotčeny bublinou navrhovaného záměru, musely udělit k záměru svůj souhlas. Data zadaná do softwaru se průběžně měnila podle aktuální zastavěnosti území, současně však byl stanoven horní limit prostavěnosti území.

Soud měl v daném případě za to, že územní plán jde v tomto bodě opět nad rámec stanovený právními předpisy (stavebním zákonem a příslušnou vyhláškou). Tyto předpisy rovněž zajišťují i provázanost jednotlivých území a srovnatelnost určitých styčných bodů na území celé republiky. Územní plán má dle názoru soudu být statický a měl by vyjadřovat spíše určitý cílový stav resp. ustálenou koncepci, nikoliv se měnit v závislosti na aktuální situaci.

Zajímavým argumentem v tomto ohledu je, že správní soud v regublině viděl systém automatizovaného rozhodování. Odsouhlasení softwarem bylo totiž předpokladem pro schválení záměru stavebním úřadem. Software dle názoru soudu představoval odejmutí možnosti úřadu samostatně posoudit konkrétní případu, což je nepřijatelné.

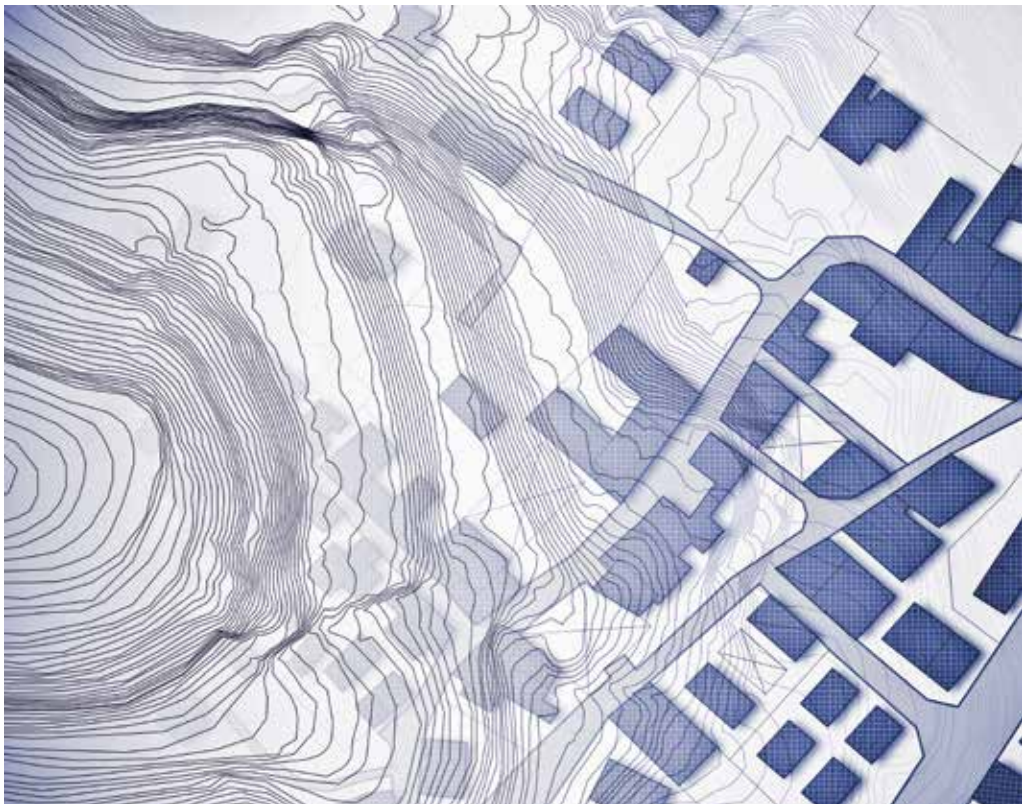

Tento závěr by si zasloužil širší diskusi, neboť do budoucna lze prohloubení automatizace předpokládat. V nejzákladnějších obrysech lze ovšem za dosavadního stavu práva a technologie s názorem soudu jen souhlasit. Např. i v případě pokut zjištěných prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy dle zákona o provozu na pozemních komunikacích, je prvotní fáze řízení (automaticky doručená výzva k úhradě určité částky) pouze předstupněm skutečného řízení o přestupku. V dalším řízení má účastník možnost plně uplatnit svou procesní obranu.

Závěr

Při přípravě stavebního záměru je třeba vždy zkoumat, zda územní plán nejde nad rámec zákona. Zejména umožnění vstupu zastupitelstva obce do územního nebo stavebního řízení v případech nepředvídaných zákonem bude zřejmě protiprávní. Územní plán nemůže ani vylučovat ustanovení stavebního zákona.

Při přípravě záměru je vhodné zvážit, zda opravdu musí projektovou dokumentaci připravovat architekt, či zda není možno postupovat levnější cestou. Případně je nutné se proti nezákonnému ustanovení bránit.

Je nepřijatelné, aby úřad vyloučil individuální posouzení předmětu řízení skrze automatizované rozhodnutí. Nelze ani postupovat tak, aby si úřad sám interně posoudil softwarem, zda je žádost oprávněná a pak následně tomu uzpůsobil své rozhodnutí.

JUDr. Martin Švéda, advokát, partner
Mgr. Václav Svoboda, advokát
Rödl & Partner, advokáti, v. o. s.

Rödl & Partner

Poznámky:

1. Rozsudek NSS ze dne 27. září 2017, 4 As 138/2017-33.
2. Rozsudek NSS dne 08. února 2013, 63 A 6/2012.
3. Rozsudek NSS dne 08. února 2013, 63 A 6/2012.
4. Rozsudek NSS dne 08. února 2013, 63 A 6/2012.
5. http://www.uur.cz/default.asp?ID=4631.

Možnosti přemístění sídla ze zemí mimo EU

Přeshraniční přemístění sídla upravené v českém zákoně o přeměnách zažívá v posledních letech nesmělý, ale viditelný rozvoj. Základní limitem zákona o přeměnách je ale skutečnost, že se vztahuje pouze na přeshraniční přeměny se státy EU, příp. EHP. Dosud proto tímto způsobem nebylo možné provést jakoukoli přeshraniční přeměnu se zeměmi jako Švýcarsko, USA, Rusko nebo případně i Velká Británie po odchodu z EU. Zajímavým východiskem z této situace by ale mola být obecná úprava přeshraničního přemístění sídla jakékoli právnické osoby podle současného občanského zákoníku.

Přeshraniční přemístění sídla upravené v českém zákoně č. 125/2008 Sb., o přeměnách obchodních společností a družstev, ve znění pozdějších předpisů („zákon o přeměnách")[1] zažívá v posledních letech i v důsledku judikatury Soudního dvora Evropské unie[2] nesmělý, ale viditelný rozvoj. Aplikace zákona o přeměnách je ale omezena skutečností, že se vztahuje pouze na přeshraniční přeměny se státy (korporacemi ze států) Evropské unie, příp. Evropského hospodářského prostoru.

Není proto možné provést přeshraniční přeměnu s řadou ekonomicky významných jurisdikcí, jakými jsou např. Švýcarsko, USA, Rusko, ale také velmi pravděpodobně Velká Británie po jejím odchodu z Evropské unie na konci března 2019.

Tato základní limitace zákona o přeměnách by mohla být překonána díky změnám, které do českého právního řádu přinesl občanský zákoník účinný od 1. 1. 2014[3] („občanský zákoník"). Občanský zákoník totiž obsahuje zcela obecnou úpravu přeshraničního přemístění sídla jakékoli právnické osoby, kterého lze podle všeho využít také pro přemístění sídla právnické osoby (obchodní korporace) mezi Českou republikou a jakoukoli zemí mimo EU (EHP).

Možnost přeshraničního přemístění sídla se zeměmi mimo EU dle úpravy občanského zákoníku

Existence právní úpravy ustanovení § 138 a násl. občanského zákoníku tak podle všeho otevírá možnost pro přemístění sídla právnickým osobám ze třetích zemí do České republiky (a naopak), aniž by musela být taková možnost upravena v mezinárodní smlouvě, jak tomu bylo za předchozí úpravy v obchodním zákoníku.

Jde o úpravu obecnou pro všechny právnické osoby, tzn., že se vztahuje také na všechny obchodní korporace, pokud zvláštní právní předpis neobsahuje úpravu vlastní. Takovým zvláštním předpisem je výše zmíněný zákon o přeměnách, který sice výlučně upravuje přeměny (českých) obchodních korporací, ale má svou působnost u přeshraničních přeměn omezenou pouze ve vztahu k jiným členským zemím EU (EHP).[4] Pro právnické osoby (a z ekonomického hlediska hlavně obchodní korporace) ze třetích zemí žádná speciální právní úprava v jiném právním předpisu neexistuje. Lze proto dovodit, že tyto právnické osoby mohou realizovat přemístění sídla postupem podle občanského zákoníku.

Takový přístup potvrzuje i důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku, která v této věci uvádí, že „v globalizujícím se světě nelze bránit přeshraničním změnám sídel právnických osob a zřizování a přemisťování jejich poboček. Z tohoto důvodu se navrhuje upravit přemístění sídla právnické osoby ze zahraničí do tuzemska a naopak, jakož i stanovit, ke kterému dni je přemístění sídla účinné. Absolutní volnosti však brání zákonná ustanovení zakazující právnické osoby, které narušují veřejný pořádek".[5]

Budeme s Velkou Británií po „brexitu" namísto přeshraničních fúzí přemísťovat sídla společností?

Je nutno přiznat, že praxe dosud s realizací přemístění společnosti ze třetí země, nebo naopak do třetí země, zatím váhá. To má svou logiku, neboť v této souvislosti nesporně existují právní i daňové nejasnosti, které vedou společnosti k využití jiných právních nástrojů přeshraničních přesunů majetku a činností.[6] Potenciál přeshraničního přemístění sídla ve vztahu k zemím, s nimiž to dosud nebylo možné, je však nesporně veliký. V úvahu totiž přicházejí státy, se kterými dosud žádné přeměny nebyly vůbec možné, jako již výše zmíněné Švýcarsko, USA, Ukrajina nebo Rusko. Neméně zajímavé je i možné využití této právní úpravy ve vztahu k Velké Británii s ohledem na blížící se datum jejího vystoupení z Evropské unie k 29. březnu 2019.

Je nepochybné, že společnosti, které budou chtít v souvislosti s odchodem Velké Británie přemístit centra svého podnikání do EU nebo naopak, budou muset začít tuto situaci řešit ideálně již nyní. Přeshraniční procesy fúzí a přemístění sídla totiž mohou trvat řadu měsíců a s účinností vystoupení Velké Británie z EU britské společnosti podle všeho ztratí veškeré právní výhody evropské harmonizace (zejména ztratí možnost realizovat dnes poměrně oblíbené přeshraniční fúze).

Pokud tuto lhůtu nestihnou, mohlo by se stát právě obecné přemístění sídla podle občan-

ského zákoníku určitým východiskem z právně složité situace. Využití této úpravy by navíc nemuselo sloužit pouze v rámci přesunu společností mezi Velkou Británií a Českou republikou. Teoreticky by Česká republika mohla např. sloužit jako určitá „vstupní brána“ nebo „přestupní stanice“, přes kterou by se britské (ale například i americké, švýcarské, ruské, čínské apod.) společnosti dostaly do EU a následně umístily své sídlo ve finální zemi pomocí harmonizovaných mechanismů přeshraniční fúze nebo (vnitroevropského) přemístění sídla.

Limity přeshraničního přemístění sídla podle občanského zákoníku

Občanský zákoník vymezuje několik limitů přemístění sídla, a to, že právnickou osobu nelze přemístit, pokud to recipročně nepřipouští právo druhého státu, popř. je-li to proti veřejnému pořádku. Do České republiky nelze přemístit ani sídlo právnické osoby zakázané dle § 145 občanského zákoníku.

Pro přemístění sídla do České republiky musí také zahraniční právnická osoba v rámci návrhu na svůj zápis do českého veřejného rejstříku předložit rozhodnutí o zvolené právní formě české právnické osoby a zakladatelské právní jednání. Vnitřní poměry i ručení členů (společníků) i členů orgánů za dluhy vzniklé po přemístění sídla se po přemístění sídla řídí českým právním řádem.

Obdobně pro českou právnickou osobu platí, že může přemístit své sídlo do zahraničí, pokud to připouští právní řád přijímajícího státu. Dle § 140 občanského zákoníku je česká právnická osoba povinna zveřejnit záměr přemístění sídla po dobu alespoň tří měsíců (na rozdíl od zákona o přeměnách, který stanoví v § 384k dvouměsíční dobu).

Je otázkou, co má tento záměr představovat. Na rozdíl od zákona o přeměnách občanský zákoník vůbec neupravuje projekt přemístění sídla, nevyžaduje znalecký posudek, chybí konkrétní pravidla pro účetní dokumenty atd. Otevřenou otázkou tedy zůstává, zda se ke kusé úpravě občanského zákoníku mají použít i další pravidla, např. zda má být analogicky použita právní úprava v zákoně o přeměnách (byť se lze s ohledem na výklad výše domnívat, že nikoliv).

Podobně jako v zákoně o přeměnách jsou věřitelé právnické osoby oprávněni požadovat dostatečné zajištění při zhoršení dobytnosti svých pohledávek a nedojde-li k dohodě, rozhodne o něm soud. Na rozdíl od zákona o přeměnách však § 140 odst. 2 občanského zákoníku dále stanoví, že neposkytne-li právnická osoba zajištění podle rozhodnutí soudu, ručí za nezajištěné dluhy členové statutárního orgánu (vyjma těch, kteří prokáží, že vyvinuli dostatečné úsilí, aby rozhodnutí bylo splněno).

Ve vztahu k přeshraničnímu přemístění sídla je nutné vzít v úvahu i případný daňový režim, který má v současné době hned několik úskalí.

Český zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, („zákon o daních z příjmů“) v současné době upravuje pouze nepřímé (a daňově neutrální) mechanismy přeshraniční mobility společností v rámci EU (EHP) a to přeshraniční přemístění sídla evropské společnosti nebo evropské družstevní společnosti a přeshraniční fúzi.

Přeshraniční přemístění sídla společnosti s jinou právní formou než evropská společnost nebo evropská družstevní společnost, stejně jako přeshraniční přemístění sídla z/mimo EU (EHP), tento zákon (a taktéž EU směrnice,[7] jejíž zásady zákon o daních z příjmů převzal) nezmiňuje vůbec.

Širší úprava zákona o přeměnách, který byl novelizován na základě výše zmíněné evropské judikatury (odkazujíc na fundamentální svobodu usazování v rámci EU), nicméně umožňuje přeshraniční přemístění sídla společností i s jinou právní formou než evropské společnosti nebo evropské družstevní společnosti v rámci EU (EHP) a zákon o daních z příjmů by se měl uplatnit v této situaci analogicky jako v případě evropské společnosti, respektive evropské družstevní společnosti.

Naopak, mimo teoretický rámec občanského zákoníku v dnešní době neexistuje žádná zákonná norma nebo judikatura řešící (daňové) aspekty přemístění sídla z/mimo EU (EHP). V této souvislosti může migrujícím společnostem hrozit např. potenciální dodanění při odchodu (tzv. exit tax, která by měla být v České republice zavedena od roku 2019) u společnosti přemisťující své sídlo mimo Českou republiku, problém s určením daňové báze majetku u společnosti přemísťující své sídlo do České republiky, nejasnosti ohledně procesních povinnosti (např. potřeba souhlasu finančního úřadu s přemístěním společnosti) apod.

Je proto možné, že na praktickou využitelnost přeshraničního přemístění sídla podle občanského zákoníku bude mít rozhodující vliv právě předvídatelnost daňového režimu. V současné chvíli se jedná o problematiku poměrně nepřehlednou, neboť není nikde výslovně upravena. Bez vhodného doplnění daňových předpisů proto může být současná situace pro řadu společností uvažujících o přesunu sídla odrazující. Zejména za situace, kdy k dosažení podobného cíle lze využít „osvědčené“ metody přemístění např. prodejem podniku.

Daniel Vitouš, advokát
Ambruz & Dark Deloitte Legal, s. r. o., advokátní kancelář
Monika Majerková, manažerka
Tax Deloitte Advisory, s. r. o.

Deloitte. Legal

Poznámky:

1. Konkrétně ustanovení § 384a a násl. zákona o přeměnách.
2. K tomu zejména tzv. případ Cartesio, C-210/06 CARTESIO Oktató és Szolgáltató bt.
3. Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, v platném znění.
4. Viz § 3 ve spojení s § 59 b zákona o přeměnách.
5. Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Nakladatelství ANAG, s. 69.
6. Např. standardní přímé převody majetku a zakládání nových společností či poboček. Nelze však pominout, že takové postupy mají své limity i nejrůznější praktické nevýhody, včetně režimu zdanění.
7. Směrnice EU 2009/133/ES o společném systému zdanění při fúzích, rozděleních, částečných rozděleních, převodech aktiv a výměně akcií týkajících se společnosti z různých členských států a při přemístění sídla evropské společnosti nebo evropské družstevní společnosti mezi členskými státy, ve znění pozdějších předpisů.

Postupné prodlužování promlčecí doby přestupků

Původně zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, stanovil, že přestupek bylo třeba obecně projednat ve lhůtě jednoho roku od jeho spáchání, jinak odpovědnost za něj zanikla. S účinností od 1. října 2015 potom zákonem č. 204/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 269/1994 Sb., o Rejstříku trestů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, došlo k prodloužení prekluzivní lhůty pro projednání přestupků na dva roky.

Ani tento časový limit však zjevně správním úřadům nepostačoval, a proto došlo zákonem č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, k dalšímu prodloužení promlčecí doby přestupků, a to s účinností od 1. července 2017. Nově tak promlčecí doba u přestupků může činit tři, resp. až pět let.

Nová úprava zániku odpovědnosti za přestupek

Jedním z důvodů pro přijetí nové úpravy zániku odpovědnosti za přestupek byla snaha sjednotit roztříštěnou právní úpravu doby, jejímž uplynutím zaniká odpovědnost za přestupek a jiný správní delikt. V jednotlivých zákonech byla tato otázka upravena odlišně a jednalo se o kombinace různě dlouhých subjektivních a objektivních lhůt pro jednotlivé fáze řízení. Ačkoliv se v textu zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „Zákon“), používá termínu promlčecí doba (obdobně jako v trestním zákoníku), jedná se o lhůty prekluzivní.

Zákon upravuje čtyři základní důvody zániku odpovědnosti za přestupek. Vedle uplynutí promlčecí doby mezi ně patří smrt fyzické osoby, zánik právnické osoby bez právního nástupce, nebo vyhlášení amnestie.

Promlčecí doba

Podle současné právní úpravy činí délka promlčecí doby přestupku zásadně jeden rok, resp. u přestupků, za které je stanovena horní hranice sazby pokuty alespoň 100 000 Kč, tři roky.

Zákon také podrobněji upravuje počátek běhu promlčecí doby v jednotlivých případech. Nejobvykleji začne promlčecí doba běžet dnem následujícím po dni spáchání přestupku, přičemž dnem spáchání přestupku se rozumí den, kdy došlo k ukončení jednání, kterým byl přestupek spáchán. Jestliže znakem přestupku je i účinek, který měl být přestupkem způsoben, počíná promlčecí doba běžet až dnem následujícím po dni, kdy takový účinek nastal.

Zákon dále stanoví, že u pokračujícího přestupku počíná promlčecí doba běžet až dnem následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu dílčímu útoku, a u hromadného přestupku dnem následujícím po dni, kdy došlo k poslednímu útoku. V případě trvajícího přestupku potom promlčecí doba běží až ode dne následujícího po odstranění protiprávního stavu.

Pokud se pachatel dopustí více přestupků, běží pro každý z nich promlčecí doba zvlášť.

Obdobně jako v minulé právní úpravě, se do promlčecí doby nezapočítávají některé doby (jež brání správnímu řízení o přestupku), a to doba:

- po kterou se pro tentýž skutek vedlo trestní řízení;
- po kterou bylo řízení o přestupku přerušeno proto, že bylo možné očekávat uložení trestu obviněnému z přestupku za jiný skutek v trestním řízení, přičemž správní trest, který lze uložit v řízení o přestupku, je bezvýznamný vedle trestu, který by bylo možné uložit v trestním řízení;
- po kterou se o věci vedlo soudní řízení správní; nebo
- po kterou trvalo podmíněné upuštění od uložení správního trestu.

Přerušení promlčecí doby a její maximální délka

Jak tomu bylo i v předchozí právní úpravě, Zákon vyjmenovává, z jakých důvodů dochází k přerušení běhu promlčecí doby (a kdy tedy začíná běžet promlčecí doba nová).

Podle § 32 odst. 2 Zákona se promlčecí doba přerušuje:

- oznámením o zahájení řízení o přestupku; Přestupky se obecně projednávají z úřední povinnosti a taková řízení z moci úřední jsou v souladu s § 78 Zákona zahájena doručením oznámení o zahájení řízení podezřelému z přestupku nebo ústním vyhlášením takového oznámení. O případném ústním vyhlášení oznámení o zahájení řízení správní orgán vydá účastníkům řízení na požádání potvrzení (zpravidla půjde o případy, kdy je samotnému zahájení řízení podezřelý z přestupku přítomen – např. se tam dostaví na základě předvolání správního orgánu). Jedná-li se o společné řízení, to je zahájeno doručením oznámení o zahájení řízení všem podezřelým z přestupku.
- vydáním rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným; nebo
- vydáním rozhodnutí o schválení dohody o narovnání.

Výše popsanými přerušeními promlčecí doby začíná vždy běh nové promlčecí doby přestupku (opět v délce jednoho roku, resp. tří let u přestupků, u nichž je stanovena horní hranice sazby pokuty alespoň 100 000 Kč).

Fungování shora popsaných pravidel lze ilustrovat následovně: (i) první promlčecí doba počíná

běžet od spáchání přestupku, (ii) pokud je během první promlčecí doby pachateli oznámeno zahájení řízení o přestupku (buď doručeno písemní oznámení nebo vyhlášeno ústně), počíná nově běžet další promlčecí doba, a (iii) jestliže je v jejím průběhu vydáno rozhodnutí o přestupku, kterým je obviněný z přestupku uznán vinným, běží opět nová (tentokrát třetí) promlčecí doba.

Aby se však v důsledku těchto přerušení řízení o přestupku neprotahovalo nad přijatelnou míru, byla celková doba řízení omezena a odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději tři (3) roky od jeho spáchání a v případě přestupků, za něž je stanovena horní hranice sazby pokuty alespoň 100.000 Kč, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději pět (5) let od jeho spáchání.

V této souvislosti stojí za pozornost, že podle trestního zákoníku uplynutím promlčecí doby zaniká rovněž trestní odpovědnost za trestný čin. Délka promlčecí doby činí např. pět (5) let, u trestných činů, u nichž činí horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně tři léta, a tři (3) léta u trestných činů, u nichž je horní hranice trestní sazby odnětí svobody nižší než tři léta.

Při porovnání nově stanovené maximální délky promlčecí doby u přestupků a promlčecí doby u zmíněných trestných činů se tak nabízí otázka, zda jsou přestupky srovnatelně společensky nebezpečné jako trestné činy, aby to odůvodňovalo obdobně dlouhé promlčecí doby k zániku odpovědnosti za ně (jako jsou stanoveny u trestných činů).

Lze samozřejmě chápat, že prodlužování maximální délky trvání promlčecích dob u přestupků je též reakcí na časté „průtahy“ ze strany osob obviněných z přestupků, jimž se tímto způsobem daří uniknout potrestání za jejich spáchání. Je však sporné, zda případné potrestání po pěti letech od spáchání přestupku naplní zamýšlený účel. Navíc dlouhotrvající správní řízení o přestupcích mohou časem „zahltit“ správní orgány ještě více, než je tomu dosud, v důsledku čehož by se jednotlivá správní řízení mohla opět protáhnout. Může se tak stát, že by následně pro úspěšné dokončení přestupkových řízení nemusely stačit ani nyní stanovené maximální délky promlčecích dob. Jejich (ještě) další prodloužení však nelze považovat za reálné řešení tohoto problému. V tomto směru by to spíše chtělo zvýšit efektivitu řízení před správními orgány (a zpružnit jejich fungování), než prodlužovat maximální limit, v němž mohou přestupek projednat.

JUDr. Luboš Nevrkla, Ph.D., advokát
Mališ Nevrkla Legal, advokátní kancelář, s. r. o.

Mališ Nevrkla Legal
Advokátní kancelář / Attorneys At Law

Co byste měli vědět o GDPR?

Mezi dopady GDPR nepatří?

Sdělení subjektům osobních údajů musí být

Pověřenec na ochranu osobních údajů (DPO) je?

Co se rozumí zpracováním osobních údajů?

Právo na výmaz na straně správce znamená?

GDPR dopadá na území?

Záměrná ochrana osobních údajů (Privacy by Design)

Odpovědi naleznete na
www.epravo.cz/eshop

Nulové oddlužení – cesta z dluhové pasti

Sněmovní tisk č. 71, jehož formou předložila vláda dne 29. 1. 2018 návrh novely insolvenčního zákona a který byl Organizačním výborem PSP ČR doporučen k projednání na 7. schůzi Poslanecké sněmovny, je již delší dobu provázen zájmem médií a veřejnosti (a to nejen odborné). Není ani příliš divu. Tento návrh obsahuje koncept tzv. „nulového oddlužení", který se může potenciálně dotknout až stovek tisíc adresátů – zájemců o oddlužení (osobní bankrot). A samozřejmě také celé řady věřitelů, zejména těch institucionalizovaných (bankovní i nebankovní sektor), kteří jej svým pohledem vnímají zase jako jakousi „dluhovou amnestii".

Ekonomická podstata a legislativně technické řešení tohoto konceptu je poměrně jednoduché a dostatečně veřejně známé, takže pouze velmi stručně: z ustanovení § 395 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona mizí spodní hranice pro vstup do oddlužení, spočívající až doposud v povinnosti uhradit nezajištěným věřitelům alespoň 30 % jejich pohledávek. Současná vstupní bariéra by tedy podle předlohy bez náhrady padla. Nově navrženým ustanovením § 412a insolvenčního zákona je naopak zaváděn kaskádový výstupní filtr pro cílový stav – osvobození od dluhů při splátkovém kalendáři (naprosto převažující způsob realizace oddlužení). Oddlužení by nově mělo být splněno pouze tehdy, když dlužník splatí nezajištěným věřitelům jejich pohledávky buď v plné výši, nebo v době 3 let od schválení oddlužení splatí nezajištěným věřitelům alespoň 50 % jejich pohledávek, nebo v době 5 let od schválení oddlužení splatí nezajištěným věřitelům alespoň 30 % jejich pohledávek, anebo (konečně) po dobu 7 let od schválení oddlužení nebude dlužníku oddlužení zrušeno.[1] K tomu by docházelo zejména, pokud by dlužník neplnil podstatné povinnosti, nebo pokud by mu v důsledku zaviněného jednání vznikl nový dluh, nebo pokud by nebyl v důsledku okolností, které zavinil, po dobu delší než 3 měsíce schopen splácet v plné výši ani vybrané zapodstatové pohledávky, představující transakční náklady oddlužení, včetně výživného a odměny insolvenčního správce, jako administrátora a garanta procesu).[2]

Jako kontra argument proti tvrzení o morálním hazardu, hrozícím ze strany dlužníků, kteří již nebudou omezeni vstupní bariérou, slouží konstrukce vakančních lhůt, bránících opakovanému vstupu do nelimitovaného systému osobního bankrotu (a tudíž jeho abusu).[3] Další návrh na oddlužení bude možné opakovat, avšak nikoliv dříve než po 10 letech od předchozího úspěšného oddlužení. Nový návrh na povolení oddlužení bude možné podat teprve po 3 letech od zamítnutí nebo zrušení oddlužení pro nepoctivý záměr.[4] Konečně je vhodné zmínit i nový kvantitativní limit pro bezbariérové oddlužení v podobě maximální možné výše pohledávek dlužníkových nezajištěných věřitelů, odpovídající tisícinásobku existenčního minima podle zvláštního právního předpisu,[5] což v současnosti představuje celkový objem pohledávek ve výši 2 200 000 Kč. Při překročení tohoto limitu zůstává dosavadní vstupní bariéra alespoň 30% uspokojení pohledávek zachována.

Tolik k technické stránce věci. Jaký je ale důvod vzniku a navržení nové koncepce? Vnímám jej především v sociální oblasti, snaze o prohloubení sociálního smíru a navrácení významné části ekonomicky aktivní populace z oblasti šedé ekonomiky a dluhové pasti zpět do sektoru řádného plnění daňových povinností, což má velký význam národohospodářský. Předkladatel předpokládá, že v případě oddlužení osob, pro které nyní není tento institut fakticky dostupný, se očekává jejich následné znovuzačlenění do aktivních ekonomických struktur, a tedy nižší výdaje na plnění sociální povahy ze státního rozpočtu a naopak zvýšení daňových příjmů v souhrnné výši 3 – 10 miliard Kč,[6] to vše prostřednictvím motivace nezaměstnaných „předlužených" osob k aktivnímu hledání zaměstnání a ke snaze živit se vlastní prací, přičemž zároveň se má jednat o řešení pro dlužníky stižené vícečetnými exekucemi.[7]

Předkladatel novely v rámci argumentace na podporu nového konceptu pracuje poměrně důsledně se statistikou, což je trend, který nelze než ocenit. Z analýzy vyplývá, že přibližně 2 % dlužníků v exekuci jsou schopni poskytovat věřitelům plnění v takové výši, která umožňuje dosáhnout současné 30% hranice uspokojení pohledávek. Přibližně 7 % dlužníků dosáhne ukončení exekuce vedené proti nim splacením veškerých svých závazků. Zbývajících více než 90 % zadlužených osob v exekuci (cca 655 000 osob) se nachází v dluhové pasti,[8] z níž nejsou schopni vlastními silami za stávající právní úpravy uniknout.

Předkladatel novely pracuje i se statistickou analýzou dat z insolvenčního prostředí, poskytnutou naší správcovskou společností AS ZIZLAVSKY, v. o. s. Z této analýzy cca 1.200 živých insolvenčních řízení, kde bylo dlužníku povoleno řešení úpadku oddlužením ve formě splátkového kalendáře vyplývá, že pouze u 16,3 % insolvenčních dlužníků v oddlužení se očekává, že svoje pohledávky splatí během 5 let v plné výši a přibližně 41,7 % dlužníků splatí přihlášené pohledávky z více než jedné poloviny. V případě 29,1 % dlužníků, u nichž již oddlužení splátkovým kalendářem probíhá, se naopak očekává, že míra uspokojení pohledávek věřitelů nedosáhne ani 30 % (a jejich situaci bude zapotřebí řešit příslušným procesním postupem).

Předkladatel novely se zejména zaměřil na dopady současné 30% bariéry do situace dlužníků aktuálně usilujících o oddlužení.

Předkladatel novely se zejména zaměřil na dopady současné 30% bariéry do situace dlužníků aktuálně usilujících o oddlužení. Zkoumal, v jakém poměru případů se tato bariéra aktivuje a jakému procentu aktuálních žadatelů o oddlužení zabrání ve vstupu do tohoto procesu. Ze zkoumaného vzorku vyplynulo, že 64 % návrhů na povolení oddlužení bylo zamítnuto podle ustanovení § 395 odst. 1 písm. b) insolvenčního zákona, neboť by hodnota plnění, které by obdrželi nezajištění věřitelé, byla nižší než 30 % jejich pohledávek[9]. Dále byla zkoumána rozhodnutí o neschválení oddlužení po jeho předchozím povolení. V 78 % případů dlužník nebyl schopen nezajištěné věřitele uspokojit alespoň z 30 % (z toho v 54 % případů se jednalo o jediný soudem konstatovaný důvod neschválení) a ve 20 % případů insolvenční soud konstatoval lehkomyslný nebo nedbalý přístup dlužníka k plnění povinností v insolvenčním řízení.

Závěrem lze tedy konstatovat, že aktuální 30% vstupní bariéra skutečně znemožňuje přístup k benefitu oddlužení značnému okruhu potenciálních adresátů; a to jak těch, kteří se o to již dnes neúspěšně pokoušejí, tak zejména těch, kteří se o to za stávající situace právě pro existenci vstupní bariéry ani nepokusili.

Problém dluhové pasti na jedné straně a možnosti zapojit část společnosti fungující v šedé zóně a nepodílející se na placení daní, tj. obecně poškozující národní ekonomiku, neřešíme samozřejmě jen u nás. Jedná se o fenomén evropský, resp. celosvětový. Vzhledem k tomu není od věci provést komparaci zahraničních právních úprav. Komparací dospíváme k závěru, že náš současný koncept pevné vstupní bariéry, diskriminující nejchudší vrstvy obyvatelstva, je v Evropě (i západním světě) ojedinělý.

Obvykle totiž není stanovena minimální hranice vyžadovaného uspokojení věřitelů (takto je tomu ve Francii, Německu, či USA), případně je tato hranice výrazně nižší (např. 20 % pro Der Sanierungsplan v Rakousku). Stav je kompenzován tím, že úpadková řízení obsahují významné pobídky, které stimulují dlužníka k vyššímu uspokojení pohledávek v jeho vlastním zájmu. V zahraničních právních úpravách užívají jakýsi kaskádový způsob nastavení podmínek oddlužení, přičemž tyto podmínky nejsou vstupními bariérami přístupu k oddlužení.

Typickým příkladem je Německo, jehož systém, jak ve výsledku zjistíme, byl hlavní inspirací nově navržené koncepce tuzemské novely. Dlužníkovi se v Německu krátí délka, po kterou zůstává v insolvenčním řízení podle dosažené výše uspokojení věřitelů. Oddlužení nastává po 3 letech při splacení 35 % dluhů a nákladů řízení v plné výši, resp. po 5 letech v případě uhrazení nákladů řízení v plné výši, popř. konečně po 6 letech v ostatních případech. Ani v Německu nelze opakovaný návrh na povolení oddlužení podat ještě následujících 10 let.

Francie zase například staví na konsenzuálním a negociačním principu se zapojením mimosoudního rozhodovacího mechanismu, obsahujícího samosprávný prvek (koncepce pro Francii typická již od dob Velké francouzské revoluce a jejího systému výborů (včetně nechvalně proslulého Le Comité de salut public)). Ve Francii probíhá oddlužení primárně jako smírčí řešení mezi dlužníkem a věřiteli. Prvním stupněm je komisionální smírčí řešení (La commission de surendettement). V případě nedosažení smíru může komise sama nařídit plán oddlužení až na 10 let. Před soud se věc odstane pouze v případě nesouhlasu věřitelů ani s jedním ze shora uvedených řešení. Sociální vyloučení řeší ve Francii zákon č. 2003-710, zvaný „Loi Borloo" (zákon

Borloo), postihující situaci lidí ohrožených předlužením, přičemž se jedná o situaci definovanou jako „La situation irrémediablement compromise“, tedy o situaci nenapravitelného ohrožení. Ve francouzském případě se však dlouhodobě jedná o vyspělý sociální stát, hledající maximální balanci sociálního smíru jako jednu ze základních hodnot demokratického systému.

Nízkoprahový systém oddlužení je rovněž praktikován ve Velké Británii (institut Debt Relief Order). V USA je možnost oddlužení fyzických osob řešena v rámci The Bankruptcy Code a jeho kapitoly 13 (Chapter 13 – Adjustment of Debts). Splátkový kalendář je rozvržen do období 3 až 5 let (dle výše příjmů dlužníka) a důraz je kladen na ochranu zajištěných věřitelů, když nezajištěným věřitelům má dlužník plnit alespoň tolik, kolik by jim připadlo v případě zpeněžení majetkové podstaty. Poslední možností při neplnění splátkového kalendáře je soudem prohlášený The hardship discharge. Ve všech komparovaných jurisdikcích hraje významnou roli v procesu oddlužení insolvenční správce (vyjednávání s věřiteli, nastavení podmínek splácení, kontrola dlužníka při plnění jeho povinností apod.).

Na podporu prolomení 30% vstupní bariéry pro oddlužení tak hovoří jak tuzemské statistiky, tak mezinárodní komparace. Nová koncepce bezbariérového oddlužení by ovšem nepřinášela dlužníkům pouze pozitiva, ale založila by jim mnoho nových povinností, jako například předložení čestného prohlášení o tom, že vynaloží veškeré úsilí, které lze spravedlivě požadovat, k plnému uspokojení věřitelů a že budou přiznávat veškeré své příjmy v plné výši[10] a následná povinnost tak i činit.[11] Plnění těchto povinností by v budoucnu mělo být podrobeno detailní a cílené kontrole ze strany insolvenčního správce, který by byl nově povinen např. sledovat poměry na místním trhu práce v okolí bydliště dlužníka a průběžně posuzovat, zda má dlužník možnost vyššího příjmu, jakož i získávat informace o činnosti dlužníka při obstarávání zaměstnání. Tím se dostáváme k osobě insolvenčního správce, jehož význam pro celý proces by v novém konceptu posílil.

Podle současné právní úpravy spočívá agenda insolvenčního správce v oddlužení zejména v následujícím: (fáze před schválením splátkového kalendáře): (1) sdělení, kdo bude vykonávat funkci insolvenčního správce, (2) předvolání dlužníka, (3) lustrace majetku dlužníka / součinnosti s orgány veřejné moci, (4) zajištění (a úhrada) znaleckého posudku, (5) příprava a pohovor s dlužníkem, (6) příprava přezkumu a přezkum s dlužníkem, (7) vyrozumění popřených věřitelů, (8) zpráva o přezkumu, (9) zpráva pro oddlužení, (10) soupis majetkové podstaty, (fáze po schválení splátkového kalendáře): (11) vedení sporů o určení pravosti, výše a pořadí pohledávek, (12) prověření odporovatelných úkonů a vedení odpůrčích sporů, (13) obeslání plátce příjmu a komunikace s ním, měsíční rozdělování příjmů dlužníků věřitelům, distribuce a realizace výplaty, (14) výpočet nezabavitelných částek, (15) kontrola plnění povinností dlužníků, (16) zprávy o plnění oddlužení, (17) zpeněžení / rozdělení mimořádných příjmů, (18) řešení neplnění oddlužení (účast na soudních jednáních). V souvislosti s připravovanou vyhláškou Ministerstva spravedlnosti o personálním a materiálním vybavení insolvenčních správců, jejíž účinnost by měla nastat v časové souvislosti s účinností aktuálně projednávané novely „nulového oddlužení“, přibude nová rozsáhlá agenda. Jmenovitě se bude jednat o tyto další úkony insolvenčního správce: (fáze před schválením splátkového kalendáře): (19) prohlídka míst, kde má dlužník majetek a obrazová dokumentace, (20) informování věřitelů, které nedoložené skutečnosti povedou k popření pohledávky, (21) odůvodnění nepopření pohledávky v seznamu přihlášených pohledávek, (fáze po schválení splátkového kalendáře): (22) zajištění přítomnosti zaměstnance insolvenčního správce na provozovně po dobu nepřítomnosti, (23) kontrola účetnictví a daňové evidence vedené dlužníkem, (24) kontrola příjmů z podnikání, daňových přiznání a zaplacení veřejnoprávních závazků, (25) vyplácení výživného (dosud povinnost zpravidla stanovena jen soudním rozhodnutím), (26) udělení souhlasu s právními úkony dlužníka, (27) předkládání návrhu zpráv k odsouhlasení věřitelským výborem, (28) upřednostnění osobního jednání s dlužníkem před telefonickou či písemnou komunikací, (29) sledování poměrů na místním trhu práce v okolí bydliště dlužníka a posouzení, zda má dlužník možnost vyššího příjmu, (30) získávání informací o činnosti dlužníka při obstarávání zaměstnání, (31) určení, jakou část příjmů mají plátci mzdy srážet z příjmů, pokud je plátců více a (32) nové povinnosti pro vedení spisů a jejich zpřístupnění oprávněným osobám.

Ať již novela projde v navrhovaném rozsahu nebo v diskutované mírnější podobě, kdy se vstupní bariéra pro oddlužení sníží, nikoli úplně vypustí, věřím, že čeští insolvenční správci jsou připraveni na nové úkoly, které by je po přijetí novely čekaly a jsou schopni se své nové role zodpovědně ujmout. Již nyní se objevují hlasy, hovořící o tom, že náklady na insolvenčního správce (750 Kč měsíčně) jsou neúměrné. Je však třeba si uvědomit, jak rozsáhlou agendu budou muset v budoucnu insolvenční správci pokrýt. I z mezinárodní komparace je zřejmé, že insolvenční správce je nezastupitelným a nezbytným subjektem insolvenčního řízení; a to jako administrátor, garant a kontrolní mechanismus celého procesu, bez nějž není možné cíl novely, tj. umožnit občanům cestu ven z dluhové pasti, vůbec naplnit.

Adam Sigmund,
advokát
a insolvenční správce se zvláštním povolením
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s. r. o.

ZIZLAVSKY
Advokátní kancelář - Insolvenční správci

Poznámky:

1. Ustanovení § 418 IZ.
2. Pohledávky podle § 168 odst. 2 písm. a) IZ (hotové výdaje a odměna insolvenčního správce), § 169 odst. 1 písm. e) IZ (pohledávky věřitelů na výživném ze zákona) a § 390a odst. 5 IZ (odměna sepisovatele insolvenčního návrhu).
3. Ustanovení § 395 odst. 4 a 5 IZ.
4. V judikatuře definováno např. v rozhodnutích 29 NSČR 88/2013, 29 NSČR 71/2013, 29 NSČR 47/2013 aj.
5. Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů a nařízení vlády č. 409/2011 Sb., o zvýšení částek životního minima a existenčního minima.
6. Shrnutí závěrečné zprávy RIA k novele.
7. Stav, kdy je proti jednomu povinnému vedeno současně 2 a více exekučních řízení (v současnosti více než 75 % všech exekučně povinných).
8. Stav, v němž se jejich pohledávky staly fakticky nesplatitelnými, neboť jejich celková výše (včetně příslušenství) roste rychleji, než jak ji dlužníci jsou schopni uspokojovat ze svého majetku a svých příjmů.
9. Materiál Ministerstva spravedlnosti s názvem „Vyhodnocení institutu oddlužení v rámci zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů“.
10. Ustanovení § 392 odst. 1 písm. d) IZ
11. Ustanovení § 412 odst. 1 písm. h) IZ

Alkohol®.cz

Výjimečná vína, destiláty a e-shop

PŘEHLEDNÝ E-SHOP
s kamennou prodejnou

97 % ZBOŽÍ SKLADEM
nejširší výběr whisky a rumu

VLASTNÍ DOPRAVA
po Praze od 79,- Kč a 60-ti min.

www.alkohol.cz Hrdý partner Právnické firmy a Právníka roku

Dědické právo a odporovatelnost

Odpůrčí žalobou podle insolvenčního zákona může insolvenční správce s úspěchem odporovat dohodě o vypořádání dědictví schválené pravomocným usnesením o dědictví, jestliže dlužník (jako dědic) jejím uzavřením naplnil některou ze skutkových podstat neúčinnosti ve smyslu ustanovení § 240 až § 242 insolvenčního zákona. Tím, že by insolvenční soud vyhověl odpůrčí žalobě, jejímž předmětem byla (i) dědickým soudem schválená dohoda dědiců o dědictví, by insolvenční správce získal právo domáhat se toho, aby do majetkové podstaty byl vydán majetek (nebo náhrada za něj), který nabyl na základě neúčinné dohody o vypořádání dědictví někdo jiný než (insolvenční) dlužník. Pro posouzení důvodnosti nároku uplatněného odpůrčí žalobou je významné také to, zda závěť by mohla být účinně zpochybněna tím, že by se dlužník dovolal její relativní neplatnosti (s poukazem na ustanovení § 479 obč. zák.), tedy to, zda dlužník byl závětí opomenut na svém dědickém podílu. Při určení výše dědického podílu dědice neopomenutelného podle ustanovení § 479 obč. zák. se vychází z počtu dědiců, kteří tvořili v době smrti zůstavitele první dědickou skupinu (§ 473 obč. zák.) a kterým by dědictví připadlo, kdyby zůstavitel nepořídil závěť; to platí i tehdy, odmítnou-li dědictví, nepřihlíží-li se k nim vzhledem k neznámému místu jejich pobytu, jsou-li dědicky nezpůsobilí, byli-li (platně) vyděděni nebo postupuje-li soud v řízení o dědictví bez zřetele na tyto dědice. Nemá-li dlužník právo dovolat se relativní neplatnosti závěti ve smyslu § 40a obč. zák., ve spojení s § 479 obč. zák., pak zde není ani „opomenutí dlužníka“, jehož neúčinnost by mohla být vyslovena na základě podané odpůrčí žaloby.

Exekuce

Cizí rozhodčí nález, „u kterého se provádí jen neformální uznání“, lze vykonat toliko soudně, „nikoliv v exekučním řízení“, neboť v exekučním řízení soud nerozhoduje o nařízení exekuce, nýbrž vydává pouze pověření soudnímu exekutorovi, aby exekuci provedl.

Insolvenční návrh

Jestliže ke dni, kdy insolvenčnímu soudu dojde společný návrh manželů na povolení oddlužení, neprobíhá (není zahájeno) na základě náležitě podepsaného insolvenčního návrhu (došlého insolvenčnímu soudu nejpozději společně se společným návrhem manželů na povolení oddlužení, lhostejno, zda jde o insolvenční návrh věřitelský nebo dlužnický) insolvenční řízení na majetek těchto manželů, nemá společný návrh manželů na povolení oddlužení žádné účinky (zejména není důvod s ním nakládat jako s vadným „insolvenčním návrhem“). Odmítne-li insolvenční soud insolvenční návrh manželů (dlužníků), s nímž je spojen společný návrh manželů na povolení oddlužení, insolvenční řízení tím končí. Postup, jímž insolvenční soud společně s rozhodnutím o odmítnutí insolvenčního návrhu manželů (nebo dokonce později) odmítne i společný návrh manželů na povolení oddlužení (s insolvenčním návrhem spojený) je procesně vadný (právní mocí usnesení o odmítnutí insolvenčního návrhu končí insolvenční řízení tak jako tak).

Náhrada škody

Upravuje-li zákon vztahy mezi určitým dodavatelem a určitými odběrateli takovým způsobem, že zboží, jehož dodání je předmětem těchto vztahů, může odběratelům dodat právě jen tento dodavatel, pak změna právní úpravy, umožňující odběratelům opatřit si toto plnění od jiného subjektu, a využití této možnosti odběrateli může být okolností vylučující ve smyslu § 374 odst. 1 obch. zák. odpovědnost dodavatele vůči jeho vlastnímu

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

dodavateli za porušení smluvní povinnosti odebrat od něho příslušné zboží. To platí ale pouze za splnění předpokladu, že k využití změny právní úpravy odběrateli došlo nezávisle na vůli dodavatele.

Padělání a pozměňování peněz

Souhrn nominálních hodnot je významnou veličinou pro určení, zda jde o značný či dokonce velký rozsah spáchání činu ve smyslu § 233 odst. 3 písm. b), resp. odst. 4 písm. b) tr. zákoníku, nejde však o kritérium jediné. Je třeba hodnotit nejen množství a nominální hodnotu padělaných peněz, tj. ve výsledku právě i souhrn nominálních hodnot všech padělaných peněz, ale též další okolnosti spáchání činu. Zejména musí být zohledněna četnost případů padělání peněz či jejich udání jako pravých. S tím souvisí i časové období, po které byl takový čin páchán, tj. zda šlo o čin ojedinělý, či naopak byla trestná činnost páchána dlouhodobě, soustavně, tzv. po živnostensku. Bez významu není ani rozsah místní oblasti zasažené padělky. Pozornost je třeba dále věnovat kvalitě padělaných peněz a z toho plynoucí pravděpodobnosti jejich úspěšného udání jako pravých. To vše jsou doprovodná kritéria, která je třeba zohlednit při posouzení, zda čin byl spáchán ve značném rozsahu či dokonce v rozsahu velkém.

Postoupení pohledávky

Postupitel se nemůže domáhat úhrady za postoupení pohledávky v peněžité formě, jestliže si strany sjednaly, že k úhradě může dojít pouze započtením jejich pohledávek a v případě, že k zápočtu nedojde, má postupitel právo odstoupit od smlouvy.

Úpadek

To, zda splatná pohledávka dlužníkova věřitele je zajištěna majetkem ve vlastnictví třetí osoby (osoby odlišné od dlužníka), např. z titulu ručení (ve všech jeho formách) nebo z titulu zástavního práva (váznoucího na majetku třetí osoby), nemá žádnou vypovídací hodnotu ohledně schopnosti dlužníka samotného tyto své závazky splatit. Dlužník totiž není osobou, jež by bez dalšího (jen proto, že pohledávka věřitele je zajištěna majetkem ve vlastnictví třetí osoby) mohla s majetkem ve vlastnictví třetí osoby disponovat tak, že z něj uhradí (bude schopen uhradit) svůj dluh vůči věřiteli. Obdobně to platí i pro osoby, jež jsou (vůči věřiteli dlužníka) v postavení dlužníkových spoludlužníků.

Započtení pohledávky

S ohledem na zákonem stanovený zákaz jednostranného započtení nesplatné pohledávky proti pohledávce splatné lze nesplatnou pohledávku, jejíž doba splatnosti nebyla sjednána dohodou nebo určena právním předpisem či rozhodnutím, jednostranně započítat jen proti pohledávce nesplatné; proti pohledávce splatné tak lze postupovat pouze tehdy, jde-li o pohledávku vůči dlužníku, který není schopen plnit své peněžité závazky (§ 359 obch. zák.).

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Nepravdivý údaj, role státního zástupce v trestním řízení

Nejvyšší soud ČR rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněných R. M. a M. V. proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 4. 2016, sp. zn. 5 To 589/2015, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Lounech pod sp. zn. 2 T 120/2013, tak, že dovolání obviněného M. V. se podle § 265i odst. 1 písm. c) tr. ř. odmítá. Z podnětu dovolání obviněného R. M. se podle § 265k odst. 1 tr. ř. ve vztahu k němu a s přiměřeným použitím ustanovení § 261 tr. ř. i ohledně obviněných M. V. a R. Š. zrušují usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 25. 4. 2016, sp. zn. 5 To 589/2015, a rozsudek Okresního soudu v Lounech ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 2 T 120/2013. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují další rozhodnutí na zrušená rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265 l odst. 1 tr. ř. se věc vrací státnímu zástupci Okresního státního zastupitelství v Lounech k došetření.

Daňové řízení

Pokud vytýkací řízení neskončilo zákonem předpokládaným a žádoucím způsobem, tedy stanovením daňové povinnosti, a to z toho důvodu, že uplynula prekluzivní lhůta k vyměření daně, pak je nastolena situace, jako by toto vytýkací řízení vůbec neproběhlo, neboť nemá žádné zákonné účinky na daňovou povinnost daňového subjektu. Nic tak nebrání tomu, použít za dané procesní situace ustanovení § 46 odst. 5 zákona č. 337/1992 Sb., jiný způsob vyměření daňové povinnosti zákon v takovém případě ani neumožňuje.“

Incidenční spory

I v poměrech upravených insolvenčním zákonem platí, že lhůta k podání žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí nevykonatelné pohledávky není lhůtou procesní, pro jejíž zachování by postačoval postup dle § 57 odst. 3, o. s. ř., nýbrž lhůtou hmotněprávní, k jejímuž zachování je nezbytné, aby žaloba nejpozději posledního dne lhůty došla soudu, a jejíž zmeškání nelze prominout. Nedojde-li žaloba o určení pravosti, výše nebo pořadí nevykonatelné pohledávky insolvenčnímu soudu ve lhůtě stanovené v § 198 odst. 1 insolvenčního zákona, insolvenční soud ji jako opožděnou odmítne (§ 160 odst. 4 věta první insolvenčního zákona).

Insolvence a náklady exekuce

Rozhodnutí, jímž soudní exekutor určuje náklady exekuce (příkaz k úhradě nákladů exekuce), je ve smyslu ustanovení § 109 odst. 1 písm. c) insolvenčního zákona „prováděním exekuce“ a nikoli jejím „nařízením“. Do insolvenčního řízení je soudní exekutor oprávněn přihlásit pohledávku z titulu nákladů exekuce (ve smyslu § 87 odst. 1 exekučního řádu) i jako nevykonatelnou. Nevykonatelná pohledávka z titulu náhrady nákladů exekuce, co do odměny soudního exekutora (jako pohledávka, která může být přihlášena a zjištěna v insolvenčním řízení vedeném na majetek dřívějšího povinného) vzniká (soudnímu exekutorovi vzniká právo na náhradu nákladů exekuce, co do jeho odměny) v okamžiku, kdy soudní exekutor vymohl při provádění exekuce pohledávku nebo její část.

Rozhodnutí o úpadku

Plátce důchodu je od zveřejnění rozhodnutí o prohlášení konkursu v insolvenčním rejstříku povinen plnit dávky důchodového pojištění (vyplácet důchod) do majetkové podstaty příjemce důchodu k rukám insolvenčního správce, bez ohledu na to, zda mu byla zvlášť doručena vyhláška, kterou se oznamuje zahájení insolvenčního řízení na majetek dlužníka, usnesení o zjištění úpadku či zda byl insolvenčním správcem nebo dlužníkem k tomuto vyzván, eventuálně na tuto povinnost upozorněn.

Skutek a jeho totožnost

Posouzení podstaty skutku souvisí s tím, že zákon ponechává vymezení pojmu skutek teorii trestního práva a soudní praxi. Vzhledem k tomu nelze dát obecně platnou směrnici, co tvoří skutek a kdy je zachována jeho totožnost. Tuto otázku je nutno zkoumat podle individuálních okolností případu. Podstatu skutku tvoří jednání pachatele a jím způsobený následek, který je relevantní z hlediska trestního práva hmotného. Jednáním se rozumí projev vůle pachatele ve vnějším světě, následek spočívá v porušení nebo ohrožení hodnot chráněných trestním zákonem. Podstata skutku tedy spočívá v účasti obviněného na určité události popsané v žalobním návrhu, z níž vzešel relevantní (a oddělitelný) následek. Aby byla zachována totožnost skutku, musí být jednání nebo následek alespoň částečně shodné. Následkem je zde nutno rozumět porušení individuálního objektu trestného činu v jeho konkrétní podobě, tedy konkrétní následek jakožto porušení nebo ohrožení určitého jedinečného vztahu – zájmu. Změna právního posouzení nehraje z hlediska zachování totožnosti skutku roli. Může tak dojít například ke změně závěru o účasti obviněného na spáchání skutku, když soud zjistí, že na rozdíl od obžaloby se obviněný nepodílel na skutku jako pachatel či spolupachatel, ale jako účastník, anebo naopak. Ke změně může dojít navzájem i mezi jednotlivými formami účastenství. To platí, pokud je zachována alespoň částečná shoda jednání nebo následku.

Insolvence a výživné

Skutečnost, že byl zjištěn úpadek osoby výživou povinné a prohlášen konkurs na její majetek, nic nemění na trvání a specifickém charakteru vyživovací povinnosti rodiče (dlužníka) vůči dítěti, včetně zachování možnosti trestněprávní sankce vůči dlužníku za prodlení s úhradou výživného.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Odstoupení od smlouvy

Považovali-li účastníci v nájemní smlouvě za přiměřenou dobu k poskytnutí technicky náročného zařízení do nájmu (včetně správného umístění do prostor žalované spolu s proškolením personálu), tedy ke splnění závazku dobu šesti týdnů, která byla o čtyři týdny zkrácena nedostatkem součinnosti žalované při určení místa instalace, pak sedmidenní dodatečná lhůta poskytnutá žalovanou je dobou příliš krátkou, tedy nepřiměřenou.

Náhrada za nemajetkovou újmu

Při rozhodování o výši náhrady za nemajetkovou újmu musí soud přihlédnout i k tomu, že o navrhovaném odškodnění nemateriální újmy za déletrvající omezení osobní svobody stěžovatele v důsledku nezákonného rozhodnutí rozhoduje za situace, kdy v jiných právně srovnatelných případech již bylo žalobcům pravomocným rozhodnutím soudu vyhověno, a to včetně vyplacení finanční kompenzace.

Notářský zápis

Ověřil-li notář totožnost (a existenci) zahraniční právnické osoby z důkazních prostředků, které přímo neprokazují její aktuální existenci, ale pouze tak, že zjistí, že je v českém obchodním rejstříku zapsána její organizační složka působící na území České republiky, pak zjištění totožnosti této právnické osoby (a prokázání její aktuální existence, které je s ověřením totožnosti nerozlučně spjato) nebylo provedeno řádně. Zápis organizační složky zahraniční právnické osoby s jistotou nevypovídá o tom, že zahraniční právnická osoba stále existuje a může být ztotožněna. Nesprávný postup notáře při zjišťování totožnosti účastníka notářského zápisu ale sám o sobě nevede k závěru, že notářský zápis se svolením k vykonatelnosti není exekučním titulem ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 písm. d) ex. řádu. Jediným následkem toho, že totožnost některého z účastníků nebyla ověřována důsledně a nebylo proto zjištěno, že některý z účastníků již neexistuje, případně že na jeho místě vystupuje někdo jiný, by pro účely vykonávacího řízení bylo zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h), o. s. ř. s odůvodněním, že výkon rozhodnutí (exekuce) je nepřípustný, protože je zde jiný důvod (zde případná neexistence oprávněné v době sepisu předmětných notářských zápisů), pro který nelze rozhodnutí vykonat.

Opomenutý důkaz

Opomenutým důkazem je zejména takový důkaz, jehož provedení má zásadní význam pro posouzení otázky viny, avšak obecný soud jej bez věcně adekvátního odůvodnění zamítne, eventuálně zcela opomene, což znamená, že ve vlastních rozhodovacích důvodech o něm ve vztahu k jeho zamítnutí nebyla zmínka buď žádná, či toliko okrajová a obecná, neodpovídající povaze a závažnosti věci.

Osvobození od placení zbytku dluhů

Při stanovení částky, které by se nezajištěným věřitelům dostalo, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem, je třeba zohlednit i příjmy, které by dlužník nabyl při řádném chodu věcí v konkursu do skončení realizační fáze insolvenčního řízení završené podáním konečné zprávy insolvenčním správcem. Pro účely posouzení, čeho by se věřitelům dostalo, kdyby dlužníkův úpadek byl řešen konkursem, je třeba uvažovat i o nákladech, jež s sebou nese řešení úpadku dlužníka konkursem, tedy o tom, že možné (dodatečné) příjmy za trvání konkursu přinášejí (při obvyklém chodu věcí) i možné dodatečné náklady (např. v podobě jinak pojaté odměny insolvenčního správce, očekávaných hotových výdajů insolvenčního správce, očekávaných nákladů spojených s udržováním a správou majetkové podstaty dlužníka).

Dlužník se může vyhnout „testu konkursem“ a předejít riziku, že nebude osvobozen od placení zbytku svých dluhů dle § 415 insolvenčního zákona, jestliže v průběhu oddlužení splní požadavek kladený na minimální zákonnou (nebo s věřiteli smluvenou) míru uspokojení dlužníkových věřitelů tím, že k úhradě jejich pohledávek použije i tu část svého majetku, která nepodléhala režimu schválené formy oddlužení a která by mu jinak zůstala k dispozici.

Podnik a náhrada škody

Převádí-li se podnik na základě smlouvy o prodeji podniku podle § 476 a násl. obch. zák., převádí se jako celek, resp. jako soubor všech hmotných, osobních a nehmotných složek podnikání. Vymezenou část podniku lze převést jen tehdy, má-li povahu samostatné organizační složky (§ 487 obch. zák.). Smyslem této právní úpravy je, aby převod podniku, který je zpravidla tvořen značným počtem různorodých složek podnikání, byl pokud možno snadný a jeho provoz nebyl přerušován např. tím, že každá jeho složka bude převáděna samostatnou smlouvou. Uvedené platí i pro závazky, které s podni-

BARKER
ENGLISH SHOEMAKERS SINCE 1880

BARKER SHOES, Havířská 6, Praha 1

www.barker-shoes.cz

Podílíme se téměř

92 %*

na nákladech celého trhu pojištění právní ochrany.

Nic netajíme, a proto nám klienti věří.

www.das.cz | +420 267 990 711 | info@das.cz

DAS

BRÁNÍME SLUŠNÉ

Už 100 let

* Údaje ČNB.

kem souvisejí, neboť závazek kupujícího je převzít je jednou z podstatných částí smlouvy o prodeji podniku. Musí jít o všechny takové závazky, aniž by ovšem bylo nutné je ve smlouvě konkretizovat. Na kupujícího tak – bez ohledu na to, zda smlouva výčet závazků obsahuje či nikoliv – přecházejí ze zákona všechny závazky, které s daným podnikem souvisejí. To se ale týká jen závazků vůči třetím osobám navenek, nikoli závazků „uvnitř podniku", s jistou výjimkou závazků vyplývajících z pracovněprávních vztahů, jejichž přechod je v zájmu dalšího nerušeného provozování podniku výslovně upraven v ustanovení § 480 obch. zák. Pohledávky na náhradu škody způsobené při podnikatelské činnosti vzhledem ke své povaze neslouží k provozování podniku obchodní společnosti, přestože není pochyb, že takové pohledávky vůči členům jejího statutárního orgánu, kteří porušili svou povinnost péče řádného hospodáře, podnikateli patří. Odpovědnost členů statutárního orgánu vyplývá z jejich vztahu ke společnosti, jenž není a nemůže být součástí podniku společnosti, což platí také pro závazky z tohoto vztahu vzniklé, které tudíž nepřechází převodem podniku na jeho nabyvatele

Přerušení řízení

Oprávnění namítnout (relativní) neplatnost právního jednání ve smyslu § 587 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, je spojeno s hrozbou tělesného nebo duševního násilí, která vzhledem k významu a pravděpodobnosti hrozícího nebezpečí i k osobním vlastnostem osoby, jíž bylo vyhrožováno, vyvolala její důvodnou obavu. Skutkovou podstatou trestného činu vydírání podle § 175 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, jsou násilí, pohrůžka násilí nebo pohrůžka jiné těžké újmy, jimiž se vynucuje konání, opomenutí nebo trpění. Je tak zřejmé, že pokud by soud uznal žalovaného vinným ze spáchání trestného činu (přečinu, zločinu či zvlášť závažného zločinu) vydírání, byl by soud v řízení o neplatnost právních jednání vázán výrokem trestního rozsudku, a to jeho právní i skutkovou částí (§ 135 odst. 1 o. s.ř.). Protože rozsah vázanosti rozhodnutím o tom, že byl spáchán trestný čin a kdo jej spáchal, je dán tím, do jaké míry jsou znaky skutkové podstaty trestného činu vydírání zároveň okolnostmi významnými pro posouzení kvalifikované hrozby tělesného nebo duševního násilí, je tak splněn předpoklad vyjádřený v § 109 odst. 2 písm. c) o. s.ř. Přerušení řízení podle § 109 odst. 2 písm. c) o. s.ř. je ale fakultativním opatřením soudu; opodstatnění má v situacích, kdy se to jeví být hospodárné a kdy tím neutrpí oprávněné zájmy účastníků. Je třeba mít na zřeteli ustanovení § 6 o. s.ř., podle něhož soud postupuje v řízení předvídatelně a v součinnosti s účastníky řízení tak, aby ochrana práv byla rychlá a účinná a aby skutečnosti, které jsou mezi účastníky sporné, byly podle míry jejich účasti spolehlivě zjištěny.

Restituce

Ve vztahu k nemovitostem tvořícím v době rozhodování soudu součást scelené, společně využívané zemědělské plochy, se principiálně prosadí závěr o neplatnosti převodů protivících se zákazu dispozic ve smyslu § 29 zákona č. 229/1991 Sb. Byl-li by v konkrétním (výjimečném) případě ekonomický přínos založený vydáním dotčených zemědělských pozemků oprávněné osobě dle zákona č. 428/2012 Sb. zcela nepatrný v porovnání s obtížemi, jež by zpochybnění vlastnického práva k nim s ohledem na porušení blokačního ustanovení v zákoně č. 229/1991 Sb. způsobilo dobrověrnému nabyvateli, mohlo by se vyslovení neplatnosti právních úkonů, jimiž bylo s těmito nemovitostmi disponováno, jevit rozporným s principem proporcionality (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 19. 7. 2016, sp. zn. III. ÚS 798/15, bod 30), jímž jsou poměřovány nejen normativní, ale též individuální akty veřejné moci (např. nález Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2006, sp. zn. I. ÚS 202/06, bod 17).

Rozhodnutí prezidenta republiky o nejmenování profesorem nelze žalovat jako nečinnost

Tzv. nečinnostní žaloba je možná pouze tehdy, nelze-li se ochrany subjektivních práv domáhat v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Přitom platí, že pojem "rozhodnutí správního orgánu" je nutno vykládat materiálně a nikoliv formálně. Není proto rozhodné, zda napadený individuální právní akt je označen jako rozhodnutí, jakou má formu či strukturu, nýbrž zda je způsobilý negativně zasáhnout právní sféru žalobce.

Kritéria pro posouzení spravedlivosti řízení, v němž byla použita výpověď nepřítomného svědka

Nejvyšší soud je povinen v rámci dovolání posoudit, zda nebyla v předchozích fázích řízení porušena základní práva dovolatele, včetně jeho práva na spravedlivý proces. Každá důvodná námitka porušení ústavních práv je podkladem pro zrušení napadeného rozhodnutí v řízení o dovolání. Nejvyšší soud je v této fázi řízení povinen při posuzování příslušného dovolacího důvodu toto pravidlo uplatňovat bezvýjimečně a nepřenášet tuto odpovědnost na Ústavní soud.

Zrušení části územního plánu ve správním soudnictví versus právo obce na samosprávu

I výkon samosprávy je výkon veřejné moci a v právním státě podléhá soudní kontrole. Namítá-li stěžovatel, že neupřednostněním práva na samosprávu před vlastnickým právem se soudy dostaly do kolize s nálezem Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 482/02, je nutno uvést, že nelze dovozovat, že vlastnické právo vždy ustoupí kolidujícímu zájmu, např. též právu na samosprávu. Vždy je nutno posoudit skutkové okolnosti každého případu a teprve na základě nich vážit proti sobě stojící kolidující práva, resp. zájmy.

Opomenuté důkazy

Tzv. opomenuté důkazy, tj. důkazy, o nichž v řízení nebylo soudem rozhodnuto, případně důkazy, jimiž se soud bez adekvátního odůvodnění nezabýval, typicky zakládají nejen nepřezkoumatelnost vydaného rozhodnutí, nýbrž i jeho protiústavnost. Procesním právům účastníka odpovídá povinnost soudu o jím navržených důkazech rozhodnout, jakož i – pokud jim nevyhoví – ve svém rozhodnutí vyložit, z jakých důvodů navržené důkazy neprovedl, resp. pro základ svých skutkových zjištění je nepřevzal. Jestliže tak soud neučiní nebo učiní nedostatečně, zatíží řízení vadami ve smyslu porušení obecných procesních předpisů, jež jsou způsobilé současně založit kolizi se zásadami vyjádřenými v hlavě páté Listiny.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí"

Nepřiznání aktivní legitimace jednotlivému věřiteli k podání odpůrčí žaloby

Výkon funkce insolvenčního správce a vedení insolvenčního řízení insolvenčními soudy

(soudci) je někdy předmětem kritiky, to je však obvyklé tam, kde dochází k redistribuci majetku. V těchto oblastech širší přiznání procesních práv jednotlivým věřitelům může zmenšit prostor pro případné protiprávní jednání insolvenčního správce a věřitelů (zvláště těch "velkých"), avšak na takovém tvrzení nelze založit závěr o neústavnosti napadené právní úpravy; ostatně předchozí právní úprava představovaná zákonem o konkursu a vyrovnání toto oprávnění obsahovala, aniž by takovému protiprávnímu jednání zabránila. Zásah, spočívající v nepřiznání aktivní legitimace jednotlivému věřiteli k podání odpůrčí žaloby vnímá Ústavní soud jako poměrně významný, nemůže jej však považovat za zásah do samotné podstaty práva obrátit se se "svou" věcí na soud či jiný orgán podle čl. 36 odst. 1 ve spojení s čl. 4 odst. 4 Listiny. Insolvenční řízení není "běžným" soudním řízením; nejde zde jen o mnohost jeho účastníků, insolvenčních věřitelů, ale i "mnohost řízení", jež jsou v rámci insolvenčního řízení vedena, přehlédnout nelze ani to, že jednotlivý věřitel "nehraje jen sám za sebe", neboť procesní úkony jím činěné se mohou projevit v právní sféře ostatních (a to nejen pozitivně). Ze zvláštní povahy daného řízení plyne potřeba specifické právní regulace; tu je třeba posuzovat v její komplexnosti, nikoliv ji rozkládat na jednotlivé "stavební díly", tj. jednotlivá řízení či úkony, které pak nelze stavět proti sobě (popěrné řízení a odpůrčí řízení mají jiný účel). Zákonodárce při hledání kompromisu mezi individuálním a kolektivním výkonem procesních práv věřitelů tak je oprávněn určit, že určitý procesní prostředek může být uplatněn jen v určité fázi insolvenčního řízení.

K povinnosti orgánů činných v trestním řízení dostatečně odůvodnit rozhodování o zajištění náhradní hodnoty jako výnosu z trestné činnosti

Zajištění náhradní hodnoty podle § 79f trestního řádu umožňuje zajistit jiný objekt (náhradní hodnotu), nejsou-li k dispozici věci související s trestnou činností podle předchozích ustanovení. Není-li však konstruován nový důvod zajištění, je nutno vycházet z důvodů pro zajištění peněžních prostředků na účtu banky podle § 79a trestního řádu. Předloží-li stěžovatel potvrzení finančního úřadu o neexistenci daňových nedoplatků, měly by příslušné orgány blíže odůvodnit nutnost zajištění náhradní hodnoty za výnos z trestné činnosti vůči němu. Prosté tvrzení, že nelze vyloučit zjištění další škody, je příliš paušalizující a otevírá prostor pro zneužití ze své podstaty dočasného zajišťovacího institutu.

Nerozpoznání otázky zásadního právního významu v dovolacím řízení

Ústavní soud se opakovaně ve své judikatuře zabýval otázkou posuzování přípustnosti dovolání podle dnes již zrušeného § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Na jedné straně konstatoval, že samotná existence dovolání jako mimořádného opravného prostředku nepožívá ústavněprávní ochrany, tedy neexistuje zde ústavně zaručené právo na dovolání, na druhé straně však zdůrazňoval, že uvedená skutečnost nemůže institut dovolání, když se už zákonodárce rozhodne jej vytvořit, vyjímat rozhodování o tomto opravném prostředku z rámce ústavně zaručených práv a svobod jednotlivce, včetně práva na soudní ochranu. Posuzování zásadního významu právní stránky případu je věcí nezávislého soudního rozhodování podle čl. 82 odst. 1 Ústavy, tedy posouzení odchylnosti či novosti v rozhodování soudů přísluší Nejvyššímu soudu, jemuž náleží sjednocování judikatury soudů, resp. sjednocování interpretace a aplikace tzv. podústavního práva. Ústavní soud proto nepřezkoumává úvahy Nejvyššího soudu činěné podle dřívější dikce § 237 odst. 3 o. s. ř., avšak i v těchto případech přísluší Ústavnímu soudu přezkum toho, zda Nejvyšší soud postupoval v souladu s ústavními principy soudního řízení, tedy posoudit, zda se Nejvyšší soud nedopustil libovůle a zda jeho postup nepředstavuje denegatio iustitiae. Ústavní soud v minulosti shledával porušení práva na soudní ochranu rozhodnutím Nejvyššího soudu v případech, kdy Nejvyšší soud odmítl dovolání pro absenci otázky zásadního právního významu, dále v případech, kdy rozhodnutí Nejvyššího soudu obsahovalo zcela nedostatečné odůvodnění, a také v případech, kdy interpretací zákonných ustanovení o dovolání došlo k nepřípustnému zúžení práva na přístup k Nejvyššímu soudu. Přestože zákonodárcem sledovaným účelem řízení o dovolání je především sjednocování judikatury, nelze v něm pouštět ze zřetele ani ochranu základních práv jednotlivců, jakožto ústavní poslání všech soudů dle čl. 4 Ústavy. Podmínky přípustnosti dovolání podle § 237 odst. 1 písm. c) a odst. 3 o. s. ř. je proto třeba vykládat tak, aby byla naplněna jak tato povinnost, tak i účel daného typu dovolacího řízení, směřující ke sjednocení judikatury soudů.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí"

Odmítnutí dovolání pro údajné vady z důvodů, které jsou však fakticky posouzením přípustnosti dovolání

Dojde-li k odmítnutí stěžovatelova dovolání pro údajné vady z důvodů, které jsou však fakticky posouzením přípustnosti dovolání, vede takové rozhodnutí k odepření přístupu stěžovatele k soudu, a tím k porušení jeho práva na soudní ochranu podle článku 36 odst. 1 Listiny.

Veřejné zakázky

Neplatnost koncesní smlouvy podle § 30 koncesního zákona lze konstatovat bez ohledu na to, zda ÚOHS uložil zákaz jejího plnění podle § 25 odst. 2 koncesního zákona, neboť obě zákonná ustanovení mají jiný účel. Zatímco zákaz plnění koncesní smlouvy a s ním spojené důsledky uvedené v § 25 odst. 5 koncesního zákona mají za účel chránit hospodářskou soutěž, předchozí stanovisko Ministerstva financí k uzavření koncesní smlouvy je v § 30 koncesního zákona vyžadováno v rámci rozpočtového dozoru.

Odmítnutí trestního dovolání pro opožděnost bez splnění zákonných podmínek

Bez jasnosti a určitosti pravidel nejsou naplněny základní charakteristiky práva, a tak nejsou ani uspokojeny požadavky formálního právního státu. Stejné požadavky, to jest předvídatelnost, srozumitelnost a vnitřní bezrozpornost, respekt k obecným zásadám právním, především ústavněprávním principům, jakož i právní jistotu, je tudíž nutno klást i na individuální právní akty, zvláště pak soudní rozhodnutí.

Nepřiznání aktivní legitimace jednotlivému věřiteli k podání odpůrčí žaloby, rovnost ochrany vlastnického práva a právo vlastnit majetek

Věřitel v insolvenčním řízení musí nejdříve svou pohledávku zákonem stanoveným způsobem (až na výjimky) v daném řízení uplatnit, tj. přihlásit (§ 165 insolvenčního zákona), tato musí být zjištěna (§ 201 insol-

venčního zákona), příp. je-li popřena, musí být o ní v incidenčním řízení rozhodnuto [§ 159 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona]. Teprve poté lze hovořit o takové pohledávce jako o "majetku", to ovšem jen co do té jeho části, ve které taková pohledávka podle insolvenčních předpisů nekonkuruje (aspekt rovnosti ochrany) právu dalších osob v rámci poměrného uspokojení pohledávek dlužníkových věřitelů (popř. i právu dlužníka v případě oddlužení).

Dodání zboží

I dosud nezralé obilí, nacházející se ve stádiu růstu, může být „předmětem obchodních transakcí" a splňovat tak definiční znaky zboží. Úmyslem nabyvatele (kupujícího) nemusí být nutně dovedení vývoje porostu do stádia zralosti, tedy získání úrody ve smyslu sklizně zralé plodiny. Pro pěstitele může mít ekonomický význam i sklizeň plodiny nezralé (nebo dokonce nesklizení plodiny), protože z různých důvodů není její dozrání (anebo poskytnutí plodů) či sklizení žádoucí nebo nezbytné.

Společnost s ručením omezeným a obchodní podíl

Je-li nepřevoditelný podíl společníka postižen exekučním příkazem, jeho účast ve společnosti zaniká právní mocí tohoto exekučního příkazu po uplynutí lhůty uvedené ve výzvě ke splnění vymáhané povinnosti podle jiného právního předpisu [§ 46 odst. 6 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)] a, byl-li v této lhůtě podán návrh na zastavení exekuce, právní mocí rozhodnutí o tomto návrhu (§ 55 exekučního řádu). Je-li exekučním příkazem postižen podíl převoditelný, byť jen omezeně, zaniká účast společníka ve společnosti s ručením omezeným udělením příklepu v dražbě nebo doručením vyrozumění o neúspěšné opakované dražbě společnosti s ručením omezeným (§ 320ab odst. 1, 5 a 8, o. s. ř. ve spojení s § 63 a 65 exekučního řádu).

Společenství vlastníků jednotek

Důsledkem odstoupení od smlouvy o výstavbě některými z vlastníků stávajících jednotek, v případě výstavby jednotky vestavbou, je zánik smlouvy ve vztahu k těmto vlastníkům. Při výstavbě nové jednotky půdní vestavbou dochází i ke změně velikosti podílů na společných částech stávajících vlastníků jednotek, i proto musí smlouvu o výstavbě v § 17 a násl. zákona o vlastnictví bytů uzavřít všichni vlastníci jednotek v domě. I když tedy smlouva o výstavbě nezanikne ve vztahu k účastníkům, kteří od ní neodstoupili, zánik smlouvy o výstavbě odstoupením byť i jen mezi jedním z vlastníků jednotek a stavebníky má za následek, že stavebníci nemohou stavbu nové jednotky podle smlouvy o výstavbě realizovat.

Společenská škodlivost činu

Každý protiprávní čin, který vykazuje všechny znaky uvedené v trestním zákoníku, je trestným činem. Tento závěr je však v případě méně závažných trestných činů korigován uplatněním zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku, podle níž trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené lze uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Společenská škodlivost činu není zákonným znakem trestného činu, neboť má význam jen jako jedno z hledisek pro uplatňování zásady subsidiarity trestní represe ve smyslu § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Společenskou škodlivost nelze řešit v obecné poloze, ale je ji třeba zvažovat v konkrétním posuzovaném případě spáchaného méně závažného trestného činu, u něhož je nutné ji zhodnotit s ohledem na intenzitu naplnění kritérií vymezených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, a to ve vztahu ke konkrétním znakům zvažované skutkové podstaty trestného činu. Úvaha o tom, zda jde o čin, který není trestným činem pro nedostatek škodlivosti pro společnost, se zásadně uplatní v případech, ve kterých posuzovaný skutek z hlediska spodní hranice trestnosti neodpovídá běžně se vyskytujícím trestným činům dané skutkové podstaty. Kritérium společenské škodlivosti případu je dále doplněno principem ultima ratio, z kterého vyplývá, že trestní právo má místo pouze tam, kde jiné prostředky z hlediska ochrany práv fyzických a právnických osob jsou nedostatečné, neúčinné nebo nevhodné.

Exekuce a doručování

Není-li originál rozsudku podepsán samosoudcem (předsedou senátu), rozsudek není veřejnou listinou a neobstojí jako vykonatelný exekuční titul ve smyslu ustanovení § 251 odst. 1 o. s. ř. Opis takového rozsudku nemůže být účastníkům řádně doručen, dokud není vada spočívající v absenci podpisu originálu rozsudku odstraněna. Byl-li na základě nevykonatelného exekučního titulu nařízen výkon rozhodnutí (exekuce), je třeba jej dle ustanovení § 268 odst. 1 písm. a) o. s. ř. zastavit.

Uplatňování pohledávky

Postup podle § 203a insolvenčního zákona ve znění účinném od 1. ledna 2014 se uplatní i v insolvenčních řízeních zahájených před 1. lednem 2014.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí"

Započtení pohledávky

Byla-li pravomocně určena neplatnost dohody o vzájemném zápočtu pohledávek, došlo pouze k obnovení původního stavu započítávaných pohledávek. Samotné určení neplatnosti započtení ničeho nevypovídá o existenci započítávaných pohledávek.

Exekuce a vrácení daru

Výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí pro pohledávku, pro niž bylo zřízeno soudcovské zástavní právo, lze vést přímo nejen proti každému pozdějšímu vlastníku nemovitosti, který ji nabyl smluvně, nýbrž i proti osobě, která v době zřízení soudcovského zástavního práva s nemovitostí disponovala z titulu dosud nevypořádaného společného jmění s povinným a posléze se stala výlučným vlastníkem nemovitosti na základě dohody o vypořádání společného jmění s povinným. Ustanovení § 338 odst. 2 o. s. ř. je třeba vykládat nikoliv restriktivně, „smluvním" nabytím vlastnického práva ze strany pozdějšího nabyvatele se rozumí i situace, kdy nabyvatel nemovitosti nabude na základě úmyslného a ovladatelného právního jednání povinného (obdarovaného), a to ať již jednáním po právu, nebo jednáním protiprávním, které má (může mít) za následek, že nemovitost na základě tohoto jednání nabude jiná osoba a exekutorské zástavní právo tak bude zmařeno. Takovým jednáním, které je v rozporu s právem, může být i jednání povinného v rozporu s dobrými mravy, jež předpokládá ustanovení § 630 obč. zák., na jehož základě se dárce domáhá vůči povinnému vrácení daru.

Náhrada škody

O porušení obecné prevenční povinnosti zakotvené v § 415 obč. zák. lze uvažovat pouze v případě neexistence konkrétní právní úpravy vztahující se na jednání (činnost), jehož protiprávnost se posuzuje. Pokud byl dodržen

PETERKA PARTNERS

THE CEE LAW FIRM

2013 právnická firma roku

2016 právnická firma roku

2017 právnická firma roku

VÍTĚZ KATEGORIE ČESKÁ FIRMA NA MEZINÁRODNÍCH TRZÍCH

www.peterkapartners.com

ČESKÁ REPUBLIKA SLOVENSKO UKRAJINA BULHARSKO RUSKO POLSKO RUMUNSKO BĚLORUSKO MAĎARSKO

postup stanovený speciálním právním předpisem, je použití § 415 obč. zák. vyloučeno.

Předmět zaniklého a dosud nevypořádaného společného jmění manželů

Je-li v katastru nemovitostí jako vlastník nemovitosti evidován jen jeden z (bývalých) manželů a druhý tvrdí, že věc je předmětem zaniklého, avšak doposud nevypořádaného SJM, může se domáhat určení, že nemovitost je v zaniklém a doposud nevypořádaném SJM. Pokud v průběhu řízení nastanou účinky zákonné domněnky vypořádání (§ 741 o. z., § 150 odst. 4 zákona č. 40/1964 Sb.), je třeba žalobu změnit na určení, že věc je v podílovém spoluvlastnictví účastníků.

Vykonatelnost rozhodnutí

Okolnost, v níž soud shledá překážku pro uznání vykonatelnosti cizozemského rozhodnutí na území ČR, je třeba nazírat též perspektivou příslušných procesních předpisů členského státu původu.

Dražba

Exekučním titulem, který je podmínkou zpeněžení zástavy ve veřejné nedobrovolné dražbě podle ustanovení § 36 odst. 1 zákona o veřejných dražbách není vykonatelné usnesení soudu o nařízení soudního prodeje zástavy, vydané v řízení podle ustanovení § 353a až 358 z. ř. s., neboť z tohoto rozhodnutí dlužníku (zástavnímu dlužníku, který je zároveň obligačním dlužníkem) nevyplývá povinnost k zaplacení peněžité částky (zajištěné pohledávky) zástavnímu věřiteli, jejíhož splnění by se zástavní věřitel mohl domáhat návrhem na soudní výkon rozhodnutí některým (kterýmkoli) ze způsobů uvedených v ustanovení § 258 odst. 1 o. s. ř. nebo exekučním návrhem podle ustanovení § 37 a násl. exekučního řádu, na základě něhož by mohla být provedena exekuce některým (kterýmkoli) ze způsobů uvedených v ustanovení § 59 odst. 1 exekučního řádu.

Insolvence a odstoupení od smlouvy

Formulace použitá v § 253 odst. 4 první větě insolvenčního zákona „uplatňování náhrady tím způsobené škody přihláškou pohledávky“ neznamená štěpení nároku vzniklého druhé smluvní straně odstoupením správce od smlouvy, a to na „náhradu škody“, kterýžto nárok má podléhat přihlášení, a na zbylý nárok na „vrácení plnění“, který má být pohledávkou za majetkovou podstatou. V § 253 odst. 4 první větě insolvenčního zákona použitá formulace pouze vyjadřuje, že nároky vzniklé z odstoupení se uplatňují přihláškou, a to veškeré nároky vzniklé druhé smluvní straně tím, že smlouva nebude splněna. Na to (logicky) navazuje pátý odstavec § 253 insolvenčního zákona, který doplňuje, že nelze žádat vrácení částečného plnění.

Nabytí nezapsané movité věci od neoprávněného

Podle § 1111 o. z. získal-li někdo movitou věc za jiných okolností, než které stanoví § 1109 nebo 1110, stane se vlastníkem věci, pokud prokáže dobrou víru v oprávnění převodce převést vlastnické právo k věci. To neplatí, pokud vlastník prokáže, že věc pozbyl ztrátou nebo činem povahy úmyslného trestného činu. Ustanovení § 1111 o. z. představuje obecnou skutkovou podstatu nabytí nezapsané movité věci od neoprávněného. Uplatní se, pokud není naplněna žádná ze skutkových podstat § 1109 písm. a) až f). To je zjevné jak ze samotného jazykového výkladu ustanovení („získal-li někdo movitou věc za jiných okolností než které stanoví § 1109“), tak i z výkladu systematického a logického. Měla-li by se výjimka z nabytí vlastnického práva v podobě pozbytí věci trestným činem vztahovat i na případy nabytí vlastnictví uvedené v § 1109 písm. a) až f) o. z., pak by existence různě zákonem upravených skutkových podstat nabytí od neoprávněného ztrácela jakýkoliv význam.

Vklad do katastru nemovitostí

Probíhá-li občanské soudní řízení podle části třetí občanského soudního řádu, jehož předmětem je návrh na zrušení rozhodčího nálezu, podle něhož má být proveden zápis práva do katastru nemovitostí vkladem, je to – obdobně jako ve vkladovém řízení vedeném u katastrálního úřadu – důvodem pro přerušení řízení o žalobě podané podle části páté občanského soudního řádu ve smyslu ustanovení § 245 a § 109 odst. 2 písm. c), o. s. ř., neboť v probíhajícím řízení o zrušení rozhodčího nálezu je řešena otázka, která může mít význam pro rozhodnutí soudu o zápisu práva do katastru nemovitostí vkladem. V případě zrušení rozhodčího nálezu by se totiž na tento nález pohlíželo, jako by nebyl nikdy (a tedy ani v okamžiku podání návrhu na vklad, k němuž se ve vkladovém řízení i v řízení podle části páté občanského soudního řádu zkoumají skutečnosti uvedené v ustanovení § 17 odst. 1 až 4 katastrálního zákona) vydán, a proto by nemohl být listinou, na jejímž základě by bylo možné povolit vklad práva do katastru nemovitostí.

Promlčení

Může-li být újma vzniklá nezákonným omezením osobní svobody odškodněna rozhodnutím v trestním řízení, započne promlčecí lhůta běžet až od právní moci rozhodnutí, jímž se trestní řízení končí. Pokud však takové odškodnění není možné, bude se promlčecí lhůta počítat od zrušení (změny) nezákonného rozhodnutí, resp. od okamžiku, kdy se poškozený o vzniku újmy a o tom, kdo za ni odpovídá, dozví (v případě nesprávného úředního postupu).

Ohrožení utajované informace

Orgány činné v přípravném řízení nezaměřují dokazování pouze na prokázání viny obviněného, ale musí objasňovat i skutečnosti svědčící v jeho prospěch. Při naplňování zásady zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je nezbytné, aby orgány činné v trestním řízení přísně dodržovaly všechna ustanovení trestního řádu a postupovaly při zjišťování skutkového stavu věci v jeho mezích. Požadavek zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybnosti nemůže být nikdy naplněn, jestliže při provádění důkazů dochází k porušování jednotlivých ustanovení trestního řádu, v důsledku čehož je např. důkaz proveden nezákonným způsobem a v dalším řízení k němu nelze přihlížet (srov. § 89 odst. 3 tr. ř.). Vyhotovení úředního záznamu o skutečnostech, sdělených svědkem, na základě jehož vyjádření vyvstaly pochybnosti o zákonnosti postupu orgánů činných v přípravném řízení v předchozím řízení ve vztahu k jeho osobě a jeho předchozím výslechům ve věci nelze interpretovat tak, že obviněný měl v úmyslu opatřit jinému neoprávněný prospěch, nýbrž jako naplňování zásady obsažené v § 2 odst. 5 tr. ř., spočívající v požadavku zjištění skutkového stavu bez důvodných pochybnosti, který musí být nepochybně zjištěn zákonným způsobem zásady vyhledávací.

Pojištění

Podle § 4 odst. 4 zákona o pojistné smlouvě, součástí pojistné smlouvy jsou pojistné podmínky vydané pojistitelem, nejsou-li uvedeny

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

přímo v pojistné smlouvě. Pojistník s nimi musí být před uzavřením pojistné smlouvy prokazatelně seznámen, s výjimkou § 23 odst. 4, a bez jeho souhlasu nelze tyto pojistné podmínky měnit. Skutečnost, že smlouva vyjmenovává dokumenty a listiny, které výslovně činí svou součástí, neznamená, že by vedle těchto ve smlouvě vyjmenovaných dokumentů a listin nemohly být její součástí též další dokumenty a listiny, a to v rozsahu, ve kterém na ně smlouva odkazuje.

Pracovní doba

Má-li zaměstnanec při výkonu práce právo na bezpečnostní přestávku podle zvláštních právních předpisů, započítává se tato přestávka do pracovní doby a připadne-li bezpečnostní přestávka na dobu přestávky v práci na jídlo a oddech, započítá se přestávka v práci na jídlo a oddech do pracovní doby. Okolnost, že bezpečnostní přestávky se započítávají do pracovní doby, je odůvodněna mimo jiné tím, aby zaměstnanci, u nichž předem nelze vyloučit výkon činnosti jednotvárné a jednostranně zatěžující organismus, byli motivováni k tomu, aby skutečně práci přerušovali a využívali bezpečnostních přestávek v plném rozsahu, a aby tak mohli řádně plnit své pracovní úkoly bez ohrožení zdraví a majetku. I když účelem přerušení výkonu práce bezpečnostními přestávkami (a jejich započtením do pracovní doby) je zajištění odpočinku zaměstnanci, který vykonává činnosti jednotvárné a jednostranně zatěžující organismus, nelze přerušení práce řidiče autobusu bezpečnostní přestávkou považovat za odpočinek ve smyslu ustanovení § 78 odst. 1 písm. b) zák. práce, který není pracovní dobou. Za dobu odpočinku zaměstnance městské hromadné dopravy nařízení vlády č. 589/2006 Sb. považuje jen nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami a nepřetržitý odpočinek v týdnu.

Společný nájem bytu manželů

Vznikl-li manželům společný nájem, musí být dána a doručena výpověď z nájmu oběma manželům a oba manželé musí být také účastníky řízení o přezkum její oprávněnosti, ať již na straně žalující či žalované. Neúčastní-li se všichni nerozluční společníci (manželé – společní nájemci bytu) řízení (o přezkumu oprávněnosti výpovědi) nemůže být žalobě vyhověno, a to pro nedostatek věcné legitimace.

Pracovní pohotovost

Soudci náleží za výkon jeho funkce jen to, co je výslovně uvedeno v zákoně o platu, nelze dovozovat, že by soudci bylo možné samostatně poskytovat odměnu za pracovní pohotovost, neboť takový případný nárok je již zohledněn v platu podle ustanovení § 28 a násl. zákona o platu.

Společné jmění manželů

Výrok o tom, co má nabýt jeden z bývalých manželů ze společného jmění manželů při jeho vypořádání, a výrok o pohledávce, kterou má na základě tohoto nabytí zaplatit na vypořádacím podílu druhému z bývalých manželů, jsou spjaté výroky, jeden z nich bez druhého ztrácí smysl a nemohou samostatně nabýt právní moci, když pro řízení o vypořádání společného jmění manželů platí, že z právního předpisu vyplývá určitý způsob vypořádání vztahu mezi účastníky; takovým předpisem je i § 142 odst. 1 obč. zák. Rozsudek o vypořádání společného jmění manželů ve výroku o uložení povinnosti zaplatit vypořádací podíl není vykonatelný, jestliže dosud s ohledem na vydání opravného usnesení nenabyl právní moci výrok téhož rozsudku o tom, že věci (jichž se vypořádací podíl týká) se stávají výlučným vlastnictvím toho z manželů, kterému byla uložena povinnost k zaplacení vypořádacího podílu.

Plné texty naleznete na www.epravo.cz v sekci „Soudní rozhodnutí“

Nesoulad mezi skutkovými zjištěními a právními závěry

Z odůvodnění rozhodnutí obecného soudu musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé. Je zcela věcí žalobce, čeho se svou žalobou domáhá; pokud přitom v jedné žalobě spojí několik i samostatně projednatelných nároků a nalézací soud rozhodne o peněžitém plnění, není v pravomoci odvolacího soudu tuto částku následně členit na dílčí položky, které každá samostatně, nedosahují hranice bagatelní částky pro odvolací řízení (§ 202 odst. 2 o. s. ř.). Opačný přístup je zásahem do práva na projednání věci nestranným soudem.

Exekuce a náklady řízení

Jestliže soudní exekutor ani soud v napadených usneseních nepřiznali stěžovatelce vůči vedlejší účastnici právo na náhradu nákladů řízení, aniž by náležitě odůvodnili, proč na situaci neaplikovali ustálenou judikaturu Nejvyššího soudu, nepostupovali v souladu s kritérii, která jsou vyžadována příslušnými procesními předpisy a judikaturou Ústavního soudu. Tím porušili právo stěžovatelky na spravedlivý proces, zakotvené v čl. 36 odst. 1 Listiny a v čl. 6 Úmluvy. Ze stejných důvodů lze rovněž vyslovit zásah do práva stěžovatelky vlastnit majetek zaručeného čl. 11 odst. 1 Listiny.

Právo na obhajobu

Z ústavněprávního hlediska je podstatné, aby bylo obviněným a jejich právním zástupcům umožněno podrobně argumentovat a předkládat důkazy k prokázání svých tvrzení. Přitom je zřejmé, že právo na obhajobu je složeno z mnoha komponentů, z nichž jedním je právo zaměřovat se přesně a cíleně na to, co je trestně stíhanému v obžalobě kladeno za vinu a polemizovat s tím. Rozhodnutí nesmí být pro účastníky řízení překvapivé, vždy jim musí být dána možnost reagovat na provedené důkazy a uplatňovat případné návrhy nebo námitky. Obžalovanému z trestného činu musí být vždy zcela jasné a zřejmé, z jakého jednání je obviňován, aby mohl tímto směrem co nejefektivněji zaměřit svoji obranu.

Porušení unijního práva ze strany státu

Je-li dle čl. 5 odst. 5 Evropské úmluvy tomu, kdo byl zajištěn v rozporu se zákonem, garantováno právo na odškodnění, pak toto právo zároveň, vzhledem k shodnému obsahu čl. 6 Listiny základních práv EU, vyplývá přímo z unijního práva. Faktickým vyloučením soudního přezkumu i za situace, kdy došlo k formálnímu ukončení zajištění, ale cizinec zůstává zajištěn dle jiného předpisu, nelze o efektivní soudní ochraně ve smyslu směrnice mluvit vůbec. K porušení zásady efektivity v případě zastavení řízení o žalobě však dochází i z důvodu faktického vyloučení možnosti požadovat náhradu škody či nemateriální újmy způsobené porušením unijního práva ze strany státu. Zrušení rozhodnutí o zajištění pro nezákonnost je dle české právní úpravy nezbytným předpokladem toho, aby se poškozený mohl domáhat náhrady škody či nemateriální újmy způsobené mu zajištěním. Neumožňuje-li § 172 odst. 6 zákona o pobytu cizinců na základě žaloby věcný přezkum zákonnosti rozhodnutí o zajištění cizince před správními soudy ani v prvním stupni řízení, v případě, že je zajištění ukončeno před rozhodnutím soudu, je toto ustanovení v rozporu s uvedenými ustanoveními práva evropské unie, potažmo evropské úmluvy.

NWD
Global Multi-Asset

Stabilní pilíř Vašeho osobního a rodinného majetku

Při výběru, komu svěřit své peníze, spoléhejte na ty největší.
Na ty, kteří své schopnosti prokazují již desítky let.
Na ty, kteří zhodnocují přes 7 % ročně.

„Nesnažíme se v době růstu vydělávat nejvíc, ale usilujeme o to, abychom vydělávali stále.“

Štěpán Tvrdý, zakladatel fondu NWD Global Multi-Asset

- Za posledních 12 měsíců je fond NWD **mezi 3 nejlepšími** z 33 sledovaných smíšených fondů dostupných v ČR, jejichž souhrnný objem aktiv ve správě dosahuje 140 miliard CZK.
- Navzdory propadům na trzích během února 2018 jsme jako **jedni z mála zhodnotili** o +0,6 %.
- Pro fond NWD je příznačný **důraz na stabilitu a konzistentní výsledky.**

Za pozitivními výsledky stojí především kombinace kvalitních podkladových aktiv – akcií, dluhopisů spolu s alternativními investicemi a nemovitostmi.

www.nwdfond.cz

Mercedes-Benz třídy G vytesán z kamene

V předvečer letošní autoshow v Detroitu došlo k setkání dvou světových legend, které spojuje jejich místo narození – Rakousko. Tou první byl známý hollywoodský herec, bývalý kalifornský guvernér a zároveň velký fanoušek offroadů, Arnold Schwarzenegger, a hned vedle něj zářící nová generace Mercedes-Benz třídy G. Sám hvězdný ambasador po vystoupení z vozu přímo na pódium divadla přítomným hostům prozradil, že tento model vlastní dlouhých 25 let a není jedinou známou celebritou. Krátce po tom, co v roce 1979 začaly opouštět továrnu Magna Steyr v rakouském Grazu první automobily, se vůz s označením 230 G a nástavbou z neprůstřelného skla stal součástí papežské flotily.

Větší, krásnější, dokonalejší

Vůz vyráběný bezmála 40 let prošel řadou obměn a kontinuálního vylepšování až do dneška, ale přesto si zachoval svůj osobitý hranatý vzhled a typické prvky jako masivní vnější ochranné lišty, uložení náhradního kola na zadních dveřích, vysunuté ukazatele směru na předních rozích karosérie i charakteristický zvuk zavírání dveří. Terénní ikona po modernizaci narostla ve všech ohledech. Nová třída G je o 53 milimetrů delší a 121 milimetrů širší. Pro vyšší pohodlí cestujících na předních a zadních sedadlech se zvětšily prostory pro ramena, ruce a o několik centimetrů se protáhlo také místo na nohy. Nová třída G posouvá laťku ještě o kus výš. Vzhledem k použití vysokopevnostní oceli na blatnících, kapotě a dveřích Géčko zeštíhlilo o 170 kg a projevilo se to i na dalších vlastnostech včetně vylepšeného žebřinového rámu. Torzní tuhost díky tomu narostla o 55 %.

Oproti nepatrným vylepšením exteriéru doznal zásadních změn interiér. Na první pohled i dotek je patrné, že jsou v něm použity pouze velmi kvalitní materiály. Každý detail je řemeslně zpracován s maximální precizností. Interiéru vévodí zcela nově navržená přístrojová deska, která standardně zahrnuje nadčasové analogové kruhové přístroje situované v tubusech. Na přání je dodáván panel sdružených přístrojů v podobě velkého displeje s virtuálními přístroji v přímém zorném poli řidiče a centrálním displejem nad středovou konzolou.

Oba 12,3“ displeje vizuálně splývají pod společným krycím sklem v širokoúhlý panel přístrojů. Řidič si na nich může zvolit tři různé styly zobrazení – „klasický“, „sportovní“ a „progresivní“. Kromě toho si může řidič individuálně vybírat zobrazení pro něj důležitých informací a náhledy. Pohodlí komfortních elektricky ovládaných sedadel lze za příplatek zvýšit o funkce odvětrávání a masáží. Integrované vzduchové komory v sedadlech zajistí nekompromisní oporu při ostřejším průjezdu zatáček.

Géčko dle vašeho gusta

Pomocí samočinné převodovky 9G-TRONIC a pěti volitelných režimů DYNAMIC SELECT se auto promění doslova v továrnu na sny. Jedním dotykem se změní vlastnosti motoru, převodovky, podvozku, řízení a asistenčních systémů. Spořivé řidiče uspokojí nastavení „ECO“. Pro dobrodruhy je určen nový režim „G-Mode“. Tento terénní režim přizpůsobuje adaptivní tlumení, řízení a charakteristiku pedálu plynu, zabraňuje zbytečnému řazení, a zajišťuje tím nejlepší ovladatelnost a maximální průchodnost terénem.

Čím nás nové „Géčko“ dostalo:

- stoupavost až 100 % na odpovídajícím povrchu
- světlá výška mezi nápravami, plus 6 milimetrů, nyní 24,1 cm
- maximální brodivost nyní 70 cm při průjezdu vodou a blátem, což je o 10 centimetrů více než dosud
- stabilní jízda při bočním náklonu 35°, plus 7°
- nájezdový úhel vzadu: 30°, vpředu: 31°, plus 1°
- přechodový úhel: 26°, plus 1°

Nový model G 500 oslní kombinovanou spotřebou paliva: 11,1 l/100 km, nejvyšším výkonem 310 kW (422 k). K osmiválcové verzi postupně přibydou i osvědčené šestiválcové motory využité v dalších modelech Mercedes-Benz.

Montážní linku ve Štýrském Hradci loňské léto opustil jubilejní 300 000 kus ikonické třídy G. Na jeho výbavě se podíleli fanoušci z celého světa. Ti mu skrze příspěvky na facebookové stránce Mercedes-Benz nadefinovali výkonný zážehový motor V8 s obsahem 4,0 litry. Dále vůz dostal modrou metalízu designo mauritius, sedadla čalouněná černou kůží s kontrastním bílým prošíváním, LED světlomety a samozřejmě nesměla chybět ani pořádná výbava do terénu doplněná černými 16“ koly a střešním nosičem. Návštěvníci mohou cesty, které tento unikát podniká sledovat skrze oficiální sociální sítě Mercedes-Benz.

Teď už zbývá si jen označit v kalendáři měsíc červen, kdy bude vůz veden na trh a následně stisknout G-Mode a vydat se tam, kam žádné cesty nevedou.

ROWAN LEGAL

MEMBER OF MULTILAW

2 absolutní vítězství / 11 ocenění celkem

2017 právnická firma roku

Sportovní právo
Veřejné zakázky
Právo obchodních společností
Právo hospodářské soutěže
Řešení sporů a arbitráže
Daňové právo
Duševní vlastnictví
Telekomunikace a média
Fúze a akvizice
Právo informačních technologií
Restrukturalizace a insolvence

www.rowanlegal.com

Premium Fashion Brands přinesla na český trh značku Wolford!

Módní skupina Premium Fashion Brands zastupující více jak třicet prodejen s luxusní dostupnou módou s velkou radostí přivítala v prosinci nového člena skupiny, kterým se stala značka luxusního spodního prádla a punčochového zboží Wolford. První prodejnu najdete v části Designer Gallery v Centrum Chodov.

Značka Wolford vznikla v roce 1950 a je původem z Rakouska. Wolford vyrábí punčochové zboží pro ženy i muže, spodní prádlo pro ženy, dámské oblečení jako jsou sukně, topy, svetry a body, stejně jako doplňky. Všechny výrobky jsou vyráběny v Evropě (Rakousko a Slovinsko) z těch nejlepších materiálů jako jsou egyptská bavlna, mongolský kašmír nebo francouzská krajka. Pocit luxusu a pohodlí se nedá s ničím srovnat, i proto si značka Wolford zakládá na loajálnosti svých zákazníků.

Stejně jako Premium Fashion Brands. I proto lze ve Wolfordu využívat výhody věrnostního programu PFB jako je například přednostní informace o slevách, akcích, pozvánky na zajímavé fashion eventy, služby concierge zdarma při vyšších útratách nebo až 15% výše slevy na nezlevněné produkty.

Registrujte se online nebo v jakékoli prodejně a otevřete si dveře do světa nadstandardního servisu a individuální péče.

Můžete vyzkoušet i služby VIP service managera neboli služby Concierge. Vaše módní požadavky a představy pro Vás bude individuálně řešit on a Vy nemusíte trávit čas v obchodech. Doručí Vám nebo Vaší drahé polovičce výběr outfitů vytvořených na míru přímo domů nebo třeba do kanceláře nejpozději do 48 hodin od zadání poptávky.

Může Vám ale pomoci doručit i květiny nebo parfém k prádlu nebo jinému oblečení dle výběru.

No neni to ideální možnost jak nezapomenout na narozeniny a potěšit sebe i drahou polovičku?

Podle nás tedy rozhodně ano!

VIP service managera můžete kontaktovat na e-mailu concierge@pfb.cz nebo +420 734 799 014.

Skvělý parťák na cesty

Když jsem před léty ve vozech mnichovské automobilky začínal, řídil jsem vůz BMW X3 první generace. V té době jsem se soukromě i pracovně intenzivně pohyboval v severozápadní části republiky, v oblasti Krušných hor. Jak na české straně, tak i v Německu v horské oblasti Fichtelberg. Focení v horách je moje dlouhodobá radost a vášeň. A nemusí to být zrovna Himálajské velehory, nádherné a fotografické scenérie najdeme i u nás nebo v blízké Evropě.
Na auto mám jasné požadavky. Rád se ve svém voze cítím dobře a bezpečně, užívám si povznášející pocit. Potřebuji, aby mě spolehlivě odvezlo do divadla i za prací do někdy docela dramatického terénu. Znovu a znovu toužím zažívat ten povznášející pocit, že právě já mohu řídit dokonalé auto, které mě absolutně "poslouchá", má ušlechtilé tvary a přehledné ovládání všech prvků. Důležité je také mít pohodlný posaz a z motoru slyšet uklidňující zvuk. Po dlouhé jízdě se chci a musím cítit svěže. I tak se pozná rozdíl mezi průměrným a dokonalým autem. Ve své tehdejší X trojce jsem toto všechno našel.

A nyní čerstvý zážitek – před pár týdny mi v BMW Renocar představili novinku – BMW X3. Pokud byste se mě zeptali na úplně první pocit, vystihla by ho asi tato otázka: Čím nadchnout řidiče, který právě vystoupil z nadstandardně vybavené X5? Za pár okamžiků jsem už sedal do absolutně nové X trojky a odpovědi na úvodní otázku na sebe nenechaly dlouho čekat…

Nové BMW X3 vypadalo už od počátku parádně. Hnědá metalíza mu nesmírně slušela a tak jsem nelenil. Vydal jsem se na víkendový výlet na jižní Moravu a od první chvíle jsem nevycházel z údivu. X3 mi nedala ani náznakem okusit pocit, že jsem oproti zmiňované pětce ve voze nižší třídy! Naopak, opět se dostavila ta známá radost z toho, že řídím další skvost, se kterým budu v nejbližších letech poznávat mnoho krásných míst u nás i v cizině. Vůz, který právě řídím, je "nadupaný" nejnovějšími technologiemi, které mě hned nadchly. Mně

musí auto dokonale sloužit a čekám, že bude i zábavné, a tohle auto mě nesmírně baví.

Moje auto a já jsme parťáci. Spolu se vydáváme po celé Evropě za fotkami, na cestovatelské přednášky i na různé inspirativní projekty pro veřejnost.

Nejsem typický motoristický fanda. Neumím dopodrobna zhodnotit technické parametry motorů. Jsem nadšenec, který měl tu čest řídit stovky druhů aut na všech šesti kontinentech planety. Vystřídal jsem mnoho značek, velikostí a kategorií aut a moje postoje k vozům vycházejí vždy z pocitů a emocí, které v mém srdci ten který vůz vyvolá. Ano, já auta hodnotím spíš srdcem než rozumem, jinak to ani neumím.

V Renocaru jsem si vybral nového bezpečného a zábavného parťáka. Jmenuje se BMW X3! Pokud se rozhodnete vyzkoušet novou X3 i vy, třeba mi dáte zapravdu. A až se příště na silnici potkáme, bliknu na pozdrav.

Jiří Kolbaba | www.theworld.cz
BMW Renocar | Praha-Čestlice, Brno-Slatina

Pro rezervaci svého individuálního termínu zápůjčky nás kontaktujte na advokatum@renocar.cz
Nezapomeňte uvést heslo: EPRÁVO – X3

Firmy teď mají možnost získat miliony korun na střešní fotovoltaiky

Až 100 milionů korun může získat každá firma na výstavbu solárního zdroje, ze kterého bude brát elektřinu pro vlastní spotřebu. Dotační titul z operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OPPIK) od ministerstva průmyslu přitom brzy ukončí přijímání žádostí, které je možné podávat jen do 30. dubna.

Posílit spolehlivost dodávek energie a energetickou soběstačnost podniku, snížit provozní náklady za energie a přispět k ochraně životního prostředí. Některé z důvodů, proč si české podniky pořizují fotovoltaické elektrárny na střechy svých hal, výroben a administrativních budov. V poměrně štědrém dotačním titulu Úspory energie, který je zaměřený speciálně na podporu fotovoltaických elektráren, činí minimální výše dotace pro jednoho žadatele 300 tisíc korun. Dotaci je možné čerpat jak na solární elektrárny bez akumulace elektřiny, tak na elektrárny s vlastními bateriovými systémy pro ukládání vyrobené energie.

Podmínkou je, že fotovoltaická elektrárna musí být umístěna na střeše nebo stěně budovy a minimálně 70 % její produkce elektřiny musí sloužit pro vlastní potřebu podniku. Cílem Bruselu je totiž podpořit jen takové projekty, kterými podniky skutečně nahradí odběr elektrické energie z uhlí a dalších fosilních zdrojů. Maximální výkon fotovoltaické elektrárny, která může být v rámci jedné žádosti podpořena, je 1 MWp. Míra finanční podpory z uznatelných nákladů na instalaci FVE a případně i bateriového systému činí 80 % pro malé podniky, 70 % pro střední a 60 % pro velké podniky.

Dodavatelé zpracují projekt i žádost o dotaci

Zpracování žádosti o dotaci není zcela jednoduché, a proto s tím v řadě případů pomáhají sami dodavatelé elektráren a bateriových systémů. Například jednička na českém trhu ČEZ Solární, která patří do skupiny ČEZ ESCO, instalovala už několik stovek fotovoltaických elektráren a zpracovala tisíce žádostí o dotaci.

„Nedodáváme jen technologie, dodáváme řešení pro zákazníka. Každá střecha je jiná, každý podnik má své specifické potřeby, a my se jim přizpůsobíme. Připravíme indikativní nabídku na klíč, včetně projektové dokumentace, možnosti financování, administrativy a zprostředkujeme zpracování žádosti o dotaci. Chceme, aby měl zákazník co nejméně práce, vše potřebné za něj vyřídíme my," říká ředitelka ČEZ Solární Lucie Bedrníčková.

ČEZ ESCO v případě zájmu připraví indikativní nabídku „na míru" zahrnující návrh řešení, projektovou dokumentaci, zpracování žádosti o připojení a žádosti o licenci od Energetického regulačního úřadu a také vlastní dodávku technologií a jejich instalaci. Doplňkově lze u ČEZ ESCO využít též smluvní možnosti výkupu přebytků elektřiny a dalšího poradenství.

Zařízení FVE se skládá vždy z pěti základních komponent: panelů, střídačů, konstrukce, rozvaděče a elektromateriálů s kabely. Kompletní instalace od podpisu smlouvy k připojení trvá 2 až 5 měsíců. Návratnost investice do střešní fotovoltaiky je 10 až 15 let v závislosti na velikosti instalovaného výkonu, vlastní spotřebě a výši případné dotace. Očekávaná životnost fotovoltaických systémů je až 30 let. ČEZ ESCO garantuje novým majitelům FVE záruku 25 let na 80% výkon panelů a 10 let na samotné panely.

Chytré baterie, co předpoví i počasí

Stále používanějším doplňkem k fotovoltaice jsou bateriové systémy pro akumulaci energie. ČEZ ESCO uvedlo do prodeje nejmodernější typ takového systému, takzvaný „Battery box", splňující vysoké nároky nejen na kapacitu a její navyšování, ale i na cenu. Battery box funguje v rámci systému pro domácnosti i pro firmy a je nabízen s kapacitou 4,8 kWh, 7,2 kWh, 9,6 kWh a 12 kWh. V třífázovém provedení pro firemní nemovitosti i soukromé domy má systém velikost zhruba jako lednička. Přes aplikaci v mobilním telefonu si uživatel může nastavit preferenci, k jakému účelu a v jakou dobu je libo energii ze solárních panelů využívat. Systém se dokáže i podívat, jaké bude počasí a zda bude dost slunce, aby se baterie dobila. V případu nedostatku slunečních paprsků, si dokáže energii dobít například přes noc ze sítě, kdy má zákazník levnější tarif. V průmyslové oblasti má Battery Box za sebou již první úspěšné realizace. Výrobce – společnost OIG POWER – registruje poptávku například v plynárenském průmyslu, vodárenství nebo u strategických produktovodů. Hlavní výhodou je nezávislost na dodávce elektřiny ze sítě při jejím výpadku, třeba při povodních. To je zásadní z pohledu energetické bezpečnosti a velkým firmám to může zachránit značné finanční prostředky.

Více informací na www.cezesco.cz

NEDELKA KUBÁČ ADVOKÁTI

Specialisté na hospodářskou soutěž.

hospodářská soutěž
energetika
veřejné zakázky
compliance

Praha Bratislava

www.nklegal.eu

DUBAI
DOKONALÉ POČASÍ PRO CHVÍLE NA PLÁŽI
#STAY Sunny
visitdubai.com

RENOMIA GROUP odborníkem nejen na profesní pojištění advokátů

RENOMIA GROUP již bezmála 25 let poskytuje pojišťovací služby právním společnostem a advokátům. Od roku 2011 patří do rodiny značek RENOMIA i společnost WI-ASS ČR, s. r. o., která se specializuje na pojištění profesní odpovědnosti advokátů. Povinně smluvní pojištění profesní odpovědnosti advokátů je tématem velmi širokým a zajímavým. Advokát, jako osoba znalá práva, odpovídá klientovi za újmu podle zákona o advokacii. Daný zákon rovněž stanoví formy výkonu advokacie, pojistné limity pro některé z nich a také to, že advokát za újmu odpovídá svému klientovi i za svého koncipienta, zaměstnance či zaměstnaného advokáta.

Advokát by proto měl být vždy pojištěn minimálně pojistným limitem, který se rovná výši újmy, kterou může klientovi při zastupování způsobit. To je velmi důležité, protože ač je převážná část pojistných smluv u tohoto pojištění stále sjednávána na pojistném principu příčiny (tj. není potřeba sjednávat udržovací pojištění po skončení činnosti), může ke vzniku újmy a odpovědnosti za ní dojít i po delším časovém období. V některých případech bývá odpovědnost konstatována po dlouhých letech až soudem. Proto by si měl každý advokát vždy vyhodnotit, na jaké riziko a v jaké výši je pojištěn, a to ještě předtím, než případ převezme. A otázky o pojištění by měl klást i klient advokátovi, než se jím nechá právně zastoupit.

Makléřská pojišťovací praxe také ukazuje, že je potřeba neustále připomínat, v jakých případech vlastně advokát klientovi za újmu odpovídá. Samotné pochybení advokáta, byť znamená například opomenutí podat v právní věci odpor či se nedostavit k soudnímu jednání, výsledkem čehož může být např. rozsudek pro uznání či zmeškání, neznamená automatickou odpovědnost advokáta za škodu či jinou újmu. Dotčení klienti většinou požadují po advokátovi, aby jim uhradil v souvislosti s jeho pochybením to, co mají na základě daných rozsudků protistraně zaplatit. Odpovědnost nastupuje však až v případě prokázání toho, že nebýt pochybení advokáta, byl by jeho klient ve sporu úspěšný. Někdy je však takové prokázání velmi složité a zdlouhavé.

Profesní pojištění je tedy určeno primárně k tomu, aby za advokáta, který pochybil, pojišťovna škodnou událost po jejím nahlášení prošetřila a v případě jeho odpovědnosti poškozenému klientovi újmu formou pojistného plnění uhradila. A to i bez nutnosti podání žaloby klienta proti advokátovi. Z výše uvedeného pohledu nelze než konstatovat, že úplný klid pro svou profesní činnost má jen ten advokát, který bude vždy pojištěn řádně a v dostatečném rozsahu.

Zkušení odborníci RENOMIA GROUP jsou připraveni nabídnout pojistné programy na míru potřebám všech poskytovatelů služeb v oblasti práva a advokacie.

Více na www.renomia.cz či www.wiass.cz.

Alternativní řešení sporů je budoucností

Ideální svět, v němž všichni plní, co mají, neexistuje a každý má právo na soudní ochranu, ta je pilířem právního státu. Počet sporů v moderní společnosti, naše země není výjimkou, lze však označit za patologický. Tento fakt mimo jiné ukazuje, že lidé nejsou v právním jednání dostatečně obezřetní, k protiprávnímu jednání dochází často, a rovněž dochází k selháním ve vzájemné komunikaci. Soudit se ale není přirozené. Můžeme donekonečna rozšiřovat počet soudců, to však neřeší příčinu stavu.

doc. JUDr. Alena Macková, Ph.D.

je členkou katedry občanského práva na PF UK v Praze, členkou komise Ministerstva spravedlnosti pro rekodifikaci občanského práva procesního, autorkou a spoluautorkou desítek odborných publikací, vysokoškolských učebnic, monografií, komentářů ke kodexům aj., na VŠ CEVRO Institut vede katedru soukromého práva a je hlavní garantkou postgraduálního programu LL.M. – Alternativní řešení sporů.

Až úbytek sporů přinese kvalitu a rychlost rozsudků. V současnosti jsou však soudci pod obrovským tlakem množství případů. Vzniká proto prostor k alternativním řešením sporů. Podle docentky Mackové by k tomu mohla vedle kvalitních procesních norem přispět i vyšší informovanost o ADR a odpovídající počet kvalitních odborníků. Stala se proto garantkou postgraduálního programu na VŠ CEVRO Institut.

Proč právě ADR?

V nastalém konfliktu o právo hodně záleží na mentalitě zúčastněných. Někdo zvládá takové situace s nadhledem a odstupem, jiný je řeší neadekvátně. Soudní spor je vyhrocený boj dvou stran, používají se v něm všechny dovolené zbraně, obě strany chtějí vyhrát. Je tu také riziko, že jedna ze stran bude vedle svých vlastních, hradit náklady řízení i vítězi. Pokud spor probíhá několik let, pak kromě finančních a časových ztrát dojde i k poškození vzájemných vztahů na dlouhou dobu. I vítězství proto může znamenat osobní ztrátu. Soudní řízení je navíc v právním státě veřejné. To je správné. Některé spory však přitahují zájem veřejnosti a médií. Tento fakt může způsobit, že si obě strany odnesou šrámy na pověsti a dobrém jménu. To byl hlavní důvod, proč jsme s kolegy zvolili zaměření postgraduálního programu právě takové. Stávající úspěšný program Arbitráž a mediace jsme rozšířili o mimosoudní řešení spotřebitelských sporů.

Co všechno ADR zahrnuje?

Alternativní řešení sporů ADR (zkratka vychází z angl. názvu alternative disputes resolution) zahrnuje v českém právu mediaci, rozhodčí řízení a mimosoudní řešení spotřebitelských sporů před určenými subjekty (ERÚ, Finanční ombudsman, Česká obchodní inspekce, Česká advokátní komora ad.). Kromě toho se běžně používají (ač právem výslovně neupravené) vyjednávání, expertní intervence apod. ADR je právní oblast, která se dynamicky rozvíjí. Stále však platí, že potenciál není dostatečně využit, mj. i proto, že povědomí o možnostech řešení sporů není v běžné populaci rozšířené.

V jakých případech je využití ADR nejvhodnější?

To se liší podle druhu. V souvislosti s mediací panuje obecné přesvědčení, že je vhodná jenom pro záležitosti rodinného práva. Zahraniční zkušenosti však potvrzují, že je ideálním řešením například pro dlouhodobé, složité obchodní vztahy, v nichž jsou účastny firmy z různých zemí nebo pro spory pracovněprávní, sportovní, nájemní nebo medicínské. Mediace probíhá neveřejně. Tím je zaručeno, že spor nebude provázet nežádoucí publicita a strany se budou moci soustředit na vzájemnou komunikaci. Mediace nekončí autoritativním výrokem mediátora, nýbrž dohodou, k níž strany

dospějí za intervence mediátora. Rozhodčí řízení je v zemích s dlouhou demokratickou tradicí (jako je Velká Británie nebo Rakousko) zcela rovnocennou a hluboce zakořeněnou alternativou soudního řízení především pro majetkové vztahy. Tamní rozhodčí soudy se těší velkému respektu. Pověst rozhodčího řízení u nás, bohužel, značně utrpěla nekalým využíváním ve spotřebitelských sporech. Šlo o praxi zneužívání rozhodčích doložek ve smlouvách k rychlému získání exekučního titulu. To vedlo nakonec i k zásadní legislativní změně. Rozhodčí řízení ve spotřebitelských sporech u nás už možné není, ale jeho využití v majetkových sporech nic nebrání. Jeho velkou předností je neveřejnost a odbornost zvolených rozhodců. Na rozdíl od mediace si z něj strany odnesou exekuční titul. Další formou ADR je pak řešení spotřebitelských sporů např. před Českou obchodní inspekcí, Energetickým regulačním úřadem, Finančním ombudsmanem, Českým telekomunikačním úřadem a dalšími institucemi, které bylo zavedeno v roce 2016.

Ve kterých záležitostech nelze ADR využít?

ADR tradičně není ani vhodné, a ani možné, pro spory, které nejsou v dispozici stran (tj. o kterých nemohou autonomně rozhodovat samy). Typicky jde o tzv. statusové věci, jimiž se musí zabývat soud. Jde například o svéprávnost člověka, její přiznávání nebo omezení, opatrovnické věci, prohlášení za mrtvého a jiné podobné záležitosti.

Jak jste se k této problematice dostala?

Naprosto logicky a přirozeně. Celý profesní život se věnuji zkoumání civilního soudního řízení. Jako právní vědec hledám nejlepší cesty k rychlému a spravedlivému rozhodnutí soudu, které přispívá právní jistotě a všeobecné důvěře v právo. Všichni však víme, že soudní řízení bude vždy formální, náročná a poměrně nákladná procedura. A někdy i lidsky bolestivá. Alternativní řešení sporů je matérie, kterou studentům práv léta přibližuji, protože jsem přesvědčena o její prospěšnosti. Nejnovější zahraniční učebnice pro studenty práv věnují ADR obrovskou pozornost.

Jak se uplatní absolvent Vašeho programu?

Náš program by měl být volbou pro člověka, který chce být v systému ADR aktivní a hledají perspektivní uplatnění. Pokud úspěšně absolvují zkoušku mediátora (kterou provádí Ministerstvo spravedlnosti ČR) a mají magisterské vzdělání, mohou žádat o zapsání do seznamu mediátorů, který ministerstvo vede. Mohou také žádat o zápis na seznam rozhodců některého ze stálých rozhodčích soudů nebo působit jako rozhodci ad hoc. Stejně tak se mohou úspěšně uplatnit u svého zaměstnavatele například v agendách řešení sporů se zákazníky své firmy nebo v agendě vnitřních sporů ve firmě. Nežijeme bohužel v ideálním světě a tak spory na pracovišti patří k těm nejnepříjemnějším. Mezi našimi studenty je jistě budoucí firemní, nemocniční nebo jiný ombudsman.

Je studium zaměřeno prakticky nebo teoreticky?

Odpovědí na tuto otázku jsou jména přednášejících. Všichni jsou uznávanými odborníky s dlouhou a úctyhodnou praxí (právníci i psychologové). Dám přednost dámám: Dr. Doležalová vede sekci ADR v ČAK, předsedá zkušební komisi na MS ČR pro zkoušky mediátorů, je advokátkou s mnohaletou praxí; Dr. Matoušková je ředitelkou Probační a mediační služby ČR; Dr. Scholz je ombudsmanem ERÚ, Dr. V. Horáček je zkušený advokát a rozhodce, působí mj. u Sportovního rozhodčího soudu v Lausanne a předsedá předsednictvu Rozhodčího soudu při Českomoravské komoditní burze v Kladně. O rozvoj komunikačně sociálních dovedností se postará Dr. Frgal. Z toho je evidentní, že hlavní přínos studia je v nácviku praktických dovedností na konkrétních příkladech. Přitom nám pochopitelně záleží na tom, aby naši absolventi měli i dostatečnou úroveň teoretických právních znalostí – to je má role v novém programu. Zázemí soukromé školy CEVRO Institut je pro takto prakticky a profesně laděný program ideální. To potvrzuje i zájem o další jejich postgraduální programy, LL.M. – Ochrana informací (GDPR) nebo nově připravovaný LL.M. – European Bussines Law, který bude vyučován v angličtině.

Jak trávíte volný čas, abychom jen nepracovali?

Povolání vysokoškolského učitele považuji za jedno z nejkrásnějších. Každý den jsme v kontaktu se studenty. Vidím jejich odhodlání být skvělým právníkem, bít se jako lev za pravdu a spravedlnost. Prahnou po informacích, kladou těžké otázky, přou se, vášnivě diskutují. To všechno mne úžasně obohacuje a jsem vděčna osudu, že mám to štěstí s nimi být a podílet se na jejich aktivitách, osobním růstu i vědecké činnosti. Právo se mění téměř permanentně, ze své povahy je disciplínou seriózní a složitou. Dobrý učitel by měl však být nejen dobrým právníkem, ale také inspirující osobností, minimálně tak aby mu student dal přednost před youtube či wikipedií. To znamená jediné, musím na sobě neustále pracovat. Někdy se mi zdá, že studuji více než mí studenti. Pracovní dobu a volný čas už dávno nerozlišuji, jako každý, kdo má to štěstí, že práce je i jeho koníčkem. Naše „dlouhé“ prázdniny jsou optickým klamem. Víkendy a prázdniny trávíme nad disertačními pracemi, psaním nových učebnic a studiem. V semestrálním tempu přednášek a seminářů těžko najdete čas přečíst novou učebnici německého nebo anglického procesu, které mívají okolo 1000 stran. K tomu hraji tenis, golf (evergreencard) a na výlety za historií nedávno přibyl pejsek Max (spolehlivý producent a dodavatel endorfinu).

Na čem aktuálně pracujete?

Dokončila jsem publikaci v angličtině pro WoltersKluwer (sídlící v Holandsku), na níž se podílejí nejlepší procesualisté z celého světa, dále s kolegy knihu Advokátní právo pro nakladatelství C. H. Beck, komentář k zákonu o zvláštních řízeních soudních pro nakladatelství Leges a připravujeme další vydání učebnice Civilní právo procesní. Na výzvu MS ČR připravujeme stanovisko k věcnému záměru nových procesních předpisů a chystám vystoupení na konferenci v Bratislavě.

CEVRO Institut

je soukromou vysokou školou práva, politologie, mezinárodních vztahů, ekonomie a bezpečnostních studií. Na českém vysokoškolském trhu působí jedenáct let. Nabízí prestižní vzdělání, individuální přístup a špičkové vyučující. Vybrat si lze z bakalářských, magisterských i postgraduálních programů. Přednáší zde elitní profesoři i experti přicházející z praxe justice, advokacie, veřejné správy a byznysu.

www.cevroinstitut.cz
www.facebook.com/CEVROInstitut.cz/
www.instagram.com/cevro_institut/
www.linkedin.com/school/cevro-institut-praha/

Life balance a proč je dobré o něj usilovat s ohledem na děti

Obecně prospěšná společnost WOMEN FOR WOMEN, manželů Ivany a Pavla Tykačových, pomáhá již od roku 2012 samoživitelům a poslední roky se též soustředí na podporu rodin jako takových. Organizace je také členem organizace COFACE Families Europe, která funguje jako záštita, či jako hlas pro potřeby rodin v Evropské unii i za jejími hranicemi, a to jako jediný zástupce České republiky.

S otázkou životní rovnováhy se setkáváme v životě všichni. Snažíme se o nalezení ideální cesty, což není nikdy jednoduché a vyžaduje to spoustu sil a energie. I proto jsme se rozhodli na počátku roku věnovat se právě tomuto tématu.

Life balance neboli životní rovnováha

Termín Life balance (český doslovný překlad životní rovnováha) označuje koncept vyvážení pracovního a osobního života. Pracovní úsilí a nasazení, pracovní ambice a kariérní růst na straně jedné by měly být v rovnováze s osobním a rodinným životem. Vychází se z předpokladu, že pocit štěstí a spokojenosti v životě je zažíván ve stavu, kdy hranice mezi pracovním a rodinným životem jsou co nejméně výrazné a co nejméně vymezené. Ostře ohraničený profesní a rodinný život znamená v převážné většině časovou náročnost pracovního života, jehož dopadem je úbytek času věnovaný rodinnému životu a volnému času, znamená větší náročnost na organizaci života během všedního dne ve smyslu zajištění pracovních požadavků a výchovy a péče o děti, obstarání domácnosti. Úskalím pevně dané pracovní doby může být i ustrnutí v pracovním růstu. Náročnost pracovních požadavků a pracovní doby mohou omezovat možnosti celoživotního vzdělávání a získání lépe ohodnocené pozice. Termín work-life balance popisující vyvážení mezi pracovním a osobním životem byl poprvé použit ve Velké Británii na konci sedmdesátých let minulého století.

Životní nerovnováha jako příčina stresu

Pocit nerovnováhy a zavalení nesčetnými povinnosti zažívají hlavně rodiče dětí předškolního a školního věku. Mladý člověk na začátku své pracovní kariéry má svou vizi a jeho kariérní ambice pohánějí profesní i osobní růst. Po založení rodiny přibývají ale povinnosti a zodpovědnosti za své blízké, které si také nárokují svůj čas a energii. Muž či žena v ohledu na své partnerství a rodičovství začíná přehodnocovat své priority a mnohdy pociťuje frustraci z nedostatku času. Kolikrát jsme slyšeli, nebo řekli: „kdybych měl/a víc času, tak bych… se mohl více věnovat dětem…“. Kromě nedostatku času na své blízké pociťujeme ale také nedostatek času sami na sebe, což přispívá k naší celkové nespokojenosti. K tomu, aby člověk mohl zvládat všechny úkoly spojené s prací a rodinným životem, potřebuje vyhražený čas i na svůj odpočinek a regeneraci ať už sportem, nebo věnováním se nějaké své zálibě, oblíbené činnosti. Při nedostatku času na sebe se ocitáme ve stavu dlouhodobé únavy až vyčerpání, kdy před sebou pouze valíme další a další povinnosti, které musíme zvládat. Práce, která měla naplňovat náš pocit jedinečnosti a ve které jsme se měli realizovat, se stává jen přítěží, nutným prostředkem obživy. Péče o děti, které měly dát našemu životu smysl, nás vyčerpává a každým dnem zažíváme zklamání z toho, že bychom chtěli být lepšími rodiči, než nám naše životní podmínky umožňují.

Dopady životní nerovnováhy v rodinách matek samoživitelek

Mnohem obtížnější je v tomto ohledu situace matek samoživitelek. Žena, která sama pečuje o jedno nebo více dětí, musí sama obstarat prostředky k finančnímu zabezpečení rodiny, přípravu dítěte do školy, zajištění náplně volného času dětí, chod domácnosti. Pracovní vytíženost těchto žen je většinou velmi vysoká, protože ze svého příjmu musí pokrýt náklady na bydlení a obživu. Pracovní a osobní život matky samoživitelky je velmi ostře ohraničen, přičemž oba na ni kladou náročné požadavky. Je obecně známo, že rodiny matek samoživitelek se u nás dostávají do rizikové skupiny ohrožené chudobou. Potřebu slaďo-

vání osobního a pracovního života pociťuje taková žena velmi úkorně, avšak zvyšujícími se nároky ve všech oblastech jejího života se řešení takové situace zdá být nedosažitelné. Takto načrtnuté stresující životní podmínky jsou pak samotnou ženou vnímány jako realita, které je třeba přivyknout.

Neblahý dopad mají náročné a stresující životní podmínky matek samoživitelek i na jejich děti. Již zmíněná ohroženost chudobou v praxi často znamená jak nižší úroveň materiálních podmínek (zahrnující ošacení, zajištění školních pomůcek, kvalitních potravin atd.), tak i prohloubení sociální izolace dítěte od jeho vrstevníků. Tyto děti se nezúčastňují školních výletů, škol v přírodě, nenavštěvují zájmové kroužky. Ukrácen je i jejich čas strávený s matkou. Většinu dne tráví matka v práci a mimopracovní čas je mnohdy obětován domácím pracím. Na společné zážitky matky s dětmi času mnoho nezbývá. Děti jsou často ponechány samy sobě při trávení volného času i přípravě do školy. Školní příprava se většinou pod tíhou časového stresu omezí pouze na napsání domácích úkolů. Je tedy patrné, že tyto děti trpí emoční deprivací, jsou ohroženy sociální izolací a školním neúspěchem ve vyšší míře než děti z úplných rodin. Matčin stres a frustrace se odráží i na psychickém stavu dětí. Ve vztahu s rodičem má dítě zažívat pocit důvěry a stability. Prožívání láskyplného vztahu s rodičem je předpokladem pro zdravý osobní růst a navazování uspokojivých mezilidských vztahů. Citově naplněné pouto s rodičem dítě prožívá především ve chvílích, kdy je možné oprostit se od veškerých povinností. Jsou to chvíle společných zážitků, sdělování si, společného podnikání a her. Děti single matek jsou o tyto chvíle často ochuzeny. Chvíle, kdy „máma je tu jen pro mě“, zažívají tyto děti spíše zřídka. I když je matka doma společně s dětmi, tak se musí věnovat domácím povinnostem, které ji od dětí oddělují. Stížnosti, že není na nic čas, se přenášejí i do domácího prostředí. Děti se musí zabavit samy. Čas matky mezi příchodem z práce domů a uložením dětí ke spánku je zaplněn mnoha činnostmi ohledně domácnosti, přípravy večeře, péče o děti, jejich školní práci a uložení ke spánku. Na společné hraní, čtení, vyprávění si, sdílení zážitků nezbývá čas, ani energie. Dítěti chybí důležitý emoční aspekt v životě a citově strádá.

Life balance jako životní styl

Dosažení životní rovnováhy (Life balance) neznamená pracovat méně a rezignovat na svůj kariérní růst. Naopak, cílem je pocit uspokojení a seberealizace v profesním životě při schopnosti svůj profesní život kontrolovat a regulovat a zároveň udržovat šťastný a zdravý rodinný život. Pracovní život na straně jedné a osobní a rodinný život na straně druhé by neměly být v našem životě dva protichůdní antagonisté. Na obou stranách bychom měli zažívat uspokojení. Pracovní uplatnění by mělo přispívat k našemu vyššímu sebehodnocení. Náš mimopracovní život obsahuje spoustu dalších faktorů, které jsou zdrojem pocitu spokojenosti. Potřebujeme udržovat dobré rodinné vztahy, navazovat přátelské vztahy s ostatními lidmi, potřebuje poznávat a zažívat nové věci, věnovat se sportovním aktivitám, dobře jíst a spát, potřebujeme odpočinek. Obě tyto oblasti v našem životě jsou propojeny a závislé na sobě. Od výsledků našeho pracovního života se odvíjí kvalita našeho osobního života a kvalita našeho osobního života má zpětně vliv na naši pracovní výkonnost. Míra dosažení rovnováhy mezi osobním a pracovním životem se pak odráží v životech našich dětí. Čím větší nerovnováhu ve svém životě matka samoživitelka zažívá, tím větší budou i rizika pro její děti, která se projeví jak v jejich školním životě, tak ve volném čase. Matka je ohrožená stresujícími životními podmínkami a dítě je ohroženo školní neúspěšností, sociální izolací a citovým strádáním.

Jak na to?

Ke slaďování pracovního a osobního života přispívají nástroje na straně státu a zaměstnavatele. Na druhé straně je tu zapotřebí i značná osobní aktivita. Státní instituce nabízí umístění dítěte do kolektivního zařízení v době, kdy se matka věnuje práci. Velkou roli zde tedy hraje kvalita a dostupnost předškolních zařízení, jako jsou jesle a mateřské školy. U školních dětí významně přispívá školní družina, nabídka školních kroužků po vyučování. K finanční podpoře přispívá systém státních dávek a sociální pomoci. Na straně zaměstnavatele to jsou možnosti ve smyslu upravené pracovní doby, zkrácení pracovního úvazku, možnost pracovat některé dny v týdnu z domova, firemní mateřské školky, různé benefity (např. příspěvky na sportovní vyžití, kulturní akce, delší dovolená, možnosti neplaceného volna apod.). Na rovině osobní je nutno stanovit si priority v různých oblastech svého života a naplánovat, kolik času jim chceme věnovat. Naše cíle by měly být realistické. Mnohdy je třeba zřeknout se přehnaných nároků na sebe sama a perfekcionismu. Po stanovení cílů je třeba se zorientovat v nástrojích poskytovaných státem a ve svém zaměstnání hledat a vyjednávat o možnostech flexibilního přizpůsobení. Je potřeba rozvrhnout si čas celého dne a jasně vymezit čas na jednotlivé činnosti. Kromě domácích povinností a péče o dítě je potřeba najít čas i na svůj odpočinek a relaxaci. Life balance by měl být v ideálním případě především životním stylem a neustálou snahou o slaďování pracovní sféry a osobní a rodinné sféry tak, abychom v obou zažívali uspokojení. Pocit spokojenosti na straně jedné má pozitivní dopad na stranu druhou a opačně. Pracovní shon a zažívání pocitu nedostatečnosti v zaměstnání má u matky samoživitelky mnohem větší dopad i na její rodinný život a negativně se odráží na životních podmínkách jejích dětí mnohdy více, nežli je tomu u dětí žijících v úplných rodinách. Stejně tak jako mnohý jiný, má i žena samoživitelka potřebu profesní seberealizace, potřebuje zažívat pocit užitečnosti spojený s vlastní prací. Na druhé straně musí zastat ve své domácnosti a péči o své děti úkoly, které jsou v úplných rodinách rozděleny mezi otce a matku. Nástroje slaďování pracovního a osobního života by měly být proto zacíleny právě na skupinu single rodičů. Účinky dosažení životní rovnováhy nejsou znát pouze v individuálním životě, ale mají mnohem širší dopad. Týkají se pracovní výkonnosti, kvality vztahů v našem sociálním životě a významně ovlivňují životy a tím i budoucnost našich dětí.

WOMEN FOR WOMEN, o. p. s.

Zásadní pilíře práce:

1. Poskytovat praktické pomoci samoživitelům prostřednictvím našich projektů, jako např. Program psychosociální pomoci a podporovaného bydlení pro matky s dětmi, Obědy pro děti, Ambulantní sociální poradna, vzdělávací programy – The Bridge, The Career Bridge a Vědomé rodičovství, atd.

2. Upozorňovat na témata a problematiky, které se týkají samoživitelů i úplných rodin a hledat řešení, která by jim umožnila zlepšení jejich situace v České republice.

Svou činnost spatřuje v konkrétní práci s jednotlivci, ale i v celospolečenském působení a osvětě v oblasti samoživitelství a podpory rodin. Každý rok pořádá Den rodiny v Grébovce.

Společnost byla založena v roce 2012 manželi Ivanou a Pavlem Tykačovými a pomáhá především ženám s dětmi, které se ocitly v tíživé životní situaci, nedokážou ji vlastními silami řešit, ale přistupují k řešení svých problémů aktivně.

www.women-for-women.cz, www.obedyprodeti.cz

Dentons. Transforming the practice of law around the world.

Dentons.
The world's largest global elite law firm.*

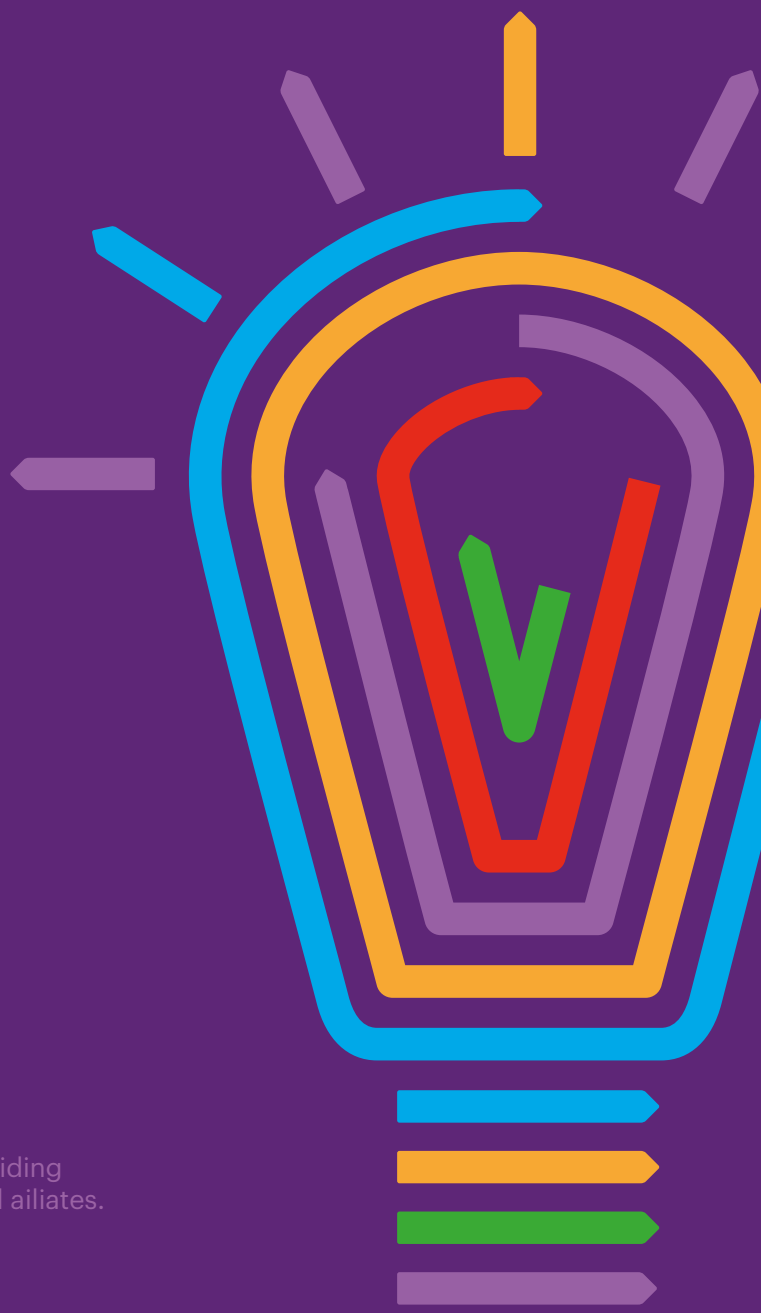

大成 DENTONS

dentons.com

© 2018 Dentons. Dentons is a global legal practice providing client services worldwide through its member firms and ailiates. Please see dentons.com for Legal Notices

*Acritas Global Elite Law Firm Brand Index 2013-2017

Unie rodinných advokátů

Sedmero otázek a odpovědí o Unii rodinných advokátů

Co je Unie rodinných advokátů?

Unie rodinných advokátů (URA) je nový odborný profesní spolek, který sdružuje advokáty zabývající se rodinným právem a podporující mimosoudní projednání rodinných sporů, tradiční rodinu a zájmy nezletilých dětí. Zakladatelé přijali v prosinci 2018 její stanovy, do obchodního rejstříku byla URA zapsána počátkem letošního roku. Její sídlo je v Praze.

Proč URA vznikla?

Unie rodinných advokátů vznikla jako reakce na stupňující se útoky na tradiční rodinu, pokračující liberalizační tendence, jež rodinu ve skutečnosti oslabují, a mylné lpění na právním řešení rodinných sporů, které se ve skutečnosti právní úpravě vzpírají. Vyslyšela také volání advokátů po sdružování a výměně zkušeností a po potřebě diskuse a oponentury legislativním návrhům, které se snaží rodinu nepřiměřeně regulovat.

Pro koho je určena a kdo se může stát jejím členem?

URA je primárně určena pro aktivní advokáty, kteří se zabývají rodinným právem. Zájemce musí k přijetí do Unie doporučit dva stávající členové spolku. Vedle řádného členství umožňují stanovy unie také přijetí jiného odborníka, který se profesionálně zabývá rodinou, za oborového člena. Oborový člen hradí nižší členské příspěvky a nemůže kandidovat do orgánů unie, jinak mu svědčí stejná práva jako řádnému členu. URA mezi své členy ráda uvítá psychology, sociální pracovníky a představitele jiných právnických profesí.

Kdo stojí v čele Unie?

Unii založili advokáti napříč Českou republikou: JUDr. Marie Cilínková, Mgr. Kryštof Janek, JUDr. Daniela Kovářová, JUDr. Anna Márová, LL.M., JUDr. Jiří Nykodým, JUDr. Julie Šindelářová a JUDr. Eva Vaňková. Tito zakladatelé tvoří prezidium, unii vede prezidentka Daniela Kovářová a viceprezidenti Jiří Nykodým a Anna Márová.

Co bude URA dělat?

Unie bude pořádat konference, sympozia, workshopy, kulaté stoly, bude se vyjadřovat k legislativním návrhům dopadajícím do oblasti rodiny, bude přijímat stanoviska k judikatuře a k aktuálním problémům a bude vzdělávat vlastní členy i veřejnost v rodinně právních otázkách. Svou činností bude osvětově působit a propagovat mimosoudní řešení rodinných sporů. Vedle pravidelných tiskových zpráv byla první akcí nové unie sympozium Rodina a její právní problémy, která proběhla 16. dubna 2018 v pražském vzdělávacím centru České advokátní komory v Paláci Dunaj.

Předpokládá URA spolupráci s jinými spolky, profesními sdruženími a institucemi?

URA bude spolupracovat s Českou advokátní komorou a zejména s její nově založenou sekcí pro rodinné právo, s Unií obhájců, se Spolkem rodinně právních a opatrovnických soudců a s dalšími profesními organizacemi a institucemi.

Kde lze získat informace o URA?

Veškeré informace o činnosti Unie rodinných advokátů, stanovy, tiskové zprávy, přihlášky i další podrobnosti najdou zájemci na webových stránkách unie www.uracr.cz.

PPS advokáti

Důvěra a podpora našich klientů, stejně jako pracovní nasazení a výsledky celého našeho týmu jsou hlavními faktory dosavadního úspěšného fungování završeného ziskem ocenění **» Právnická firma roku pro regionální kancelář «** v soutěži pořádané společností EPRAVO.CZ

2013 právnická firma roku

2014 právnická firma roku

Na trhu právních služeb od roku 2002

Hradec Králové
Velké náměstí 135/19
500 03 Hradec Králové
Tel: +420 495 512 831-2

Praha
Římská 14
120 00 Praha 2
tel. +420 224 237 905

Vysoké Mýto
Jiráskova 154
566 01 Vysoké Mýto
tel. +420 465 423 200

Rychnov nad Kněžnou
Poláčkovo náměstí 85
516 01 Rychnov nad Kněžnou
tel.+420 494 321 351

Kolín
Chelčického 1380
280 02 Kolín
tel. +420 777 783 098

www.ppsadvokati.cz

Slovenská advokátní komora vidí budoucnost v cloudu. Jaká jsou její doporučení?

Benefity cloudových řešení mají konečně navrch před obavami z jejich používání. Potvrzuje to i oficiální stanovisko Slovenské advokátní komory publikované v listopadovém čísle Bulletinu slovenskej advokácie. Komora věnovala problematice cloudu rozsáhlý prostor a přinesla advokátům několik doporučení a seznam tipů, jak správně vybrat dodavatele cloudových služeb. Do procesu tvorby byli zapojeni také vybraní poskytovatelé, mezi nimi i SingleCase.

Budoucnost je v cloudu

„Cloud computing představuje velký posun od tradičního (necloudového) pojetí IT prostředků. Spojuje se s ním několik výhod: snižování nákladů, rychlá dostupnost služeb, vyšší výkon a spolehlivost. […] Budoucnost (nejen pro advokáty) je v cloudu," říká Slovenská advokátní komora.

Základním požadavkem na cloudové služby pro advokáty je bezpečnost klientských dat. Komora proto vylučuje používání základních bezplatných aplikací, zejména úložišť a tzv. freemailů (loni jsme psali, proč je nemají advokáti používat). „SAK advokátům striktně nedoporučuje používat při výkonu advokacie e-maily nebo ukládací služby poskytující bezplatné cloudové služby, které nejsou bezpečné, ukládají údaje na místech, které nezaručují požadovanou ochranu osobních údajů (mimo EPH) a jsou terčem hackerů a malwaru," varuje komora a apeluje na advokáty držet klientská data po celou dobu v Evropském hospodářském prostoru a vybírat jen dodavatele, kteří se k zabezpečení dat dostatečně zavazují.

SAK varuje před službami, které se snaží ve smluvních podmínkách svoji odpovědnost či plnění povinností zásadním způsobem omezit nebo zcela vyloučit. Vhodné cloudové řešení by mělo být službou na míru advokátům, která nejen reflektuje povinnosti advokáta vyplývající z výkonu tohoto povolání, ale také usnadňuje jejich plnění.

Bezpečnost, přenositelnost a uživatelská přívětivost

Doporučení tedy zní: vybrat službu, která se smluvně zavazuje k adekvátnímu zabezpečení dat, dostatečné odpovědnosti, plné dostupnosti služby, dostupné podpoře a povinnosti informovat advokáta o případném narušení integrity úložiště. Nutností je šifrování dat, a to nejen na serveru, ale také při přenosu dat mezi jednotlivými úložišti. Všechna tato data by však měla být zároveň snadno přenositelná, aby byla případná změna poskytovatele pro advokáta co nejjednodušší.

Posledním aspektem, kterým se komora zabývala, byla uživatelská přívětivost. Dle jejích závěrů by vhodná služba měla fungovat na operačních systémech Windows, Mac OS, a také na mobilních zařízeních, ideálně díky vlastní mobilní aplikaci.

Velmi nás těší, že se instituce jako Slovenská advokátní komora začínají zabývat technologiemi a efektivitou advokátních kanceláří, vítáme také zapojení poskytovatelů do přípravy doporučení pro výběr a používání cloudového řešení. Největší radost nám však dělá skutečnost, že doporučení Slovenské advokátní komory jsou v souladu s tím, jaké služby se snažíme našim klientům poskytovat a na jakých hodnotách aplikaci SingleCase již čtyři roky budujeme.

Pavel Krkoška, SingleCase

Celý text doporučení si můžete přečíst zde: https://www.sak.sk/blox/cms/sk/sak/bulletin/archiv/proxy/list/formular/rows/637/attr/name/preview

Řešení problémových aktiv vyžaduje špičkový právní servis

NATLAND GROUP má za sebou desítky projektů označovaných jako tzv. distresová aktiva. O roli práva v řešení problémových projektů jsme si povídali přímo se zakladatelem a majoritním vlastníkem NATLAND Group Tomášem Raškou.

Oblast tzv. distressed assets tvoří poměrně významnou část vašich aktivit. Není však investice do firem v krizi risk s nejistým výsledkem?

Samozřejmě. Díky našim mnohaletým zkušenostem však víme, jak tato rizika co nejvíce eliminovat. Rozhodujícím faktorem je především perspektivní, funkční produkt, a pak také příslib manažerské kontinuity, protože bez klíčových osob se znalostmi oboru nemůže firma pokračovat. Distresová aktiva ale v jistém slova smyslu dávají za pravdu svému názvu, jsou mnohdy spojena s vyšším množstvím stresu a negativních emocí.

Můžete uvést příklad?

Ve firmě se například hádají akcionáři, může se stát, že nevyplácejí zaměstnancům mzdy, dochází k nuceným odchodům. Naše zásahy ve zjitřené situaci potom často působí nelibost. Jsou však nutné k tomu, aby se nám podařilo firmu zachránit. Naše práce totiž většinou nezůstává jen u finanční injekce. Provádíme potřebné analýzy, vyhodnocujeme možná východiska, pomáháme s krizovým řízením a aktivně se zapojujeme do řízení investic. Tento tzv. hands-on přístup považuji za nutnost.

Stojí vyšší míra rizika a stresu za to? Jaká jsou pozitiva tohoto typu investic?

Samozřejmě je to šance na vyšší míru zhodnocení, ale také příležitost, jak pomoci cenným projektům. Ne vždy se firma potácí v problémech ryze kvůli nedostatku finančních zdrojů. Často je důvodem krize nezvládnutá mezigenerační výměna, dědické spory nebo vlastnické půtky. Právní otázka je proto u distresových aktiv významná, ať už se jedná o vypořádání vztahů mezi vlastníky, dědické řízení či spolupráci na řešení jiných problémů firmy. Advokát je pro nás partner, se kterým se podílíme na ozdravení těchto společností. Nicméně musím připustit, že tento typ investic není vhodný pro každého. V NATLAND Group jsme tým „problem-solverů“ a máme potřebnou schopnost být flexibilní, umíme rychle reagovat. Další výhodou je, že jsme důvěryhodní u bankovních institucí.

Je vaše důvěryhodnost základem vašeho úspěchu v oblasti distresu?

Jednoznačně ano. A nejenom z hlediska bankovních institucí. Je třeba si uvědomit, že časový tlak spojený s distresem omezuje klasické procesní postupy. Je nutné jednat rychle, a vysoká složka důvěry mezi námi a zúčastněnými stranami je v takovém přípa-

dě nezbytná. Špičkový právní servis pak může k nastolení důvěry významně přispět.

Vzpomenete si na příklad z praxe, kdy se z distressed assets podařilo včasným zásahem vytvořit zdravou, prosperující firmu?

Skvělým příkladem může být finanční společnost EC Financial Services. Hotovostní půjčky nejsou jednoduchou oblastí a firma svůj vstup na trh nezvládala. Převzali jsme ji v roce 2012, ještě v roce 2014 prodělala 50 milionů korun, o dva roky později již měla 25 milionů zisk.

Mediální zájem vyvolala také vaše investice do klubu SK Slavia Praha.

Investici do Slavie považuji za velice cennou zkušenost. Ukazuje, že ne vždy jsou čísla rozhodující faktor. V roce 2011 byl klub na pokraji existence. Kvůli neuhrazeným závazkům ztratil licenci pro první ligu, dlouhodobá strategie neexistovala a nad budoucností klubu se vznášel otazník. Řečí čísel nebylo o co stát. Přesto převážily jiné parametry: hodnota značky, její historie a podpora fanoušků. V extrémně krátkém čase jsme museli vyřešit finanční pohledávky, aby se klub mohl udržet v nejvyšší soutěži. Navíc jsme denně čelili tlaku médií, na což jsme nebyli připraveni. Teď už vím, že mediální zájem nelze podcenit.

Firmy většinou nespadnou do problémů ze dne na den, je to často dlouhodobý proces. V jaké fázi se k distressed assets dostáváte vy?

Já osobně vidím v Česku jisté specifikum, a to právě nezvládnutí včasné identifikace hrozícího problému. Firmy podceňují monitoring situace. Dokonce i ve chvíli, kdy si problém uvědomí, čekají lidově řečeno na zázrak, který samozřejmě nepřijde. Přitom čas hraje v tomto ohledu zásadní roli. Čím dříve se dostaneme k řešení situace, tím větší je šance na úspěch a eliminaci ztrát. Pokud se na advokátní kancelář obrátí klient s tím, že má problém, a východiskem se ukáže být finanční investor, jsme to právě my, kdo může pomoct.

Tomáš Raška

Absolvoval Jihočeskou univerzitu v Českých Budějovicích, na Business School Netherlands získal titul MBA. Na London International Graduate School pak získal rovněž titul LL. M. V oblasti investic a consultingu působí od roku 2001. Je zakladatelem a majoritním vlastníkem skupiny Natland Group. Od roku 2006 je managing partnerem celé skupiny.

NATLAND GROUP

ALWAYS LOOKING FOR BETTER OPPORTUNITIES

NATLAND Group je investiční skupina, která zhodnocuje peníze především v oblasti moderních technologií, financí a služeb. Patří mezi deset největších rezidenčních developerů a je zároveň expertem na řešení distressed assets.

NATLAND Group se za 16 let své existence rozrostla do několika sektorů byznysu. Vlastní progresivní technologické firmy, investuje úspěšně ve finanční oblasti, má golfové hřiště na Zbraslavi a její developerský počin Čakovický park byl třikrát vyhlášen projektem roku.

Užijte si Dubaj i během ramadánu

Pro muslimy na celém světě je ramadán tím nejposvátnějším obdobím v celém roce. Věří totiž, že v devátém měsíci islámského kalendáře byly proroku Mohamedovi vyjeveny první verše svatého koránu. Letos začne v polovině května. Jak bude vypadat v Dubaji?

Ramadán má každý rok spirituální i společenský přínos jak pro muslimy, tak pro všechny ostatní. V emirátech i v ostatních muslimských zemích během tohoto období vrcholí oslavy islámských tradic, kultury a pohostinství.

Hlavním bodem tohoto měsíce je půst, který věřící drží od úsvitu do soumraku. Cílem půstu je vnést do mysli pokoru, trpělivost a spiritualitu, a proto jsou věřící vyzýváni, aby se během doby půstu zdrželi jídla, pití, kouření, sexu a nečistých myšlenek. Smyslem půstu je přivést věřící blíže k bohu a připomenout jim utrpení těch méně šťastlivých.

Během ramadánu se také mezi chudé a potřebné rozděluje výnos z charity zvané Zakát. Kromě pomoci chudým, vdovám a sirotkům svatý korán klade stejný důraz i na drobné projevy vlídnosti – a ty se netýkají pouze muslimů, ale mohou se vztahovat i na lidi jiných přesvědčení.

Čas setkávání

Islám zapovídá lhaní, podvádění, hádky, pomluvy a hanobení a během ramadánu to platí ještě důrazněji. Tento měsíc je také věnován komunitě, je časem, kdy se lidé mají setkávat a snažit se tak stát lepšími lidskými bytostmi.

S postupujícím usebráním se život zpomaluje a do popředí vystupují rodinné vztahy. Přerušení půstu, zvané Iftar, se stává časem věnovaným rodině a přátelům, kteří se setkají, aby si společně vychutnali jídlo.

Užijete si dobré jídlo

Posvátný měsíc muslimů je paradoxně nejen synonymem pro půst, ale i pro hostiny. Pokud jste dosud neměli možnost zúčastnit se pravé arabské hostiny, doba po západu slunce během ramadánu je k tomu nejlepší příležitostí. Všechna restaurační zařízení, od pouličních stánků až po nejluxusnější restaurace, mají v nabídce to nejlepší z arabské i mezinárodní kuchyně.

Iftar začíná po setmění a pokračuje do ranních hodin, kdy se koná honosný raut zvaný Suhoor. Hosté se mohou těšit na vznešené stany s arabskými lucernami, tradiční arabské kávové konvičky a šálky ze stříbra i na podnosy plné lahodných datlí či vychlazený nápoj laban, zatímco znavenou mysl zklidní příjemná hudba nástroje úd.

Neváhejte tak Dubaj navštívit i v tomto období, turisté zde zažijí stejný servis jako v průběhu celého roku, ba naopak i něco navíc.

Emirates zavádí druhou denní linku do Dubaje

Skvělá zpráva pro Česko! Nový let bude přidán 1. července 2018 a uspokojí tak narůstající poptávku přilétajících i odlétajících cestujících.

Druhý denní let zajistí Boeing 777-300ER s kapacitou 360 sedadel.

„Určitě neexistuje lepší způsob, jak oslavit osmileté výročí trasy Praha-Dubaj, než uvedením dalšího letu," říká Bořivoj Trejbal, Country Manager Emirates pro Českou republiku. „Od startu našeho prvního letu na této trase se setkáváme s neustále rostoucí poptávkou, která demonstruje, že Češi oceňují cestovní zážitky s Emirates. Jsem si jistý, že další možnosti plynoucí z přidání druhého letu se na trhu setkají s úspěchem," dodává.

Celoroční let nabídne konfiguraci ve třech třídách, konkrétně 8 privátních kabin ve First Class, 42 polohovatelných sedadel v Business Class a 310 prostorných míst v Economy Class.

Let EK138 poletí z Prahy ve 21:35 a v Dubaji přistane v 5:30 následujícího dne, kde budou mít cestující možnost strávit den v Dubaji a využít bohaté možnosti, které město nabízí. Zpáteční let EK137 poletí z Dubaje v 15:30 a do Prahy přiletí v 19:55.

Nový let současně nabízí díky robustnímu tělu Boeingu dodatečnou nákladní kapacitu a zlepší tak obchodní spojení České republiky díky dalším možnostem exportu v oblasti strojírenství, farmacie, čerstvého zboží, skla či autodílů na trhy Středního a Dálného východu, jihovýchodní Asie a Austrálie.

Nový let doplňuje již existující linku EK139 provozovanou letounem Emirates A380, která denně odlétá z Dubaje v 8:35 a přistává v Praze v 13:00, následně odlétá z Prahy jako EK140 v 15:55 a přistává v Dubaji ve 23:50.

La Mer, nová pláž plná zábavy

Dubajské pláže vždy patřily samy o sobě k ikonám města. Nyní mají turisté možnost relaxovat na jedné úplně nové. Na turisty na ní čekají desítky barů, restaurací a možností rodinné zábavy.

Doposud byly hlavními plážovými ikonami Dubaje hlavně JBR a Kite Beach. Pláž Jumeirah hlavně proto, že ji lemují desítky luxusních hotelů a její promenáda patří k nejživějším od brzkého rána do pozdní noci. Je také nejvíce „selfie“ pláží, protože možnost ležet na písku a vyfotit za sebou nekonečnou řadu mrakodrapů si nechá ujít jen málokdo.

Druhou, a neméně slavnou je a vždy byla Kite Beach, kde je barů a restaurací minimum, za to se pyšní obří dominantou – nejluxusnějším hotelem na světě Burj al Arab, ikonou ve tvaru bílé plachetnice. Tato pláž také pro svou šířku a rozlehlost pravidelně hostí dubajské festivaly, naposledy například food či fitness festival.

La Mer je tedy nováčkem, který by měl přinášet hlavně nekonečné množství zábavy a zázemí pro pohodově strávený den na pláži. Jedná se o 2,5 kilometru dlouhý plážový resort mezi umělými ostrovy Pearl Jumeira a Jumeira Bay, na kterých ještě později vyroste hotel a rezidenční čtvrť.

Zahrnuje přes 130 obchodů, kaváren, restaurací a zařízení pro plážové aktivity. V budoucnu nebude chybět třeba i akvapark nebo kino.

Cesta autem z centra Dubaje sem přitom zabere pouhých 15 minut.

Krátké zastavení v Dubaji

Itinerář pro 3 dny v Dubaji s rodinou

Den 1

Burj Khalifa – nejvyšší budova světa s vyhlídkami ve 124., 125. a 148. patře

Dubai Aquarium – největší podmořské akvárium světa

Oběd v Dubai Mall – obchodní centrum se stovkami obchodů a restaurací

Odpoledne na pláži La Mer – nová dubajská pláž plná restaurací a barů

Dubai Fountain – večeře u představení „zpívajících fontán a vodní show“

Den 2

Dubai Parks and Resorts – největší zábavní park na středním Východě, zahrnující Legoland, Motiongate, Bollywood land a relaxační Riverland

IMG Worlds of Adventure – největší krytý zábavní park na světě s atrakcemi inspirovanými studiem Marvel

Večeře v Dubajské Marině

Den 3

Stará Dubaj – Trhy se zlatem a kořením

Oběd v kulturním centru šejka Mohameda pro kulturní porozumění

Odpoledne na pláži Kite Beach s nejluxusnějším hotelem světa Burj al Arab

La Perle – scénické divadlo plné fantastických artistických výkonů v režii Franco Dragoneho

ÚSTAV LÉKAŘSTVÍ A KOSMETIKY nabízí osvědčenou metodu:

VITAL INJEKTOR

Toužíte po viditelném omlazení a hydrataci pokožky? Přicházíme s novou a především účinnou službou právě pro vás!

Vital Injector připomíná „pistoli“, kterou vyškolený lékař přikládá na ošetřovanou plochu kůže. Ta vytvoří podtlak, přisaje se na kůži a z hlavice pistole vyletí pět jehliček, jež do dermis vpichují kyselinu hyaluronovou. Vzhledem k možnosti naprosto přesného zvolení hloubky i dávky materiálu, který se uvolní při jednom výstřelu u všech vpichů, dosahujeme dokonalé rovnoměrné hydratace celé ošetřované plochy.

Docílíme tak úžasného a okamžitého výsledku! A vy se můžete těšit z mladistvého vzhledu a hydratované pokožky!

prim. MUDr. Mirka Pelechová

Navštivte Ústav lékařství a kosmetiky a svěřte se do péče zkušených odborníků v oblasti estetické medicíny na klinické úrovni. Jsme zařízením s nejdelší tradicí a nejvíce zkušenostmi v České republice. Již od založení ÚLK v roce 1958 jsme právem považováni za prestižní pracoviště. Zároveň je pro nás samozřejmostí využívání nejnovějších a nejkvalitnějších metod, přípravků a strojů při každém zákroku.

Více informací o službách Ústavu lékařství a kosmetiky naleznete na:

www.ulk.cz
Ústav lékařství a kosmetiky
Vyšehradská 49 – Emauzy
128 00 Praha 2
e-mail: prijem@ulk.cz

Investujte do nemovitostí, ale pozor na intuici!

Investice do nemovitostí patří k nejoblíbenějším formám zhodnocování peněz a odborníky je považována za jednu z nejbezpečnějších. Strmý nárůst koupě tzv. investičních bytů pro krátkodobé pronájmy, např. přes Airbnb, v posledních dvou letech to jen dokládá. Také Neil Cable, Head of European Real Estate Fidelity International, považuje poslední tři roky pro investory do tohoto segmentu globálně za velmi příznivé a pozitivně vidí tento trend i pro rok 2018. Upozorňuje však na blížící se vrchol cyklu a nabádá investory, aby se připravili na zajištění udržitelných zdrojů příjmu a snížení rizika. Radí jednat v roce 2018 trochu v rozporu s intuicí. A ani investiční byt nemusí být tou slepicí, co nese jen zlatá vejce, upozorňuje s ohledem na daňové povinnosti s tím spojené Jana Skálová, partnerka TPA.

Nemovitosti si obvykle svoji cenu dlouhodobě drží a jejich hodnota, zejména v dobré lokalitě, rok od roku roste. Například hodnota pražských bytů se od roku 2012 zvedla o 68 %, tedy o čtyři procenta více než hodnota bytů v Londýně. Zhodnocení pražských bytů překonalo v tomto období českou i evropskou burzu či zlato. Bude tento růst pokračovat? A jak je tomu z globálního pohledu?

Kde hledat jistotu výnosu?

Podle Neila Cabla z Fidelity International se trhy v současné době nacházejí v tzv. rozšířeném cyklu. Ekonomické faktory jako nízké úrokové sazby, pokračující uvolněná měnová politika apod. ovlivňují všechny třídy aktiv a téma investování se stálým výnosem je i nadále aktuální. S vývojem cyklu se však objevují určité anomálie. Například na rozdíl od trhů s pevným výnosem na nemovitostním trhu nyní platí: čím delší doba pronájmu, tím nižší výnos. S tímto jevem se pojí určitá intuitivní logika – dlouhodobý pronájem nemovitosti kategorie „prime“ představuje jistou hodnotu. Není tedy divu, že jsou za ni investoři ochotni zaplatit. Znamená to pak ale, že výnosy z nich dosahují historických minim, třech procent či ještě méně. To neposkytuje mnoho prostoru k pokrytí běžných nákladů, odpisů a opotřebení, dokonce

ani k pokrytí transakčních nákladů. Nabízí se tedy otázka, zda investoři za jistotu příjmu neplatí příliš a zda si své jednání chybně nevykládají jako zabezpečení kapitálu. „Může se zdát, že podstoupení rizika kratších pronájmů v pokročilé fázi cyklu odporuje intuici, pokud se však nabízejí prémie ve výši 200–300 bazických bodů, rozhodně to stojí za zvážení," doporučuje Neil Cable a dodává: „Pravidlem pro tuto fázi cyklu by měla být snaha vyhnout se oběma extrémům – předraženým nemovitostem kategorie ‚prime' i nekvalitním aktivům kategorie ‚tertiary'. Místo toho je vhodné nechat se odměnit za riziko a zajistit si dodatečný výnos zaměřením se na nemovitosti ‚investičního stupně' mimo oblast ‚super-prime'."

Neil Cable z Fidelity International investorům radí snížit míru zadlužení. Přestože se úvěry na komerční nemovitosti blíží k historicky nejnižším hodnotám, nastal čas využívat je v menší, nikoli větší míře. Předchozí cykly ukázaly, že nejrizikovější doba ke zvyšování míry zadlužení je právě v pozdních fázích cyklu. S tím souvisí i snaha investorů o přílišnou diverzifikaci. Diverzifikace je pozitivní, pokud je však až příliš využívána v nelikvidní třídě aktiv, jako jsou reality, může mít negativní dopad. Příležitosti i rizika podle Cabla přinese Brexit. Bude podle všeho probíhat pomalu, čas tedy hraje ve prospěch investorů. Výnosy britských nemovitostí navíc překvapivě rostou.

Není pronájem jako pronájem

V České republice letos podle řady analytiků ubude nemovitostních transakcí na trhu komerčních nemovitostí. Ne, že by investoři nechtěli investovat, ale ubývá vhodných produktů. Nedostatek nových projektů se projeví i při investování v rezidenčním sektoru. Zájem o koupi bytu na investici v posledních dvou letech strmě vzrostl. Nejoblíbenější investicí je byt 2+kk určený k dlouhodobému pronájmu. Zejména v Praze ale nyní hraje prim fenomén koupě investičního bytu na krátkodobý pronájem skrze Airbnb. Momentálně je v Praze tímto způsobem pronajímáno 12 000 bytů. Řada majitelů volných bytů především ve větších městech si spočetla, že je pro ně finančně zajímavější pronajímat byt turistům, než mít jeden sice stálý, ale nižší příjem z dlouhodobého pronájmu. Řada z nich však zapomíná na s tím spojené daňové povinnosti a nutnost placení městských poplatků za poskytování ubytovacích služeb.

„Mnoho ubytovatelů příjmy z krátkodobých pronájmů dosud zdaňovalo jako příjmy z pronájmu podle § 9 zákona o daních z příjmu a vyhnulo se povinnosti hradit sociální a zdravotní pojištění a případnou daň z přidané hodnoty (DPH)," vysvětluje Jana Skálová, partnerka poradenské společnosti TPA. „Krátkodobé ubytování za úplatu, které je zprostředkováno prostřednictvím internetových platforem, jakou je například Airbnb, je ale dle Generálního finančního ředitelství považováno za ubytovací služby, nikoli za nájem. To znamená, že fyzické osoby poskytující ubytovací služby, tedy pronajímatelé bytů, mají povinnost zdaňovat své příjmy z této aktivity jako příjmy dle § 7 zákona o daních z příjmu, tedy jako příjmy ze samostatné výdělečné činnosti," upozorňuje Jana Skálová. Tato činnost je považována za podnikání, pokud je vykonávána samostatně, za účelem dosažení zisku, soustavně, ubytování je poskytováno hostům krátkodobě, včetně vedlejších služeb (tj. zejména úklidu), a to především za účelem rekreace. Poskytovatel musí podle zákona vlastnit živnostenský list opravňující ho k poskytování této služby. Rozdíl příjmů a výdajů je také základem pro odvod sociálního a zdravotního pojištění.

Dále poskytovateli hrozí, že se stane osobou identifikovanou k platbě DPH pro přeshraniční plnění a bude se muset zaregistrovat. Touto osobou se stává dnem přijetí služby, resp. od registrace do některé z internetových platforem a zaplacení poplatku, s místem plnění v tuzemsku od zahraničního dodavatele. „Podle § 97 zákona o DPH musí podat přihlášku k registraci do 15 dnů ode dne, ve kterém se stala identifikovanou osobou. Rovněž musí podat daňové přiznání a v něm přiznat daň z přijaté služby, jako např. ze servisního poplatku za použití internetové platformy, fakturované zprostředkovatelem," vysvětluje Jana Skálová. Identifikovaná osoba přiznává DPH z přijatých služeb od zahraničního dodavatele a nemá povinnost přiznávat DPH z tuzemských plnění. „V této souvislosti však upozorňujeme, že pokud obrat poskytovatele za dvanáct po sobě jdoucích měsíců přesáhne jeden milion korun, stává se plátcem DPH se všemi souvisejícími daňovými dopady. A pokud například poskytovatel ubytovacích služeb realizuje další vedlejší činnosti – dlouhodobý pronájem, poradenství apod. –, příjmy z těchto aktivit se započítávají do obratu," doplňuje J. Skálová z TPA.

Důležité je mít na paměti, že poskytování ubytovacích služeb podléhá i poplatkům měst. Jedná se zejména o poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, který je nutné vybírat od všech ubytovaných osob. Poskytovatel ubytování má dále povinnost ohlašovat pobyt každého cizince, i občana EU, místní cizinecké policii a vést domovní knihu všech ubytovaných hostů.

Je tedy třeba zvážit, zda je koupě investičního bytu a jeho pronajímání ke krátkodobému ubytování přes internetové platformy stále výhodný byznys. Zřetelná snaha finanční správy o vyjasnění způsobu zdanění v této oblasti přispívá k narovnání podmínek a pravděpodobně zpomalí překotný vývoj tohoto byznysu zejména v Praze a přispěje k úpravě realitního trhu.

Podrobnější informace najdete na http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-placeni-dani/2017-10-11_Info_k_danovemu_posouzeni_povinnosti_poskytovatelu_ubytovacich_sluzeb.pdf

ČERMÁK a spol.

advokátní a patentová kancelář
law and patent office

Jsme advokátní a patentová kancelář se zaměřením na právo duševního vlastnictví, zejména průmyslová práva a ochranné známky, a dále na obchodní a občanské právo. Po právní stránce jsme veřejnou obchodní společností advokátů a poskytujeme právní služby podle zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v platném znění. Disponujeme týmem více než čtyřiceti odborníků na právo a průmyslověprávní problematiku, včetně patnácti advokátů a pěti patentových zástupců. Na trhu jsme od června 1990. Čermák a spol. je nositelem řady domácích i zahraničních ocenění. K našim klientům dlouhodobě patří přední české i zahraniční společnosti.

V oblasti průmyslových práv provádíme rešerše, zajišťujeme podávání přihlášek patentů, užitných a průmyslových vzorů, ochranných známek, označení původu a zeměpisných označení, topografií polovodičových výrobků, a to včetně přípravy nezbytných podkladů. Přímo zastupujeme před Úřadem průmyslového vlastnictví ČR, Úradem priemyselného vlastníctva SR, Evropským patentovým úřadem v Mnichově a Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví (ochranné známky a vzory) v Alicante, jakož i před Světovou organizací duševního vlastnictví v Ženevě. V ostatních zemích a teritoriích spolupracujeme s rozsáhlou sítí osvědčených podobně zaměřených kanceláří. Zajišťujeme průmyslověprávní ochranu po celém světě, vypracováváme vhodné strategie při postupu získávání průmyslověprávní ochrany včetně příslušných rozpočtů. Zajišťujeme správu a údržbu portfolií průmyslových práv. Zastupujeme ve sporných řízeních týkajících se průmyslových práv, zejména v určovacím řízení, v řízení o neplatnost patentu, zrušení užitného vzoru, v řízeních o prohlášení neplatnosti a o zrušení ochranných známek. Zastupujeme rovněž před soudy v ČR a SR ve věcech porušování práv k duševnímu vlastnictví, ve věcech nekalé soutěže a občanskoprávních a obchodních sporech. Zastupujeme též ve sporných řízeních před Evropským patentovým úřadem a Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví (ochranné známky a vzory).

Advokátní a patentová kancelář Čermák a spol.
Elišky Peškové 15 | 150 00 Praha 5
tel.: +420 296 167 111 | fax: +420 224 946 724 | e-mail: info@apk.cz, intelprop@apk.cz

www.cermakaspol.cz

Bleriot: elegantní zelené bydlení v pražských Kbelích

Pod taktovkou developerské a stavební skupiny T.E vzniká ve Kbelích nový rezidenční projekt Bleriot. Ten svým názvem, připomínajícím slavného francouzského leteckého konstruktéra, odkazuje k lokalitě nedalekého letiště Praha-Letňany. Do 151 bytových jednotek o dispozicích 1+kk až 4+kk a velikostech od 26 m^2 do 96 m^2 ve třech bytových domech se jejich majitelé budou moci stěhovat již v první polovině roku 2020. Součástí projektu bude i vlastní soukromý park, běžecká trasa či dětské hřiště.

Jedná se v pořadí již o pátý projekt skupiny T.E a stejně jako ve všech ostatních případech má jeho výstavbu na starosti sesterská společnost T.E Construction Management. Dva čtyřpodlažní a jeden pětipodlažní dům s byty v energetické třídě B vyrostou v Polaneckého ulici. Horizontálním i vertikálním propojováním menších bytů mohou podle individuálních požadavků klientů snadno vzniknout větší nebo netradičně řešené obytné prostory. Všechny jednotky disponují balkony, dřevěnými terasami či soukromými předzahrádkami. V nejvyšší ze tří budov bude poslední patro vyčleněno pro střešní apartmány s prostornými terasami. Byty v rámci standardního vybavení zahrnují nejen kvalitní dřevěná okna a podlahy, designové koupelny či přípravu pro klimatizaci v nejvyšších patrech, ale při příležitosti zahájení předprodeje také vestavěné skříně a kuchyně. U privátních předzahrádek je součástí standardu i příprava pro automatické zavlažování. Přímo v jednotlivých domech budou rezidenti moci využívat kolárny a kočárkárny, k některým jednotkám náleží také sklep. Součástí rezidenčního komplexu je přes 160 vnitřních a venkovních parkovacích míst.

„V současné době, kdy se ceny nových bytů pohybují stále velmi vysoko, je Bleriot dokonalým příkladem toho, že i prémiové bydlení s vysokým standardem provedení a vybavení může být cenově dostupné. Projekt se nachází ve velmi atraktivní lokalitě poblíž lesoparku. Vyniká zejména koncepčním a architektonickým řešením venkovního prostranství, včetně přiléhajícího soukromého parku, podle návrhu profesionálního zahradního ateliéru Flera. Nabídne tak příjemné a klidné bydlení splňující vysoké požadavky na soukromí a propojení s přírodou," uvádí partner skupiny T.E Martin Hubinger.

Stejně jako u svých dalších projektů kladl developer velký důraz na vytvoření co nejpříjemnějšího prostředí uprostřed zeleně, výběr kvalitních materiálů a nadčasovost řešení. Architektonický návrh stavby z dílny ateliéru Machar & Teichman proto vyniká elegantním minimalistickým provedením s jednoduchými a čistými liniemi. Architekt Pavel Machar jej popisuje následovně: „Zadáním bylo vytvořit soudobou moderní architekturu s primárním důrazem na kvalitní detail. Fasády jsme proto ladili do světlých přírodních odstínů, kterým dominuje metalické opláštění ve zlatých tónech v duchu barevného akcentu loga společnosti. Členění exteriérových stěn jsme dále podpořili horizontálními pásy z texturované omítky a elegantním kovovým zábradlím balkonů a teras."

V souladu s architektonickým pojetím stavby je koncipováno i zelené prostranství rezidenčního komplexu zahrnující přilehlý soukromý park o výměře 6 500 m² dle návrhu ateliéru Flera. Ten se skupinou T.E spolupracoval na všech dosavadních projektech včetně rezidence Sakura, která vyniká unikátním řešením visutých zahrad. Bleriot zaujme jednoduchým a velkorysým exteriérovým řešením plným zeleně, s dostatkem prostoru pro odpočinek a setkávání s rodinou a přáteli – právě ležérnost a obytná funkce prostranství stojí na prvním místě. Skupina T.E svým klientům navíc garantuje předání bytů již se vzrostlou vegetací, hrazenou údržbu a zahradní péči o ni po dva roky od kolaudace.

Součástí rozlehlého parku bude dětské hřiště, volnočasové prvky, běžecká trasa, jezírko či vyhlídka k pozorování sportovních letadel na nedalekém letňanském letišti. Další sportovní a volnočasové vyžití skýtá blízký lesopark či plavecký bazén nedaleko Obchodního centra Letňany. Vedle široké občanské vybavenosti disponuje okolí projektu také dobrou dopravní dostupností do centra města. V docházkové vzdálenosti pěti minut jsou dvě autobusové zastávky, umožňující rychlou dopravu k metru. Velmi dobré je i spojení autem na Městský okruh.

Byt na investici? Většinu nabídky nového pražského projektu Element Letňany tvoří investičně atraktivní byty 2+kk

Poptávka po bytech ve velikostech od 1+kk do 2+kk je stále vysoká. Nejen pro vlastní bydlení, ale i jako investice, která může generovat zajímavé příjmy. V Česku využívá nájemní bydlení přibližně pětina domácností. Vzhledem k současnému pokračujícímu růstu cen nového bydlení i zpřísňování podmínek pro poskytování hypoték bude zájem o něj pravděpodobně dále růst. Při výběru nového bytu na investici je důležité zvažovat nejen cenu, ale také umístění celého projektu včetně dopravní dostupnosti a občanské vybavenosti v okolí. Atraktivní lokalitou v tomto směru se v posledních letech staly pražské Letňany, které se od dostavby metra linky C těší zvýšenému zájmu investorů. Nedávno zde zkušený developer Geosan Development zahájil výstavbu projektu Element Letňany. 107 bytů o dispozicích 1+kk až 3+kk v Tupolevově ulici je již v prodeji a první obyvatelé se budou moci nastěhovat v 1. čtvrtletí 2020.

„Většinu nabídky tvoří menší byty 2+kk, o které je v poslední době mezi investory největší zájem. Následují startovací jednopokojové byty s kuchyňským koutem pro singles a 3+kk pro mladé rodiny," říká Lada Kuncová, vedoucí prodeje a marketingu společnosti Geosan Development, a dodává: „Když ale klient přijde včas a postup stavebních prací to ještě dovolí, lze spojit dvě jednotky do jedné a vytvořit tak velký byt až se šesti obytnými místnostmi."

Byty s rekuperací tepla

Za návrhem pětipodlažního bytového domu se třemi vchody stojí studio Atelier Slavíček Architekt. Většina bytů projektu Element Letňany je vybavena rekuperační jednotkou, která zajišťuje zdravé vnitřní prostředí v bytech i větrání bez tepelných ztrát. Každý byt disponuje praktickou komorou. Jeho součástí je i sklep a parkovací stání v suterénu domu.

Kompletní občanská vybavenost

Ať už pro svůj vlastní domov, či na pronájem, Element Letňany ocení milovníci městského života, kteří hledají cenově dostupné bydlení na dobré adrese. Zastávka autobusů je přímo v ulici Tupolevova a rychlé spojení s centrem nabízí nedaleký Pražský okruh. V blízkosti se nachází Obchodní centrum Letňany s více než stovkou obchodů, restauracemi a širokou nabídkou služeb včetně kina. Aktivní jedinci mohou využívat velké množství sportovišť v okolí včetně zimního stadionu či aquaparku.

Quo vadis, Praho? Současnost a budoucnost trhu bydlení v hlavním městě

Předpověď budoucího vývoje pražského rezidenčního trhu není vůbec příznivá. Aktuální situaci, která na něm panuje, lze popsat několika výstižnými slovy – nízká nabídka nových bytů, nepřiměřeně vysoké ceny i zdlouhavý a složitý povolovací proces, který výrazně zpomaluje vydávání stavebních povolení. Odborníci z realitní kanceláře LEXXUS konstatují, že Praha v minulém roce neobhájila svou tradiční pozici lídra bytové výstavby. I když se v metropoli stále staví nejvíce v celé ČR, v meziročním srovnání zde došlo k 8% poklesu počtu dokončených bytů v bytových domech. Celorepublikový průměr přitom charakterizuje jejich 3% nárůst.

Praha tvoří specifický segment rezidenčního trhu, protože se díky natalitě a vnitřní migraci v posledních letech pravidelně rozrůstá až o 15 000 lidí ročně. Tento trend přispíval k tomu, že hlavní město dlouhodobě zastávalo pozici lídra bytové výstavby, vyčnívajícího nad celorepublikovým průměrem. V minulém období však zdejší vývoj výrazně ovlivnila komplikovaná legislativa a nedostatek volných stavebních pozemků. I přes meziroční 46% nárůst počtu zahájených bytů (z 1 707 na 2 487) proto hrozí na zdejším trhu krize. Jedná se totiž o srovnání s velmi slabým rokem 2016.

„Situace na pražském trhu s byty je opravdu závažná. V roce 2017 zde bylo dokončeno celkem 4 623 bytů, což představuje 8% pokles oproti roku 2016. I z dalších statistik jasně vyplývá, že komplikovaný a neustále se prodlužující povolovací proces významně brzdí rezidenční výstavbu. V minulém roce tak byla zahájena výstavba jen 2 487 nových bytů, prodalo se jich však kolem 5 400. Spolu s rostoucími cenami nemovitostí, které překonaly dosažené historické maximum z roku 2008 o více než 45 %, navíc zdražují i pronájmy. Bydlení v Praze se tak začíná stávat pro méně bonitní skupiny nedostupné," konstatuje Denisa Višňovská, partner LEXXUS.

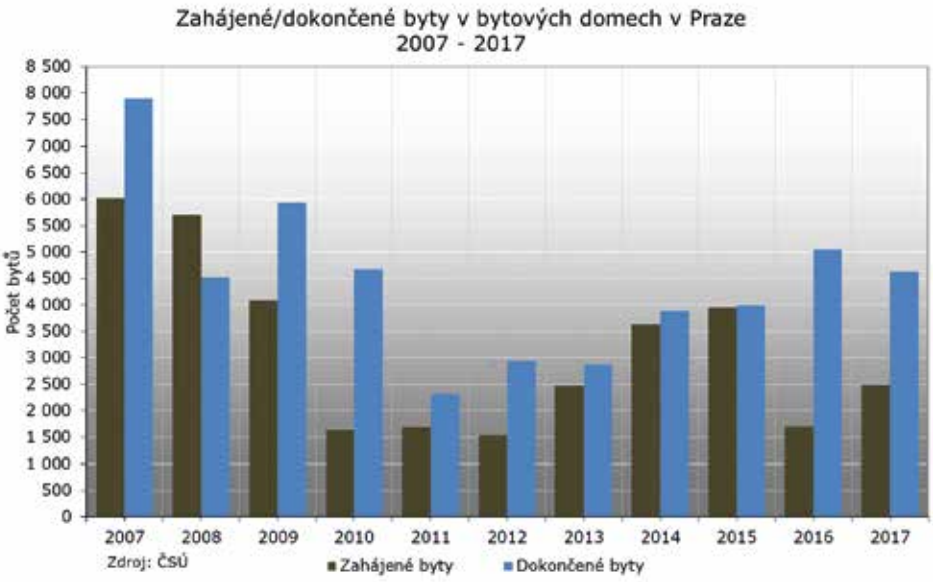

Výběr z rezidenčních projektů v Praze s plánovaným dokončením v letošním roce

Truhlárna
(Praha 6 – Břevnov)
Developer: T.E Development Group
Počet jednotek: 4 třípatrové rodinné domy
Termín dokončení: 2. čtvrtletí 2018

Rezidence Vrchlického
(Praha 5 – Košíře/Smíchov)
Developer: Geosan Development
Počet bytových jednotek: 73
Termín dokončení: září 2018

Tulipa Třebešín – 2. fáze
(Praha 3 – Strašnice/Žižkov)
Developer: AFI Europe Czech Republic
Počet bytových jednotek: 250
Termín dokončení: podzim 2018

Suomi Hloubětín – 3. etapa Turku
(Praha 9 – Hloubětín)
Developer: YIT
Počet bytových jednotek: 106
Termín dokončení: podzim 2018

U Pernikářky 7
(Praha 5 – Hřebenky)
Developer: JRD
Počet bytových jednotek: 10
Termín dokončení: konec roku 2018

„African Chic“ od českých architektů z Jestico + Whiles: vzorový bungalov v hotelovém resortu na Zanzibaru odkrývá jedinečnost projektu

Padesát kilometrů od východního pobřeží Tanzanie – na ostrově Unguja v souostroví Zanzibar – finišuje výstavba pětihvězdičkového hotelového resortu Zuri Zanzibar. Butikový hotel investora RSJ Private Equity, který vzniká podle návrhu české architektonické kanceláře Jestico + Whiles, na první pohled zaujme autentickým vzhledem ve stylu „African Chic“ a útulným prostředím. Z dokončeného vzorového bungalovu, který svým designem i použitými materiály odkazuje na zanzibarskou kulturu a tradici, sálá pravá ostrovní atmosféra. Zuri Zanzibar otevře své brány již letos v květnu a bude součástí globální sítě Design Hotels.

„Nebývá zvykem, aby soutěžní návrh, se kterým se účastníte architektonické soutěže, do takové míry odpovídal skutečnosti, jako se to podařilo v případě projektu Zuri Zanzibar. Investor se pro náš návrh autentického a ekologicky šetrného komplexu opravdu nadchl, takže při porovnání vizualizací a fotografií vzorového bunga-

lovu naleznete opravdu minimum rozdílů," říká Sean Clifton, ředitel pražské architektonické kanceláře Jestico + Whiles.

Bungalovy jako lehké konstrukce, pomyslně plující nad terénem ve všudypřítomné zeleni

V resortu vzniká celkem 46 bungalovů, 6 apartmánů a 3 vily. Všechny bungalovy jsou z nepálených cihel, které vyrábějí místní obyvatelé ze směsi cementu a písku. Jejich miasové střechy jsou z tradičního tanzanského materiálu, který se vyrábí z trávy. Vzdušné vnitřní prostory působí jako soukromá oáza, v níž se objevují prvky lokálního charakteru v moderním pojetí. Jedná se například o zanzibarské vyřezávané dveře, dekorace z lotosových květů, malby s africkou tematikou přímo na stěnách či ručně vyráběné korálkové závěsy z papíru od místních žen. Propojení s venkovním světem zastává 25 m^2 velká terasa s výhledem na Indický oceán nebo do tropické zahrady.

Ráj pro gurmány, potápěče i milovníky jógy

Součástí resortu budou tři restaurace, čtyři bary, sladkovodní bazén, venkovní tělocvična, velká knihovna a půjčovna DVD, centrum jógy, wellness zóna a řada zákoutí pro individuální cvičení a meditace. Hosté si budou moci vybírat z pestrého menu, v němž se mísí to nejlepší z evropské kuchyně s africkými, arabskými i asijskými vlivy. Chybět nebudou kulinářské show, večeře na pláži při svíčkách či lekce vaření pro hotelové hosty. Přilehlá pláž se sněhobílým pískem bude jako stvořená pro svatební obřady. Potápěče a milovníky šnorchlování nadchnou nedotčené korálové útesy. Samozřejmostí budou prvotřídní služby concierge.

Soběstačnost a šetrnost k životnímu prostředí na prvním místě

Celý resort je navržen s cílem být co nejvíce soběstačný a šetrný k přírodě, důkazem čehož je to, že aspiruje na mezinárodní certifikaci EarthCheck. Pomocí vlastního odsolovacího zařízení bude přeměňovat mořskou vodu na pitnou a splaškovou vodu přečišťovat v centrální čističce. Pitná voda bude distribuována pouze do skleněných lahví, aby se omezila spotřeba plastů. Kvůli zachování místní zeleně se už více než dva roky v nově založené školce pěstují stovky druhů rostlin a koření, které budou součástí rozsáhlých zahrad resortu. O maximální pohodlí budoucích návštěvníků se postará tichý a ekologický způsob klimatizace Evening Breeze, který umožňuje dosáhnout až 75% úspory elektrické energie. V současnosti také probíhají speciální vzdělávací programy pro místní studenty, kteří mají zájem v hotelu pracovat. Jedná se nejen o výuku angličtiny, ale i dalších dovedností a znalostí zaměřených na chod a údržbu hotelu.

Společná expozice českých měst lákala investory na prestižním realitním veletrhu MIPIM 2018

Ve Festivalovém paláci francouzského Cannes skončil 16. března 29. ročník čtyřdenního veletrhu nemovitostí a investičních příležitostí MIPIM. Jedné z nejvýznamnějších oborových akcí v Evropě se zúčastnilo na 25 tisíc odborníků z více než 100 zemí: investorů, developerů, bank a finančních institucí, měst a regionů, makléřů i právníků specializujících se na trh nemovitostí. Na veletrhu měly vlastní stánky nejrespektovanější společnosti světového realitního trhu a téměř všechny evropské metropole. Tři největší česká města Praha, Brno a Ostrava v čele se svými primátory vyšla vstříc očekávané poptávce investorů a ve společné expozici CZECH CITIES o ploše více než 250 m^2 prezentovala širokou škálu projektů pro různorodé investiční záměry.

Synergický obrázek o tuzemském trhu s nemovitostmi dotvářela přítomnost spoluvystavovatelů. Generálními partnery byli skupina CRESTYL a Sekyra Group, partnery byli Accolade, PASSERINVEST GROUP, P3 Logistic Parks a Residomo. Dále se v expozici prezentovaly také společnosti AFI Europe Czech Republic, Bogle Architects, CASUA, Kinstellar, PRK Partners a Unibail-Rodamco. Úspěch společné prezentace dokládá mimo jiné to, že recepce na stánku CZECH CITIES se 14. března zúčastnilo na 150 hostů.

MIPIM patří k nejvýznamnějším globálním evropským fórům v oboru, což ilustruje i veletržní statistika: více než 25 000 akreditovaných účastníků ze 100 zemí, vystavujících na 20 000 m^2 plochy. Z České republiky přijelo do Cannes na 50 společností. Nechyběli mezi nimi zástupci právníků, specializující se na reality a investice (bpv Braun Partners, CMS, DLA Piper Prague, Haškovcová & Co., PRK Partners, White & Case, Wilsons a další). „MIPIM je pro právníky příležitostí setkat se v Cannes na jednom místě s lidmi, kteří jsou jinak těžko dostupní. Je to místo, kde lze ve velmi krátkém čase poznat trendy na realitním trhu, setkat se s jeho nejvýznamnějšími aktéry, sdílet zkušenosti se zahraničními kolegy a také pomoci klientům při vyjednávání. Probíhá tu také důležitý dialog mezi zástupci měst a developery," komentoval Jakub Lichnovský z PRK Partners. Na veletrhu se zájemci mohou seznámit i s novinkami v evropském nemovitostním právu. Tomu se premiérově jako součást doprovodného programu veletrhu věnoval nový formát: Regulation and Legal Forum 13. března. Svým příspěvkem o nových direktivách

EU ovlivňujících realitní sektor jej otevřela Wallis Goelen-Vandebrocková z Generálního ředitelství regionální & městské politiky Evropské komise.

Praha: unikátní společný projekt města a univerzity v historickém centru

Praha na veletrhu představila společný projekt hlavního města a Univerzity Karlovy – Kampus Hybernská, jehož cílem je propojení širší veřejnosti a kulturních projektů s aktivitami univerzity v prostředí moderní infrastruktury v historickém centru Prahy. Projekt má dvě fáze, přičemž první (krátkodobá) s názvem „Hybernská ožívá" od března 2017 cílí na oživení dlouho nevyužitého objektu na adrese Hybernská 4 prostřednictvím vzdělávacích, tvůrčích i kulturních aktivit (festivalů, výstav, debat, přednášek a konferencí). Druhá, ambicióznější, fáze předpokládá vybudování moderního komplexu budov pro univerzitu 21. století.

Hlavní město prezentovalo také projekt Datové platformy, který tvoří základní stavební kámen konceptu Smart City. V rámci společného stánku se zájemci rovněž mohli seznámit s detaily dvou velkých připravovaných projektů celoměstského významu, které představili generální partneři expozice na samostatných modelech. Prvním z nich je Savarin pod taktovkou skupiny CRESTYL - největší projekt revitalizace v srdci Prahy zahrnující obchody, služby, kanceláře i místa pro relaxaci, jehož autorem je architekt Jakub Cigler. Druhým pak je budoucí proměna lokality smíchovského nádraží v multifunkční čtvrť v rámci kancelářského, obchodního a rezidenčního projektu Smíchov City, který se na ploše více než 20 ha a s celkovými náklady 15 mld. Kč chystá realizovat společnost Sekyra Group.

Brno: revitalizace lokality Ponava a budoucí chytrá čtvrť Špitálka

Brno se ve své prezentaci zaměřilo na nově oživenou lokalitu Ponava, která vždy sloužila volnočasovým a sportovním účelům. Město do této plochy o rozloze 44,5 ha soustředilo realizaci tří významných sportovišť: fotbalového stadionu s kapacitou přes 30000 diváků, multifunkční hokejové haly s předpokládanou variabilní kapacitou 12382 diváků a aquaparku pro cca 2300 návštěvníků včetně nového 25metrového plaveckého bazénu a wellness centra. V lokalitě může také vzniknout až 1500 bytů. Nová sportoviště i byty přinesou také větší nároky na infrastrukturu. Počítá se proto s rozšířením přilehlých ulic, vybudováním nových parkovacích míst i posílením kapacity městské hromadné dopravy. Město Brno pohlíží na celou lokalitu Ponavy koncepčně, projekty vzájemně koordinuje a připravuje po projektové stránce. Na MIPIMu hledalo partnery a investory, kteří se budou na připravovaných projektech podílet, umožní jejich rychlejší realizaci a vznik této nové městské čtvrti. V neposlední řadě prezentovala jihomoravská metropole na MIPIMu také projekt budoucí chytré čtvrti Špitálka v centrální části města. Jeho cílem je realizace nové sociálně, ekonomicky a energeticky udržitelné městské čtvrti s využitím ověřených chytrých technologií.

Budoucí zemský fotbalový stadion v rámci zrevitalizované lokality Ponava

Ostrava: atraktivní plochy v historickém centru města

Ostrava na MIPIMu investorům nabídla mj. lokality navazující na Masarykovo náměstí, které tvoří původní historické jádro Moravské Ostravy, a plochy v nově vznikající čtvrti Karolina v blízkosti moderního obchodního a administrativního centra. Jejich poloha umožňuje synergii budoucích funkcí nové zástavby a stávajících funkcí významných kulturních, společenských a obchodních institucí. Cílem je vytvořit z centra Ostravy živý a příjemný prostor jak pro místní obyvatele, tak i pro návštěvníky města. Územní plán k těmto lokalitám stanovuje využití smíšené plochy pro bydlení a občanskou vybavenost určenou pro centrální oblast města – např. bytové domy, obchody, služby, administrativu, úřady, kulturní, vzdělávací, sportovní a společenská zařízení, stravování, ubytování apod. Ostrava na veletrhu nabídla také vlastní rozvojové území Hrušov o rozloze 35 ha na okraji města s přímou návazností na dálnici D1, které je určeno pro lehký průmysl a logistiku. Nabídky na investiční záměr v tomto území je možné podávat do 30. dubna tohoto roku. Ostrava má v nabídce také přibližně 71 ha volných pozemků ve Strategické průmyslové zóně Ostrava – Mošnov, které jsou již plně připraveny pro okamžité umístění nových investic v oblasti lehkého průmyslu. Mimo tyto projekty představila Ostrava i svou kandidaturu na titul „European Green Capital 2020".

Kampus Hybernská

Nový wellness hotel v Jeseníku!

Regenhartova Villa s historickou duší opět ožívá

Chcete si užít naprostou pohodu v podhůří Jeseníků? Klid, relaxaci a odpočinek? Villa Regenhart může být tou správnou volbou pro Vás.

Město Jeseník se proslavilo především v 19. století díky vodoléčebným lázním Vincence Priessnitze, ale také díky textilní výrobě spjaté s firmou Regenhart & Raymann. V roce 1899 se začala psát i historie jedné z nejkrásnějších vil v Jeseníku – Regenhartovy Villy – kterou nechal v letech 1898 až 1899 postavit jeden z bratrů, vlastníků textilní továrny, pan Ernst Regenhart jako své rodinné sídlo.

A nyní, díky svým novým majitelům, tato nádherná neobarokní vila po letech opět ožívá a představuje se jako čtyřhvězdičkový wellness & spa hotel se službami na té nejvyšší úrovni.

Navázat na téměř stodvacetiletou tradici nebylo vůbec jednoduché, ale díky velmi citlivému přístupu architektů byla vila renovována s maximálním citem pro detail, s cílem zachovat původní architektonický ráz a historickou věrnost a vrátit jí tak její původní lesk a slávu. Samotná rekonstrukce hotelu byla dokončena v květnu 2016. Svým hostům je plně k dispozici od června 2016.

Historická atmosféra je citlivě propojena s moderním, čtyřhvězdičkovým luxusem. Všechny pokoje a apartmány disponují vysokorychlostním wi-fi připojením, satelitní televizí, minibarem, telefonem a koupelnou vybavenou vanou či sprchou. Vybírat můžete z několika typů ubytování převážně apartmánového typu, každý pokoj je dokonce pojmenován po některém z členů Regenhartovy rodiny. K hotelu patří také venkovní terasa a rozlehlý park, stylová restaurace, lobby bar a pro Vaše hýčkání se pak otevírají netušené možnosti v našem wellness centru.

Zavřete oči a ponořte se do nirvány, která pohladí Vaše smysly. Prožijte chvíle harmonie těla a duše v našem luxusním spa & wellness centru. Bohatá nabídka wellness služeb je tady pro Vás. Uvolnit se můžete během různých relaxačních rituálů a masáží. V intimní atmosféře se Vám budou odborně a s maximální péčí věnovat vyškolené terapeutky a masérky. Odbourejte stres a posilte imunitu v saunovém světě s parní, solní a finskou saunou, k dispozici je i ochlazovací a odpočinková zóna. Užít si můžete bazénový komplex s perličkovými lavicemi, vodopádem a masážními tryskami. Pro ty, kteří preferují spíše soukro-

mí, bude tou správnou volbou privátní wellness, které Vám poskytne diskrétní odpočinek s unikátní trojkombinací hydromasážní whirlpool vany, finské sauny a vyhřívaného vodního lůžka. Nerušeně můžete také relaxovat pod širým nebem ve venkovní vířivce.

Na srdce si samozřejmě klademe vysoký standard naší restaurace, která služby hotelu vhodně doplňuje. Našim hostům nabízíme příjemnou atmosféru ve stylovém prostředí, pravidelně obměňovaný výběr pokrmů moderní české gastronomie s důrazem na využití regionálních a sezónních surovin. Zatímco na podzim si u nás můžete vychutnat lahodnou zvěřinu, v létě Vás rádi pozveme ke grilu plnému ryb z horských řek. Největším labužníkům nabídneme několikachodová degustační menu, sestavená z těch nejvybranějších pokrmů.

Na své si přijdou milovníci kávy, neboť se zde podává na zakázku připravená pražená káva té nejvyšší kvality. Hotel se může pochlubit dokonce vlastní značkou piva, kterým je polotmavý speciál téhož názvu, tedy Regenhart. V letním období přijde jistě vhod

i posezení na terase s příjemným výhledem do přilehlého parku. Snažíme se, aby se každá Vaše návštěva proměnila v nezapomenutelný zážitek. Příprava kulinářských specialit je pro naše kuchaře prací i vášní zároveň.

Pro Vaše maximální pohodlí nabízíme kompletní concierge služby. Na přání pro Vás připravíme vše, co byste během Vašeho pobytu u nás mohli potřebovat. Ať se již jedná o rezervaci jízdenek, letenek, či jiných forem dopravy, tlumočnické služby, průvodcovské služby, hlídání a péči o děti, nebo jen vyčištění a vyžehlení prádla, náš personál je tu pro Vás. Získání služeb osobního asistenta nikdy nebylo jednodušší – naše hotelová recepce je zde k Vašim službám.

Pro turistické vyžití a výlety do blízkého okolí Vás čeká mnoho nádherných lokalit. Kromě blízkých Priesnitzových lázní a historického města Jeseník doporučujeme krásy bohaté přírody horského terénu, která nabízí mnoho k objevování nezávisle na ročním období. Mezi oblíbené letní cíle patří rozhledna na Pradědu, Biskupská hora, vodní elektrárna Dlouhé Stráně či Mechové jezírko na Rejvízu. Vaši touhu po adrenalinu může uspokojit adrenalin park v České Vsi nebo bobová dráha na Ramzové. V zimě se zase můžete těšit na bohaté možnosti místních ski areálů na Červenohorském sedle, projet se sněžnou rolbou nebo si užít netradičních zážitků Snowbike kolovny. Mezi oblíbené celoroční cíle patří zámek Jánský Vrch, hrad Žulová a ruční papírna ve Velkých Losinách.

Samozřejmostí je možnost zprostředkování zapůjčení jízdního kola, lyží nebo snowboardu, dle aktuálního ročního období.

K výhodám hotelu zcela jistě patří snadná dostupnost. Nachází se přibližně 500 metrů od centra lázeňského města Jeseník a 10 minut chůze od autobusového nádraží. Na letiště v Ostravě dojedete autem za dvě hodiny, do Prahy pak přibližně za hodiny tři. Přijedete-li vlastním vozem, zcela jistě využijete bezplatného parkování přímo na hotelovém parkovišti.

Víme, že existuje spousta míst, kde lze strávit nezapomenutelné chvíle, ale pouze jedním z nich je Villa Regenhart.

Nádherná neobarokní vila s atmosférou starých dob, připravená splnit všechna Vaše přání ve velkém stylu.

Prožijte svoji dovolenou či víkend na kouzelném místě s perfektním servisem a špičkovými službami.

Nechte se hýčkat v rukou profesionálů. Již nyní se těšíme na Vaši návštěvu.

VILLA REGENHART

Villa Regenhart
Josefa Hory 673
790 01 Jeseník

Ing. Petr Polák
ředitel hotelu
polak@lkka.cz

+420 588 886 640

recepce@villaregenhart.cz
obchod@villaregenhart.cz

www.villaregenhart.cz

Největší módní skupina v Čechách a na Slovensku, **Premium Fashion Brands** představuje trendy pro sezónu jaro-léto 2018

Trendy v podání Premium Fashion Brands

PREMIUM FASHION BRANDS je největší česko-slovenský řetězec s dostupnou luxusní módou. PFB má v České republice aktuálně 11 obchodů italské značky **GEOX**, čtyři prodejny **Armani Exchange**, tři multibrandové módní obchody **BELTISSIMO**, dále prestižní butiky **HUGO od HUGO BOSS**, **Versace Jeans** a **Trussardi Jeans**. Na Slovensku působí PFB v rámci módních obchodů **Armani Exchange, Trussardi Jeans, Weekend Max Mara** a **Pennyblack**. Tváří módní skupiny Premium Fashion Brands se stala celosvětově uznávaná topmodelka **Linda Vojtová**.

VĚRNOSTNÍ PROGRAM PFB

Registrujte se online nebo v jakékoli prodejně a otevřete si dvěře do světa nadstandartního servisu, individuální péče, mimořádných nabídek, přednostních slev a exkluzivních eventů.

BELTISSIMO

Největší **multibrand s obuví a doplňky BELTISSIMO** se za téměř patnáct let své existence rozrostl o spoustu exkluzivních značek a atraktivních adres. **Velkou část značek v České republice zastupuje BELTISSIMO exkluzivně**. Pánským brandům kraluje **HUGO HUGO BOSS, Porsche Design, Emporio Armani, Doucal's, Koil** nebo **Moreschi**. Dámy si pak vyberou ze značek jako **Longchamp, Emporio Armani, Lauren Ralph Lauren, Love Moschino** nebo **Pura López**. Většina brandů se pyšní výrobou v Itálii, odkud pochází ty nejkvalitnější a nejpropracovanější módní kousky vůbec.

HUGO HUGO BOSS

HUGO je stylovým průkopníkem ve světe módních značek HUGO BOSS. HUGO zastupuje progresivní vzhled, vyhraněný městský postoj a nabízí současné designové trendy v byznysové i volnočasové módě. Dámské a pánské kolekce včetně obuvi a doplňků dávají **důraz na sebevědomí a styl svého nositele**. Prodejny HUGO od HUGO BOSS najdete v obchodních centrech Palladium, Nový Smíchov a Centrum Chodov.

GEOX

GEOX není jen synonymem kvality, ale i nadčasového designu. Patentovaná prodyšnost zaručuje absolutní pohodlí pro nositele této italské značky. Zkrátka GEOX dýchá!

online e-shop **www.pfb.cz**

Svetr HUGO
od Hugo Boss: 3.990,-Kč
Kabelka Pomikaki
(prodává BELTISSIMO):
5.990,-Kč

VIP SERVICE CONCIERGE

Vaše módní požadavky a představy pro Vás bude individuálně řešit VIP service manager. Ten Vám doručí výběr outfitů vytvořených na míru přímo k Vám domů či do kanceláře do 48 hodin od zadání poptávky. Tuto službu lze využívat **v Čechách i na Slovensku a to 7 dní v týdnu, 24 hodin denně**. VIP service manager Vám sestaví business look, casual šatník i outfit pro konkrétní příležitost nebo pomůže se zajištěním dárků a drobných pozorností pro Vaše blízké s věnováním. Váš dárek atraktivně zabalí a expresně doručí na zadanou adresu. VIP service managera můžete kontaktovat na emailu **concierge@pfb.cz** nebo na telefonním čísle **+420 734 799 014**.

WOLFORD

Nově v portfoliu módní skupiny Premium Fashion Brands najdete značku **Wolford**, která přináší zákaznícím **luxusní spodní prádlo, punčochové zboží a oblečení**. Produkty Wolford jsou vyráběny z těch nejlepších materiálů jako jsou egyptská bavlna, mongolský kašmír nebo francouzská krajka. Pocit luxusu a pohodlí se nedá s ničím srovnat, i proto si značka Wolford zakládá na loajálnosti svých zákaznic. **Butik Wolford najdete v části The Designer Gallery v Centrum Chodov.**

OUTFIT MĚSÍCE PODLE STYLISTY PFB

Správně padnoucí kvalitní košile od HUGO HUGO BOSS je rozhodně nadčasovou záležitostí a v kombinaci se svetrem s výstřihem do „v“ působí neformálně přitom elegantně. Co je ale dle nás must have jsou pohodlné a padnoucí boty. Navštivte BELTISSIMO - tam určitě vyberete!

ROMAN ŠEBRLE NOSÍ OUTFIT PFB

Košile HUGO
od HUGO BOSS: 2.990,- Kč

Košile HUGO
od HUGO BOSS: 3.190,-Kč
Kravata HUGO
od HUGO BOSS: 1.490,-Kč
Obuv Fabi (prodává BELTISSIMO): 9.990,-Kč
Svetr HUGO
od HUGO BOSS: 3.790,-Kč

pfb
PREMIUM FASHION BRANDS

DOSTUPNÁ LUXUSNÍ MÓDA

HUGO
HUGO BOSS

A | X
ARMANI EXCHANGE

BELTISSIMO

GEOX
DÝCHÁ

Wolford

online e-shop
www.pfb.cz

PRAHA/PLZEŇ/BRNO/BRATISLAVA

2017 právnická firma roku

Rödl & Partner

Právnická firma roku 2012–2017

Štěstí? Náhoda?

Nikoliv.
Úsilí, kvalita
... a Vaše důvěra.

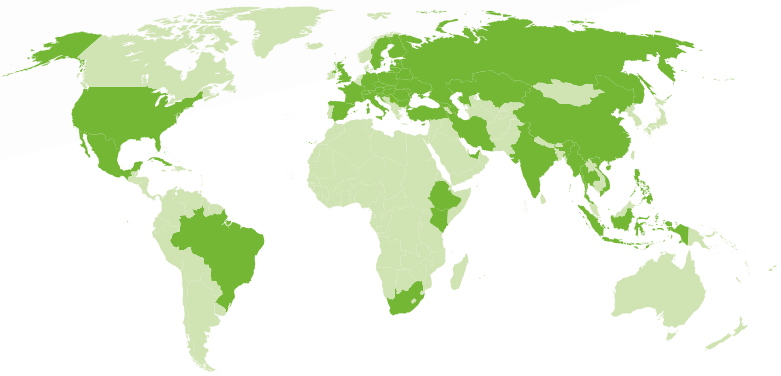

Již pošesté v řadě jsme získali ocenění **Právnická firma roku** v oboru daňového práva.

Děkujeme.

Úspěch nezná hranic

> 108 poboček > 50 zemí > jedna společnost

Praha | Brno

www.roedl.com/cz

DBK PARTNERS®
ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Komplexní právní služby

Právo obchodních společností
Přeměny obchodních společností, akvizice
Transakční poradenství
Daňové právo
Správa a řízení společností
Závazkové právo
Veřejné zakázky
Právo investičních společností a investičních fondů
Soudní spory, rozhodčí a jiná řízení

DBK PARTNERS, advokátní kancelář, s.r.o.
V Parku 2323/14 , 148 00, Praha 4
T +420 244 912 463, E ak@dbkp.cz

WWW.DBKP.CZ

Adresář advokátních kanceláří,
které přispěly do sekce „z právní praxe“

Advokátní kancelář
Brož & Sokol & Novák s. r. o.
Sokolská třída 60
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 941 946
Fax: +420 224 941 940
e-mail: advokati@akbsn.eu
www.akbsn.eu

Advokátní kancelář Hartmann, Jelínek, Fráňa a partneři s. r. o.
Sokolovská 5/49
186 00 Praha 8
Tel.: +420 225 000 400
Fax: +420 225 000 444
e-mail: recepcepha@hjf.cz
www.hjf.cz

Advokátní kancelář Kříž a partneři s. r. o.
Rybná 9
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 819 334
Fax: +420 224 819 343
e-mail: info@ak-kp.cz
www.ak-kp.cz

Advokátní kancelář
Pokorný, Wagner & partneři, s. r. o.
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 229 287-9
Fax: +420 224 229 290
e-mail: office@p-w.cz
www.p-w.cz

Advokátní kancelář Vych & Partners, s. r. o.
Lazarská 11/6
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz
www.ak-vych.cz

ACHOUR & PARTNERS advokátní kancelář, s. r. o.
Kaunický palác
Panská 7
110 00 Praha 1
Tel.: +420 270 006 111
Fax: +420 270 006 122
e-mail: office@achourpartners.com
www.achourpartners.com

Ambruz & Dark Deloitte Legal, s. r. o., advokátní kancelář
Karolinská 654/2
186 00 Praha 8
Tel.: +420 246 042 100
Fax: +420 246 042 030
e-mail: legalcz@deloittece.com
www2.deloitte.com/cz/cs/services/legal

ARROWS advokátní kancelář, s. r. o.
V Jámě 699/1
110 00 Praha 1
Tel.: +420 731 773 563
e-mail: janosek@arws.cz
arws.cz

Baker & McKenzie s. r. o., advokátní kancelář
Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 045 001
e-mail: Prague.info@bakerweb.com
www.bakermckenzie.com

BRODEC & PARTNERS s. r. o., advokátní kancelář
Rubešova 162/8
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 247 215
e-mail: info@akbrodec.cz
www.akbrodec.cz

CÍSAŘ, ČEŠKA, SMUTNÝ s. r. o., advokátní kancelář
ITY TOWER
Hvězdova 1716/2 b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 827 884
Fax: +420 224 827 879
e-mail: ak@akccs.cz
www.akccs.cz

Dentons Europe CS LLP, organizační složka
Platnéřská 4
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 082 111
Fax: +420 236 082 999
e-mail: prague@dentons.com
www.dentons.com

DLA Piper Prague LLP, organizační složka
Panská 854/2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 817 111
e-mail: prague@dlapiper.com
www.dlapiper.com

DUNOVSKÁ & PARTNERS s. r. o., advokátní kancelář
Palác Archa
Na Poříčí 1046/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 774 000
Fax.: +420 221 774 555
e-mail: office@dunovska.cz
www.dunovska.cz

Dvořák Hager & Partners, advokátní kancelář, s. r. o.
Oasis Florenc
Pobřežní 394/12
186 00 Praha 8
Tel.: +420 255 706 500
Fax: +420 255 706 550
e-mail: praha@dhplegal.com
www.dhplegal.com

Feichtinger Žídek Fyrbach advokáti s. r. o.
Římská 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 273 132 637
e-mail: praha@akfz.cz
www.akfz.cz

HAVEL & PARTNERS s. r. o., advokátní kancelář
Florentinum, recepce A
Na Florenci 2116/15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 255 000 111
Fax: +420 255 000 110
e-mail: office@havelpartners.cz
www.havelpartners.cz

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI
Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5
Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepce@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

HSP & Partners advokátní kancelář v. o. s.
Vodičkova 710/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 734 363 336
e-mail: ak@akhsp.cz
www.akhsp.cz

KŠD LEGAL advokátní kancelář s. r. o.
CITY TOWER
Hvězdova 1716/2 b
140 00 Praha 4
Tel.: +420 221 412 611
Fax: +420 222 254 030
e-mail: ksd.law@ksd.cz
www.ksd.cz

Mališ Nevrkla Legal,
advokátní kancelář, s. r. o.
Longin Business Center
Na Rybníčku 1329/5
120 00 Praha 2
Tel.: +420 296 368 350
Fax: +420 296 368 351
e-mail: law.office@mn-legal.eu
www.mn-legal.eu

MORENO VLK & ASOCIADOS
advokátní kancelář
Sokolovská 32/22
186 00 Praha 8
Tel.: +420 224 818 736
Fax: +420 224 818 736
e-mail: praha@moreno-vlk.eu
www.moreno-vlk.eu

MT Legal s. r. o., advokátní kancelář
Jugoslávská 620/29
120 00 Praha 2
Tel.: +420 222 866 555
Fax: +420 222 866 546
e-mail: info@mt-legal.com
www.mt-legal.com

PETERKA & PARTNERS advokátní
kancelář s. r. o.
Karlovo náměstí 671/24
110 00 Praha 1
Tel.: +420 246 085 300
Fax: +420 246 085 370
e-mail: office@peterkapartners.cz
www.peterkapartners.com

PPS advokáti s. r. o.
Velké náměstí 135/19
500 02 Hradec Králové
Tel.: +420 495 512 831-2
Fax: +420 495 512 838
e-mail: pps@ppsadvokati.cz
www.ppsadvokati.cz

PRK Partners s. r. o. advokátní
kancelář
Jáchymova 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 221 430 111
Fax: +420 224 235 450
e-mail: prague@prkpartners.com
www.prkpartners.cz

Rada & Partner advokátní kancelář, s. r. o.
Na Příkopě 988/31
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 810 088
e-mail: info@radapartner.cz
www.radapartner.cz

ROWAN LEGAL, advokátní kancelář s. r. o.
GEMINI A
Na Pankráci 1683/127
140 00 Praha 4
Tel.: +420 224 216 212
Fax: +420 224 215 823
e-mail: praha@rowanlegal.com
www.rowanlegal.com

Rödl & Partner, advokáti, v. o. s.
Platnéřská 2
110 00 Praha 1
Tel.: +420 236 163 111
e-mail: prag@roedl.com
www.roedl.net/cz/cz

ŘANDA HAVEL LEGAL
advokátní kancelář s. r. o.
Truhlářská 13-15
110 00 Praha 1
Tel.: +420 222 537 500 – 501
Fax: +420 222 537 510
e-mail: office.prague@randalegal.com
www.randalegal.com

TOMAN, DEVÁTÝ & PARTNEŘI
advokátní kancelář, s. r. o.
Trojanova 12
120 00 Praha 2
Tel.: +420 224 918 490
Fax: +420 224 920 468
e-mail: ak@iustitia.cz
www.iustitia.cz

ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s. r. o.
Široká 36/5
110 00 Praha 1
Tel.: +420 224 947 055
e-mail: ak@zizlavsky.cz
www.zizlavsky.cz

HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

Advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** patří mezi renomované kanceláře zaměřené na komplexní právní služby pro soukromý i veřejný sektor. Kancelář je členem **mezinárodní sítě** právních kanceláří **AllyLaw** zaměřených na poradenství v obchodním právu. Poskytujeme **multidisciplinární služby** v rámci spolupráce s významnými poradenskými firmami zejména v rámci fůzí, akvizic, restrukturalizací, služeb projektového poradenství, veřejných zakázek a projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací, zpracování analýz, metodik a legislativních prací. V soutěži Právnická firma roku byla advokátní kancelář **HOLEC, ZUSKA & PARTNEŘI** opětovně vyhlášena doporučovanou či velmi doporučovanou kanceláří zejména pro oblasti **pracovního práva, veřejných zakázek a práva duševního vlastnictví**, kde byla za rok 2012 vyhlášena **vítězem**. Mezi **hlavní nabízené služby kanceláře** patří právní poradenství v následujících oblastech:

- Veřejné zakázky
- Veřejná podpora
- Projekty financované z EU fondů
- Výzkum, vývoj a inovace
- Plánování a financování sociálních služeb
- Analýzy, metodiky, studie proveditelnosti, legislativní podpora
- Obchodních právo
- Fúze, due diligence, reorganizace
- Právo duševního vlastnictví
- Pracovní právo
- Nemovitosti a stavební právo
- Retail / Ochrana spotřebitele
- Řešení tuzemských a mezinárodních sporů, činnost rozhodců

2012 právnická firma roku · 2013 právnická firma roku · 2014 právnická firma roku · 2015 právnická firma roku · 2016 právnická firma roku · 2017 právnická firma roku

AllyLaw

www.holec-advokati.cz | (+420) 296 325 235 | recepce@holec-advokati.cz

NEW PRINTED SHIRT COLLECTION.

Make a bold style statement with our new exclusive to T.M.Lewin printed shirts.

Made from a beautiful two-fold poplin, they feature playful prints that are sure to turn heads.

EST 1898

T·M·LEWIN

LONDON

NG Myslbek
OC Nový Smíchov
Centrum Chodov
Centrum Černý Most
NC Palladium
OC Olympia Brno

www.tmlewin.cz

PRK

PRK PARTNERS / ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ 25 LET

Při podnikání může riziko číhat na každém kroku.

Spolehněte se proto na podporu jedné z dlouhodobě nejoceňovanějších právnických firem střední Evropy.

Chraňte své zájmy s těmi nejlepšími.

CHAMBERS EUROPE AWARDS for Excellence 2013 WINNER

CHAMBERS EUROPE AWARDS for Excellence 2014 WINNER

WINNER EUROPE AWARDS CHAMBERS AND PARTNERS 2016

2017 právnická firma roku

www.prkpartners.com
Prague / Bratislava / Ostrava

BMW RENOCAR.
BMW VYLADĚNÁ PRO „ADVOKÁTY“

NOVÉ BMW ŘADY 5.

BMW ŘADY 5.
BEZPEČNÝ A KOMFORTNÍ VŮZ, KTERÝ NASTAVUJE NOVÁ MĚŘÍTKA.

JAK ZHODNOTÍTE NOVÉ BMW 5 ZA 72 HODIN VY?

Objednejte si svůj termín s BMW 5 sedan nebo Touring a udělejte si vlastní názor. Exkluzivně pro vás, „advokáty“, zapůjčíme vůz na 72 hodin zdarma.

Pro rezervaci svého individuálního termínu zápůjčky nás kontaktujte na advokatum@renocar.cz
Nezapomeňte uvést heslo: EPRÁVO

BMW RENOCAR
Praha - Čestlice I Brno - Slatina

BMW vyladěná pro „advokáty“.

Radost z jízdy